

ISBN 974-90860-8-2

ไทย หรือ สยาม

เอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์
จากรายงานการประชุม
สภาารัฐธรรมนูญ ๒๕๐๔

และงานบันทึกของ

นายปรีดี พนมยงค์

รวบรวมโดย

สุพิชาภรณ์ นิตระกุล

PRIDI-PHOONSUK
ปรีดี - พูนสุข พนมยงค์

www.pridi-phoonsuk.org

ChangeFusion OPENBASE.in.th

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike BY NC SA 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทุกชิ้นไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันนี้เมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

ไทย หรือ สยาม

จาก

บันทึกของ

นายปรีดี พนมยงค์

และจาก

รายงานการประชุม
ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๐๔

(เสร็จสมบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑)

“ไทย หรือ สยาม”

จากบันทึกของ นายปรีดี พนมยงค์

และจากกรณียกานการประชุมของ สภาข้าราชการธรรมนุญ พ.ศ. ๒๕๐๔

รวบรวมโดย สุพจน์ ด้านตระกูล

พิมพ์ครั้งที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สุพจน์ ด้านตระกูล.

ไทย หรือ สยาม. -- กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

๑๖๐ หน้า.

๑. รัฐบาลสตรี. ๒. ไทย -- การเมืองและการปกครอง. I. ชื่อเรื่อง.

ISBN 974-90860-8-2

จัดพิมพ์โดย

สถาบันวิทยาศาสตร์สังคม (ประเทศไทย)

๑๒๖ หมู่ ๖ ต.สวนใหญ่ ซ.บุรีรังสรรค์ อ.พิบูลสงคราม

อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๕ ๒๒๖๖ โทรสาร ๐-๒๕๒๕-๒๒๖๖

จัดจำหน่ายโดย

สายส่งสุภาพใจ

๑๔/๓๕๔-๓๕๖ หมู่ ๑๐ อ.พระราม ๒ แขวงบางมด เขตจอมทอง กทม. ๑๐๕๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๑๕ ๖๗๙๗, ๐-๒๕๑๕-๖๕๐๗, ๐-๒๕๑๕-๒๖๒๖

โทรสาร ๐-๒๕๑๕-๗๗๕๔

แบบปก/ปกเล่ม/คอมพิวต์

สำนักพิมพ์ดาสกุด

๑๖๖/๑๕๖ ไร่บุญยืนรังสรรค์ ๒๗ (บุปผาสวรรค์) แขวงบางขุนพร

เขตบางเขน นนทบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๖๖-๖๓๕๒, ๐๕-๕๕๒-๐๑๗๖

เพลท

โอ.เอ็น.พี.กราฟฟิค

โทรศัพท์ ๐-๒๕๓๓๖๖๗๒, ๐-๒๕๓๓๕๑๘๐ โทรสาร ๐-๒๕๓๓๕๑๗๖

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วัดมหาธาตุ อ.ท่าวุ้งจันทบุรี เขตพรหมนคร กทม. ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๑ ๘๘๕๒, ๐-๒๒๒๔-๘๒๑๗, ๐-๒๒๒๓๓ ๖๕๖๗

โทรสาร ๐-๒๒๒๓ ๖๕๑๗

คำขึ้นต้น

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

“ไทย หรือ สยาม” เป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ เป็นหนังสือที่มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักประวัติศาสตร์ และผู้ที่สนใจในปัญหาบ้านเมือง โดยเฉพาะนักการเมืองที่มีจิตใจมุ่งมั่นต่อการรับใช้ผลประโยชน์ของประชาชนหรือนัยหนึ่งประเทศชาติ ยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เพื่อแก่การถอดถอนบทเรียน เลือกรับสืบทอดในส่วนที่ดีงามและป้องกันแก้ไขในส่วนที่เสียหาย มิให้ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย เพราะธรรมชาติของประวัติศาสตร์นั้นต้องพัฒนาก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป เป็นลำดับ เช่นเดียวกับวิวัฒนาการของสังคม ที่วิวัฒนาการจากสังคมบุพกาลไปสู่สังคมครองทาส สังคมศักดินา สังคมทุนนิยม (ในปัจจุบัน) สังคมสังคมนิยมและสังคมนิยมวิวัต (ในอนาคต) อันเป็นการวิวัฒนาการจากระดับต่ำไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ๆ ตามลำดับ

ปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายในบ้านเรา ปฏิเสธไม่ได้ว่ามีปัญหาเรื่องเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์เป็นยาดำแทรกอยู่ด้วยในบางปัญหา ทั้งที่มาจากผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง โดยผู้ปกครองถือว่าบุคคลเหล่านั้นไม่ใช่คนไทย จึงปฏิบัติต่อเขาหรือมีท่าทีต่อเขาในอีกมาตรฐานหนึ่งที่ต่ำกว่าคนไทย และจากการปฏิบัติที่มีมาตรฐานแตกต่างกันเช่นนี้ ทำให้ผู้ถูกปกครองเกิดความสำนึกในเรื่องเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ของตน จึงทำให้เป็นปัญหาแก่การปกครอง ดังเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในสี่จังหวัดภาคใต้ในอดีต และแม้ขณะนี้

ปัญหาดังกล่าวนี้นั้นแน่นอน มีหลาย ๆ ปัจจัย แต่ปัจจัยหนึ่งเราจะสามารถแก้ไขได้ด้วยการศึกษาเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์บอกเราว่าดินแดนแหลมทองที่เราอาศัยอยู่นี้ ประกอบขึ้นด้วยคนหลาย

เชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ โดยมีคนเชื้อชาติไทยเป็นชนชาติส่วนใหญ่ ชนชาติ
มาเลย์ ชนชาติกะเหรี่ยง ชนชาติเขมร ชนเผ่าม้ง มุซอและอื่น ๆ เป็น
ชนชาติส่วนน้อย บรรพบุรุษของเราจึงเรียกชื่อดินแดนแหลมทอง
ที่เราอาศัยอยู่นี้ว่า**สยาม** สยามจึงเป็นดินแดนที่อาศัยของคนหลาย
เชื้อชาติหลายเผ่าพันธุ์ และคนหลายเชื้อชาติหลายเผ่าพันธุ์ต่างก็รัก
และหวงแหนสยามอันเป็นดินแดนที่อาศัยของตน นี่คือความเป็นมา
ของประวัติศาสตร์ในขั้นตอนหนึ่ง

ประวัติศาสตร์ในอีกขั้นตอนหนึ่งบอกเราว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒
ได้มีการเปลี่ยนชื่อประเทศจากสยามเป็น**ประเทศไทย** อันเนื่องมาจาก
ลัทธิคลั่งชาติ (CHAUVINISM) และทัศนคติเชื้อชาตินิยม (RACISM)
ของรัฐบาลในขณะนั้น และต่อมาได้บีบบังคับชนชาติและชนเผ่าส่วนน้อย
อื่นให้เป็นไทย เรียกว่าไทยอิสลามใน ๔ จังหวัดภาคใต้ และเรียกชนเผ่า
ทางภาคเหนือว่าไทยภูเขา ซึ่งไม่ตรงตามข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

ในขณะเดียวกันองค์พระประมุขของประเทศไทยคือพระบาท-
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังคงทรงพระนามตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏ
ว่า “**พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลา-
ธิเบศ รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร**”
และรวมทั้งองค์รัชทายาทก็ยังคงเป็นองค์รัชทายาทของสยามประเทศ
คือ “**สยามมกุฎราชกุมาร**” ซึ่งก็ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือข้อเท็จจริง
ขัดแย้งกัน

ในขณะที่ประเทศชื่อประเทศไทย แต่องค์พระประมุขกลับเป็น
สยามินทราธิราชหรือสยามินทร์ (คือองค์ประมุขของสยามประเทศ)
และองค์รัชทายาทกลับเป็น**องค์รัชทายาทของสยาม หรือสยามมกุฎ-
ราชกุมาร** ดังนี้ เป็นต้น

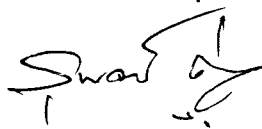
เป็นความไม่ถูกต้องอย่างยิ่งของพวกลัทธิคลั่งชาติ ไม่ถูกต้อง

ทั้งในแง่ของประวัติศาสตร์และในแง่ของรัฐศาสตร์ ที่ไปเปลี่ยนชื่อประเทศสยาม อันเป็นชื่อที่มีมาช้านานนับแต่การปรากฏขึ้นของคนไทยในแหลมทอง ซึ่งเป็นเวลาก่อนหน้าสมัยสุโขทัย มาเป็นประเทศไทยเมื่อ ๖๐ กว่าปีมานี้ โดยถือหลักเชื้อชาติเป็นสำคัญ คือเอาเชื้อชาติมาตั้งเป็นชื่อประเทศ ทั้ง ๆ ที่ในผืนแผ่นดินแหลมทองนี้มีคนหลายเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่อย่างภราดรภาพ จึงเป็นการผิดหลักรัฐศาสตร์อย่างชัดแจ้ง

เพื่อแก้การศึกษาเรียนรู้และเพื่อทำความถูกต้องในอนาคต สำนักพิมพ์สถาบันวิทยาศาสตร์สังคม (ประเทศไทย) จึงได้จัดพิมพ์ “ไทย หรือ สยาม” ออกมาอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่ ๒ หลังจากการจัดพิมพ์ออกเผยแพร่เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ หรือเมื่อ ๑๗ ปีล่วงมาแล้ว โดยประมาณ

จึงหวังว่าหนังสืออันเป็นเอกสารหลักฐานทางประวัติศาสตร์เล่มนี้ จะได้รับการต้อนรับจากนักศึกษา ผู้สนใจจะเรียนรู้ทั่วไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้สนใจในปัญหาบ้านเมือง ทั้งผู้ที่อุทิศตนเป็นนักการเมืองและบุคคลทั่วไป

ขอได้รับความขอบคุณจากผม

(สุพจน์ ตานตระกูล)

ในนามสถาบันวิทยาศาสตร์สังคม (ประเทศไทย)

คำขึ้นต้น (ในการพิมพ์ครั้งแรก)

ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะเรียกชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” ก็ตาม แต่ก็หาได้หมายความว่าความคิดเห็นในการเรียกชื่อประเทศที่เคยถกเถียงกันมาเป็นสองฝ่าย ทั้งในสภาและนอกสภา จะยุติลงก็หาไม่

ฝ่ายที่สนับสนุนให้เรียกชื่อประเทศว่า “สยาม” ก็คงยังแสดงความคิดเห็นและค้นคว้าหาหลักฐานมาแสดงให้เห็นว่าอาณาจักรที่เรียกว่าประเทศไทยในปัจจุบันนี้ นั้น แต่โบราณกาลเรียกว่า “สามปเทศ” หรือประเทศสยาม

ในปัจจุบันนี้ ถึงแม้ว่าทางราชการจะปฏิเสธ “สยาม” เป็นชื่อประเทศ แต่คำว่า “สยาม” กลับเฟื่องฟูในหมู่ประชาราษฎร์ และดูเหมือนจะฟูเฟื่องยิ่งกว่าอดีตกาลเสียอีก ดังจะเห็นได้จากการที่สถานธุรกิจมากแห่งนำเอาคำ “สยาม” มาเป็นชื่อสถานประกอบการนั้น ๆ เช่น โรงแรมสยาม ศูนย์การค้าสยาม พาณิชย์สยาม และ “สยาม” อื่น ๆ อีกมากมาย รวมทั้งพระสยามเทวาริราชและ “สยามินทร์” ที่ยังมั่นคงอยู่ในชื่อเดิมและพระนามเดิม

ฝ่ายที่สนับสนุนให้เรียกชื่อประเทศว่า “ไทย” ก็คงยืนอยู่กับความเห็นเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คือชื่อประเทศจะต้องเป็นชื่อเดียวกับชื่อเจ้าของประเทศ เจ้าของประเทศ คือคนไทย ชื่อประเทศจึงต้องเป็น “ประเทศไทย”

ความเห็นที่ต่างกันในเรื่องชื่อของประเทศนี้จะยังคงมีอยู่ต่อไป และต่างฝ่ายต่างก็จะต้องค้นคว้าหาหลักฐาน ทำให้มีผลพลอยได้ในทางคลี่คลายประวัติศาสตร์ให้ขยายวงกว้างออกไป อันเป็นการทำให้การศึกษาค้นคว้า

ทางประวัติศาสตร์ก้าวหน้าไปอีกระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ใคร่รู้และผู้แสวงหาลึกลับทางประวัติศาสตร์ในยุคหนึ่ง ๆ เป็นอย่างยิ่ง

การแสดงพรรณนะหรือโต้เถียงกัน ในเรื่องชื่อประเทศอย่างไม่เป็นทางการ เป็นต้นว่า จดหมายเหตุของฝรั่งเศสของจีนในสมัยอยุธยา หรือบันทึกของนักปราชญ์ไทยในสมัยต่อมา และแม้ตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ได้มีอยู่เป็นประจำแม้กระทั่งในวันนี้ แต่ที่เป็นทางการจริง ๆ มี ๕ ครั้ง คือ ครั้งแรก เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแยกชื่อเมืองหลวงออกจากชื่อประเทศตามแบบประเทศตะวันตก โดยใช้ชื่อ “สยาม” เป็นชื่อของประเทศ

กล่าวคือ ก่อนหน้านั้น นับแต่สุโขทัยถึงสมัยศรีอยุธยาและแม้จนกระทั่งสมัยกรุงเทพมหานคร ตอนต้น เราเรียกชื่อเมืองหลวงเป็นชื่อประเทศไปในตัว (ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการรวมศูนย์ของอำนาจ) เมื่อพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงทำหนังสือสัญญากับต่างประเทศ ก็ทรงเรียกนามประเทศว่า “กรุงศรีอยุธยา”

ต่อมาพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้มีความสัมพันธ์และใกล้ชิดกับประเทศตะวันตกมากขึ้น ได้ทรงแยกชื่อเมืองหลวงออกจากชื่อประเทศ โดยใช้ชื่อประเทศว่า “สยาม” และทรงพระนามาภิไธยในเอกสารที่ติดต่อกับต่างประเทศว่า REX SIAMENSIS และทรงหล่อเทวรูปขึ้นองค์หนึ่ง พระราชทานนามว่า “พระสยามเทวาธิราช”

มาในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ นายพันเอกหลวงพิบูลสงคราม (ยศและบรรดาศักดิ์ในขณะนั้น) เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เปลี่ยนชื่อประเทศจาก “สยาม” มาเป็น “ไทย” ความเป็นไปในการเปลี่ยนชื่อประเทศครั้งนั้น นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีร่วมอยู่ในรัฐบาลนั้น ได้บันทึกความเห็นและข้อโต้แย้งของท่าน อันเป็นความเห็นและข้อโต้แย้งที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ผมจึงได้นำมาพิมพ์รวมอยู่ในหนังสือ

เล่มนี้ด้วยแล้ว

ถัดจากปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้มีการแสดงทรรศนะได้เถียงกันในปัญหา “ไทย” หรือ “สยาม” อย่างเป็นทางการอีก ๓ ครั้ง คือในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ครั้งหนึ่ง ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๑ และในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๗ อีกครั้งหนึ่ง

ในจำนวน ๓ ครั้งนี้ ที่น่าสนใจมากที่สุดและมีเหตุผลหลักฐานกว้างขวางที่สุด ก็คือการอภิปรายของสภาร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งผมได้รวบรวมพิมพ์ดังที่อยู่ในมือของท่าน ณ บัดนี้แล้ว

“ไทย” หรือ “สยาม” นอกจากจะมีค่าแก่การศึกษาในแง่ของประวัติศาสตร์แล้ว ยังมีคุณค่าในด้าน “รัฐศาสตร์” อีกด้วย “ไทย” หรือ “สยาม” มีค่าในทางประวัติศาสตร์และมีคุณค่าในด้านรัฐศาสตร์แค่ไหน อย่างไร ขอเชิญท่านพิจารณาด้วยตัวของท่านเอง ณ บัดนี้

ขอขอบคุณ

สุพจน์ ด้านตระกุล

กรกฎาคม ๒๕๒๘

๑

ความเป็นมาของชื่อ “ประเทศสยาม” กับ “ประเทศไทย”

(เรียบเรียงจากเค้าความบางตอนในต้นฉบับของหนังสือ “MA VIE MOUVEMENTEE” โดย ปรีดี พนมยงค์)

๑. บางคนอาศัยพจนานุกรมภาษาสันสกฤต อังกฤษ ของ เซอร์โมเนียร์วิลเลียม (พิมพ์ในศตวรรษที่ ๑๘) เป็นหลักในการค้นหา มूलศัพท์ภาษาไทยนั้นพบว่า มีคำสันสกฤตคำหนึ่งเขียนเป็นอักษรลาติน ตามเครื่องหมายออกเสียงสำหรับสันสกฤตว่า

“SYAMA” ตรงกับอักษรวิธีไทย “สยามะ” แปลว่า “ดำ” “สีคล้ำ” “สีน้ำเงินแก่” “สีน้ำตาลแก่” “สีเขียวแก่” ฯลฯ บางคนก็กล่าวถึงนี้จึงสันนิษฐานว่าคำว่า “สยาม” มิได้มีมูลศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต ครั้นแล้วก็สันนิษฐานว่าคำว่า “สยาม” แผลงมาจากคำจีน “เซียมล้อ” อันเป็นภาษาของจีนแต่จัดตามที่ผู้สันนิษฐานสันทัดในการ ได้ยืมคนจีนส่วนมากที่อยู่ในสยาม โดยมีได้คำนี้ว่าจีนแต่จัดเป็นเงินเพียงในจังหวัดหนึ่งแห่งมณฑลกวางตุ้งของประเทศจีน อันที่จริงเงินส่วนมากหลายร้อยล้านคนในประเทศจีนนั้น พูดภาษาจีนกลาง หรือไถ่

เคียงกับจีนกลาง เรียกชื่อประเทศสยามมาตั้งแต่โบราณกาลว่า “เซียนโล่” มิใช่ “เซียมล่อ”

ส่วนชาวยุโรปที่เดินทางเรืออ้อมแหลมอาฟริกามายังอินเดียตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ แล้วเดินทางต่อมายังประเทศสยามนั้น ได้เรียกและเขียนชื่อประเทศสยามว่า “SIAM” มิใช่เขาเดินทางเรือไปประเทศจีนก่อนแล้วจึงวกกลับมาประเทศสยาม ดังนั้นชาวยุโรปสมัยนั้นและสมัยต่อมาจึงเรียกชื่อประเทศสยามตามที่ชาวอินเดียได้ ชาวสิงหลชาวมลายู เรียกว่า “เซียม” และก็ตรงกับที่พระมหากษัตริย์สยาม ได้เรียกชื่อประเทศของพระองค์ในพระราชสาส์นที่มีไปยังประมุขประเทศต่าง ๆ จึงทำให้นานาประเทศรู้จักประเทศสยามในนามว่า “SIAM” มาหลายศตวรรษ เอกสารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประเทศสยามมีอยู่มากมายที่เราจะค้นดูได้จากสารบัญว่า “SIAM”

๒. การศึกษาประวัติศาสตร์ทางนิรุกติศาสตร์ก็ดี นิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ก็ดีนั้น จำต้องอาศัยเอกสารทางราชการเป็นหลักอ้างอิงด้วย ในบรรดาเอกสารทางราชการนั้น มีบทกฎหมายที่พระมหากษัตริย์สยามตั้งแต่สมัยโบราณได้จารึกไว้ เท่าที่ค้นได้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีจารึกไว้ในสมุดข่อย ที่เรียกชื่อประเทศสยามเป็นภาษาบาลีว่า “สามปเทศ”

เมื่อจุลศักราช ๑๑๖๖ ตรงกับ พ.ศ. ๒๓๔๗ รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้โปรดเกล้าฯ ให้สังคายนากฎหมาย ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ธนบุรี ที่ยังใช้อยู่แล้วมีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม จารึกไว้บนสมุดข่อย (ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ และฉบับต่อมาได้อาออย่างมาจากรัฐธรรมนูญ) แล้วประทับตรา ๓ ดวง คือตราพระราชสีห์ พระคชสีห์ บัวแก้ว กฎหมายนี้มีชื่อเรียกกันว่า “กฎหมายตรา ๓ ดวง” ซึ่งเป็นต้นฉบับเก็บไว้ห้องเครื่อง ๑ ฉบับ หอหลวง ๑ ฉบับ ศาลหลวงสำหรับลูกขุน ๑ ฉบับ

ในรัชกาลที่ ๔ ทมอบริดเด ได้คัดมาพิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์ เรียกกันว่า “กฎหมาย ๒ เล่ม”

ในรัชกาลที่ ๕ พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นราชบุรี (พระอิสริยยศ ขณะนั้น) ได้คัดมาพิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์เรียกกันว่า “กฎหมายราชบุรี” มี ๒ เล่ม

ใน พ.ศ. ๒๔๗๔ ข้าพเจ้าได้พิมพ์โดยถ่ายภาพจากต้นฉบับ สมุดข่อย แล้วทำบล็อกเพื่อให้ตรงตามต้นฉบับเฉพาะ “บานแพนง” และ “พระธรรมศาสตร์” แต่เพราะเหตุที่คำบาลีในต้นฉบับเขียนเป็น อักษรขอม ข้าพเจ้าจึงได้พิมพ์โดยวิธีเรียงพิมพ์อีกฉบับหนึ่ง ถ่ายทอด อักษรขอมนั้นเป็นภาษาไทย ส่วนข้อความใดที่เป็นอักษรไทยอยู่แล้ว ก็ได้ เรียงพิมพ์ตามอักษรวิธีในต้นฉบับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ (ภายหลังรัฐประหาร ๘ พ.ย. ๒๔๙๐) ได้ใช้หนังสือเล่มนั้นของข้าพเจ้าเป็นหนังสือเล่มหนึ่งที่อ้างอิงไว้ด้วย ดัง ปรากฏในบัญชีอักษรย่อที่ใช้ในพจนานุกรมนั้น หน้า ๖ ว่าดังนี้

“ตราสามดวง : กฎหมายตราสามดวง ฉบับเรียงพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๔ รวบรวมโดยหลวงประดิษฐมนูธรรม”

ความปรากฏว่า คำว่า “สยาม” มาจากภาษาบาลี “สาม” (สามะ) ข้าพเจ้าจึงขอคัดความตอนหนึ่งในหมวด “พระธรรมศาสตร์” ดังต่อไปนี้

“...ยถจ สตถิ อันว่าคำภีร์อันใด โลกहित เป็นประโยชน์ แก่สัตว์โลกยก ปากฎิ ปรากฎิ ธมฺมสตถิ อิติ ชื่อว่าคำภีร์พระ- ธรรมศาสตร์ มนุสาเรณ อันพระมโนสารฤๅษี ภาสิต์ กล่าว อาทิโต ในตัน มूलภาสาย ด้วยมคธภาษา ปรมุปรากต์ อันปรำปราจารย์ นำสืบกันมา ปติฎฺจิตติ ตั้งอยู่ รามณฺเณสุ ในรามัญประเทศ ภาสาย ด้วยภาษา รามณฺเณสุส จ แห่งรามัญกิติ อิทานิ ในกาลบัดนี้

ปุระเสน อันบุรุษผู้เป็นวินิจฉัยอำมาตย์ ทศกาศพหุ จะยังรู้เพนอัน
 ยาก อหิ สามเทเส ในสยามประเทศนี้ ตสฺมา เหตุตั้งนั้น อหิ อันว่า
 ข้า รจิสส์ จักตกแต่ง ตั ธมฺมสตถิ ซึ่งคำภีรพระธรรมสาตฺรนั้น
 สามภาสาย ด้วยสยามภาษา ตมฺเห อันว่าท่านทั้งหลาย สุนาถ
 จงฟัง ตั สตถิ ซึ่งคำภีรพระธรรมสาตฺรนั้น สนฺติกา แต่สำนักนิ
 เม แห่งเรา”

๓. คำว่า “เทเส” เป็นคำบาลีที่แปลงท้ายคำตามไวยากรณ์บาลี
 (วิภัตติ) ของมูลศัพท์ “เทส” ซึ่งแปลว่าบ้านเมือง แวนแคว้น มี
 ความหมายตรงกับ “ปเทส” (PADESA)

คำว่า “สาม” (สามะ) ในภาษาบาลีมีความหมายหลายอย่าง
 ตามที่พจนานุกรมบาลี-อังกฤษ ของริสเดวิดส์กล่าวไว้ เช่น

(๑) สีด้า

(๒) ลีเหลือง ลีทอง ตามความหมายนี้ “สามปเทส” จึงหมายถึง
 แวนแคว้นแห่งเมืองทองหรือสุวรรณภูมิ ดังที่เพลงชาติของประเทศสยาม
 ก่อนเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทยมีเนื้อร้องตั้งต้นด้วยประโยคที่ว่า “**ประเทศ
 สยามนามประเทืองว่าเมืองทอง...**” ต่อมาเมื่อเปลี่ยนชื่อประเทศจาก
 สยามเป็นประเทศไทยแล้ว ทางราชการได้เปลี่ยนเนื้อร้องเพลงชาติว่า
 “**ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย**” ซึ่งไม่ตรงตามหลักวิชา
 ว่าด้วยเชื้อชาติ เพราะในประเทศไทยมีคนเชื้อชาติอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย
เนื้อเพลงนี้จึงเป็นการคิดเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว เพื่อรวมคนเชื้อชาติ
 ไทยในดินแดนอื่น ๆ ด้วย โดยไม่คำนึงว่าคนเชื้อชาติไทยในดินแดน
 เหล่านั้นจะยอมผนวกเข้ากับประเทศไทยหรือจะเรียกกร็องเป็นอย่างไร

(๓) ข้าพเจ้าเห็นว่ายังมีความหมายที่อาจแผลงมาจากคำบาลี
 “สม” (สะมะ) ที่แปลว่า “**ความสงบเรียบร้อย**” “**ความเสมอภาค**”
 ถ้าพิจารณาถึงชื่อ “**กรุงศรีอยุธยา**” ที่แปลว่ากรุงแห่งไม่มีการรบอัน

ประเสริฐ คือ สันติภาพอย่างยิ่งแล้ว ก็ควรเชื่อได้ว่า พระมหากษัตริย์แต่ปางก่อนได้ใช้คำว่า “สยาม” โดยแผลงจากคำว่า “สาม” ทั้งในความหมายของ “เมืองทอง” และในความหมายที่แผลงมาจาก “สม” (สะมะ) ที่แปลว่าความสงบเรียบร้อยและความเสมอภาค เพราะพระมหากษัตริย์แต่ปางก่อนทรงทราบเป็นอย่างดีว่าราชอาณาจักรที่พระองค์ทรงเป็นประมุขนั้น แม้ประกอบด้วยชนเชื้อชาติไทยเป็นส่วนมากก็ตาม แต่ก็ยังมีคนเชื้อชาติอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย จึงทรงเห็นเป็นการเหมาะสมที่จะเรียกราชอาณาจักรนี้ว่า “สยาม” หมายความว่าทุกชนชาติที่รวมอยู่ในประเทศของเรานี้มีความเสมอภาคกัน และมีอุดมคติสันติภาพ ตั้งอยู่ในแคว้นแห่งเมืองทองหรือสุวรรณภูมิ

๔. สาเหตุแห่งการเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยนั้น สืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๔๘๑ นายพันเอกหลวงพิบูลสงคราม (ยศและบรรดาศักดิ์ขณะนั้น) ได้รับแต่งตั้งจากคณะผู้สำเร็จราชการในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้เป็นนายกรัฐมนตรีในบรรดารัฐมนตรีแห่งรัฐบาลนั้นมีข้าพเจ้าด้วยผู้หนึ่งซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมีหลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีกรมศิลปากร เป็นรัฐมนตรีลอย (ไม่ว่าการกระทรวง)

ต่อมาประมาณอีก ๔-๕ เดือน (หลังจาก ๑๖ ธันวาคม ๒๔๘๑) หลวงวิจิตรวาทการได้เดินทางไปฮานอย เพื่อชมกิจการโบราณคดีของสำนักตะวันออกไกลฝรั่งเศส เมื่อหลวงวิจิตรฯ กลับจากฮานอย ได้นำแผนที่ฉบับหนึ่งซึ่งสำนักฝรั่งเศสนั้นได้จัดทำขึ้น แสดงว่ามีคนเชื้อชาติไทยอยู่มากมายหลายแห่งในแหลมอินโดจีน ในประเทศจีนใต้ ในพม่า และในมณฑลอัลซัมของอินเดีย

ครั้นแล้วผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงได้ยิน และหลายคนยังคงจำกัน

ได้ว่า สถานีวิทยุกรรมโฆษณาการ (ต่อมาปัจจุบันคือกรมประชาสัมพันธ์) ได้กระจายเสียงเพลงที่หลวงวิจิตรฯ รำพันถึงชนเชื้อชาติไทยที่มีอยู่ในดินแดนต่าง ๆ และมีการโฆษณาเรื่อง “มหาอาณาจักรไทย” ที่จะรวมชนชาติไทยในประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นมหาอาณาจักรเดียวกัน **ทำนองที่ฮิตเลอร์กำลังทำอยู่ในยุโรป ในการรวมชนเชื้อชาติเยอรมันในประเทศต่าง ๆ ให้เข้าอยู่ในมหาอาณาจักรเยอรมัน**

ในการประชุมวันหนึ่ง นายกรัฐมนตรีได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาปัญหาด่วนนอกกระเบียบวาระ โดยให้หลวงวิจิตรวาทการเป็นผู้แถลงให้เปลี่ยนชื่อ “ประเทศสยาม” เป็น “ประเทศไทย” โดยนำสำเนาแผนที่ฉบับที่สำนักตะวันออกไกลฝรั่งเศสทำไว้ ว่าด้วยแหล่งของชนเชื้อชาติไทยต่าง ๆ มาแสดงในที่ประชุมด้วย โดยอ้างว่า “สยาม” มาจากภาษาสันสกฤต “ศยามะ” แปลว่า “ดำ” จึงไม่ใช่ชื่อประเทศของคนเชื้อชาติไทย ซึ่งเป็นคนผิวเหลือง ไม่ใช่ผิวดำ และอ้างว่าคำว่า “สยาม” แผลงมาจากจีน “เซียมล้อ”

ข้าพเจ้าได้คัดค้านว่า โดยที่ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งที่ได้ค้นคว้ากฎหมายเก่าของไทย โดยอาศัยหลักฐานเอกสารที่จารึกไว้โดยพระมหากษัตริย์แต่ปางก่อน รวมทั้ง “กฎหมายตราสามดวง” ซึ่งรัชกาลที่ ๑ (พระพุทธยอดฟ้าฯ) ได้โปรดเกล้าฯ ให้สังคายนา (ตามที่ข้าพเจ้ากล่าวในข้อ ๒) และมีใช้คำว่า “สยาม” แผลงมาจากคำจีนแต่จิว “เซียมล้อ” (ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้วในข้อ ๑) แต่จุดประสงค์เบื้องหลังของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีส่วนหนึ่ง **ต้องการเปลี่ยนชื่อประเทศว่าประเทศไทย เพื่อรวมชนชาติไทยในดินแดนต่าง ๆ เข้าอยู่ในมหาอาณาจักรไทย** ดังนั้นรัฐมนตรีส่วนมากจึงตกลงตามร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็น “ประเทศไทย” ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายข้างน้อยในคณะรัฐมนตรี

ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ลงมติเห็นชอบในการเปลี่ยนชื่อประเทศ ซึ่งคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ลงนามให้ตราเป็นรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๒)

๕. เมื่อได้ตรารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยแล้ว ก็เกิดปัญหาว่าในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ต้องเขียนชื่อประเทศไทยนั้น จะใช้คำอังกฤษและฝรั่งเศสอย่างไร

ผู้ที่ได้รับคำยกย่องว่ามีความรู้ในภาษาต่างประเทศรวมทั้งหลวงวิจิตรวาทการ ได้เสนอให้เรียกประเทศไทยเป็นภาษาอังกฤษว่า **“THAILAND”** และภาษาฝรั่งเศสว่า **“THAILANDE”** และพลเมืองของประเทศนี้เรียกเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า **“THAILANDAIS”** ซึ่งฝรั่งพากันง

ข้าพเจ้าได้เสนอว่าควรให้เรียกชื่อประเทศไทยเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสว่า **“SIAM”** ตามที่คนทั่วโลกได้รู้จักชื่อประเทศของเราในนามนั้นอยู่แล้ว ทั้งนี้ก็มีตัวอย่างอยู่ เช่น ประเทศเยอรมันซึ่งเรียกชื่อประเทศเป็นภาษาเยอรมันว่า **“DEUTSCHLAND”** นั้น เขาก็มีได้กำหนดให้เรียกชื่อประเทศของเขาเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสตามชื่อภาษาเยอรมัน หากเรียกชื่อประเทศของเขาในภาษาอังกฤษว่า **“GERMANY”** และภาษาฝรั่งเศส **“ALLEMAGNE”** ตามที่คนอังกฤษและฝรั่งเศสเคยเรียกและเคยรู้จักชื่อประเทศของเขาในนามนั้น

ข้าพเจ้าได้ให้ความเห็นต่อไปว่า การที่จะเอาคำว่า **“LAND”** ต่อท้ายคำว่า **“THAI”** เป็น **“THAILAND”** ก็ดี ย่อมทำให้คล้ายกับประเทศเมืองขึ้นในอาฟริกาของอังกฤษ (สมัยนั้น) และเมืองขึ้นของฝรั่งเศส (สมัยนั้น) ที่ลงท้ายด้วยคำว่า **“LAND”** หรือ **“LANDE”** ข้าพเจ้าได้ให้ข้อสังเกตว่าประเทศ **“IRELAND”** ได้ เมื่อได้เป็นเอกราชจากอังกฤษแล้ว ก็ตัดคำว่า **“LAND”** ออก โดยเรียกชื่อประเทศของตนว่า **“EIRE”** ส่วนในประเทศยุโรปบางประเทศที่มีคำท้ายว่า **“LAND”** เช่น **“ICELAND”**

ก็เพราะภาษาของเขาอยู่ในตระกูลเดียวกันกับภาษาอังกฤษ จึงไม่จำเป็นที่เราจะต้องเอาตัวอย่างนี้ แต่ความเห็นส่วนข้างมากในคณะรัฐมนตรีให้เปลี่ยนชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษด้วย ตามที่มีผู้เสนอให้เปลี่ยนเป็น **“THAILAND”** ในภาษาอังกฤษและ **“THAILANDE”** ในภาษาฝรั่งเศส

ข้าพเจ้าได้เสนอต่อไปอีกว่า ถ้าส่วนข้างมากต้องการให้ชาวโลกเรียกชื่อประเทศไทยเป็นภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสโดยมีคำว่า **“THAI”** เป็นสำคัญแล้ว ก็ขออย่าเอาคำว่า **“LAND”** หรือ **“LANDE”** ไปต่อท้ายไว้ด้วยเลย คือให้ใช้ภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสทับศัพท์ตามที่สามัญชนคนไทยเรียกชื่อประเทศของตนว่า **“เมืองไทย”** เป็นภาษาอังกฤษ **“MUANG THAI”** ฝรั่งเศส **“MUANG THAI”** แต่ส่วนมากในคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วย

๖. เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้สิ้นสุดลง รัฐบาล ทวี บุณยเกตุ เห็นว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเปลี่ยนชื่อประเทศสยามมาเป็นประเทศไทยนั้น ใช้บังคับเฉพาะชื่อประเทศไทยในภาษาไทยเท่านั้น รัฐบาลนั้นจึงได้ประกาศให้ใช้ชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสว่า **“SIAM”** ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศไทยในคำนั้นหลายศตวรรษแล้ว

ฉะนั้น เอกสารทางราชการที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส จึงเรียกชื่อประเทศไทยว่า **“SIAM”** รวมทั้งหนังสือเดินทาง ให้เขียนเรียกชื่อประเทศในภาษาไทยว่า **“ประเทศไทย”** ส่วนในภาษาฝรั่งเศสให้เขียนว่า **“SIAM”** และสัญชาติของผู้ถือหนังสือเดินทางให้เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า **“SIAMOIS”**

ทั้งนี้ ก็ตรงกับที่ข้าพเจ้าได้เคยเสนอดังกล่าวไว้แล้วในข้อ ๕ ว่า แม้ประเทศเยอรมันเรียกชื่อประเทศของเขาเป็นภาษาเยอรมันว่า **“DEUTSCHLAND”** แต่ในภาษาอังกฤษเขาเรียกว่า **“GERMANY”** และในภาษาฝรั่งเศส **“ALLEMAGEN”** ส่วนในประเทศในตะวันออกไกล เช่น

ประเทศจีนซึ่งเรียกตามภาษาจีนว่า “จงกั๋ว” แปลว่า “ประเทศกลาง” นั้น ทางราชการจีนก็เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “CHINA” และภาษาฝรั่งเศสว่า “CHINE” ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศจีนในภาษานั้นมาหลายศตวรรษ ประเทศญี่ปุ่นเรียกชื่อประเทศเป็นภาษาญี่ปุ่นว่า “นิปปอนโกกุ” แปลว่าประเทศแห่งพระอาทิตย์อุทัยนั้น ทางราชการญี่ปุ่นเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “JAPAN” และภาษาฝรั่งเศสว่า “JAPON” ตามที่เกือบทั่วโลกรู้จักประเทศญี่ปุ่นในภาษานั้นมาหลายศตวรรษ **แม้ว่าลัทธิแสนยานุภาพญี่ปุ่นจะมีทัศนะ “คลั่งชาติ” (CHAUVINISM) แต่ก็ไม่คลั่งจนถึงขนาดทำให้คนเกือบทั่วโลกงง** ถ้าหากต้องเรียกชื่อประเทศญี่ปุ่นตามภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ

๗. เมื่อได้เกิดรัฐประหาร ๘ พ.ย. ๒๔๙๐ แล้ว นายควงเป็น นายกรัฐมนตรีประมาณ ๓ เดือนเศษ รัฐบาลนี้คงเรียกชื่อประเทศไทยเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสว่า “SIAM” ต่อไปอีก

ต่อมาในเดือนเมษายน ๒๔๙๑ รัฐบาลพิบูลสงครามเข้ารับตำแหน่งแทนรัฐบาลควง แล้วก็ได้กลับเปลี่ยนชื่อประเทศไทยในภาษาอังกฤษว่า “THAILAND” และในภาษาฝรั่งเศส “THAÏLANDE” ซึ่ง รัฐบาลต่อ ๆ มาก็คงได้ใช้ตามจนปัจจุบันนี้

๘. ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๑๑ ที่ใช้เวลาร่างนานที่สุดประมาณ ๑๐ ปีนั้น ได้มีสมาชิกแห่งสภาร่างรัฐธรรมนูญจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นคนเชื้อชาติไทยแท้ ๆ และมีนายทหารชั้นนายพลคนหนึ่งร่วมด้วย ในการเสนอให้ร่างรัฐธรรมนูญเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประเทศสยามตามเดิม แต่สมาชิกส่วนมากไม่ยอมรับความเห็นนี้

ต่อมาในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๑๗ ก็มีกรรมการบางคนเสนอให้ร่างรัฐธรรมนูญเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประเทศสยาม แต่กรรมการส่วนมากไม่ยอมรับความเห็นนี้ เพราะบางคนให้ความเห็น

ว่า “เรื่องชื่อประเทศเป็นเรื่องเล็ก” ครั้นแล้วรัฐบาลได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๑๗ ต่อสภานิติบัญญัติ สมาชิกสภานิติบัญญัติหลายคนได้แสดงความเห็นขอแก้ไขชื่อประเทศไทยให้เป็นประเทศสยามตามเดิม ดังนั้นคงมีหลายคนขอแปรญัตติในคณะกรรมการธิการ แต่เสียงข้างมากในคณะกรรมการธิการและในสภานิติบัญญัติจะเห็นด้วยหรือไม่ ก็สุดแท้แต่ทัศนะซึ่งท่านเหล่านั้นยึดถือ

๙. ผู้สนใจที่จะศึกษาปรากฏการณ์แห่งความเป็นมาของการเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทย ย่อมเห็นได้ว่าปัญหานี้ไม่อาจจบลงได้อย่างง่าย ๆ แม้มีรัฐธรรมนูญแล้วก็ยังมีผู้ต่อสู้เพื่อเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประเทศสยามตามเดิม หรือเปลี่ยนเฉพาะชื่อภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส เรื่องนี้ไม่ควรพิจารณาอย่างผิวเผินว่าเป็น “เรื่องเล็ก” เพราะการเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทยนั้น สืบเนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่างคนเชื้อชาติไทยที่มีทัศนะทางสังคมแตกต่างกัน คือฝ่ายหนึ่งถือ “ทัศนะรักชาติ” (PATRIOTISM) กับอีกฝ่ายหนึ่งถือ “ทัศนะเชื้อชาตินิยม” (RACISM) ประกอบด้วย “ทัศนะคลั่งชาติ” (CHAUVINISM) ที่เกินขอบเขตยิ่งกว่าทัศนะคลั่งชาติของฮิตเลอร์และสแตนยานูกาฟผู้ญี่ปุ่น

(๑) ความขัดแย้งเกี่ยวกับที่มาแห่งมูลศัพท์ (นิรุกติศาสตร์) ของคำว่า “สยาม” นั้น เป็นปัญหาหยาบ ซึ่งนักวิชาการผู้สนใจในวิชาการนิรุกติศาสตร์แท้จริง โดยไม่มีอุปาทานจากชกาทศนะเชื้อชาติและทัศนะคลั่งชาติก็ย่อมค้นคว้าหาสัจจะทางวิชาการนี้ได้

ส่วนผู้จงรักภักดีแท้จริงในสถาบันพระมหากษัตริย์ ก็คงศึกษาพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ (รัชกาลที่ ๔) หรือได้ยินพระภิกษุสงฆ์ที่รอบรู้เล่าให้ฟังบ้างว่า พระจอมเกล้าฯ ทรงพระปรีชาสามารถรอบรู้ภาษาไทย ภาษาบาลี สันสกฤต ภาษาลาติน ภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่ปรากฏว่าคนในสยามจนถึงปัจจุบันนี้ จะมีความรู้

นั้นเท่าเทียมพระองค์ได้ ดังนั้นเราจึงควรใช้ความคิดว่าถ้าพระองค์เห็นว่าคำว่า “สยาม” ซึ่งพระมหากษัตริย์แต่ปางก่อนใช้เรียกราชอาณาจักรของพระองค์ ไม่ถูกต้องในทางภาษาและนิรุกติศาสตร์แล้ว พระองค์ก็จะได้เปลี่ยนชื่อราชอาณาจักรก่อนชนรุ่นหลังแล้ว ส่วนคำอังกฤษ ฝรั่งเศส “SIAM” นั้น พระองค์ก็ใช้ต่อมาในการเรียกชื่อราชอาณาจักรตามภาษานั้น ยิ่งกว่านั้นพระองค์ยังได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเป็นภาษาลาตินตามมูลศัพท์ “SIAM” ว่า “REX SIAMENSIS” แปลว่า “พระราชอาแห่งสยาม” ซึ่งตรงกับ “สยามินทร์” หรือ “สยามินทราธิราช” ซึ่งมีคำนี้อยู่ในพระปรมาภิไธยเต็มของพระมหากษัตริย์รวมทั้งองค์ปัจจุบันดังต่อไปนี้

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร”

พระปรมาภิไธยขององค์ปัจจุบันได้จารึกในคำปรารภในรัฐธรรมนูญและธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรหลายฉบับ รวมทั้งจารึกในฉบับ ๒๕๑๗ ด้วย แต่น่าเสียดายที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๑๗ เรียกชื่อราชอาณาจักรประเทศไทย **ซึ่งไม่สอดคล้องกับพระปรมาภิไธย**

ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าความขัดแย้งเรื่องชื่อของประเทศนี้สืบเนื่องจากรากฐานแห่งทัศนคติทางสังคม ซึ่งผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญได้ยึดถือเป็นสำคัญยิ่งกว่าทางวิชาการนิรุกติศาสตร์

(๒) **“ทัศนคติรักชาติ” (PATRIOTISM)** เป็นทัศนคติประชาธิปไตยซึ่งรักทุกเชื้อชาติและชนชาติที่ประกอบเป็น **“ชาติ”** เดียวกัน ครอบครองดินแดนประเทศเดียวกัน คือเป็นปิตุภูมิ (PATRIE) เดียวกัน มีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานของสังคมเดียวกัน ยอมเสียสละส่วนตัวเพื่อชาติและปิตุภูมิเป็นส่วนรวม

ทุกชาติในปัจจุบันนี้ต่างกับกลุ่มเผ่าพันธุ์ที่ประกอบด้วยคนเผ่าพันธุ์เดียวหรือเชื้อชาติเดียว ทุกชาติเป็นผลแห่งวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ช้านาน **ซึ่งประกอบด้วยหลายเชื้อชาติและชนชาติ** ซึ่งเดิมมีดินแดนโดยเฉพาะ แล้วต่อ ๆ มาได้สमानกันประกอบเป็นชาติเดียวกัน

ประวัติศาสตร์ชาติไทยเพียง ๒๐๐ ปี ก็แสดงให้เห็นแล้วว่า ก่อนนั้นมีแว่นแคว้นหรือรัฐมากหลาย ซึ่งแต่ละเชื้อชาติและชนชาติแยกย้ายกันอยู่ ครั้นแล้วก็ค่อย ๆ วิวัฒนาการประกอบเป็นชาติเดียวกันแห่งประเทศไทย เอกภาพของชาติจะมั่นคงได้ก็โดยประชาธิปไตยสมบูรณ์ คือประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง ทักษะประชาธิปไตย ซึ่งรวมทั้ง **“ทักษะรักชาติ” (PATRIOTISM)**

(๓) **“ทักษะเชื้อชาตินิยม” (RACISM)** เป็นทักษะที่นิยมหรือรักเฉพาะคนเชื้อชาติเดียวกัน อันเป็นทักษะคับแคบที่สืบมาจากทักษะสังคมต่างกลุ่มเผ่าพันธุ์ โดยมีได้คำนึงถึงความเป็นจริงในปัจจุบันและในประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของ **“ชาติ”** ดังกล่าวในข้อ (๒)

ซากของ **“ทักษะเชื้อชาตินิยม” (RACISM)** ยังคงตกค้างอยู่ในหลายชาติ จึงเป็นเหตุให้คนจำนวนหนึ่งแห่งเชื้อชาติในชาตินั้น ๆ ถือว่าเชื้อชาติของตนอยู่เหนือเชื้อชาติอื่นซึ่งเป็นส่วนข้างน้อยอยู่ในชาติเดียวกัน อันเป็นการบั่นทอนเอกภาพของชาติ ซึ่งทำให้ชนส่วนน้อย (MINORITY) ในชาติตั้งรกรากแยกดินแดนตั้งปรากฎอยู่ในหลายประเทศ

พวก **“เชื้อชาตินิยม”** ได้ผลักดันทักษะของตนเป็นการ **“คลังเชื้อชาติ”** หรือ **“คลังชาติ” (CHAUVINISM)** เพราะถือว่าชาติเป็นของเชื้อชาติเขาเท่านั้น ครั้นแล้วก็คิดรวมคนเชื้อชาติเดียวกันที่อยู่ดินแดนต่าง ๆ เข้าเป็นอาณาจักรเดียวกัน เช่นที่ฮิตเลอร์ได้ดำเนิน ซึ่งเป็นการล้มเหลวและนำความพ่ายแพ้มาสู่ประเทศเยอรมัน

ส่วนในสยามนั้นความฝืนของพวกเชื้อชาตินิยม ที่จะสถาปนา

มหาอาณาจักรไทย รวบรวมคนเชื้อชาติไทยต่าง ๆ ในอาเชียนั้น ไม่มีทางเป็นไปได้ แต่หากความฝันนั้นก็ยังคงมีอยู่ที่เป็นมรดกตกทอดมา

(๔) นักโฆษณา และผู้เขียนประวัติศาสตร์ชนเชื้อชาติไทย ซึ่งโดยมากเขียนจากหนังสือที่ชาวยุโรปอเมริกันเขียนไว้ก็ดี เขียนจากความสันนิษฐานตามข้อเท็จจริงที่แล้วเดว่าเป็นภาษาไทยก็ดี ได้ทำให้ผู้อ่านที่บริสุทธิ์หลงเชื่อว่าชนเชื้อชาติไทยมีอยู่มากมายในทวีปเอเชีย ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควรชี้แจงตามที่ได้เคยไปยังท้องที่นั้น และเท่าที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

(ก) ในประเทศจีนมีคนเชื้อชาติไทยในเขตปกครองตนเองของชนชาติจ้วง (ไทยชว่ง) แห่งกวางซี มีสถิติ ค.ศ. ๑๙๖๓ แจ้งว่ามีประมาณ ๗,๗๘๐,๐๐๐ คน ชนชาติจ้วงนี้เป็นชนเชื้อชาติไทยพูดภาษาไทยเดิมคล้ายกันกับชนเชื้อชาติไทยอื่น ๆ ในสิบสองปันนาในมณฑลยูนนานสมัยก๊กมินตั๋งนั้น กวางซีเป็นมณฑลหนึ่งขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางของจีน ในสมัยปัจจุบันสาธารณรัฐของราษฎรจีนได้สถาปนากวางซีเป็นเขตปกครองตนเอง โดยมีคณะกรรมการบริหารและมีสภาผู้แทนราษฎรของเขตปกครองตนเอง

ในมณฑลยูนนาน มีเขตปกครองตนเองของชนชาติไทยหลายเขตรวมประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน แต่ละเขตมีคณะกรรมการและสภาผู้แทนราษฎรของเขต

ส่วนในเวียดนามเหนือ ในลาว ในพม่า และในมณฑลฮัสสัมของอินเดียนั้น ข้าพเจ้ายังไม่มีตัวเลขแน่นอน

ปัจจุบันนี้ สาธารณรัฐของราษฎรจีนได้แถลงแล้วหลายครั้งว่าไม่ต้องการผนวกดินแดนของชาติอื่น ข้าพเจ้าจึงหวลคิดว่า ถ้าเป็นไปได้ในสมัยก๊กมินตั๋งแล้ว ถ้าพวก “เชื้อชาตินิยม” ยังมีความคิดแผนการ

มหาอาณาจักรไทยอยู่อีกแล้ว สมมติว่าคนเชื้อชาติไทยในดินแดนดังกล่าวนี้ เกิดยอมรับว่าจะเข้าร่วมเป็นมหาอาณาจักรไทยขึ้นมาจริง ๆ แต่อ้างว่าพวกเขาเป็น “ไทยเดิม” จึงให้ประเทศสยามที่เปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทย ซึ่งเขาเรียกว่า “ไทยบางกอก” อันเป็นไทยใหม่ เข้าร่วมเป็นมหาอาณาจักรเดียวกันกับ “ไทยเดิม” ดังนี้ พวก “เชื้อชาตินิยม” ก็คงไม่ยอม ถ้าจะทำให้ได้ก็ต้องทำสงครามกัน ซึ่งก็ต้องอาศัยจักรวรรดินิยมให้หนุนหลัง

(ข) นักประวัติศาสตร์บางคนเขียนประวัติศาสตร์เชื้อชาติไทยตามที่ฝรั่งเขียนไว้ เช่น เขียนว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมอยู่ที่ “ตาลีฟู” และอ้างว่ากษัตริย์ไทยเดิมชื่อ ตีโลโกะ โกะโล่ฝง อะไรทำนองนั้น ถ้าหากเราใช้สามัญสำนึกก็จะเห็นว่าชื่อนั้นไม่ใช่ภาษาไทยเลย ส่วนคำว่า “ฟู” นั้นเป็นคำที่ราชวงศ์เซ็ง (แมนจู) เมื่อประมาณ ๓ ศตวรรษมานี้ใช้เป็นชื่อเขตต่าง ๆ ในประเทศจีน ซึ่งเมื่อราชวงศ์เซ็งล้มแล้ว สาธารณรัฐจีนได้แบ่งเขตปกครองโดยเล็กใช้คำว่า “ฟู” แต่ฝรั่งเขียนหนังสือในปลายสมัยราชวงศ์เซ็ง จึงเรียกตามชื่อสมัยนั้น ซึ่งมีใช่เป็นชื่อเขตปกครองของจีนสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน

ส่วนคำว่า “ตาลี” นั้น ภาษาจีนกลางออกสำเนียง “ต้าหลี่” แปลว่า “การปกครองสงบเรียบร้อยใหญ่” “ศีลธรรมจรรยาใหญ่” ฯลฯ แต่นักสันนิษฐานบางคนเดา ๆ ว่า คำนี้ตรงกับภาษาไทยว่า “ทำดี” โดยให้เหตุผลว่าจีนพูดภาษาไทยไม่ชัด ออกสำเนียง “ด” ไม่ได้จึงต้องออกเป็น “ล” ข้าพเจ้าได้ไปเยือนชนชาติในเขต “ต้าหลี่” ปรากฏว่าคนพื้นเมืองเป็นเชื้อชาติ “ไป่” พูดภาษาที่ต่างกับคนไทยเดิม แม้แต่การนับซึ่งคนจีนวางตั้งนับคล้ายกับคนไทย เช่น คือ ยัด ยี่ สาม สี่ อั้ง ลก ชัค บัค เก้า ลับ แต่คนเชื้อชาติ “ไป่” นับแล้วไม่มีคำใดคล้ายคำไทยเดิมเลย

ในมณฑลยูนนานปัจจุบันมีคนหลายเชื้อชาติ

(ค) เมื่อก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ ในระยะปลายสมัยรัฐบาลพิบูลฯ หลวงวิจิตรวาทการ ได้แสดงละครเรื่องพ่อขุนรามคำแหง และเขียนแผนที่แสดงว่าในสมัยโบราณดินแดนของชนชาติไทยแผ่คลุมไปถึงตอนเหนือของมณฑลเสฉวน โดยเขียนชื่อที่ตั้งของเมืองจุงกิงปัจจุบันว่า “แป” เพื่อให้ตรงกับภาษาไทยที่หมายถึง “ไม้เครื่องเรือนสำหรับเอากลอนพาด” ท่านผู้นี้คงจำลองแผนที่สมัยเก่าซึ่งฝรั่งเขียนไว้ว่า “PE” แล้วสันนิษฐานว่าเป็นคำไทย ข้าพเจ้าได้ไปเยือนเมืองนี้และเมืองเจินตุนครหลวงของเล่าปี่ แล้วลองมาตามแม่น้ำฉางเจียง (แยงซีเกียง) สอบถามบัณฑิตโบราณคดีจีน ได้ความว่าในสมัยโบราณเมืองนี้จีนเรียกว่า “ผะ” แปลว่า “กำแพงหลังบ้าน” “การเลี้ยงดู” “การอบรม” “ลำน้ำหนึ่งที่คดเคี้ยว” ฯลฯ แต่ฝรั่งเขียนทับสำเนียงเพี้ยนไปเป็น “PE”

แผนที่ซึ่งหลวงวิจิตรวาทการ เขียนประกอบละครเรื่องนั้นได้ทำให้พวก “เชื้อชาตินิยม” สนใจมาก

(ง) บางคนหลงเชื่อว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมอยู่ที่บริเวณภูเขา “ALTAI” โดยสันนิษฐานว่าท้องถิ่นนั้นมีคาลงทำยว่า “TAI”

แต่คำว่า “ALTAI” นั้นเป็นภาษามงโกลแปลว่า “ทอง” มิใช่เป็นคำผสมระหว่าง “อัล” กับ “ไท” ภูเขาอัลไตจึงหมายถึง “ภูเขาทอง”

บริเวณนี้ตั้งอยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร ๔๘ ถึง ๕๓ องศา อยู่ในเขตสหภาพโซเวียต ติดต่อกับเขตแดนตะวันตกเฉียงเหนือของมองโกเลีย และของจีน ฤดูหนาวอุณหภูมิได้ศูนย์ ๓๕-๔๗ องศาเซนติเกรด

ตามประวัติชนชาตินั้น ในสมัยโบราณกลุ่มเผ่าพันธุ์ “อวรัต” ซึ่งเป็นเผ่าผสมระหว่างมงโกลกับตุงกูอาศัยอยู่

ถ้าถือตามพวก “เชื้อชาตินิยม” ว่าชนเชื้อชาติไทยเดิมเป็นเจ้าของเขตนี้แล้ว ก็ขอคำอธิบายด้วยว่าอยู่ในยุคใด แล้วเคลื่อนมาทางเมือง “แป” (PE) ยุนนานกวางซี ต่อมาถึงสยามตั้งแต่เมื่อใด โดยถูกเผ่า

มงโกล-ตุงกุษัปลัหรืออย่างไร เพราะเผ่านี้ก็มีจำนวนคนเล็กน้อยเท่านั้น หรือถูกรุขเซียซัปลัมา แต่รุขเซียก็เพิ่งไปยึดครองเขตนี้เมื่อประมาณ ๓๐๐ ปีมานี้เอง

ในด้านทรัพยากรธรรมชาตินั้น เขตนี้ยังคงอุดมสมบูรณ์จนถึงสมัยปัจจุบัน คือมีการเลี้ยงสัตว์ เพาะปลูกได้ผลสมบูรณ์ อุดมด้วยแร่ ตะกั่ว สังกะสี และทองคำ ซึ่งยังทำกันอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ถ้าเชื่อตามพวก “**เชื้อชาตินิยม**” แล้ว เราควรจะใส่สามัญสำนึกว่าเหตุใดชนเชื้อชาติไทยเดิม จึงทิ้งถิ่นที่อุดมสมบูรณ์รวมทั้งมีทองคำ แล้วพากันอพยพข้ามทะเลทรายที่อัดคัตหลายพันกิโลเมตรมาหาทองคำในดินแดนใหม่ที่เรียกว่า “**สามปเทศ**” แล้วปล่อยให้เผ่ามงโกล-ตุงกุษैयाสุขสำราญจากทรัพยากรธรรมชาตินั้น

ปัจจุบันนี้ สหภาพโซเวียตได้จัดตั้งเขตปกครองเองในบริเวณภูเขาอัลไตขึ้นหลายเขต โดยเฉพาะเขตปกครองตนเอง “**GORNOALTAYSKAYA AVTONOMNYA OBLAST**” เนื้อที่ ๙๒,๖๐๐ ตารางกิโลเมตรนั้น เมื่อ ค.ศ. ๑๙๖๙ พลเมือง ๑๖๙,๐๐๐ คน ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ๗ ล้านไร่ ที่เพาะปลูกเมล็ดพืช ๑ ล้านไร่ ๒๓๙ โรงเรียนประถมและมัธยม วิทยาลัยเทคนิคหลายโรงเรียน มีนักศึกษาชั้นอุดม ๔,๐๐๐ คน ๓๔ โรงพยาบาล และแพทย์ ๑๘๘ คน ๑๗๓ สถานเลี้ยงเด็กทารกและโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็ก ๖,๑๐๐ คน เราจึงน่าจะเทียบกับจังหวัดกำแพงเพชร ดากชุมพร ยะลา ที่มีพลเมืองจำนวนใกล้เคียงกัน และอีกหลายจังหวัดในสยามว่ามีความสมบูรณ์เทียบกันได้กับคนในบริเวณภูเขาอัลไตหรือไม่ แล้วใส่สามัญสำนึกตามธรรมชาติว่า สมควรที่คนเชื้อชาติไทย (หากเคยเป็นเจ้าของท้องถิ่นนั้นจริง) จะพากันละทิ้งถิ่นอุดมสมบูรณ์เดินทางผ่านทะเลทราย โดยสมัยนั้นยังมิรู้แผนที่ว่าจุดหมายปลายทางจะมีสุวรรณภูมิที่อุดมสมบูรณ์กว่าหรือไม่ สามัญสำนึกที่ปราศจากอุปาทาน

“**เขื้อชาตินิยม**” เป็นพื้นฐานแห่งหลักวิชาว่าด้วยการอพยพของมนุษยชาติ ซึ่งต้องย้ายที่อยู่เดิมอันมีความอึดคัดไปสู่ดินแดนใหม่ที่อุดมสมบูรณ์กว่า

(จ) สมัยแผลอำนาจช่วงชิงดินแดนของชาติอื่นนั้น จักรวรรดินิยม ใช้วิธีหลายอย่าง รวมทั้งวิธีเขียน บนกระดาษแผ่นที่ แล้วประกาศเป็นทางการว่าดินแดนนั้น ๆ เป็นของตน เช่น จักรวรรดินิยมอังกฤษได้เขียน “**เส้นแมคมาฮอน (MACAHON LINE)**” บนแผนที่ระหว่างอินเดียกับธิเบตของจีน ถือว่า ดินแดนใต้เส้นนั้นเป็นของอังกฤษ ประเทศจีนตั้งแต่วราชวงศ์เซ็งได้คัดค้าน แต่จักรวรรดินิยมอังกฤษก็ได้ถือว่าดินแดนส่วนนั้นเป็นของอังกฤษ

ส่วนพวก “**เขื้อชาตินิยม**” จำพวกที่กล่าวแล้ว ใช้วิธีแปลกประหลาดงายยิ่งกว่าวิธีรุกรานทางแผนที่ คือใช้วิธีบันทึกเอาจากชื่อที่เรียกท้องถิ่น ว่าถ้ามีคำที่ออกเสียงว่า “**ไท**” หรือ “**ไต**” ก็ดี หรือเดาว่าเป็นคำไทยก็ดี ท้องที่นั้นเป็นของคนเขื้อชาติไทยมาก่อน ซึ่งไม่ถูกต้องตามความจริง

ชานกรุงปารีส

๒ เมษายน ๒๕๑๗

ปรีดี พนมยงค์

๒

ในการประชุมสมาร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๑) เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๔ สมาร่างรัฐธรรมนูญได้มีการอภิปรายถึงปัญหาเรื่องชื่อประเทศว่า จะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือชื่ออื่น มีผู้อภิปรายแสดงความคิดเห็นหลายท่าน มีรายละเอียดตามบันทึกรายงานการประชุมดังต่อไปนี้

พลตรีแสง เสนาณรงค์ : ในฐานะสมาชิกผู้หนึ่ง ก่อนอื่นผมใคร่ขอขอบพระคุณคณะกรรมการระเบียบวาระ ซึ่งได้ให้ความสำคัญเรื่องชื่อประเทศ ในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ และได้เสนอมาเป็นหัวข้อให้ที่ประชุมได้พิจารณาที่นี้โดยเฉพาะระหว่างคำว่า “สยาม” กับ “ไทย” หรือ “ประเทศไทย” นับว่าเป็นเรื่องสำคัญมากเรื่องหนึ่ง ซึ่งผมเองขอยอมรับว่าติดใจมานานแล้ว แม้แต่การร่างรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๔๙๒ ก็ได้มีการอภิปรายกันหลายวาระ จริง ๆ แล้วก็มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง มติในครั้งนั้นก็เกือบครึ่งต่อครึ่ง ซึ่งแสดงว่าก็มีความเห็นเรื่องชื่อประเทศสองชื่อนี้เป็นสองฝ่ายเกือบเท่า ๆ กัน

เพราะฉะนั้น ผมจึงเห็นว่าในครั้งนี้นั้น เหนือ ๆ เมื่อเราจะร่างรัฐธรรมนูญกันแบบปฎิวัตินี้ เราก็ควรจะนำมาพูดให้สิ้นกระถางความกันอีกครั้งหนึ่ง ส่วนชื่ออื่นนั้น ผมขอเรียนว่าผมไม่ติดใจ และคิดว่า

ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย ณ ที่นี้ก็คงจะไม่มีใครได้ตั้งใจ ผมตั้งใจ
ความเข้าใจไว้เช่นนั้น แต่อย่างไรก็ดี ผมใคร่ขอเรียนไว้แต่แรกกว่าที่มี
ความตั้งใจในเรื่องชื่อประเทศนี้ไม่ใช่เพราะมีความประสงค์จะรื้อฟื้น
เรื่องชื่อประเทศมาพูดหรือมาอภิปรายกันสนุก ๆ หรือมุ่งหมายจะเอา
ชนะคะคานกันโดยอารมณ์ก็หาไม่ได้ ผมขอเรียนไว้แต่ต้น หรือใช้ว่าผม
จะมีความจริงเท็จคำว่า “ไทย” หรือมีความนิยมคำว่า “สยาม” เป็น
พิเศษก็หาไม่ เพราะสมมติว่าประเทศเรานี้จะกลับไปใช้ชื่อสยาม ผมก็
คงเป็นไทยอยู่นั่นเอง ท่านทั้งหลายก็คงเป็นไทย เพราะเกิดมาเป็นไทย
คำว่า “ไทย” ก็คงไม่ได้หายสูญไปอย่างไร ทำนองเดียวกันเมื่อครั้ง
ประมาณ ๒๐ ปีที่แล้ว เราได้ใช้คำว่า “สยาม” ตลอดมาเราก็เรียก
คนว่าเป็นไทย คำว่า “ไทย” ก็ยังมีอยู่ทั่วไปทำนองนั้น

เหตุผลประการสำคัญที่ผมเห็นว่าเรื่องนี้ควรจะได้นำมาอภิปราย
กัน ณ ที่นี้ ส่วนใหญ่ก็คือว่า บังเอิญชื่อประเทศของเราเกิดมีสองชื่อ
ขึ้น แล้วเป็นชื่อที่มีผู้รู้จักทั้งในและนอกประเทศ และเป็นชื่อที่รู้สึกว่ามี
ผู้นิยมก้ำกึ่งกัน ดังที่ผมได้เรียนให้ทราบแต่ตอนต้นแล้ว แล้วทั้งสอง
ฝ่ายก็รู้สึกว่ามีเหตุผลด้วยกัน

ชื่อแรกคำว่า “สยาม” เป็นชื่อซึ่งเราเคยใช้เรียกชื่อประเทศ
ของเรานี้มาไม่น้อยกว่าร้อยปี โดยเฉพาะในสมัยที่ประเทศเราเข้าสู่
ภาวะรัฐสมัยใหม่ หรือมอเดอนสเตท (MODERN STATE)

ส่วนชื่อไทยผมขอเรียนว่า ชื่อไทยที่ใช้คำ “ประเทศไทย” นั้น
เราได้ใช้มาประมาณ ๒๐ ปีในรัฐสมัยใหม่ ผมไม่ได้หมายความว่าประเทศ
ไทยคือคำว่า “เมืองไทย” ขอให้แยกคำในข้อนี้ แม้ว่าคำว่า “สยาม”
จะเลิกไปแล้วประมาณ ๒๐ ปี แต่ผมเห็นว่าคำว่า “สยาม” ก็ยังเป็น
ที่รู้จักทั้งในประเทศเราและในต่างประเทศ ยังมีที่ใช้ในต่างประเทศ

อย่างหนังสือพิมพ์ไทม์ของอังกฤษ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อ

เสียงพูดถึงประเทศไทยที่ใครก็ใช้คำว่า “สยาม” ทุกครั้ง แล้วนอกจากนั้นภายในประเทศเราก็บอกว่า “สยาม” ก็ยังมีเกลือคนลาด หนังสือพิมพ์ที่สำคัญ ๆ ของเมืองไทยหลายฉบับ เช่น สยามรัฐ ขอบพระทานโทษ สยามนิกร สยามสมัย ก็ยังมีใช้คำว่า “สยาม” นอกจากนั้นคำว่า “สยาม” ท่านผ่านไปหน้ากระทรวงกลาโหมคงจะเห็นสยามมานุสติ หากสยามยังอยู่ยั้ง ยืนยง เราก็เหมือนอยู่คง ซ้ำไปด้วย หากสยามพินาศลง ไทยอยู่ได้ฤๅ อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากนั้นในเพลงสรรเสริญพระบารมีเราก็มีคำว่า “สยาม” พระสยามินทร์ พระยศยิ่งยง อะไร เราก็ยังมีอยู่ทั่วไป คำว่า “สยาม” นี้ก็ไม่ได้สูญหายไป ยังมีที่นิยมใช้

ดังที่ผมได้เรียนมานี้ จึงยากที่จะลืมได้ แต่อย่างไรก็ดี เหตุผลประการสำคัญซึ่งผมถือว่าเป็นประเด็นสำคัญในการที่ใครจะขอพระทานนำเรื่องนี้มาอภิปรายในที่ประชุมครั้งนี้ ก็เนื่องมาจากเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันหลายประการ ซึ่งทำให้เห็นว่าชื่อประเทศนี้น่าจะมีบทบาทสำคัญในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยเฉพาะปัญหาในทางสังคม ปัญหาในทางการเมือง ปัญหาในทางการปกครองของเรา

เป็นต้นว่า ในปัจจุบันนี้ พลเมืองของเราในประเทศเรา ซึ่งมีเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์มาจากคนต่างด้าวมีจำนวนทวีขึ้นมาก ทุกท่านก็คงยอมรับ ขอพระทานโทษ ท่านสมาชิกที่มานั่ง ๆ อยู่นี้ ผมก็เชื่อว่าถ้าดูไปแล้วก็จำนวนไม่น้อยที่มีเชื้อสายมาจากคนต่างด้าว มีจำนวนมากขึ้นมากกว่าในสมัยก่อน และนอกจากนั้นแม้ประเทศของคนต่างด้าวเหล่านี้ในปัจจุบันนี้มีบทบาทในทางการเมืองในโลก เป็นประเทศที่มีอำนาจในโลกอย่างน้อยในทวีปเอเชีย และนอกจากนั้นเมื่อสมัยที่แล้ว ๆ โดยเฉพาะเมื่อเราเปลี่ยนมาเป็นไทยเมื่อประมาณสัก ๒๐ ปีเศษ การศึกษาบางสมัยเราได้มีจุดผิดพลาดบางประการ

นี่กระผมขอพระทานได้นำมากล่าวในที่นี้ด้วย ได้เปิดโอกาสให้

มีการผ่อนปรนทำให้เกิดความรู้สึกระบบรัฐในรัฐคือสเตทอินสเตทขึ้นในประเทศไทย ซึ่งในสมัยก่อนไม่มีเลยในสมัยเมื่อเราใช้คำว่า “สยาม” ไม่เคยมี พลเมืองที่มีเชื้อสายมาจากต่างด้าวก็กลายเป็นพลเมืองของประเทศนี้ มีความจงรักภักดีต่อประเทศนี้อย่างแน่นแฟ้น และนอกจากนั้นเหตุผลอีกประการหนึ่งโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ได้มีนักการเมืองและนักฉวยโอกาสทั้งภายในและนอกประเทศได้นำเอาปัญหาเรื่องความแตกต่างเรื่องเชื้อชาติหรือเรื่องเผ่าพันธุ์มาเป็นเครื่องมือแสวงหาอำนาจในทางการเมือง

ท่านคงได้ยิน ได้ทราบมาแล้ว เป็นต้นว่าปัญหา ๔ จังหวัดภาคใต้ ปัญหาดินแดนตะวันออก ซึ่งเราได้ทำการลงโทษไปเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้จับเอาปัญหาเรื่องความแตกต่างเรื่องเชื้อชาตินี้เป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจในทางการเมือง แม้แต่ต่างประเทศก็ยังมีนักการเมืองบางกลุ่มที่มุ่งร้ายเกี่ยวกับประเทศเรา ได้พยายามตั้งประเทศขึ้นนอกประเทศโดยใช้หลักเชื้อชาติเป็นหลักขึ้นตั้ง อย่างภาคใต้ของประเทศจีนท่านคงทราบแล้วเมื่อประมาณ ๔-๕ ปี ก็มีผู้ที่คิดจะตั้งประเทศไทยอยู่ที่นั่น เพราะรวมชนเผ่าไทย ชนกลุ่มไทยแม่ในเขตอินโดจีนของฝรั่งเศส ในเขตที่เรียกว่าสิบสองปันนานั้นยังมีชนเผ่าไทย แล้วมีผู้ที่จะตั้งเรียกว่าตั้งประเทศอยู่ที่นั่นอีกแห่งหนึ่ง

เหล่านี้เป็นปัญหาซึ่งเป็นปัญหาโดยเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นปัญหาการเมืองและถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและมีบทบาทเกี่ยวข้องกับชื่อประเทศ ส่วนชื่อประเทศทั้งสองคือระหว่างสยามกับไทยนี้จะมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับปัญหาดังกล่าวนั้น และชื่อใดเห็นควรจะเหมาะสมสอดคล้องในการแก้ปัญหาโดยเฉพาะปัญหาประการหลัง ๆ ที่ผมได้นำมากล่าวเมื่อกันี้ ผมจะขอเรียนให้ทราบดังต่อไปนี้ แต่ก่อนอื่นผมใคร่เรียนในที่ประชุมอันมีเกียรตินี้ด้วยว่า ในการพิจารณาเรื่องทั้ง ๒ คือ เรื่อง

ชื่อประเทศระหว่างสยามกับไทยนี้ ผมใคร่จะขอเรียนตามตรงว่าผมไม่ค่อยติดใจหรือสนใจในความหมายทางประวัติศาสตร์หรือในทางภาษาศาสตร์นัก เพราะถ้าเอาเรื่องนี้มาอภิปรายกันคงไม่รู้จักจบ เพราะต่างก็สามารถจะค้นคว้าหลักฐานเอามาพูดกันไม่มีวันจบ และเวลานี้เราก็อยู่ในปัจจุบันไม่ใช่อยู่ในอดีต เพราะฉะนั้นผมเห็นว่าเราพูดกันในเรื่องปัจจุบันดีกว่า สิ่งที่กระผมสนใจในขณะนี้คือที่ใช้ของคำทั้งสองนี้ว่ามีความหมายเกี่ยวข้องในทางบทบาท ในทางเกี่ยวแก่การแก้ปัญหาในทางการเมืองอย่างไร สำหรับประเทศไทยคงทราบแล้วว่าเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นแม้ในการอภิปรายเมื่อปี ๒๔๙๒ ก็ประมวลทำนองนี้ เป็นชื่อที่ตั้งขึ้นโดยอาศัยแนวความคิดทางเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์เป็นใหญ่ หรือที่ตรงกับภาษาฝรั่งว่า เรซ (RACE) มากกว่าใช้แนวความคิดในทางสัญชาติ ซึ่งมาจากคำว่า เนชั่น (NATION) ซึ่งแปลว่าชาติ ส่วนสยามนี้เป็นคำซึ่งได้ตั้งขึ้นโดยใช้แนวความคิดในทางสัญชาติ คือคำว่า เนชั่น ประกอบด้วยดินแดนที่แน่นอน การปกครองที่แน่นอน และพลเมืองที่เป็นกลุ่มก้อนแน่นอนและอธิปไตยในตัวของตน ซึ่งเป็นความหมายเกี่ยวกับประชาชาติ ในทศวรรษสมัยปัจจุบันหลักสากลโดยเฉพาะในการให้ชื่อประเทศนี้ และโดยเฉพาะกฎหมายระหว่างประเทศในสมัยใหม่ นิยมความคิดในการให้ชื่อประเทศโดยใช้แนวความคิดไปในทางสัญชาติมากกว่าในทางเชื้อชาติ ตัวอย่างนี้กระผมไม่อยากจะนำมากล่าวมากนัก เพราะว่าจะเป็นการเสียเวลาในที่ประชุม ตัวอย่างง่าย ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ก็เป็นชื่อซึ่งตั้งขึ้นโดยอาศัยหลักสัญชาติ หลักตามชื่อของสหรัฐอเมริกานี้ไม่มีความหมายในทางเชื้อชาติอย่างไร เพราะสหรัฐอเมริกาเป็นการรวมของชนหลายเชื้อชาติ แม้ว่าเชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นอังกฤษก็ตาม ถ้าอเมริกาจะตั้งชื่อตามเชื้อชาติแล้ว อเมริกาควรจะเรียกชื่อประเทศเองไกลแซกซ์ันหรือประเทศอังกฤษอะไรอย่างนั้น เพราะชนเชื้อชาติอังกฤษมีจำนวน

มากในอเมริกา ก็เรียกเป็นชื่อสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นชื่อของนักทำแผนที่ชาวอิตาลีคนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งไม่มีความหมายทางเชื้อชาติ นอกจากนั้นก็มิตัวอย่างสหราชอาณาจักร คือ อังกฤษนี้ แทนที่จะเรียกว่าอังกฤษหรืออิงแลนด์ เพราะชื่อประเทศอังกฤษได้เปลี่ยนมาถึง ๓ ครั้ง จากอังกฤษมาเป็นเกรตบริเตน คือบริเตนใหญ่ จนถึงสหราชอาณาจักร เพราะเหตุว่าไม่ได้มุ่งไปในทางเชื้อชาติ ถ้าเชื้อชาติแล้วเรียกว่าอังกฤษ หากจะเรียกอังกฤษแล้ว ถ้าคุณถามคนสก๊อตก็จะไม่ยอมบอกว่าป็นอังกฤษ แต่จะบอกว่าบริทิช คนไอริชก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นในภาษาราชการเราจะเห็นแต่เพียงคำว่าบริทิชใหญ่ ไม่ได้ยินคำว่าอิงลิชที่เราใช้คำว่าอังกฤษนั้นเป็นการสมยอมกันโดยทางปริยายเท่านั้น ที่เรียกรัฐบาลอังกฤษ ความจริงเป็นการเรียกที่ผิด สมยอมไปอย่างนั้นอย่างประเทศสวีตเซอร์แลนด์อย่างนี้เป็นต้น ในภาษาราชการเขาถึงใช้เรียกว่าสมาพันธ์ เฮโรเวดิก เป็นชื่อของดินแดนเก่าแก่แก้ไข้หมายคามถึงเชื้อชาติ เพราะสวีตเซอร์แลนด์ประกอบด้วยเชื้อชาติหลายเชื้อชาติ นี้ก็เป็นตัวอย่างมาก แม้แต่อินโดเนเซีย ก็ไม่มีความหมายในเชื้อชาติอย่างใด ถ้าเรียกว่าเชื้อชาติแล้ว ประเทศอินโดเนเซียควรจะเรียกประเทศชวา เพราะว่าชนเชื้อชาติชวามีจำนวนมากกว่าตั้ง ๘๐ เปอร์เซนต์ แต่อินโดเนเซียเรียกในความหมายที่เป็นดินแดนหรือในทางสัญชาติเป็นใหญ่ เพราะต้องการรวมไม่ต้องการแยก

เพราะฉะนั้นการใช้แนวความคิดในการให้ชื่อประเทศโดยใช้หลักเชื้อชาตินี้เป็นแนวความคิดที่ล้าสมัย อาจเหมาะสมกับยุคโบราณซึ่งแนวความคิดในเรื่องสัญชาติยังไม่มี สมัยก่อนอาจจะมีคามหมายเช่น คำที่เรียกว่าเมืองไทยในสมัยที่ชนเผ่าไทยอพยพมา ในฐานะนักรบพเนจรแล้วก็มารวมกลุ่มกันอยู่ ระยะเมืองเดินด้วยเท้าเพียง ๒ วัน ก็อาจจะป็นกลุ่มของชนเผ่าไทยสมัยนั้น มีความหมายเหมาะสม เมือง

ไทย เมืองเขมร เมืองญวน เมืองพม่า แต่เมื่อแนวความคิดมาได้ครอบครองได้มีอาณานิคมกว้างออกไป อาณาบริเวณนี้ไม่ได้มีแต่ชนเผ่าเดียว เรามีเผ่าไทยซึ่งเป็นจำนวนมาก และนอกจากนั้นเราก็ก็นำไปกวาดชนเผ่าอื่นมาเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเข้าร่วมด้วย และนอกจากนั้นก็ยังมีพลเมืองของเราซึ่งเกิดขึ้นมาจากการผสมเผ่าพันธุ์มีจำนวนมากขึ้น ข้อนี้ทุกท่านคงจะยอมรับ

นอกจากนั้นสำหรับคำว่า **ไทย** ถ้าเราจะย้อนไปถึงประวัติศาสตร์ของการที่เราได้เปลี่ยนชื่อจาก**สยาม**เมื่อประมาณ ๒๐ กว่าปีที่แล้วมาคือเมื่อปี ๒๔๘๒ มาใช้อีกคำหนึ่งว่า **“ประเทศไทย”** นั้น กระผมก็ขอประทานกราบเรียนไว้ว่าเหตุผลในสมัยนั้นก็หนีไปทางการเมือง หรือ อาจจะเป็นเหตุผลที่ยอมรับในสมัยนั้น ทางประเทศเราก็ได้รับอิทธิพลมาจากระบบเผด็จการฝ่ายขวา คือระบบนาซี จึงใช้หลักเชื้อชาติหรือหลักเรซ (RACE) มาเป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจของชาติ ซึ่งเราก็ได้ทราบแล้วว่า **เราได้ประสบความสำเร็จพินาศย่อยยับไป เป็นหลักที่ผิด เพราะค้านกับข้อเท็จจริง ค้านกับหลักตรรกวิทยา**

เพราะคนเรานั้นเลือกเกิดไม่ได้ เราจะ เป็นไทยหรือจะเป็นจีน เป็นพม่า มอญ เราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เราเลือกถือสัญชาติเลือกสมัครใจเป็นอย่างไรก็ได้ มีจิตใจร่วมกันได้ เพราะฉะนั้นคำว่า **“สยาม”** นั้นเป็นชื่อเก่าแก่แต่โบราณ มีความหมายในทางเชื้อชาติน้อย อาจจะมีชื่อซึ่งมีมาก่อนชนเผ่าไทยจะอพยพมาอาณานิคมบริเวณนี้ นี้ซึ่งผมจะของดกล่าว เพราะว่า จะเข้าประเด็นไปสู่ประวัติศาสตร์หรือภาษาศาสตร์ซึ่งเถียงกันไม่รู้จักจบ

แต่ความหมายที่เราเข้าใจกันในสมัยก่อนก็เข้าใจว่า สยามเป็นดินแดน สยามเป็นบ้านไทย ไทยเป็นคนอยู่ เข้าใจกันแล้ว จึงเหมาะสมกับหลักสากลนิยมหรือหลักปัจจุบันอย่างที่สุด คือหลักสัญชาติ คือเป็นความหมายหนีไปทางอาณานิคม ไม่ได้หมายไปในทางเชื้อชาติ คือ

ในอาณาบริเวณที่เรียกว่าสยามนี้เชื้อชาติไทยเป็นเชื้อชาติที่มีจำนวนมาก แต่ขณะเดียวกันก็อาจมีผู้สืบเชื้อสายอื่นร่วมอยู่ด้วย คือไม่มีการตั้งข้อจริงเกี่ยวกับในเรื่องเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ เพราะฉะนั้นคำว่าสยาม โดยหลักแล้วมีความหมายไปในทางที่รวบรวมคนมากกว่าแยกคน ส่วนคำว่าไทยเป็นความหมายที่แคบ หมายความว่าในอาณาบริเวณนี้ จะมีแต่ชนเผ่าไทยเท่านั้น เป็นบ้านของชนเผ่าไทยเท่านั้น ถ้าชื่อประเทศเราใช้ประเทศไทย ซึ่งเป็นความหมายที่ค่อนข้างจะแคบ ส่วนคำว่าสยาม ไปในทางที่รวมคนมากกว่าแยกคน

เพราะฉะนั้น จึงมีผู้ที่พยายามจะใช้ความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ เป็นเครื่องมือในทางการเมือง เพราะเป็นจุดหนึ่งอย่างน้อยที่สุดในประการนี้ เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าคำว่าสยามนี้มีความหมายค่อนข้างกว้าง และเป็นคำกลาง ๆ สำหรับไม่ให้นักถึงความแตกแยกในทางเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ ให้นักถึงดินแดนหรือจิตใจร่วมกัน ข้อนี้สำคัญที่สุดคือสภาพจิตใจร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือเมนตัลลิตี้ (MENTALITY) ก็ตาม อย่างที่มีคำกล่าวของนักสังคมนิยมวิทยาชาวตะวันตกที่สำคัญ บอกว่าชาติหรือชนชั้นก็คือเมนตัลลิตี้อันหนึ่ง ชาติหนึ่งคือเมนตัลลิตี้อันหนึ่ง ชาติคือหลักสภาพจิตใจอันหนึ่ง แม้จะมีเชื้อชาติต่างกันมารวมกัน อย่างเรามารวมกันในที่นี่เราอาจจะจะมีเชื้อชาติเผ่าพันธุ์มาจากที่ต่าง ๆ กัน แต่เวลานี้มีจิตใจเป็นสมาชิกสมาธิสร้างรัฐธรรมนุญแห่งเดียวกัน

เพราะฉะนั้นเรื่องเชื้อชาติเผ่าพันธุ์เป็นเรื่องสำคัญน้อยกว่าการกระทำ ตัวอย่างในทางนี้กระผมก็มักจะยกตัวอย่างในทางประวัติศาสตร์ของเรา อย่างถ้าเอาเรื่องเชื้อชาติเป็นใหญ่ อย่างสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีนี้ ถ้าพูดถึงเชื้อชาติ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีสืบเชื้อชาติมาจากชนต่างด้าว มารดาเป็นไทย แต่การกระทำของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทำเพื่อแผ่นดินนี้ ส่วนนายทองอินทร์ซึ่งมีเชื้อสายเป็นไทย แต่ได้รับอาสาสู้กันายกอง

รักษากรุงธนบุรี เป็นเรื่องทรยศต่อชาติ เพราะฉะนั้นเชื้อชาติไม่สำคัญเท่าการกระทำ แม้ในหลักทางพระพุทธศาสนาก็ยืนยันข้อนี้

เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่า คำว่า **สยาม** นี้จะแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้ดีกว่าคำว่า **ไทย** ไม่ใช่หมายความว่าผมจะมีความรังเกียจคำไทย ที่ผมกล่าวแล้ว แม้ประเทศเราจะกลับใช้ชื่อว่าสยามตามเดิม ผมก็ยังเป็นไทยแต่อย่างไรก็ตาม ที่กระผมได้กล่าวนั้นเพียงกล่าวสรุปเท่านั้น เพราะว่ารายละเอียดทางสำนักงานเลขาธิการสภาฯ ที่ได้กรุณาได้พิมพ์แจกท่านสมาชิกไปทั่วถึงแล้ว เข้าใจว่าจะไม่ขอกกล่าวและถ้าจะกล่าวอีกก็จะสิ้นเปลืองเวลาไปอีกมาก

แต่อย่างไรก็ดี ก็อาจจะมึข้อสังเกต คืออาจจะมึบางท่านซึ่งเห็นว่าเรื่องการเปลี่ยนชื่อประเทศของเรา ๒ ครั้ง ๒ หนมาแล้ว นี้จะเป็นการสับสน เป็นการแสดงความเรรวน โดยเฉพาะกับคนต่างประเทศให้รู้จักคำว่าไทยแลนด์หรือรู้จักคำว่าสยามอะไรทำนองนั้น แม้แต่ในประเทศเราก็เช่นเดียวกัน ก็รู้สึกเรื่องนี้ ผมเห็นว่าไม่สำคัญ นั้นประเด็นย่อยไม่ใช่ประเด็นใหญ่ ประเด็นอยู่ที่ว่าในการเปลี่ยนครั้งแรกจากสยามมาเป็นไทยนั้น เราสมควรด้วยเหตุผลดังที่ผมได้เรียนมาข้างต้นหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่สมควร เราควรจะให้สมควรให้ถูก และเพื่อการแก่นั้นยังจะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาที่สำคัญ ที่ทวีความรุนแรงและสำคัญยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต ส่วนที่ว่าเกรงว่าจะสับสนหรือไม่รู้จักคำชื่อใหม่นี้ กระผมว่าไม่สำคัญ ในยุคซึ่งโลกแคบเข้า เครื่องมือการคมนาคม การติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ทันสมัย กระผมรับรองเพียง ๓ เดือนก็รู้จักคำชื่อใหม่ได้ กระผมรับรอง

ส่วนจะมีข้อที่มีบางท่านดิงว่า การเปลี่ยนชื่อนี้เป็นการสับสนแต่ว่าตัวอย่างการเปลี่ยนชื่อนี้ บางประเทศที่สำคัญ ๆ ก็ได้เคยเปลี่ยนมาแล้ว ในช่วงระยะเวลาเพียง ๕๐ ปี หรือ ๔๐ ปีเปลี่ยนถึง ๓ ครั้ง

อย่างสหราชอาณาจักร อย่างที่ผมกล่าวมาข้างต้น สมัยก่อนใช้คำว่า อังกฤษ อิงแลนด์ ตอนหลังเกรตบริเตนขยายไปหน่อย ต่อมาก็อยู่ใน ยูไนเต็ทคิงดอม เขาก็เปลี่ยนให้คล้องกับความหมายในทางการเมืองดังที่ ผมกล่าว ส่วนประชาชนพลเมืองที่มีเชื้อชาติอังกฤษ ก็เรียกตัวว่าอังกฤษ พวกสก๊อตก็เรียกว่าสก๊อต พวกไอริชก็เรียกไอริช พวกเวลส์ก็พวกเวลส์ แต่ร่วมภายใต้ธงบริติชอันเดียวกัน นี่แหละเมื่อเราเปลี่ยนกันมาถึง ๒ ครั้ง ถ้าจะลองเปลี่ยนอีกครั้งที่ ๓ ก็คงจะยุติได้เสียที ให้ครบ ๓ เพราะ ฉะนั้นกระผมก็ขอฝากให้ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอของกระผมนี้ด้วย ตามที่จะเห็นสมควร ผมเรียนตามตรงไม่ได้มุ่งหวังที่จะเอาชนะคะคาน โดยอารมณ์ แต่อยากจะช่วยเหตุผลเป็นใหญ่

พระดุษฎีพากย์สุวัฒน์ : กระผมได้ฟังท่านสมาชิกผู้มี เกียรติอภิปราย และประกอบกับได้อ่านบททวนคำแถลงคำอภิปรายที่ทาง สถานี้ได้พิมพ์แจกไปตลอดแล้ว รู้สึกว่าท่านผู้เสนอนั้นมีความหวังใจ มีความหวังดีต่อประเทศชาติของเราเป็นอย่างยิ่ง แต่ว่าข้อที่ท่านแถลงนี้ ผมเก็บใจความที่เห็นว่าสำคัญนี้มีอยู่ ๒ อย่างคือ ๑. เพื่อหลีกเลี่ยงข้อ รังเกียจของคนที่เข้ามาเป็นคนไทย หรือว่าคนที่มีเชื้อชาติอื่นอยู่แล้ว แต่ว่าเป็นคนไทยอยู่แล้วเกรงว่าเขาจะไม่ค่อยชอบใจคำนี้ อีกอย่างหนึ่ง อ้างถึงชาวต่างประเทศนิยมเรียกประเทศไทยว่า “ไชแอม” มาช้านาน แล้ว และนอกจากนี้ก็มีอีกบางประการซึ่งกระผมจะขอกราบเรียนในที่นี้ ถูกแล้วที่ว่ากรรณานนามประเทศนี้ที่เรียกว่าประเทศไทยนั้นมีมาถึง บัดนี้ประมาณ ๒๐ ปีเศษหรือ ๒๒ ปีแล้ว ที่นี้ในการที่เปลี่ยนนี้ต้องแก้ อะไร ต้องเจรจาพาทิศการเมืองกับวงการต่างประเทศอะไร ทุกอย่างที่ได้ใช้มา ๒๒ ปีแล้วนี้ ถ้าหากว่าจะมาเปลี่ยนใหม่ ซึ่งกระผมขอกราบ เรียนว่า ไม่ได้หมายความว่าไม่ให้เปลี่ยน ไม่ใช่

แต่ขอให้ระลึกว่า ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงแล้วปฏิกริยาจะมีอะไรหรือไม่อย่างหนึ่ง และผลที่จะได้อะไรอีกอย่างหนึ่ง ปฏิกริยาที่จะเห็นได้ว่าเกี่ยวกับความรู้สึกของประชาชน เพราะเหตุว่าคนไทยโดยมากอย่างยิ่งก็คือชาวชนบท ไม่ค่อยเข้าใจคำว่า “สยาม” แต่ว่าคำว่า “ไทย” เข้าใจชัดแจ้งว่าเป็นเมืองไทย คนไทย นี้อย่างหนึ่ง แล้วก็ความยุ่งยากทางกฎหมายอีกหลายร้อยประการ ที่นี้ผลที่จะได้คือท่านก็ได้แถลงออกมาแล้วบอกว่าเกี่ยวกับจะโน้มน้ำใจ เกี่ยวกับอะไรต่าง ๆ นี้แหละความจริงขอให้วิเคราะห์ดูให้ได้ว่าในทางปฏิบัติผลจะได้ตอบแทนคุ้มค่าถึงอย่างนั้นจริงหรือไม่ ถ้าจริงละก็สมควร เพราะเหตุว่าการพิจารณาในวันนี้จึงจะต้องพิจารณาด้วยเหตุผลอันหนักแน่นว่า สมควรจะเปลี่ยนจริง ๆ หรือ และต้องชี้ลงไปได้ว่าที่ต้องเปลี่ยนเพราะเหตุว่า คำเก่าผิดหรือไม่สมควรอย่างยิ่ง อย่างนี้ถึงจะควรเปลี่ยน ถ้าเปลี่ยนแล้วด้วยเหตุทางทฤษฎีหรือเหตุผลก็ไม่ได้คุ้มค่า กระผมคิดว่าให้ใคร่ครวญให้ตระหนักในข้อนี้ด้วย

อันที่จริงกระผมไม่ใช่นักอักษรศาสตร์ หรือประวัติศาสตร์ แต่ว่าได้ฟัง ๆ ดู ๆ คำพูดกัน คำว่า “สยาม” นี้ปรากฏอยู่แล้วว่าค้นไม่ได้ว่าใครเป็นคนตั้งชื่อ และตั้งเมื่อไร เท่าที่นักปราชญ์ราชบัณฑิตที่เคยฟัง ๆ ดู ก็บอกว่าใช้ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นี้เอง บางคนจึงไปเลยบอกว่าครั้งรัชกาลที่ ๔ ทำสัญญากับเซอร์ยอห์นบาวริง แต่บางคนก็ไม่เห็นด้วยแต่อย่างมากใช้กันในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ไม่ใช่ก่อนนั้น ถ้าว่าเก่าก็ไม่เก่าเท่าไร ก่อนนั้นก็ปรากฏเรียกว่าประเทศสยาม คงจะเรียกว่าประเทศไทยหรืออะไรสักอย่างตามเชื้อชาติ เพราะเหตุว่าเป็นหัวมังกูฏ ท้ายมังกูฏ คือประเทศก็ไทยคนก็ไทย ดังจะเห็นได้ว่าคำชี้แจงของคำแถลงนี้มีในหน้า ๕ มีว่าประเทศไทย รวมใจความว่าอย่างนี้ ว่าในสมัยศตวรรษก่อน ๆ สมควรที่จะเรียกว่าประเทศไทย แต่โดยอ้างเหตุ

ว่าเวลานั้นมีชนเผ่าไทยปกครองเป็นใหญ่ในดินแดนนี้ และมุ่งไปในทาง
 ผลสมพันธ์ คือว่าเรายังเป็นชาติไม่ผลสมกับใคร หรือเรียกว่าชาติบริสุทธิ์
 หรือทางศาสนาในทางพุทธประวัติก็มีเรียกว่าชาติอริยกะ ซึ่งไม่ยอม
 ผลสมกับใคร ต่อมาในยุคศตวรรษนี้ได้มีการผลสมพันธ์ คือว่าผลสมกับคน
 พื้นเมืองบ้างหรือคนเผ่าอื่นบ้าง หรืออะไรหรือคนที่แปลงชาติเข้ามา
 บ้างเหล่านี้ จึงเป็นเหตุที่ผมขอให้ชื่อง่าย ๆ เพื่อเข้าใจง่ายว่า ผู้ที่จะเข้า
 มาเป็นสมาชิกใหม่รุ่นหลังนี้ ไม่ใช่เชื้อแท้ ไม่ใช่เชื้อบริสุทธิ์เสียแล้ว
 เมื่อเป็นเช่นนี้ ท่านก็รับอยู่แล้วว่า ชื่อเดิมเป็นชื่อเหมาะ และในเรื่องชาติ
 กิติ ประเทศกิติ คือความเก่าแก่เป็นเกียรติภูมิ เป็นความภูมิใจของ
 ประชาชาตินั้นยิ่งกว่าคนใหม่ ถ้าหากว่าเราเห็นว่าเหมาะอยู่แล้ว ใน
 การที่จะมาเปลี่ยนใหม่ เพราะเหตุว่าผลสมพันธ์เลือดมันกลาย ๆ ไปเช่น
 อย่างนี้ ผมรู้สึกว่าจะไปยากสักหน่อย เพราะอะไร เพราะเหตุว่าความ
 วิวัฒนาการของชาติแต่ละชาตินั้น ก็เป็นธรรมดาอย่างนี้ทั้งนั้น คือว่า
 ต้องผลสมกันและจะต้องกลายต้องเปลี่ยนแปลง อย่างตามหลักคำพระ
 ท่านเรียกว่า “อนิจจัง” คือความไม่เที่ยง ความไม่คงที่ ความผันแปร
 เปลี่ยนแปลงทุกชาติทุกภาษาเป็นอย่างนี้ทั้งหมด ไม่มีชาติใดที่จะมีเหลือ
 บริสุทธิ์อยู่ในเวลานี้ ผมจะชักตัวอย่างให้เห็นได้สั้น ๆ ว่า เมื่อเย็นวานนี้
 เองผมชี้ให้เพื่อนผมดูคนหนึ่ง ท่านเอกอัครราชทูตของประเทศหนึ่ง นี่ดู
 ชิวว่านี่เขาเป็นคนอะไร เอ๊ะถ้าจะเจ๊ก ผิวพรรณก็มองโกล ผมบอกว่าไม่ใช่
 ผมก็ระบุชื่อประเทศให้ เขาบอกว่า เอ เมื่อก่อนนั่นมันดำ ผมรู้จักดี
 เขาว่าอย่างนั้น นี่แสดงให้เห็นว่าเอกอัครราชทูตเองของแต่ละประเทศ
 คนเก่าดำปืดปี มาใหม่ก็เป็นขาวเหลืองไปแล้ว นี่เขาไม่ได้เปลี่ยนตาม
 ศตวรรษ เวลานี้ผลสมกันมากแล้ว ควรจะเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ เขาก็ยัง
 เรียกชื่อประเทศเขาอย่างนั้น ชาติของเขาอย่างนั้น อย่างเดิม อย่างนี้
 เป็นต้น

ในเรื่องที่ท่านผู้มีเกียรติเสนอมานี้ มีความห่วงใยในการที่เกรงว่าจะไม่เป็นปึกเป็นแผ่น เกรงว่าจะไม่จริงจังก็กตัญญูต่อดินแดนของเมืองไทย ถ้าหากว่าไปใช้คำอย่างนี้ อันนี้ก็น่าคำนึงมากกระผมเห็นด้วยเหมือนกันว่าน่าคำนึง แต่ว่ากระผมได้พบมาแล้วว่าไม่ใช่เราจะมาปรารภกันเดี๋ยวนี้นะ เมื่อประมาณ ๕๐ ปีมาแล้ว หรือว่าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ ๖ ทรงมีพระราชประกาศตระบัดเจ้านักกฎหมายสัญชาติ มีคำปรารภว่าอย่างนี้ กระผมขอประทานอ่าน “มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ทรงพระราชดำริเห็นว่าสมควรจะประกาศมูลนิธิธรรมประเพณีให้แจ้งชัดว่า บุคคลจำพวกใดควรจะเข้าในลักษณะอันพึงนับว่าเป็นคนไทยได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติโดยบทมาตราสืบไปดังนี้” แล้วก็นิยามคำว่า คนที่จะมีสัญชาติไทยนี้ไว้เป็นหลักใหญ่ ๆ ก็คือว่ามาโดยทางกำเนิด เช่นว่า เกิดจากบิดาเป็นไทย แม้จะเกิดที่ไหน ๆ ก็ตาม เกิดจากมารดาเป็นไทยที่สามีไม่มีสัญชาติหรือไม่ปรากฏสัญชาติ นี้เรียกว่าทางกำเนิด อีกทางหนึ่งมาโดยทางสมรส เช่นว่า ผู้หญิงฝรั่งหรือผู้หญิงต่างด้าวมาสมรสกับคนไทยก็เป็นคนไทย อีกอย่างหนึ่งก็คือโดยทางแปลงสัญชาติ ผู้ที่มีความประพฤติดี มีอาชีพเป็นหลักฐานแล้วอยู่ในเมืองไทยมานานพอสมควร ก็อาจจะขอแปลงชาติเข้าเป็นสมาชิก คือเป็นคนไทยได้ นี่เป็นหลัก จริงละ เวลานี้กฎหมายนี้เลิกแล้ว เพราะเหตุว่ามีพระราชบัญญัติสัญชาติปี ๒๔๙๕ นี้แล้วแก้ไข ๒๔๙๖ แล้วฉบับแก้ไขเมื่อปีกลาย คือ ๒๕๐๓ แต่ว่าหลักเรื่องคนไทยนี้ไม่ทิ้งหลักเดิมคงเป็นอย่างนี้ นี่ให้เห็นว่าบางทีจะผ่อนคลายความวิตกกังวลไปได้บ้างว่า คือพระองค์ทรงเห็นทางไกล เห็นการณ์ไกล แล้วก็ได้บัญญัติได้วางไว้แล้วให้กว้างขวาง เรื่องในเบื้องต้น

ประเทศไทยอาจจะมีความคิดว่ามาจากเชื้อชาติก็จริง แต่กระผมคิดว่าหลักภาษานี้ก็เป็นอนิจจังอีก คือวิวัฒนาการไปได้ ในเมื่อพระองค์ทรงประกาศิตลงไปอย่างนี้แล้ว บอกว่าคนไทยคืออย่างนั้น ๆ ใคร ๆ ก็เข้ามาเป็นคนไทยได้ อย่างนี้ใครก็ตามที่เข้ามาเป็นคนไทยได้ แล้วก็คือคนไทยนั่นเอง จะเป็นเชื้อชาติอะไรก็ไม่สำคัญ

ที่นี้กระผมขออ้างปทานุกรมเสียหน่อย คำว่า “ไทย” คือ ตัว ย สะกด นี้แปลได้ ๓ อย่าง ๑. เป็นชนชาติใหญ่ชาติหนึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย มีมากสาขาด้วยกัน สาขาแห่งประเทศที่เป็นอิสระคือไทยแห่งประเทศไทย นี้ก็ตรงกับเรื่องจริง ๆ ของเราแล้ว เวลา นี้ก็เป็นอย่างนั้น ๒. แปลว่าความมีอิสระในตัว นี้ก็ตรงกับอุปนิสัยใจคอของเราอย่างยิ่งที่เราเป็นชาติเสรีและเป็นประชาธิปไตย แล้วก็ไม่ใช่ว่าเดี๋ยวนี้มาตั้งแต่หลักศิลาจารึกของพระร่วงเจ้า ก็มีใจความสำคัญอยู่คำหนึ่งว่า “ใครคำม้าคำ ใครคำช้างคำ” หมายความว่ามีความมีอิสระเสรีในการที่จะทำอะไร แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในระบอบกฎหมาย ที่ขอบด้วยกฎหมาย อย่างจะมาพูดเดี๋ยวนี้บอกว่า “ใครจะคำฝิ่นคำ ใครจะคำเฮโรอีนคำ” อย่างนี้ไม่ได้ เพราะเหตุว่ากฎหมายห้ามและเป็นภัยต่อประเทศอย่างมากมาย อันนี้สำคัญมาก ความไม่เป็นทาสนี้ กระผมขอกราบเรียนสั้น ๆ ว่าไม่ต้องดูอื่นไกล เวลานี้เราเลิกทาสแล้ว บุญคุณของพระองค์รัชกาลที่ ๕ เขียนไว้เบื้องบนเป็นหลักฐาน แสดงให้เห็นว่าเราเป็นชาติที่ไม่เป็นทาสเป็นไทย

อีกอย่างหนึ่งในคำแถลง มีคำว่าชนส่วนน้อย คือท่านไม่อยากจะให้มี ที่นี้ถ้าหากว่าใช้คำว่าประเทศสยามลงไปแล้ว กระผมหวังเหมือนกันว่า ชนส่วนน้อยวันหนึ่งอาจจะเป็นส่วนใหญ่ได้ ดังจะเห็นได้ที่สิงคโปร์เวลานี้ซึกยุง ๆ แล้ว ซึ่งเดิมไม่ใช่คนจีน แต่ว่าเวลานี้คนจีนเป็นสองในสามและมุขมนตรีก็เป็นจีนอะไรอย่างนี้ นี้เกี่ยวกับการเศรษฐกิจ

ท่านที่เป็นพหูสูตร หรือว่าหูกว้างตากว้างที่เคยไปเมืองนอกมา คงรู้สึกในข้อนี้ดี กระผมไม่เคยไป กระผมก็กราบเรียนได้แต่เพียงว่า เขาสงวนอาชีพไว้ให้คนเจ้าของประเทศมากแล้ว ก็อย่างในที่กระผมเคยผ่านมาแล้ว อย่างอินเดียไปดูไม่มีคนต่างด้าวที่จะไปอกผายไหล่ผึ่งไปทำการค้าใหญ่โตเป็นไปไม่ได้ แต่ว่าทางมลายูเวลานี้เป็นอย่างไร สิงคโปร์เป็นอย่างไร รวมทั้งเราด้วยประเทศไทยเป็นอย่างไร สิงคโปร์เป็นอย่างไร รวมทั้งเราด้วยประเทศไทยเราด้วย คนต่างด้าวซึ่งฝรั่งมักพูดกันเสมอว่ากิจการอะไรทุกอย่าง ตั้งแต่ขนออกจากระไป จนกระทั่งเป็นนายธนาคาร นายเงิน อะไรเป็นเงินส่วนมาก ขอได้โปรดระลึกว่าถ้าหากว่าชนส่วนมากนี้มีอิทธิพลมาก ๆ เข้า คือกระผมจำได้ว่าเมื่อเด็ก ๆ ผู้ใหญ่มักจะพูดเสมอว่า เงินนอกที่เข้ามาใหม่ ๆ มีเลื้อยผืนหมอนใบนั้น ที่แรกมาอาศัยขอฝาก จงรักภักดีต่อกำหนดเป็นลูกมือเตะถีบได้ ด่าได้ อะไรได้ ต่อไปสักพักเดียวเพราะความขยันขันแข็งในการทำมาหากินรู้จักประหยัดดี อะไรดีสร้างตัวได้ ลงท้ายกำหนดกลับเป็นลูกหนี้เงินนั้น ลงท้ายบางทีเสียลูกสาวให้เงินนั้นอย่างนี้ก็มี กระผมรู้สึกเป็นห่วงข้อนี้อยู่มาก

เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าจะคงไว้เป็นชื่อประเทศไทย อย่างน้อยก็รู้ว่าเราเป็นเจ้าของประเทศ คนไทย กระผมกราบเรียนว่าไม่ใช่เฉพาะเชื้อชาติอย่างเดียว เวลานี้วิวัฒนาการมาเป็นสัญชาติไปแล้ว นอกจากนี้เรื่องความนิยมของคนต่างประเทศนี้ก็แล้วแต่นิสัยจิตใจของเขา เราควรคำนึงบ้าง แต่ไม่ใช่เป็นข้อรุนแรงที่จะมาแก้ไขในหลักการของเราที่สำคัญ ที่บอกว่าเขานิยมเรียกเราว่าไซแอม คนไทยไซมิส นี่เหมือนกันเป็นเรื่องของคนที่เขาติดแต่เด็ก ๆ มา เขาเคยเรียกอย่างนั้น เวลานี้ก็เขาติดปากมาอย่างนั้น จะให้เขาเปลี่ยนก็เปลี่ยนไม่ได้ เราก็มองใจเขา แต่ว่าเราด้วยเหตุผลว่าเราได้เปลี่ยนมาแล้วก็จะแก้ไขจะได้ผลดีขึ้นอย่างไร ก็ไม่มีเหตุผล เพราะฉะนั้นเราควรจะคงของเราไว้ คนต่างประเทศนี้ก็

เหมือนกัน ถ้าหากว่าเป็นนักศึกษาเขาไปดูตำหรับตำราว่าชาตินี้เวลานี้เรียกอย่างไร เดิมเรียกว่าอย่างไร ก็มีตำหรับตำราก็ค้นได้ แต่ว่าถ้าไม่พูดกันถึงเลแมนคนไม่คบแล้ว คนเรานี้ก็มีเกิดแล้วก็มีแก่มีเจ็บมีตาย อย่างที่พระองค์ทรงสอนว่าให้หมั่นพิจารณาเนื่อง ๆ ว่าเรามีความแก่เป็นธรรมดา หนีความแก่ไปไม่พ้น มีความเจ็บเป็นธรรมดา หนีความเจ็บไปไม่พ้น มีความตายเป็นธรรมดา หนีความตายไปไม่พ้น นี่เป็นหลักความจริง เพราะฉะนั้นฝรั่งที่เรียกเราว่าไซแอมก็ตาม วันหนึ่งก็หมดไปแล้วคนรุ่นหลังขึ้นมาอีกไปชุดขึ้นมา ทีนี้ถ้าหากเวลานี้ถ้าเราไปเปลี่ยนเข้าจากไทยเป็นสยามไปอีก คนรุ่นหลังนี้บอกว่า เอ นี้อย่างไรกัน ประเทศไทยไปไหนล่ะ ถูกกลืนไปไหนเสียล่ะ เหลือแต่ประเทศสยาม ประเทศสยามนี้มาอย่างไรไม่รู้ ก็พูดได้ นี้แล้วแต่เขอเนอเรชั่น ซึ่งน่าเป็นห่วง แล้วอีกอันหนึ่งที่กระผมเห็นสำคัญมาก คือว่าเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จทรงพระราชอุทิศสาธุวิริยะด้วยความเหน็ดเหนื่อยตรากตรำทุกอย่างเพื่อเห็นแก่ชาติของเรา เสด็จไปเยือนประเทศต่าง ๆ แทบจะเรียกว่าทั่วโลก แล้วหนังสือพิมพ์ยกย่อง ยกย่องว่าอย่างไร แดแมเจสติส เดอะ คิง แอนด์ ควีน ออฟ ไทยแลนด์ นี่สด ๆ ร้อน ๆ ทีนี้ถ้าหากว่าเราจะเปลี่ยนเวลานี้เราจะตีเสี่ยวว่า ขอประทานโทษรัฐบาล ตีเสี่ยวว่ารัฐบาลจะตอบขอบใจอะไรไปอันหนึ่ง ก็บอกว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถแห่งประเทศไทยได้รับความเอื้อเฟื้อจากประเทศนั้นอย่างนั้น ๆ บัดนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถของประเทศไทย ขอให้ตอบขอบใจ อย่างนี้ก็ไปไม่รอด คล้าย ๆ กับว่าคนละองค์หรืออย่างไร แล้วก็ที่ท่านไปนี้ท่านก็ทรงเผยแพร่เกียรติคุณชาติของเราเป็นอย่างไรให้ทั่วโลกรู้หมดแล้ว เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช้กาลที่ควรจะเปลี่ยนเวลานี้ เรื่องข้อรังเกียจของสมาชิก

ใหม่ที่จะมานั้น กระผมเข้าใจว่าเป็นข้อเท็จจริงว่าเขาจึงเกียจเพราะชื่อ
 อย่างนี้หรือว่าเพราะอะไร นี่นักปกครองคงจะอธิบายได้ หรือถ้ามีการ
 วิจัยกันจริง ๆ คงอาจจะเป็นอย่างอื่น ๆ เช่นอย่างว่าผู้ปกครองไปรีด
 นาทาเร้นเขา คอร์รัปชั่นเขา เขาเดือดร้อนเป็นกำลังอย่างนี้ หรืออะไร
 ก็ไม่รู้ ยังไม่แน่ ถ้าหากว่าเพียงเปลี่ยนชื่อได้แล้ว รวมกลุ่มก้อนจริง ๆ
 ไม่มีเหตุเภทภัยต่อรัฐของเราพ้นภัยได้จริง ๆ กระผมว่าก็น่าจะเปลี่ยน
 แต่เหตุผลกระผมคิดว่าไม่ควรจะเป็นอย่างนั้น แล้วก็ชาวภาคต่าง ๆ
 ภาคอีสานก็ดี ภาคใต้ก็ดี ภาคเหนือก็ดี เวลานี้ผมเข้าใจว่าเขาถือตัว
 ว่าเขาเป็นคนไทย ถ้าไปเรียกเขาเป็นคนอย่างอื่นเขาอาจจะโกรธก็ได้
 เรื่องลัทธิศาสนาเราก็ไม่ได้หวงห้ามและก็ได้กีดกัน รัฐบาลก็พยายาม
 ทุกอย่างที่จะตั้งกรรมการทำนุบำรุงภาคอีสาน ตั้งกรรมการทำนุบำรุง
 ภาคใต้ ต่อไปก็อาจจะมีการภาคเหนือ อะไรเหล่านี้ คือพยายามที่จะ
 เอื้อเพื่อแผ้วแผ่ให้พวกเราคนไทย ไม่ว่าจะเชื้อชาติอะไร มาเป็นกลุ่มเป็นก้อน
 รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสมัครสมานสามัคคีกันอย่างนี้ จึงควรจะได้
 เรื่องโคลงที่หน้ากระทรวงกลาโหมนี้ ความจริงก็มีอย่างท่านว่า คือว่า
 สยามยังอยู่ยัง ยืนยง หรือสยามพินาศลง ไทยอยู่ได้ฤๅ อะไรอย่างนี้
 นี่เป็นบทนำถ้าอ่านไปอีกบทหนึ่งว่าอย่างไร ใครราน ใครรุกด้าว แดนไทย
 แดนไทยนี่คืออะไร คือประเทศไทยเราเอง ในทางปฏิบัติเป็นอย่างนี้
 เพราะเหตุนี้ กระผมจึงเรียนด้วยความเคารพ และมีความเห็นอย่าง
 แน่ใจว่าขอคงชื่อประเทศไทยไว้อย่างเดิม คือว่าประเทศไทย

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช : กระผมไม่ได้ขึ้นมาแสดง
 ความเห็นคัดค้านท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งสองท่านที่ได้กล่าวอภิปราย
 มาแล้ว เพราะเหตุว่าในเรื่องที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นอย่างไรนั้น กระผม
 ยังไม่แสดงความเห็น แต่ว่ากระผมมีความข้องใจอยากจะกราบเรียน

ท่านประธาน ขอประทานโทษด้วยวันนี้กระผมแก้อังใจเหลือเกิน คือที่
ข้องใจนะว่าอย่างนี้ ในการที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นประเทศอะไรก็ตามที่
เราสามารถที่จะกระทำได้ด้วย การแก้ไขชื่อประเทศในรัฐธรรมนูญ
เท่านั้นหรือ เท่าที่กระผมจำได้ การเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเมื่อ ๒๒ ปี
มาแล้วนั้น ได้มีประกาศเปลี่ยนชื่อประเทศขึ้นก่อน แล้วจึงได้แก้
รัฐธรรมนูญแห่งประเทศสยามให้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย การ
แก้รัฐธรรมนูญนั้นแก้ทีหลังเมื่อได้มีการเปลี่ยนชื่อประเทศแล้ว ต่อมา
เท่าที่จำได้อีกก็ได้มีสงครามเกิดขึ้นและได้มีสัญญาสมบูรณแบบเมื่อเสร็จ
สงคราม มีอังกฤษชาติเดียวในหมู่พันธมิตรที่ตั้งเงื่อนไขในสัญญาว่า
ให้เรียกชื่อประเทศนี้ว่าประเทศสยาม และรัฐบาลในสมัยนั้นก็ไม่มีปรากฏ
ว่าได้ทำอะไรลงไป ก็ดูเหมือนจะบอกว่าจะเรียกว่าไทยก็ได้ สยามก็ได้
เพราะว่าก็เพียงแต่ชาติเดียวมาบังคับ ก็ไม่ได้มีใครทำอะไรจริงจัง แล้ว
ประกาศเปลี่ยนชื่อประเทศก็ยังไม่ได้ยกเลิก นี่ก็เป็นปัญหาจนกระทั่งมา
ถึงการร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๙๒ ก็เนื่องด้วยว่าในขณะนั้นอนุญาต
ว่าจะเรียกสยามก็ได้ไทยก็ได้นี่แหละครับ จึงได้เกิดมีการอภิปรายกัน
บ้างว่าควรจะเรียกว่าประเทศอะไรแน่ แล้วรัฐธรรมนูญก็เขียนลงไปว่า
ประเทศไทย ที่นี้ที่กระผมข้องใจก็คือว่าในขณะนี้ประเทศนี้เรายังเรียก
ว่าประเทศไทยกันอยู่ การที่ท่านสมาชิกท่านได้แสดงเหตุผลที่น่าฟังว่า
ควรจะเปลี่ยนเป็นประเทศสยามนั้น กระผมไม่มีอะไรจะคัดค้าน แต่
กระผมวิตกว่าในขณะนี้ยังเป็นประเทศไทยอยู่ ถ้าหากว่าสภานี้ลงมติ
ว่าให้เป็นประเทศสยามก็ต้องส่งร่างไปให้กรรมการร่าง เขียนร่าง
รัฐธรรมนูญแห่งประเทศสยาม ซึ่งประเทศนี้ก็ยังเป็นประเทศไทยอยู่ ก็
ยังเป็นประเทศไทยต่อไป เขียนรัฐธรรมนูญแห่งประเทศสยามจะเอาไป
ใช้ที่ไหนก็ไม่ทราบ ฟังดูก็ชอบกลอยู่นะครับ คือนี้กระผมมีความข้องใจ
อย่างนี้ แล้วก็จริงอยู่ ที่ถ้าหากว่าประกาศรัฐธรรมนูญของประเทศสยาม

ออกมาแล้ว บางทีประกาศอื่น ๆ ที่ขัดกับรัฐธรรมนูญก็คงจะเลิกไปโดยปริยาย แต่ว่าอีกกละครับรู้สึกว่ายังขัดข้องในใจ กระผมก็ยังไม่สามารถจะขจัดความข้องใจของกระผมได้ ว่าการเปลี่ยนชื่อประเทศนี้ควรจะมิพิธีการอย่างใดบ้างไหม นอกจากการที่สักแต่ว่าจะเขียนคำว่า “สยาม” ลงไปในรัฐธรรมนูญ นี่ที่กระผมกราบเรียนท่านประธานก็ด้วยเหตุนี้คืออยากจะให้สภานี้พิจารณาโดยรอบคอบ ไม่ใช่ว่าพิจารณาเพ่งเล็งแต่ในแง่เดียวเท่านั้น มีความข้องใจแต่เพียงเท่านี้

พันเอก หลวงวิจิตรวาทการ : ในขั้นต้นกระผมขอประทานกราบเรียนว่า วิธีทำงานของคณะกรรมการระเบียบวาระนี้ไม่เหมือนคณะกรรมการอื่น ๆ ของสภา คือว่าในคณะกรรมการอื่น ๆ ของสภานั้น เรื่องราวที่เป็นปัญหาที่ต้องถกเถียงและวินิจฉัยกันให้เด็ดขาดในที่ประชุมคณะกรรมการ อาจจะเป็นเอกฉันท์หรืออาจจะเป็นเสียงข้างมาก เมื่อได้วินิจฉัยมาอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ทางคณะกรรมการเองจะมาเถียงกันในที่ประชุมสภานี้อีกไม่ได้ ต้องถือว่าเป็นมติของคณะกรรมการ แต่ทว่าในเรื่องของคณะกรรมการ ระเบียบวาระเราไม่ได้มีวิธีการอย่างนั้น หน้าที่ของเราเป็นแต่เพียงตั้งประเด็นมา ส่วนปัญหาที่จะตอบประเด็นอย่างไรรั้น ก็ได้ตกลงกันว่ากรรมการแต่ละคน มีสิทธิที่จะมาแสดงความเห็นในสภานี้ กระผมขอประทานกราบเรียนความข้อนี้อีก เพราะเหตุว่าท่านสมาชิกผู้ที่ได้แถลงเป็นคนแรกนั้นก็ เป็นกรรมการระเบียบวาระ ผมเองก็เป็นกรรมการระเบียบวาระ แต่เราอาจจะมีความเห็นที่ขัดแย้งกันก็ขอประทานชี้แจงในสภานี้ได้ ระเบียบวาระที่ตั้งมานั้นมีว่า เราจะใช้ชื่อว่าประเทศไทยหรือสยามหรือชื่ออื่น เรื่องชื่ออื่นกระผมเข้าใจว่าคงจะไม่มีใครคิดไปถึง คงมีปัญหาอยู่เพียงว่าเราจะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม”

ในชั้นแรกกระผมขอประทานเรียนว่าคำว่า “สยาม” นั้นเป็นคำใหม่เพิ่งมาใช้ในรัชกาลที่ ๔ เมื่อราว ๑๐๐ ปีมานี้เอง ถ้าหากว่าเราจะตรวจดูเอกสารของเรารุ่นเก่า ๆ เก่าแก่ที่สุดที่เราจะหาได้ เช่น ในศิลาจารึกสุโขทัยหรือหนังสือที่แต่งในสมัยสุโขทัย หรือเช่นไตรภูมิพระร่วงหรือกฎหมายสุโขทัยบางแห่งที่เรายังเก็บไว้จนกระทั่งบัดนี้ หรือกฎหมายเก่าที่ประกาศใช้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เริ่มแต่รัชกาลที่ ๑ พระรามาธิบดีอยู่ทองมาจนถึงสมัยพระบรมโกษฐ์ หรือเอกสารในสมัยพระนารายณ์ เรายังหาได้อีกเป็นอันมาก หรือเอกสารกฎหมายในสมัยรัตนโกสินทร์ ๓ รัชกาลแรก เราไม่ได้พบที่ไหนเลยว่ากฎหมายหรือเอกสารเหล่านั้นเรียกชื่อประเทศเราว่าประเทศสยาม เพิ่งจะมีขึ้นในรัชกาลที่ ๔ อย่างที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งได้ชี้แจงมานั้น เป็นการถูกต้องแล้ว คือในรัชกาลที่ ๔ นั้นเริ่มทำสัญญาสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ และในข้อสัญญานี้มีระบุไว้เสมอว่า ถ้ามีข้อความขัดแย้งก็จะต้องถือข้อความในภาษาฝรั่งเป็นหลัก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเป็นนักปราชญ์อยู่ในเวลานั้นก็ยังทรงพยายามที่จะแปลความหมายในสัญญานี้ให้ตรงให้มากที่สุดที่จะตรงได้ ในข้อสัญญาฝรั่งก็ใช้คำว่า **ไซแอม** ก็บัญญัติให้ใช้คำว่า “สยาม” เพราะฉะนั้นคำว่า “สยาม” จึงได้มีขึ้นตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ ๔

แต่ว่ามีความจริงอันหนึ่ง ซึ่งเราควรจะสังเกตคือในหนังสือต่างประเทศนั้นเขาเรียกเราว่า “เซียม” หรือ “ไซแอม” มาครั้งไหนเรียกมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลเรียกมาจนถึงสมัยใหม่ ถ้าเราจะค้นเอกสารเก่า ๆ ของต่างประเทศ เช่น เอกสารฮอลันดา ซึ่งสมควรมากเพราะเหตุว่าในเวลานั้นฮอลันดาเป็นชนชาติหนึ่งที่เข้ามาตั้งทำการค้าขายอยู่ในกรุงศรีอยุธยาเป็นเวลานาน เขามีจดหมายไปมาถึงกัน ซึ่งเหตุการณ์ในสมัยนั้น ซึ่งเราสามารถจะเอามาเป็นประวัติศาสตร์ได้ เรียก

ชื่อประเทศเราว่า “ไซแอม” เอกสารของฝรั่งเศสในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทั้งหมดเรียกว่า “เซียม” รวมความว่าสำหรับทางเราตั้งต้นประวัติศาสตร์ของเราจนกระทั่งถึงรัชกาลที่ ๔ เราไม่เคยเรียกประเทศเราว่าสยามเลย แต่ว่าชาวต่างประเทศเรียกเราว่า “ไซแอม”

เหตุไรจึงเป็นเช่นนั้น กระผมขอประทานชี้แจงในข้อนี้เพื่อให้สิ้นกระแสความ ซึ่งอาจจะเป็นเวลาานานสักหน่อย กระผมก็ขอภัย คือในทางค้นคว้าในทางนี้ ซึ่งเรายอมรับนับถือมีอยู่ ๓ ท่าน ท่านหนึ่งคือ สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพ คนที่ ๒ คือ ศาสตราจารย์เซเดส์ คนที่ ๓ คือ ศาสตราจารย์เอเดียน โอโมนีย์ เรารู้จักสมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพนี้ดี เพราะเหตุที่เราได้อาศัยตำราของท่านมาจนบัดนี้ เรารู้จักท่านศาสตราจารย์เซเดส์ เพราะเหตุว่าได้เคยเป็นข้าราชการในรัฐบาลไทยเราและเป็นนักปราชญ์ที่เรานิยมกันมาก ส่วนอีกคนหนึ่งก็แต่งตำราซึ่งมีคนนิยมนับถือมาก ทั้ง ๓ ท่านได้ทำการค้นคว้าไว้อย่างเดียวกัน

คือในสมัยที่ขอมปกครองในประเทศเรา นี้ ขอมได้ตั้งศูนย์การปกครองขึ้น ๒ แห่ง แห่งหนึ่งตั้งไว้ทางเหนือชื่อว่า เมืองสยาม อีกแห่งหนึ่งตั้งไว้ทางใต้ชื่อว่า เมืองละโว้ ใครอยากเรียกดินแดนในทางนี้ก็เอาชื่อ ๒ ชื่อมาเรียก คือว่า “สยามละโว้” ทีนี้จึงก็เอาไปเรียกว่า “เซียมล้อ” เซียมล้อคือสยามละโว้ เอาไปเรียกรวมกัน เขาเรียกว่าเซียมล้อหรือเสียมล้อก็กั ผมเคยพบคำกลอนของเก่าที่เขาแต่งเยาะเย้ยผู้หญิงที่มีผิวเจ๊กและกัถูกเจ๊กทอดทิ้งไป เขาเขียนว่า ล้อชื่อคือข้าวเอาตัวรอด มาทิ้งทอดตัวไว้ในเซียมล้อ คือ คำว่า เซียมล้อ เจ๊กเรียกเรามาช้านาน ตั้งแต่ขอมได้ตั้งศูนย์การปกครองขึ้น ๒ แห่ง คือที่ละโว้และที่เมืองสยาม คราวนี้เมื่อฝรั่งเศสคนแรกที่มาเขียนเรื่องราวที่เกี่ยวกับเมืองไทยเราคือ มาโคโปลี ซึ่งผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์คงจะได้ยินชื่อเสียงท่านผู้นี้แล้ว

ก็เอาอย่างจีน แต่ไปตัดออกเสียงครึ่งหนึ่ง คือไปเขียน **SYAM** ซึ่งอ่านว่าสยาม คำนี้แหละครับที่ได้อิมพอร์ตเข้าไปในยุโรปเป็นหนังสือเล่มแรกที่กล่าวถึงประเทศเรา เพราะฉะนั้นฝรั่งทั้งหมดจึงได้เขียนว่าสยาม แต่ภายหลัง **Y** กลายเป็นตัว **I** ไป กลายเป็นไซแอม หรือเป็นเสียม

ที่นี้กระผมจะขอประทานเข้าประวัติศาสตร์สักเล็กน้อย คือเรารู้ว่าประวัติศาสตร์ของชาติไทยเราในผืนแผ่นดินนี้ตั้งต้นด้วยการที่บุคคลสำคัญ ๒ คน คือ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์หรือพ่อขุนผาเมือง รวมกำลังกันเข้ายึดคณาการปกครองของขอมในทางทิศเหนือก่อน ศูนย์การปกครองอันนี้คือเมืองสยาม เมื่อยึดได้แล้วก็เปลี่ยนชื่อเมืองสยามเป็นสุโขทัย คำว่า **สุโขทัย** เวลาเราเขียนว่า “**ทัย**” เพื่อจะให้เข้ากับคำบาลีซึ่งแปลกันว่ารุ่งอรุณแห่งความสุข แต่ถ้าแม้ว่าเราจะไปดูตัวศิลาจารึก เราจะเห็นได้ว่า คำว่า “**ไทย**” ในศิลาจารึกนั้น เขียนเหมือน “**ชาติไทย**” เขียนเหมือนชื่อของชาติไทย ความมุ่งหมายของท่านผู้ตั้งชื่อสุโขทัยคงจะมุ่งหมายว่าต่อไปนี้ไทยจะเป็นสุขกันเสียที รอดพ้นจากการปกครองของขอมแล้ว เป็นอิสระแล้วเปลี่ยนชื่อสยามเป็นสุโขทัย ก็เป็นการสมควรหรือครับที่เราจะกลับไปเอาชื่อที่เปลี่ยนมาตั้งราว ๗๐๐ ปีกลับมาใช้ใหม่ตั้งแต่นั้นมาเราก็ใช้เมืองหลวงเป็นชื่อประเทศ เราเรียกชื่อประเทศในสมัยสุโขทัยว่ากรุงสุโขทัย เราเรียกชื่อประเทศในสมัยอยุธยาว่ากรุงศรีอยุธยา มาถึงสมัยกรุงเทพฯ เราเรียกว่ากรุงรัตนโกสินทร์ เราเรียกกันมาอย่างนี้ ไทยเราไม่เคยเรียกสยาม มาจนกระทั่งเปลี่ยนในรัชกาลที่ ๔ ดังที่กระผมกราบเรียนมาข้างต้น

แต่ทว่าจะเรียกอะไรก็ตามที จะเรียกว่ากรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงรัตนโกสินทร์หรืออะไรก็ตามที แต่ราษฎรทั่วไปเรียกว่าเมืองไทย หนังสือฝรั่งรุ่นเก่าที่เขียนว่าไซแอมหรือเสียมนั้น เขาก็ยังต้องอธิบายว่าสำหรับคนพื้นเมืองแล้วเรียกว่าเมืองไทย คำว่าเมืองไทยได้มีมาช้านาน

ในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงเองใช้ว่าเมืองไทย มีคำในประโยคหนึ่งว่า ด้วยคนอันมีในเมืองไทยใช้คำว่าเมืองไทย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเองที่ทรงบัญญัติคำว่า **สยาม** นั้น มีหลายแห่งซึ่งกระผมค้นคว้าเอามากราบเรียนกับท่านประธานได้ ในกฎหมายฉบับหนึ่งซึ่งออกเกี่ยวกับภาษีอากร ทรงใช้คำว่า **“ประเทศไทย”** คำว่า **“ประเทศไทย”** ได้ใช้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ เหมือนกัน เพราะฉะนั้นในสมัยที่รัฐบาลเปลี่ยนชื่อสยามเป็นประเทศไทยนั้นก็ไม่ใช่ นอกคอกนอกคู ก็ได้เอาตัวอย่างพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั่นเอง ที่ได้เขียนไว้ในที่บางแห่งว่า ประเทศไทย มาใช้

คราวนี้ กระผมขอกลับไปหาคำว่า สยาม อีกหน่อย ทางค้นคว้าของนักปราชญ์ ๒-๓ คนที่กระผมเรียนมาข้างต้น บอกว่าชื่อสยามนั้นมีอยู่ในศิลาจารึก ๒ แห่ง แห่งหนึ่งเป็นศิลาจารึกของจำปาเขียนไว้ว่า **“ชาวสยามเป็นคนป่าพวกหนึ่ง”** อีกอันหนึ่งเป็นจารึกที่นครวัดเขียนไว้ว่า **“ชาวสยามเป็นคนป่าพวกหนึ่งซึ่งขอมใช้เป็นทาส”** เมื่อนักปราชญ์สองท่านนี้ได้พบศิลาจารึกทั้งสองแห่งแล้ว ท่านก็สันนิษฐานคำว่า **“สยาม”** ในจารึกนั้นเห็นจะไม่หมายถึงคนไทยแน่ เพราะเหตุว่าคนไทยเราเวลานั้น เจริญจนกระทั่งขอมไม่สามารถเรียกว่าป่าเถื่อนได้อาจจะเป็นคนอะไรอีกพวกหนึ่งก็ไม่รู้ เขาก็สงสัยว่าคงจะเป็นคนป่ารุ่นเดียวกับพวกละว้า ซึ่งหนาแน่นที่เมืองลพบุรี เขาชื่อเมืองละโว้ อีกพวกหนึ่งพวกชาวสยาม ซึ่งเป็นคนป่าเหมือนกัน ไปหนาแน่นอยู่ทางเหนือตรงกับสุโขทัยก็เรียกเมืองนั้นว่าสยาม ก็เมื่อจารึกยังบอกชัดอยู่อย่างนี้ว่าชาวสยามนั้นหมายถึงคนป่าพวกหนึ่งที่ขอมเคยใช้เป็นทาส ถ้าอย่างนี้ถ้าเราเปลี่ยนกลับมาเป็นสยามผมว่าคนคนหนึ่งจะดีใจมาก คนคนหนึ่งที่เคยจะให้ร้ายป้ายสีกับประเทศไทยอยู่เป็นเนืองนิจ คนที่จงจิดคิดร้ายต่อเมืองเราอยู่ตลอดเวลา คนที่คอยจะกล่าวร้ายใส่โทษนายกรัฏมุนตรี

รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีผู้ใหญ่ของเรา นอกนั้นจนกระทั่งถึงกล่าวคำที่เป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คนคนนี้จะดีใจมากถ้าเราเปลี่ยนชื่อประเทศเราเป็นสยาม แกจะได้มีทางอ้างจารีกนครวัดอีกอันหนึ่งบอกว่าชาวสยามนี้เคยเป็นคนป่าที่ขอมซึ่งเป็นบรรพบุรุษของเขาเคยใช้เป็นทาสมา อันนี้กระผมกลัวมาก

เพราะฉะนั้นก่อนที่สภานี้จะตัดสินใจอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง กระผมขอประทานคราบเรียนให้ระลึกถึงความข้อนี้เสียด้วย ส่วนที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งที่กล่าวเป็นคนแรกได้ชี้แจงว่าเราเปลี่ยนสยามเป็นประเทศไทยด้วยความคิดแบบนาซีหรือแบบฟาสซิสต์ กระผมขอประทานคราบเรียนเหตุผลมีสิ่งซึ่งไปมากกว่านั้น คือบุคคลที่ได้กระตุ้นเตือนใจของเราที่ได้ปลุกใจให้เราได้เห็นความเป็นไทย ที่ได้ทำให้เรานับถือความเป็นไทยมากนั้น คือองค์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลพระมงกุฎเกล้าฯ ซึ่งได้มีพระนามจารึกอยู่เหนือเศียรเกล้าของพวกเราในเวลานี้ ได้ทรงปลุกความรักชาติได้ทรงสอนให้พวกเราเห็นคุณค่าของคำว่า “ไทย” กระผมจำได้ เพราะกระผมอยู่กระทรวงต่างประเทศมาช้านาน แต่ก่อนนี้พระราชสาส์นหรือตราตั้งทูตหรืออะไรที่เป็นหนังสือมอบอำนาจจะต้องขึ้นต้นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยามผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ปกครองชาวไทย เขมร ลาว กาว มลายู กะเหรี่ยง และอื่น ๆ ทำไมจึงเขียนว่าอย่างนั้น ก็เพราะว่าในเวลานั้นเรารู้ว่าชนบางพวก เช่น ชาวเมืองสุรินทร์บางส่วนเราถือว่าเป็นเขมรทางเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือเราเรียกว่าลาว ๔ จังหวัดภาคใต้เรียกว่า มลายู ส่วนกะเหรี่ยงมีกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ใช้กันอย่างนั้นจนกระทั่งเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เสด็จลงไปปักธงไว้ เสด็จประพาสปักธงได้ทั่วไป เมื่อกลับจากเสด็จประพาส กระผมจำได้ว่าได้มีพระบรมราชโองการมากระทรวงการต่างประเทศว่า ขอให้เลิกใช้คำเหล่านี้

ชาว ๔ จังหวัดปักข์ใต้ ไม่ใช่มลายู แต่ว่าเป็นเชื้อชาติไทย ที่ได้เข้าไปรับศาสนาอิสลามก็รับภาษาก็รับ อักษรศาสตร์ก็รับขนบธรรมเนียม ประเพณีอะไรก็รับด้วย เราจะไปเรียกว่ามลายูก็ได้ ทางเหนือหรืออีสาน ก็ไม่ควรเรียกว่าลาว พลเมืองต่าง ๆ ในทางตะวันออกเช่นตั้งแต่สุรินทร์ ลงไปนั้นก็ไม่ใช่เขมร เป็นไทยทั้งหมด เพราะฉะนั้นจึงได้มีพระบรม- ราชโองการให้ยกเลิกคำเหล่านี้ ผู้ปกครองชาวไทยเท่านั้นพอแล้ว ถือว่า เรียกว่าไทยหมด นี่เหตุผลมีมาช้านานก่อนสมัยที่จะเปลี่ยนแปลงการ ปกครองเป็นประเทศไทย

กระผมขอประทานกราบเรียนเรื่องเหล่านี้เพื่อให้เห็นว่าเรื่อง เปลี่ยนสยามเป็นประเทศไทยนั้นไม่ได้เป็นไปด้วยความมักใหญ่ใฝ่สูงหรือ ไม่ได้คิดเอาเอง ที่จริงเจริญรอยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึง ๒ พระองค์มา คือรัชกาลที่ ๖ และรัชกาลที่ ๔

มีอยู่คำว่า “ไทยแลนด์” นี้กระผมสารภาพว่ากระผมเองก็ ไม่ชอบคำว่า “ไทยแลนด์” ในสมัยที่เปลี่ยนชื่อประเทศนั้นกระผมอยู่ใน คณะรัฐมนตรี กระผมได้เสนอให้ใช้คำว่า “ไทย” เฉย ๆ อย่าไปเอา “แลนด์” เข้า แต่ก็รังเกียจกัน บอกว่าชื่อประเทศพยางค์เดียวนั้นจะ ไม่ดี ผมก็ว่าประเทศอื่นก็มีอย่างฟรานซ์อย่างกรีกมีเหมือนกัน ทำไม เราจะใช้ว่าไทยเฉย ๆ ไม่ได้ แต่ท่านผู้ใหญ่ในสมัยนั้นท่านยืนยันจะเอา ไทยแลนด์ เราก็ปล่อยไป ประเทศอื่นก็มีอิงแลนด์ โปแลนด์ ฮอลแลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ ฟินแลนด์ ภายหลังที่เปลี่ยนแปลงรัฐบาลในระหว่าง สงคราม รัฐบาลคุณควง อภัยวงศ์เข้ามา ขอให้คงคำในภาษาไทยไว้ แต่ว่าไทยแลนด์นั้นให้ใช้คำว่าไซแอม นี่ผมก็ไม่ว่าอะไร เพราะเหตุว่า เป็นภาษาต่างประเทศเราจะเรียกของเราว่าประเทศไทย แล้วเราจะ เรียกภาษาต่างประเทศว่าไซแอมก็ตามใจ

ต่อมาเปลี่ยนแปลงรัฐบาลใหม่ พอรัฐบาลคุณควง อภัยวงศ์

ออกไป ก็ได้เปลี่ยนใช้เป็นไทยแลนด์อย่างเดิม ทางสหประชาชาติได้ยอมรับ
คำว่าไทยแลนด์ มีอยู่ประเทศเดียวคืออังกฤษ ซึ่งได้ประกาศว่ายังมี ๒
ประเทศที่เขาจะเรียกอย่างเดิม คือประเทศไทยเขาจะเรียกว่าไซแอม
อย่างเดิม แล้วประเทศอิหร่านเขาจะเรียกว่าเปอร์เซียอย่างเดิม เขาไม่
ยอมเปลี่ยน เรื่องนี้เราก็คงทำอะไรเขาไม่ได้ เพราะเหตุว่าภาษาของเขา เรา
เองก็เหมือนกัน เราก็เรียกชื่อประเทศซึ่งไม่มีใครเรียก เหมือนกับอย่างเรา
เรียกประเทศหนึ่งว่าอังกฤษ ก็ชาวอังกฤษเองเขาก็ไม่ได้เรียกประเทศ
เขาอย่างนั้น ที่ใกล้ที่สุดก็อิงแลนด์ ต่อมาเป็นเกรดบริเตน เป็นอย่างอื่น
เราเรียกประเทศหนึ่งว่า ฝรั่งเศส ซึ่งก็ไม่มีใครเรียก เขาเรียกของเขา
ว่าฟร็องซ์ เราเรียกเมืองหลวงนครอันหนึ่งว่ากรุงลอนดอนซึ่งไม่มีใคร
เรียกเหมือนกัน ผู้ที่เป็นเจ้าของเมืองหลวงเขาก็เรียกของเขาว่าลันตัน
เราเรียกเมืองใหญ่เมืองหนึ่งว่าปารีส อันนี้ไม่มีใครเรียกจริง ๆ ครับ
คือว่า จะเรียกในภาษาอังกฤษก็แฟริส ถ้าหากว่าจะเรียกในภาษาของเขา
เขาเรียกว่าปารีส แต่เราก็เรียกว่าปารีส เราก็ใช้กันมา เรื่องคำต่าง
ประเทศนี้ผมไม่รังเกียจ คือว่าเราจะเรียกว่าอย่างไรก็ตามใจ ถ้าเราไม่
ชอบคำว่าไทยแลนด์ แต่ปัญหาเฉพาะหน้าที่เรากำลังพูดกันในเวลานี้
คือคำว่า “ประเทศไทย” นั้น ผมขอประทานเสนอให้คงไว้อย่างเดิม
ด้วยเหตุผลหลายประการและด้วยความหวาดกลัวอย่างที่ผมเรียนมา
แล้วนั่นเอง

นายมาลัย ชูพินิจ : กระผมรู้สึกว่าการที่จะใช้นามว่าไทย
หรือสยามนี้ ที่จริงมีความสำคัญมากเท่า ๆ กันอย่างที่ท่านสมาชิกท่าน
แรกได้กล่าวมาแล้ว สำคัญจนกระทั่งว่าบางครั้งนึกไม่ได้ว่าที่เราควรจะ
ให้ประชาชนทั่วทั้งประเทศมีสิทธิมีเสียงในการที่เขาจะเลือกของเขา แต่
อันนี้คงทำไม่ได้ นี่เป็นความรู้สึกของกระผมเท่าที่ได้ฟังหรือว่าได้สังเกต

มาเท่านั้น มีความสำคัญจริง ๆ แต่ว่าโดยส่วนตัวของกระผมเองแล้ว ขอกราบเรียนได้ที่เดียวว่า เรื่องไทยหรือสยามนั้นกระผมไม่รังเกียจทั้งคู่ เพราะอะไร คือคำว่านามนี้ แม้แต่บุคคลเราเอง ซึ่งเป็นเพียงเอกชน เราก็ยังอุตสาหะตั้งนามกันอย่างไพละระ ต้องตั้งนามมีศัพท์จะไปข่มนาม หรือข่มเคราะห์ร้ายอะไรต่าง ๆ แล้วก็ตั้งกันมาอย่างนั้น เพราะฉะนั้น เมื่อเป็นชื่อประเทศแล้ว ทำไมเราถึงจะไม่ตั้งนาม ซึ่งมีความหมาย เพราะว่าเป็นสัญลักษณ์ของคนทั้งชาติของคนทั้ง ๒๕ ล้าน

ทีนี้สำหรับที่ว่าคงเป็นไทยไว้หรือว่าจะเปลี่ยนกลับเป็นสยามนี้ กระผมเองมานึกถึงอยู่ไม่ใช่ในใจอย่างว่าด้วยอารมณ์หรือความชอบ เพราะว่าเมื่อตอนครั้งเปลี่ยนจากสยามเป็นไทยมาครั้งนั้น กระผมก็ไม่ชอบอยู่แล้ว แล้วก็มิเหตุผลเหมือนกัน ไม่ใช่เหตุผลเรื่องอารมณ์ หรือความชอบเฉย ๆ แต่ก็เป็นหลักในทางประวัติศาสตร์ แต่คราวนี้กระผมคิดด้วยความรู้สึก อย่างหนึ่งว่า เมื่อเราจะเปลี่ยนนามนี้ กระผมนึกอยู่ข้อแรกทีเดียวว่า เราจะได้อะไรขึ้นมา แล้วเราจะเสียอะไรไปถ้าเราไม่เปลี่ยน กระผมนึกอยู่อย่างนี้ เพราะว่า การเปลี่ยนแต่ละครั้งนั้นเกิดความยุ่งยากเหลือสติกำลัง หมดเปลือง แล้วก็ความเคยชินในที่เราได้รับจากการรู้จักมักคุ้น ของชาวต่างประเทศ ก็ต้องเสียเวลากันนาน แผนที่ตั้งเมื่อก่อนนี้ เราเคยใช้ว่า “สยาม” เมื่อถ้าเราเดินทางไปต่างประเทศหรือหนังสือที่ส่งเข้ามาเดี๋ยวนี้ แม้แต่ไทยแลนด์ก็ยังวงเล็บว่า “สยาม” อยู่ ปรากฏเป็นอันมาก แล้วแม้จนกระทั่งหนังสือที่เขาเขียนถึงเมืองเราที่ใช้คำว่า สยามก็ยังมีอยู่เป็นอันมาก สิ่งเหล่านี้กระผมจะไม่พูดไปถึงเรื่องทำ ตำราแบบฟอร์ม หนังสืออะไรต่ออะไร ตลอดจนกระทั่งสัญญาะหว่าง ประเทศเหล่านี้ กระผมจะไม่กล่าวถึงข้อนั้น คราวนี้การที่เราจะพิจารณา ชื่อของประเทศนี้ ไม่ใช่เราจะเอาความปรารถนาของเราเป็นที่ตั้ง อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวมาแล้วนั้นกระผมเห็นด้วย และ

ตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหลังนี้ได้ยกประวัติศาสตร์มานั้น กระผมก็รู้สึกว่ามัน่าฟัง แต่ว่าในขณะที่เดียวกันกระผมรู้สึกว่ามีอะไรคัดค้านอยู่สำหรับที่พิจารณาหรือได้อ่านได้ศึกษามาตามสมควร กระผมไม่ใช่นักประวัติศาสตร์ แต่ว่าเพียงสนใจอยู่เป็นอันมาก

คือคำว่า “สยาม” นี้ตามที่ท่านได้อ้างมานั้น ท่านอ้างถึงมาโคโปโลว่าเป็นคนแรกที่ได้นำชื่อ “สยาม” ออกไปเผยแพร่ในต่างประเทศ อันนี้กระผมเสียใจว่าในหนังสือที่มาโคโปโลเขียนนั้นก็ไม่เคยปรากฏ เพราะว่าได้อ่านดูโดยละเอียดเหมือนกันในสมัยที่มาโคโปโลลงมา นั้น ไม่ได้มาถึงสยาม แต่มาถึงเพียงจำปาหรือภาคที่เวียดนามเหนือตั้งอยู่ ณ บัดนี้เท่านั้น แล้วมาโคโปโลที่เขียนมากนั้นก็เขียนถึงนครธม ซึ่งเป็นสมัยการปกครองของพระเจ้าไชยวรมันที่ ๒ แต่ว่าในขณะที่เดียวกันนั้น ๓ ปีต่อมาชาวจีนคนหนึ่งซึ่งเป็นพ่อค้าแล้วก็มาอยู่ที่นครธมเป็นเวลาถึง ๑๑ เดือน ท่านผู้นั้นคือโจวตาทวน ก็กลับไปก็ได้ไปเขียนบันทึกหรือเขียนจดหมายเหตุไฉนก็ได้กล่าวอ้างถึงสยาม แต่เขาไม่ได้กล่าวอ้างอย่างที่ท่านได้อ้างว่าสยามเป็นคนป่าเถื่อน เขาเรียกแต่เพียงว่า “ฮวน” คำว่า “ฮวน” คำนี้กระผมเองก็ได้ยินมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยกุบไลข่าน หรือสมัยราชวงศ์ถัง ราชวงศ์ฮั่น ถ้านอกจากเมืองจีนแล้วเขาเรียกว่า “ฮวน” ทั้งนั้น ตั้งแต่สมัยที่เราตั้งราชอาณาจักรอยู่ที่น่านเจ้า นี้ก็ปรากฏอยู่ในประวัติศาสตร์ตั้งแต่ พ.ศ. ๖๘๙ ทั้งนี้ก็เพราะอะไร เพราะว่าเป็นประเพณีของชาวจีนอย่างนั้น

แต่ถ้าเราพิจารณาถึงหลักการปกครองในสมัยน่านเจ้า แม้แต่ในสมัย ๑๑๙๓ คือในสมัยของพระเจ้าสินุโล เราก็จะเห็นว่าสมัยนี้น่านเจ้าซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๖ แคว้น รวบรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีอำนาจมาก อันนี้เมื่อเขาจะกล่าวถึงเราหรือในน่านเจ้าเขาก็เรียกว่า “ฮวน” สมัยที่ขงเบ้งลงมาปราบฮวน แต่ความจริงฮวนในขณะนั้นมีความเจริญ

ก้าวหน้ากว่าทางจีนด้วยซ้ำไป เพราะว่าโดยประวัติศาสตร์แล้วท่านเอง ท่านเป็นนักประวัติศาสตร์ ท่านก็ต้องยอมรับว่าพูดโดยเชื้อชาติดั้งเดิมของเราจริง ๆ แล้วไทยเราไม่ได้มีประวัติศาสตร์มาเพียง ๒ หรือ ๓ พันปี แต่เกือบ ๖ พันปี นับตั้งแต่สมัยจีนยังไม่เคยขึ้นมาเป็นราชอาณาจักรอย่างในสมัยปัจจุบันนี้ อันนี้เป็นหนังสือซึ่งมีประวัติศาสตร์เราจะค้นได้ ไม่ใช่เฉพาะประวัติศาสตร์ฉบับที่ คุณพระสารสาสน์ท่านได้เขียนไว้สมัยที่ยังอยู่ที่ญี่ปุ่นเท่านั้น แต่ยังมีอีกคนหนึ่ง คือ มิสเตอร์โบสเยอร์ ซึ่งเขียนประวัติศาสตร์ของประเทศจีน เขาก็ได้กล่าวไว้เหมือนกันว่า สมัยที่ไทยดั้งเดิมที่เดียวที่เราอยู่เหนือจีนขึ้นไปนั้น จีนยังมีอาณาเขตไม่ต่ำกว่าแม่น้ำแยงซีลงมาเลย แล้วการที่ไทยเราต้องกระจัดกระจายถูกขับไล่ลงมา จนกระทั่งมาถึงนานเจ้านั้นก็มารวมกันเข้าเป็นชาติที่เข้มแข็ง ประเดี๋ยวก็ถูกจีนชาติแพะไปเป็นเมืองขึ้นของเขา ต้องถวายราชบรรณาการ ประเดี๋ยวก็ต้องย้อนกลับลงมาข้างล่าง ประเดี๋ยวก็ตีจีนจนกระทั่งแตกกระจัดกระจายไป จนกระทั่งถึงสมัยพระเจ้าสิริบุญมา พระเจ้าโกะล่อฝง พระเจ้าฟีล่อเกะ อะไรต่อมานี้ก็เป็นประวัติศาสตร์ซึ่งคงจะทราบกันดีอยู่ กระผมจะไม่นำมากล่าวอีกต่อไป คราวนี้จะขอกราบเรียนต่อท่าน ประธานสภาว่า คำว่า “สยาม” หรือ ในภาษาจีนเรียกว่า “เซียมล้อ” นี้กระผมคิดว่าไม่ใช่เพิ่งมามีในสมัยสุโขทัย แต่มีมาตั้งแต่สมัยนานเจ้า คือในสมัยพระเจ้าสิริบุญมา ๑๑๙๓ ซึ่งสมัยนั้นเราได้มีการติดต่อกับจีนอยู่แล้ว เมื่อเราไปถึง การที่นำเครื่องราชบรรณาการไปนั้นไม่ใช่นำไปในฐานะเป็นเมืองขึ้น แต่ไปในฐานะเรียกว่าเจริญสัมพันธไมตรีทางการทูต แล้วในจดหมายเหตุของราชวงศ์ฮั่นในสมัยนั้น แล้วต่อมาราชวงศ์ถังก็มีจดหมายเหตุจีน ซึ่งเราจะค้นได้ เดียวนี้ก็มีแปลเป็นภาษาฝรั่งเศสอยู่แล้ว เขาเรียกว่าเซียมล้อ เรียกมาตั้งแต่สมัยนั้น เรียกมาตั้งแต่สมัยรัชกาลของพระเจ้าสิริบุญมาในสมัยนานเจ้า

เพราะฉะนั้น กระผมคิดว่าคำว่า “สยาม” นี้คงจะมีมาตั้งแต่ยุคนั้น แล้วต่อมาเมื่อได้ค้นคว้ามาทางด้านอื่น ทางด้านพม่าสมัยพระเจ้าอนุรุทก็ดี หรือของมิสเตอร์รีดเดวิส ซึ่งกล่าวถึงการเผยแพร่พุทธศาสนาในแหลมสุวรรณภูมินี้ก็ดี ก็ปรากฏชื่อสยามตั้งแต่ครั้งนั้นแล้วอันนี้กระผมแต่เพียงเรียกว่าได้อ่านอย่างที่คุณสนใจอย่างงู ๆ ปลา ๆ คือว่า จะได้รับประวัติศาสตร์ดั้งเดิมของเราเท่านั้น

เพราะฉะนั้นในการที่เราจะมาแปลว่า สยามเป็นทาสหรือเป็นคนป่าอะไรเหล่านี้กระผมไม่เห็นด้วย เพราะว่าเพียงหลักศิลาจารึกสองแห่งเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า จะทำให้เรากลายเป็นคนป่าไปได้ ทำไมเราไม่นึกถึงสยาม แปลว่า ทอง เราควรจะนึกถึงชื่อนั้นบ้าง แต่ทั้งนี้กระผมไม่ได้หมายความว่า จะไปสนับสนุนให้กลับไปหาสยามอีก เพราะอย่างที่ได้กราบเรียนมาแล้ว คือว่าเราจะทำอะไรในการที่จะเปลี่ยนประเทศไปสู่สยามนี้เป็นประการสำคัญ

แล้วสำหรับคำว่า ไทย นั้น ถ้าเราจะเอาเรียกว่าโดยเชื้อชาติจริง ๆ แล้ว ที่จริงก็ไม่ควรจะต้องมี ย คือ เอา ไท เฉย ๆ ก็ได้ ย มาอย่างไร กระผมก็ศึกษาไม่ถึงหรือค้นคว้าไม่ถึง เพราะว่าคำ ไท เป็นชื่อของคนไทยเชื้อชาติไทย ซึ่งสืบมาจากภาคใต้ของทะเลแคสเปียน ไท TAI แล้วฝรั่งเดี๋ยวนี้เขียนถึงคำว่า ไท ในประวัติศาสตร์ก็คงเขียนอย่างนี้ คือ ไท เฉย ๆ ไม่มี ย เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าจะสืบเอาโดยเรียกว่าเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์กันแล้ว ก็จะต้องเป็น ไท นี้กระผมเห็นด้วย แต่ว่าชื่อประเทศนั้นเราจะบอกว่าไปเปลี่ยนเป็นชื่ออื่น กระผมก็สงสัย เดิมนะมีจริง ๆ ตั้งแต่พวก **เซม้ง เซไก** มาอยู่ หรือพวกเขมรซึ่งเป็นทางภาคใต้ของอินเดีย ไม่ใช่เขมรเดี๋ยวนี้ ยกมาทางภาคใต้ของอินเดียมาครอบครองลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ หรือตั้งแต่ปากแม่น้ำอิรวดีลงมาถึงปากแม่น้ำโขง ก็ระบุไว้แล้วว่าดินแดนที่นี้เป็นของสยาม แต่ว่าส่วนคนนั้นในจดหมายเหตุ

อันนั่นเอง แม้แต่มีสเตอริโอเดวิสก็เรียกว่าคนไทย เป็นอย่างนี้ ตกลงหลักที่เราจะยึดก็คือว่า เราจะตั้งนามของประเทศนี้โดยตั้งตามเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ หรือว่าตั้งโดยใช้เอาถิ่นประเทศหรือภูมิประเทศที่เข้ามาปกครองนั้นอยู่ มีอยู่สองประการ แต่ว่าโดยความรู้สึกหรือความเห็นชอบของกระผมหรือความสัตย์จริง ๆ กระผมไม่ขัดข้อง คือว่า จะเป็นไทยก็ได้ จะเป็นสยามก็ได้ แต่ขอใ้เห็นถึงว่าสำคัญอยู่สองข้อ เราจะได้อะไรมาจากการเปลี่ยนอันนี้ และเราจะเสียอะไรไปบ้างถ้าเราไม่เปลี่ยน ขอขอบคุณ

หม่อมราชวงศ์ศิกฤทธิ ปราโมช : ผมขอประทานเรียนข้อเท็จจริงสักสองข้อเท่านั้น ได้มีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่ง ได้อภิปรายว่า ที่นครวัดมีจารึกไว้ว่า ชาวสยามเป็นคนป่า ซึ่งความจริงที่นครวัดมีคำจารึกตามระเบียงเซียมกุกฏ แล้วก็มีการชาวสยามในสมัยนั้นยกทัพ คำว่า เซียมกุกฏ ก็แปลว่า ห้องหรือช่องสยามเท่านั้น เขาบอกว่าภาพของใครเท่านั้นเอง ส่วนจารึกอื่นผมไม่ทราบ ส่วนที่นครวัดดูเหมือนจะไม่มี มีแต่บอกอย่างเดียวว่าเป็นช่องของชาวสยามอันหนึ่ง และอันสอง ได้มีท่านสมาชิกอภิปรายว่า คำว่า สยาม นั้นเป็นคำที่คนต่างชาติต่างภาษาเรียก ไม่เคยปรากฏว่ามีในประเทศไทย ข้อนี้ผมขอประทานเรียนว่าในหนังสือชินนกาลมาลินี แต่งโดยพระศิริมังคลาจารย์ที่เมืองเชียงใหม่เมื่อประมาณห้าหกร้อยปีมาแล้วนั้น ได้มีคำว่าสยามรัฐอยู่หลายแห่งหมายความว่าดินแดนประเทศตั้งแต่สุโขทัยลงมา ก็ใครขอประทานเรียนไว้ให้ทราบข้อเท็จจริงเท่านั้น

นายประยูร กาญจนดุล : ประเด็นที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศไทยนี้มีสมาชิกท่านหนึ่งได้อภิปรายโดยอ้างหลักวิชาว่า การขนานนามประเทศในสมัยใหม่หรือในสมัยปัจจุบัน เขาถือหลักสัญชาติมากกว่าหลักเชื้อชาติ

ข้อนี้กระผมก็เห็นว่าเป็นหลักที่ถูกต้อง แต่กระผมก็เห็นต่อไปว่า ถึงแม้ว่าเราจะถือหลักสัญชาติในการกำหนดชื่อประเทศก็ตาม เราก็อาจใช้คำว่า “ไทย” ได้ เพราะว่าสัญชาติที่เราใช้มาสำหรับคนไทยนั้น เราไม่เคยใช้คำว่า “สัญชาติสยาม” เลย เราใช้คำว่า “สัญชาติไทย” ตลอดมาก็ตรงกับชื่อคนไทยซึ่งเป็นเจ้าของประเทศ เพราะฉะนั้นก็เป็นการที่ตรงกับหลักที่ใช้มาดั้งเดิมและตรงกับหลักวิชาด้วย เพราะว่าประเทศนี้มีชนชาติไทยเป็นเจ้าของประเทศแต่ผู้เดียว แล้วคำว่า “ชาติ” นั้น ในทางนิติศาสตร์ก็หมายความถึงหมู่คณะ บุคคลซึ่งอยู่ใต้สังกัดของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยมีสัญชาติเป็นเครื่องผูกมัดโดยนิตินัย เพราะฉะนั้นเมื่อชนชาติไทยเราเป็นเจ้าของประเทศแต่ผู้เดียว เราก็ควรใช้คำชื่อประเทศว่าประเทศไทย และแม้จะถือหลักสัญชาติให้ถูกต้องตามหลักวิชาก็ตาม ประเทศไทยไม่ได้ประกอบด้วยชนหลายชาติเป็นเจ้าของประเทศเหมือนอย่างบางประเทศ เช่นอย่างประเทศยูโกสลาเวีย ซึ่งประกอบด้วยชนชาติโดรแอต ชนชาติเซอร์เบียอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ รวมกันเข้าเป็นเจ้าของประเทศ แต่ถือสัญชาติของยูโกสลาเวีย แต่ของเรานี้ทั้งชื่อของชนชาติก็ดีที่เป็นเจ้าของประเทศแต่ผู้เดียว และชื่อของประเทศตรงกันเช่นนี้แล้ว กระผมเห็นว่าเป็นการถูกต้องมากกว่าที่จะใช้คำว่า “ประเทศไทย” ยิ่งกว่า “ประเทศสยาม”

แล้วนอกจากนี้คำว่า “ไทย” นี้ ก็เป็นคำที่เป็นมงคล แปลว่าความเป็นไทย ความเป็นอิสระแก่ตัว สมควรที่จะใช้มากกว่าคำว่า “สยาม” ซึ่งจะแปลก็คงจะแปลกันไม่ได้ ก็สันนิษฐานไป บางคนก็แปลว่า สีคล้ำ โดยบอกวามาคำฮินดูว่า ไชยาม อะไรบ้างก็สันนิษฐานกันไป ถ้าจะแปลว่า สีคล้ำ จริง ดูไม่เป็นมงคล สีแห่งความเศร้าหมอง เพราะฉะนั้นที่ใช้คำว่า “ไทย” นั้นเป็นการดีกว่า กระผมจึงเห็นว่าควรจะใช้คำว่า “ประเทศไทย” ต่อไปตามเดิม

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าได้ฟังท่านสมาชิกผู้มีเกียรติอภิปรายมาด้วยความสนใจยิ่ง และคิดว่าคงจะมีคนอภิปรายอีกมาก แต่เวลานี้ก็เที่ยง ๑๐ นาทีแล้ว จึงใคร่ขอเสนอญัตติให้เลื่อนการประชุมไป นั่งประชุมกันมาพอสมควรแล้ว ใครเห็นด้วยโปรดยื่นขึ้นรับรองตามข้อบังคับ

(มีสมาชิกรับรอง)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อมีสมาชิกรับรองตามข้อบังคับแล้ว ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๑๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุม

ว. ถนอมกุลบุตร	โฉมเฉลา สีพลาการ	ผู้ตรวจรายงาน
จรรยา เฉลิมเตียรณ	ฉันทนา ชานป้อม	”
เล็ก จุณณานนท์	อุดม พลอยสังวาลย์	”
ป. จันทราภา	สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ	”
วุฒิศักดิ์ เนตินาท	ธนู บุญขริงค	”
เจริญ ปัททโร	สินธุ์ชัย ชื่อสัตย์ดี	”
	แผ้ว หมุ่มพยัคฆ์	”
	จำรงค์ ใจอ่อนนุ่ม	”

ตรวจแล้ว วันที่ ๖/ก.ค./๒๕๐๔

สุพันธ์ จิตรกถิก

หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

ประหยัด แดงอินทวัฒน์

หัวหน้ากองการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

รองเลขาธิการฯ

ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์

เลขาธิการสภาฯ

พล.อ. ส. สุทธิสารธรรณกร

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๓

รายงาน

การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๔

วันพฤหัสบดีที่ ๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๔
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๕ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : วันนี้มีสมาชิกมาร่วมการประชุม ๑๗/๑ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุมทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานสภาจะแจ้งต่อที่ประชุมสำหรับวันนี้ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑ ที่ท่านผู้ใดจะขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดบ้างหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีผู้ใดจะเปลี่ยนแปลง

แก้ไขประการใด ถือว่าที่ประชุมนี้มีมติให้รับรองรายงานการประชุม
สภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑

ระเบียบวาระที่ ๓ หัวข้อระเบียบวาระซึ่งคณะกรรมการธิการ
ระเบียบวาระเสนอ หัวข้อที่ค้างการพิจารณา ๔. ชื่อประเทศ จะใช้คำ
ว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือชื่ออื่น

นายประสงค์ บุณเจิม : เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๑ สภา
ร่างรัฐธรรมนูญในสมัยนั้นได้พิจารณาหัวข้อเดียวกันกับที่สภานี้กำลัง
พิจารณาอยู่ในขณะนี้ เมื่อได้มีการอภิปรายกันแล้ว ผลของการลงมติ
ปรากฏว่ามีคะแนนเสียงที่จะให้ใช้ชื่อประเทศสยาม ๑๔ เสียง และที่
จะให้ใช้ชื่อประเทศไทยมี ๑๘ เสียง จากจำนวนสมาชิก ๔๐ ท่าน ใน
สมัยนั้นมีผู้ออกเสียงรวมทั้งสิ้น ๓๒ มีคะแนนเสียง ๑๔ ต่อ ๑๘ ถ้าเรา
จะพิจารณากันให้ดี แล้วเราจะถือว่าเป็นคะแนนเสียงข้างมากที่เด็ดขาด
ก็คงจะไม่ได้ เพราะเป็นคะแนนเสียงข้างมากอย่างปกติ แต่ยังมีสมาชิกอีก
๘ ท่านที่ไม่ได้ออกเสียงจะด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดก็ตาม ถ้าท่านได้ออกเสียง
คะแนนเสียงนั้นก็คงจะเปลี่ยนแปลงไป และจะเปลี่ยนแปลงเป็นไปทางหนึ่ง
ทางใดก็คงไม่มีใครทราบ อาจจะเป็นการตรงข้ามกับที่ลงมติไปแล้วก็ได้

ด้วยเหตุนี้ กระผมจึงคิดว่าตามที่คณะกรรมการธิการได้กรุณานำ
หัวข้อนี้เสนอเข้ามาให้สภาได้พิจารณาอีกวาระหนึ่ง จึงเป็นการกระทำที่
ถูกต้อง และเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีโอกาสพิจารณาเรื่องนี้
อย่างถี่ถ้วนอีกวาระหนึ่ง เพราะเหตุว่า คะแนนเสียงคราวที่แล้ว ปรากฏ
ว่าเราจะพูดกันอย่างสามัญก็เรียกว่าเสียงก้ำกึ่งกัน ไม่ใช่เสียงข้างมาก
อย่างเด็ดขาด เพราะฉะนั้น กระผมขอขอบคุณท่านกรรมการที่ได้
กรุณาในข้อนี้ นอกจากนั้นกระผมจะต้องขอขอบคุณท่านประธานที่ได้
กรุณาเปิดโอกาสให้สมาชิกได้อภิปรายทุกหัวข้ออย่างเต็มที่ การเปิด

โอกาสให้อภิปรายกันอย่างเต็มที่นี้เป็นวิธีเดียวที่จะทำให้สภานี้ได้มีโอกาสไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนรอบคอบ และการไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนรอบคอบก็จะเป็นผลนำไปสู่การลงมติที่ถูกต้องต่อไปข้างหน้า ในการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญสมัยนี้กระผมได้กล่าวมาแล้วว่า เป็นการตั้งต้นใหม่ทั้งหมด เพราะฉะนั้นสิ่งที่แล้ว ๆ มา สิ่งที่มีอยู่แล้วเราอาจจะนำมาใช้หรือไม่นำมาใช้ก็ได้ทั้งสองอย่าง ความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาในที่นี้ก็ควรจะพิจารณากันอย่างทุก ๆ หัวข้อ ทุกด้าน ทุกแง่ ทุกมุม เพื่อจะได้ดูว่าสิ่งใดที่ดีที่สุดเราก็จะได้นำมาใช้ เพื่อจะได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของเราต่อไป เป็นการแน่นอนว่าความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ทุก ๆ หัวข้อในเรื่องคงจะไม่เป็นเอกฉันท์แน่นอน แต่ถ้าสมาชิกผู้ใดจะออกเสียงไปในทางใดก็ย่อมเป็นเอกสิทธิ์ของท่านสมาชิกผู้นั้น トラบไตที่ท่านไตร่ตรองอย่างรอบคอบและวินิจฉัยอย่างถี่ถ้วนแล้วว่า หัวข้อที่จะพิจารณานี้ควรจะเป็นไปในทางใด และการอภิปรายก็คงจะเป็นไปด้วยความหวังประโยชน์ส่วนรวมและด้วยความบริสุทธิ์ใจ แล้วเรื่องผลการตกลงใจ ก็คงจะเป็นการตกลงใจที่ถูกต้องแน่นอน การพิจารณาคาวนี้เราทราบไม่ได้ว่าอาจจะเป็นครั้งสุดท้ายที่เราจะได้มาพิจารณากันในเรื่องชื่อประเทศหรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญอีกก็ได้ เพราะฉะนั้นการตัดสินใจตกลงใจของสภานี้ในวันนี้หรือในวันข้างหน้าก็ตาม จะเป็นผลตราตรึงอยู่ในประวัติศาสตร์ต่อไปอีกเป็นเวลานาน เพราะฉะนั้นเรื่องที่จะพิจารณาต่อไปเราก็จะต้องพิจารณากันด้วยความรอบคอบอย่างถี่ถ้วนที่สุด ความรับผิดชอบใด ๆ ที่สภานี้ได้ตกลงไปย่อมเป็นความรับผิดชอบของสภานี้เท่านั้น กระผมเห็นว่าในการพิจารณาเรื่องนี้เราจะต้องไม่ปะปนในปัญหา ๒ ประการ คือว่า เราพิจารณากันในเรื่องชื่อประเทศ ไม่ใช่ชื่อของชนชาติ ๒ อย่างนี้เป็นคนละเรื่องกัน ชื่อประเทศ ถ้าจะพูดให้เฉพาะลงไปอีก เรากำลังจะพิจารณากันถึงชื่อประเทศ อัน

เป็นทางราชการ เพราะจะเป็นชื่อที่จะใช้ในรัฐธรรมนูญของเราต่อไปที่จะร่างขึ้น ตามความเห็นส่วนตัวของกระผม เรื่องการพิจารณาขณะนี้ไม่ใช่เรื่องการเปลี่ยนชื่อ แต่ความจริงเป็นเรื่องการเลือกระหว่าง ๒ ชื่อซึ่งเรามีอยู่แล้ว และถึงแม้จะมีระเบียบวาระบอกว่าจะให้พิจารณาชื่ออื่นด้วย กระผมเห็นว่าเราคงจะยุติกันได้แล้วว่า ชื่ออื่นนั้นเราคงจะคงไม่นำมาพิจารณา เพราะคงจะไม่มีผู้ใดคิดชื่ออื่นขึ้นมาอีก คงจะไม่มีปัญหา แต่ว่าเป็นการเลือกระหว่าง ๒ ชื่อนั้น ก็เพราะข้อเท็จจริงปรากฏอยู่ว่าเราใช้อยู่ ๒ อย่าง ทั้ง ๆ ที่ทางราชการเราประกาศใช้ให้เรียกว่าประเทศไทย ก็ยังมีผู้เรียกว่าสยามอยู่นั่นเอง

โดยเฉพาะในต่างประเทศยังมีอีกหลายประเทศที่เขายังใช้คำว่าไซแอมอยู่ และเขายังไม่ยอมใช้คำว่าไทยแลนด์ แต่ถ้าเราจะอ้างว่าเราร่างรัฐธรรมนูญสำหรับประเทศของเรา ประเทศชาติอื่นไม่เกี่ยวข้องจะเรียกว่าอะไรก็ได้ การพูดเช่นนั้นกระผมคิดว่าเป็นความคิดที่ค่อนข้างจะแคบ เพราะเหตุว่าในปัจจุบันนี้ในโลกปัจจุบันนี้ ไม่ว่าประเทศใดจะอยู่โดดเดี่ยวโดยไม่ติดต่อกับใครไม่ได้เสียแล้ว เพราะโลกแคบลงทุก ๆ วัน และประเทศของเราเองก็กำลังมีบทบาทสำคัญในโลกมากขึ้นจะเกี่ยวข้องกันกับประเทศอื่นมากขึ้นทุก ๆ วันด้วย

ส่วนในข้อที่ผู้อ้างว่าเราเปลี่ยนกันมาแล้วตั้ง ๒ ครั้ง และจะเปลี่ยนกันทำไมอีก ปล่อยให้เลยตามเลยไปก็แล้วกัน การพูดเช่นนั้นกระผมคิดว่าเราไม่ได้คำนึงถึงความสำคัญของเนื้อเรื่อง แต่คำนึงถึงว่าเราไม่อยากจะทำกันอีกเท่านั้น ส่วนในเรื่องสำคัญ ๆ เช่นนี้ กระผมคิดว่า ถ้ามีโอกาสและความจำเป็นเราก็ต้องพยายามจะแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดที่จะนำมาใช้แก่เรา เพราะฉะนั้นการพิจารณาอีกครั้งหรือการจะเปลี่ยนไปใช้ของเดิมอีกครั้ง ก็ไม่เป็นของเสียหายอย่างใด เพราะความจริงเป็นเรื่องที่เราแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุด สำหรับเราเท่านั้น

สำหรับกระผมเองก็อยากจะกราบเรียนเสียว่า มีความเห็นว่าคุณค่า สยามเหมาะกว่าคำว่าประเทศไทย เมื่อพูดถึงเรื่องชื่อประเทศ ผู้ที่คิดจะอภิปรายหรือผู้ที่คิดจะโต้เถียงก็คิดถึงในข้อแรกทีเดียว คิดถึงความหมายของชื่อนั้นก่อน กระผมเองไม่ใช่ นักประวัติศาสตร์ ไม่ใช่ นักอักษรศาสตร์ ไม่ใช่ นักวรรณคดี แต่เป็นนักอ่านหนังสือเหล่านี้เท่านั้นเอง แต่ท่านนักประวัติศาสตร์ นักวรรณคดี นักอักษรศาสตร์ ก็ได้พยายามหาเหตุผลโต้เถียงกันมานาน และกรรมที่กระผมจะนำมาอ้างอิงในวันนี้ ก็ได้มาจากการอ่านหนังสือเหล่านั้นนั่นเอง กระผมไม่มีความรู้ในการที่จะอ้างตัวว่าเป็นนักประวัติศาสตร์หรือนักวรรณคดีอะไรอย่างใดทั้งนั้น เป็นข้อคารมที่ผู้ค้นคว้า และได้พบหลักฐานมาแล้ว และกระผมคิดว่า ความหมายของชื่อนั้น ไม่ใช่เรื่องสำคัญที่สุดที่เราจะต้องพิจารณา แต่มีเหตุผลอื่น ๆ ที่เราน่าจะพิจารณาสำคัญมากกว่า

สำหรับผู้ที่ไม่ชอบคำว่า ประเทศสยาม ก็พยายามจะหาหลักฐานมาแสดงว่า ความหมายของคำว่า “สยาม” นั้นไม่เป็นมงคลบ้าง ชื่อไม่ดีบ้าง เป็นชื่อของคนอื่นที่เขาให้เราบ้าง หรือบางคนก็ว่าไม่ทราบว่ามี ความหมายว่าอย่างไรบ้าง

แต่ตามความจริงกระผมคิดว่าความหมายของคำว่า ประเทศ สยาม หรือ สยาม เป็นคำที่ดีมีความหมายดี และเป็นมงคลและมี เหตุผลและมีผู้ที่รู้จักอยู่มากด้วย ส่วนการที่จะมีผู้ใดผู้หนึ่ง คนหนึ่งหรือ สองคนจะมาเขียนจารึกลงในประวัติศาสตร์ บอกว่า สยามเป็นชาติที่ ป่าเถื่อนอะไรพวกนั้นเป็นของธรรมดา คนพวกนั้นก็เขาไม่ชอบเรา เป็น ธรรมดา เมื่อเขาไม่ชอบเรา ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่เขาไม่พูดอะไรที่จะ ให้เราดี เพราะฉะนั้นก็จะพบเข้าบ้างว่ามีผู้เขียนว่า ประเทศสยาม หรือคำว่า สยาม ไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ แต่คำว่า ไทย นั้นมิใช่จะมีแต่ ความหมายที่ดีอย่างเดียวเท่านั้น เช่น แปลว่า อิสระ หรือไม่ขึ้นแก่

ใครเท่านั้น คำว่า **“ไทย”** ก็มีความหมายในทางไม่ดีเหมือนกัน เพราะ
 ว่ากระผมก็ได้อ่านพบว่ามีท่านผู้รู้ผู้หนึ่งได้ไปค้นคว้า ปรากฏว่าท่านได้พบ
 ในหนังสือประวัติศาสตร์ชาติจีน ว่าเขาบ่งไว้ในประเทศจีนมีชนชาติหนึ่ง
 เรียกว่าชาติไทย แล้วเขาให้ความหมายไว้ด้วยว่า ชาติไทยนั้นเป็นชาติที่มี
 ขโมยและเป็นชาติที่ลำบากตรากตรำ ถ้าเราถืออย่างนี้คำว่า **“ไทย”** ก็
 ใช้ไม่ได้เหมือนกัน เพราะมีคนว่าไม่ดีเหมือนกัน กระผมคิดว่า เรื่องนี้
 ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ อีกแง่หนึ่งในทางประวัติศาสตร์ก็คือว่ามีผู้ติดใจพูด
 ถกเถียงอยู่เสมอก็คือว่าคำว่า **“ประเทศสยาม”** กับ **“ประเทศไทย”**
 นี้ชื่อไหนมีอยู่ก่อนกัน ข้อนี้ก็ข้อที่ถกเถียงกันมามากและไม่มีข้อยุติ
 เพราะเหตุว่าในประวัติศาสตร์ เราค้นคว้าไปไม่ได้แน่นอนว่าคำไหนเกิด
 ก่อน แต่เท่าที่กระผมอ่านเพราะว่าเป็นนักอ่านก็เชื่อว่า คำว่า **“สยาม”** นี้
 มาก่อนคำว่า **“ประเทศไทย”** เพราะว่าสยามเป็นชื่อของดินแดนในแถบนี้
 ดินแดนนี้มีอยู่ก่อนที่คนไทยจะอพยพมาจากทางเหนือ เพราะฉะนั้นชื่อ
 ย่อมมีอยู่ก่อนแล้ว นี้กระผมเชื่ออย่างนั้น ตามที่มีผู้อ้างต่อไปว่าถึงแม้
 ชื่อประเทศสยามจะมีอยู่ก่อนเราก็ไม่ได้นำมาใช้ ข้อนี้ก็ข้อที่จะต้อง
 ถกเถียงกันแล้ว ไม่มีการสิ้นสุดยุติได้ว่าเรานำคำว่าประเทศสยามมาใช้
 ครั้งแรกเมื่อใด ในประวัติศาสตร์ค้นไปค้นมาบางคนก็ว่าตั้ง ๔๐๐ ปี
 บางคนก็ว่า ๑๐๐ ปีเศษ ในสมัยรัชกาลที่ ๔ แต่เท่าที่กระผมอ่านดู
 และเชื่อว่าคำว่า **“ประเทศสยาม”** นี้มีใช้มานานแล้ว และก็อาจมีผู้
 ถกเถียงอย่างที่กระผมกราบเรียนเมื่อนี้ว่าเป็นไปไม่ได้ แต่ในทางกลับกัน
 ถ้าเราจะรับว่าเราไม่ได้ใช้คำว่าประเทศสยามมาแต่เดิม แต่ความจริงก็
 มีอยู่ว่าเราก็ไม่ได้ใช้คำว่าประเทศไทยมาแต่เดิมเหมือนกัน ถ้าอย่างนั้น
 เราเรียกประเทศเราว่าอะไร เราก็เรียกตามชื่อของเมืองหลวงในสมัยนั้น ๆ
 เมื่อเราตั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี เราก็เรียกประเทศของเราว่า กรุงสุโขทัย
 ครั้นมาตั้งกรุงศรีอยุธยา เราก็เรียกประเทศของเราว่ากรุงศรีอยุธยา นี้

ก็เป็นข้อที่ถกเถียงกันได้อีกเหมือนกัน

แต่ที่นี้มีคารมอีกข้อหนึ่งซึ่งอ้างกันบ่อย ๆ โดยอาศัยประวัติศาสตร์เมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้มีชาวต่างประเทศเป็นผู้นำคำว่า **“ไซแอม”** เข้ามาใช้กับเราในการทำสัญญาทางพระราชไมตรี และในการแปลสนธิสัญญาฉบับนั้นเป็นภาษาไทย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ทรงนำคำว่าสยามมาใช้เป็นครั้งแรก เพื่อให้ตรงกับคำภาษาต่างประเทศว่าไซแอมอย่างที่กรมกรรพเรียนเมื่อตะกี้นี้ ความจริงคารมนี้ก็ไม่ใช่เป็นอันยุติ ยังอาจจะถกเถียงกันได้ว่าจริงหรือไม่จริง สมมติว่าเรายอมรับ รับว่าชาวต่างประเทศนำคำว่า ไซแอม มาใช้เป็นครั้งแรกในคราวนั้น ปัญหา ก็มีว่าชาวต่างประเทศนั้นเขาเอาคำว่า **“ไซแอม”** มาจากไหน เป็นการแน่นอนว่า เขาจะคิดเอาเองไม่ได้เป็นแน่ เพราะฉะนั้นเขาจะต้องเอามาจากที่ใดที่หนึ่ง ตามปกติเขาจะต้องถามคนอยู่ดินนั้นเอง เพราะฉะนั้นชื่อ ไซแอม ก็คงจะเป็นชื่อที่เขาได้มาจากดินแดนในแดนนี้ หรือดินแดนของประเทศเรานั้นเอง แต่จะต้องเป็นชื่อของประเทศเราอยู่ก่อนด้วย เพราะมิฉะนั้นฝรั่งเขาก็คงไม่กล้านำไซแอมมาใช้กับเรา เพราะเราคงจะไม่ยอมเป็นแน่นอน ถ้าหากว่าใครจะมาตั้งชื่อให้เราโดยเราไม่รู้จักและไม่ได้ยินยอมรับไว้ด้วย และเราคงจะเชื่อได้แน่นอนว่า พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คงจะไม่ทรงยอมให้ชาวต่างชาตินำคำ ไซแอม มาใช้กับประเทศเราเป็นแน่นอน

คราวนี้สมมติต่อไปอีกว่า เรายอมรับกันว่า คำว่า **“สยาม”** ใช้เป็นครั้งแรกในการทำสัญญาคราวนั้น โดยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลือกให้ใช้เป็นชื่อประเทศ เราจะคิดหรือว่าบุคคลที่ทรงพระปรีชาสามารถอย่างเช่นพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จะทรงเลือกคำที่ไม่เหมาะสมมาเป็นชื่อประเทศของเรา ในเมื่อท่านทรงทำสัญญากับชาวต่างประเทศ หรือท่านจะทรงเลือกคำที่ไม่เป็นมงคล

และมีความหมายไม่ดีมาเป็นชื่อของเราเช่นนั้นหรือ หรือเราไม่มีชื่อที่ดีกว่านั้น ท่านก็เลยรับเอาคำว่า “สยาม” มาใช้เฉย ๆ นั้นเอง ผมคิดว่า เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เป็นสิ่งที่เราจะคิดอย่างนั้นก็ไม่ได้ และสมมติต่อไปอีกว่าเวลานั้นเรามีชื่อประเทศอยู่ ๒ ชื่อ คือประเทศสยามและประเทศไทย เรียกกันทั้งสองอย่าง เราจะคิดหรือว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จะทรงเลือกเอาในระหว่าง ๒ คำ เอาคำที่เร็วกว่าอีกคำหนึ่งมาใช้ ท่านก็ทรงเลือกเอาคำสยามเป็นคำที่เหมาะสมกว่านั้นเอง

การพิจารณาเรื่องนี้ ผมคิดว่าจะอาศัยเพียงแต่หลักประวัติศาสตร์ เป็นสำคัญก็คงจะไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพราะว่ามีหลักอื่นที่เราจะต้องพิจารณาอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมื่อเราเองก็ยังไม่แน่นอน ในหลักฐานในประวัติศาสตร์ที่เราอ้างกันเป็นเรื่องที่เราได้เถียงกันเองอยู่และเป็นเรื่องที่เถียงกันไม่รู้จักจบด้วย เพราะฉะนั้นในการพิจารณาเรื่องนี้ เราน่าจะได้พิจารณาจากแง่อื่นบ้าง และควรถือว่า ปัญหาที่เรากำลังพิจารณานี้ เป็นปัญหาเฉพาะหน้า เป็นปัญหาในปัจจุบัน ไม่ใช่เป็นปัญหาในประวัติศาสตร์ และไม่ใช่เป็นปัญหาในอดีต

หลักที่ควรจะนำมาพิจารณาในที่นี้ก็อาจจะได้แก่หลักทางสังคม หลักในทางการเมืองและในทางการปกครอง ซึ่งในคราวอภิปรายเมื่อคราวก่อนได้มีสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่งได้นำหลักเหล่านี้มาแสดงอ้างอิงอย่างมีเหตุมีผลอย่างละเอียดลออ ซึ่งผมก็สนับสนุนทุกประการ และผมเองจะไม่กล่าวซ้ำข้อที่ท่านสมาชิกผู้นั้นกล่าวไว้แล้ว เพราะจะเป็นการเปลืองเวลา แต่คราวนี้บางท่านอาจจะอ้างว่า ถ้าเราใช้ชื่อประเทศของเราว่า “ประเทศสยาม” ก็จะเกิดสงสัยขึ้นว่า คนไทยเหตุใดจึงไปอยู่ในประเทศสยาม ถ้าจะอยู่คนละประเทศเสียแล้ว ในข้อนี้ผมเห็นว่าไม่ใช่ของแปลก เพราะว่าเป็นต่างประเทศเขาก็มี อันที่จริงในทางราชการของ

เรา เราควรจะเรียกคนของเราว่า “ประชาชนชาวสยาม” ตามที่เคยเรียกกันมานานแล้ว แต่พลเมืองเขาจะเรียกตนเองว่า คนไทย เขาก็ยอมทำได้

ตัวอย่างในต่างประเทศก็มีอยู่หลายแห่ง เช่น ประเทศฮอลันดา ชื่อในทางราชการของประเทศนั้น เรียกว่า “เนเทอร์แลนด์” ทั้งนี้ก็โดยอาศัยหลักดินแดนเป็นสำคัญ แต่คนทั่ว ๆ ไป ก็อาจเรียกว่าฮอลันดาก็ได้ แต่ยิ่งกว่านั้นพลเมืองของเขา เขาเรียกว่า “ดัช” ดูไม่มีการเกี่ยวข้งกันเลย แต่เป็นความจริงว่าดัชก็คือคนของเนเทอร์แลนด์นั่นเอง

สำหรับเราในทางราชการเราก็ควรเรียกว่าประชาชนชาวสยามอย่างที่กระผมกราบเรียนเมื่อตะกี้นี้ เพราะจะเป็นการจัดความรู้สึกในเรื่องเผ่าและเรื่องเชื้อชาติ อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกกระตือรือร้นและความแตกแยกขึ้นได้ ส่วนเวลานี้ใคร ๆ เขาก็รู้จักคำว่า “ประเทศไทย” ดีอยู่แล้ว อันนี้กระผมคิดว่า เป็นข้อเท็จจริงซึ่งอาจจะเถียงกันได้ และไม่มีใครที่จะได้สำรวจมาอย่างแน่นอนว่ารู้จักดีแค่ไหน หรือไม่รู้จักดีแค่ไหน แต่เท่าที่กระผมประสบมาเองในขณะที่รับราชการอยู่ต่างประเทศ รู้สึกว่ามีคนรู้จักคำว่า “ประเทศไทย” นี้น้อย น้อยมากทีเดียว และทุกครั้งที่เราบอกเขาถึงชื่อประเทศของเราคือไทยแลนด์ เขาจะต้องถามว่า อยู่ที่ไหน มาจากไหน กระผมก็ต้องมีหน้าที่อธิบายอย่างนี้ทุก ๆ ครั้งคราวไป และที่น่าสนใจที่สุดก็คือชาวต่างประเทศผู้หนึ่งซึ่งมีปริญญาถึงดุขฎีบัณฑิต พุดกับผมเป็นนานไม่ทราบว่าเป็นประเทศไทยอยู่ที่ไหน ไม่ทราบเอาจริง ๆ ด้วยว่าประเทศไทยอยู่ที่ไหน แต่ครั้งชี้แจงให้ฟังว่าประเทศไทยก็คือประเทศซึ่งเคยเรียกว่าไซแอมนั่นเอง เขาก็พอมิเค้า เขาก็บอกว่า อ้อพอจะรู้แล้วว่าอยู่ที่ไหน นี่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งกระผมได้ประสบมาด้วยตนเอง

แต่ว่าที่กล่าวมานี้ก็ไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นเมื่อเปลี่ยนชื่อใหม่ ๆ ความ

จริงนั้นเหตุการณ์ที่กระผมกราบเรียนมานี้ เกิดขึ้นเมื่อเราได้เปลี่ยนชื่อมาแล้วตั้ง ๑๐ กว่าปี ถึงเวลานั้น ก็ยังไม่มีคนรู้จักดีพอ แล้วจนบัดนี้ ๒๐ กว่าปีแล้ว ก็ยังมีอีกหลายคนและหลายประเทศที่ยังไม่รู้จักและยังใช้คำว่าประเทศสยามอยู่ ในเอกสารก็ดี ในหนังสือพิมพ์ก็ดี ในต่างประเทศมีจำนวนมากที่ว่า เมื่อกล่าวถึงประเทศไทยก็ต้องมีวงเล็บว่า ไชแอมไว้ทุกครั้ง นี่แสดงว่าเขายังไม่รู้จัก ถ้าเขารู้จักความจำเป็นในเรื่องวงเล็บก็ไม่ควรจะมี ส่วนมากคนที่รู้จักแล้วก็คงจะเป็นนักศึกษา เรื่องนักศึกษานี้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่งได้กล่าวมาเมื่อคราวก่อนว่า ถ้าเขาอยากจะรู้จักเขาก็ไปเปิดตำรับตำราเอง กระผมคิดว่าเป็นการยากเหลือเกิน ถ้าจะให้ทำอย่างนั้น ทุกคนอยากจะรู้จักชื่อประเทศต้องไปเปิดตำราทุกครั้ง ก็คงจะเป็นการลำบากทุกเล่มกันมาก นอกจากที่ว่านักศึกษาก็ยังมีพวกข้าราชการของประเทศนั้น ๆ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่เขาจะติดต่อกับเรา ก็มีความจำเป็นที่เขาจะต้องรู้ว่าประเทศไทยคือประเทศไหน แต่คำว่า “ประเทศสยาม” นั้น เราอาศัยหลักดินแดนแต่คำว่า “ประเทศไทย” เราอาศัยเชื้อชาติของคนส่วนใหญ่ ซึ่งอยู่ในนี้ การที่เราใช้คำว่า “ประเทศไทย” ทำให้รู้สึกว่าเป็นคนใจแคบ เพราะเราอยากแสดงว่าเราเป็นเจ้าของแต่คนเดียว เจ้าของดินแดนนี้ เพราะฉะนั้นตั้งชื่อให้ตรงกับตัวเรา คนเชื้อชาติอื่นจะมาอยู่ด้วยก็ต้องกลายเป็นคนต่างชาติไปทั้งนั้น ถ้าเรามองในแง่นี้เราก็จะเห็นว่าอันตรายมีอยู่ในเรื่องทางการปกครอง ส่วนหลักเชื้อชาตินั้นในบางครั้งถึงกับก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องทางการเมืองก็มากมายแล้ว และบางครั้งอาจจะเป็นเหตุให้ทำสงครามกันก็ได้ ได้เคยมีมาแล้วในประวัติศาสตร์

กระผมพูดมาถึงตอนนี้ นึกขึ้นได้ถึงท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคนแรกเมื่อคราวก่อนท่านได้อ้างโคลงพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่จารึกอยู่หน้ากระทรวงกลาโหม โคลงในบทนั้นท่าน

อ้างในบทแรกบทเดียวว่า แสดงว่าชื่อประเทศของเราคือประเทศสยาม ตามความในโคลงบทนั้น แต่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติผู้หนึ่ง กระทบ ขอรบเรียนด้วยความเคารพ ท่านค้านว่าดูให้ดี อ่านไปถึงบทที่ ๒ จะ เห็นได้ว่า ชื่อประเทศนั้นเป็นประเทศไทย กระทบขอประทานโทษที่จะ ต้องค้านท่านนิดหนึ่ง เพราะเหตุว่าโคลงบทที่ ๒ นั้น ถ้าอ่านให้ดี อ่าน ต่อไปอีก ๓ บทให้ครบทั้งบทจะเห็นได้ว่าโคลงบทที่ ๒ นี้มุ่งถึงคน ไม่ใช่ประเทศ โคลงบทที่ ๑ พูดถึงประเทศ โคลงบทที่ ๒ พูดถึงคน เพราะเหตุท่านว่า **“ใครรานใครรุกตัวแดนไทย”** ท่านสมาชิก ผู้ทรงเกียรติที่กระทบกล่าวเมื่อก็นี้ท่านบอกว่า คำว่า **“ไทย”** คำนี้คือ ประเทศไทย กระทบขอค้านด้วยความเคารพว่า **“ไทย”** คำนี้ท่าน หมายถึงคนไทย เพราะเหตุว่า ถ้าเราอ่านบทต่อไปอีกก็จะพบว่า **“ไทยรบจนสุดใจขาดดิน”** การรบก็ต้องใช้คนไม่ใช่ใช้ประเทศรบ **“เสียเนื้อเลือดหลังไหล ยอมสละสิ้นแฮ”** ประเทศสละเลือดเนื้อไม่ได้คน เท่านั้นที่จะสละเลือดเนื้อได้ เพราะฉะนั้นกระทบคิดว่าท่านแต่งของ ท่านไว้ถูกต้องแล้ว โคลงพระราชนิพนธ์ทั้งสองบทนั้น บทแรกเป็นบท กล่าวถึงดินแดนและชื่อประเทศ บทที่ ๒ กล่าวถึงคน

ที่นี้เมื่อพูดถึงความรู้สึกของประชาชนพลเมือง ประชาชนพลเมือง ทางภาคใต้ของเราก็ตาม เมื่อครั้งเรายังเป็นประเทศสยามอยู่นั้น เรา ไม่มีการแบ่งแยก เราเรียกว่าชนชาวสยามทั้งนั้น เราไม่เคยเรียกว่า ชาวสยามกลาง ชาวสยามใต้ ชาวสยามอิสลาม ชาวสยามอีสาน แต่ พอครั้งมาเป็นประเทศไทยเข้า ก็มีคำเหล่านี้ขึ้นมา ก็เพราะว่าคำว่า ไทยแคบกว่าสยามนั่นเอง เพราะฉะนั้นคำว่าสยามจึงก่อให้เกิดการน้ำ หนึ่งใจเดียวกัน

ที่นี้ปัญหาที่น่าคิดอีกข้อหนึ่งก็คือว่า ในขั้นต้นทีเดียวที่เรา เปลี่ยนใหม่ ตามปกติที่เราจะเปลี่ยนอะไร เปลี่ยนเสื้อผ้าก็เพราะว่ามัน

เก่า มันขาด มันไม่ดี แล้วเราก็เปลี่ยน แต่เมื่อเราเปลี่ยนครั้งแรกนั้น เพราะอะไร ผมมองหาเหตุผลก็ไม่พบว่าคำว่าสยามนั้นบกพร่องด้วยเรื่องอะไร ไม่ดีตรงไหน และก่อให้เกิดความเสียหายอะไรแก่ประเทศชาติอย่างไร เราจึงได้ไปเปลี่ยนในขั้นต้น เอาเถอะอย่างไร ๆ เราก็เปลี่ยนกันมาแล้ว แต่ที่นี้เราอยากจะกลับมาใช้ของเดิม ก็มีผู้ค้านว่า กลับทำไม่อีกเล่า ผมคิดว่าวิธีที่คิดว่าเปลี่ยนไปแล้วก็ปล่อยเลยตามเลยไปเถอะ อย่างนั้นไม่ควรจะเป็นนิสัยของคนไทย เพราะวานิสัยอย่างนี้ไม่ก่อให้เกิดความก้าวหน้า ไม่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะคิดที่จะค้นที่จะทำงานให้ก้าวหน้าต่อไป ถ้าเลยตามเลยไปแล้ว ก็ปล่อยให้เลยตามเลยไปเถอะ นิสัยที่เรียกว่าช่างมันเถอะ หรือที่ฝรั่งเขาชอบเรียกเราว่าไม่เป็นอะไร ๆ ไม่น่าจะเป็นนิสัยของเรา เพราะฉะนั้นเราก็ควรจะเสาะหาสิ่งที่ดีที่สุดมาใช้แก่เรา สิ่งที่ดีที่สุดในประเทศไทย ผมเห็นว่ามียู่มากมาย และในจำนวนนั้นชื่อประเทศสยามเป็นอันหนึ่ง

อีกข้อหนึ่งความจริงก็ไม่สำคัญนัก แต่ผมคิดว่าเป็นข้อที่น่าคิด คือเป็นเหตุผลในทางภาษา ผมออกตัวอีกครั้งหนึ่งว่า ผมเองก็ไม่ใช่นักภาษา แต่ว่าได้คบค้าสมาคมกับชาวต่างชาติ ก็ได้สอบถามเขาในเรื่องนี้ ก็มีผู้รู้ในเรื่องภาษาหลายคนบอกกับผมว่า คำว่าไทยในภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะในภาษาเยอรมัน ภาษาเดนมาร์ค สวีเดน และนอร์เวย์ เวลาเขียนเขามีความลำบากในทางไวยากรณ์มาก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาษาเยอรมัน เขาบอกว่าถ้าเป็นคุณศัพท์แล้ว คำคุณศัพท์นั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงรูปไปตามพจน์ไปตามเพศทั้ง ๘ รูป และโดยคำว่าไทยที่ลงท้ายสระ เอ ไอ ก็เปลี่ยนไม่ได้ เมื่อเปลี่ยนไม่ได้จะทำอย่างไร เขาใช้เสียง แทนที่เขาจะเขียนคำว่ารัฐบาลไทย เขาก็เขียนว่ารัฐบาลแห่งประเทศไทย เพราะคำว่าประเทศไทยไม่ต้องเปลี่ยนรูป ถ้าจะเขียนว่ารัฐธรรมนูญไทย เขาก็จะเขียนว่า รัฐธรรมนูญ

แห่งประเทศไทย วัฒนธรรมไทย เขาก็เรียกว่าวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ซึ่งวิธีนั้น ไม่ใช่วิธีที่ถูกต้องในการถ่ายจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่ง เพราะทำให้ความหมายไขว่ไขว่ไปได้ เขาใช้เป็นคุณศัพท์ก็ต้องแปลเป็นคุณศัพท์ เมื่อเขาแปลไม่ได้ก็ต้องเลี่ยงอย่างนั้น

หรือไม่อีกวิธีหนึ่ง เขาบอกว่า ถ้าบังคับให้เขาใช้เป็นคุณศัพท์ เขาก็ใช้อย่างผิด คืออย่างที่เรบอกให้เขาใช้นั่นเอง

ข้อนี้ผมจำได้ว่าเมื่อเราเปลี่ยนชื่อใหม่ ๆ มีประกาศบอกว่า คำภาษานั้นควรจะเขียนไทยอย่างนั้น ๆ เรบอกเขาไปด้วย ข้อนี้ทำให้ผมรู้สึกแปลกใจว่าเราอยู่ดี ๆ เราไปบอกให้เขาเขียนภาษาของเขา จะอย่างไรก็ไม่ทราบ ถ้าหากว่ามีใครมาบอกว่าภาษาไทยของเรา ควรจะเขียนอย่างนั้นอย่างนี้ เราจะรู้สึกอย่างไรบ้าง

แต่อย่างไรก็ตาม นี่เป็นความรู้สึกของชาวต่างประเทศผู้นั้น และโดยเฉพาะเมื่อสองสามวันมานี้เอง กระทบได้พบกับเพื่อนชาวฝรั่งเศสคนหนึ่ง พอเขาเห็นหน้าผมเขาก็ถามว่า ว่าอย่างไร ควรจะเป็นประเทศสยามหรือเป็นประเทศไทย กระทบก็ถามเขาว่า ท่านล่ะว่าอย่างไร เขาก็บอกว่า ขอโทษเถอะ ถ้าพูดละก็อย่าโกรธ เขาเห็นว่าคำว่า “สยาม” ดีกว่าคำว่า “ไทย” เพราะเหตุผลง่าย ๆ อย่างเดียวว่า ในภาษาฝรั่งเศส คำว่า “สยาม” เพราะพริ้งกว่า เขียนง่ายกว่า ฟังแล้วนุ่มนวลกว่า แต่พอเขียนคำว่า “ไทย” เข้า ดูอึดอัดเต็มที เขาบอกว่า เขาก็พูดไม่ออก เพราะเหตุว่าราชการให้ใช้อย่างนั้น

นี่กระทบก็นำมาเล่าให้ฟัง กระทบก็บอกเขาว่า กระทบโกรธเขาไม่ได้หรอก เพราะเหตุว่าความจริงของเขาได้ให้ข้อคิดผมอยู่ข้อหนึ่งที่ได้นำมาพูดในสภาววันนี้ กระทบได้อภิปรายมาก็ยืดยาวพอสมควร กระทบจะสรุปว่า สำหรับกระทบเองเห็นคำว่า “ประเทศสยาม” ดีกว่า

คำว่า “ประเทศไทย” เพราะเหตุว่ามีความหมายกว้างขวางกว่า ถูกหลักในการตั้งชื่อประเทศมากกว่า มีผลในทางจิตใจดีกว่า มีผู้รู้จักมากกว่า แล้วในทางภาษาก็สละสลวยกว่า เพราะฉะนั้น กระผมจึงใคร่จะขอให้สภานี้ได้โปรดพิจารณาโดยถ่องแท้ แล้วตัดสินใจ การตัดสินใจของสภานี้ในวันนี้จะมีผลต่อไปในวันข้างหน้า ความรับผิดชอบจะไม่ใช้ เป็นของใคร นอกจากของสภานี้เท่านั้น

พลโท วิชัย พงศ์อนันต์ : สำหรับในการที่เราจะพิจารณาว่า เราจะใช้ชื่อสยามหรือชื่อไทย คำไหนจะดีกว่าหรือเหมาะสมกว่ากันนั้น เท่าที่ได้ฟังสมาชิกอภิปรายมาแต่คราวก่อนรู้สึกว่าได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ และให้ความคิดเห็นกันด้วยเหตุผลหลายประการด้วยกัน ซึ่งโดยมาก นักประวัติศาสตร์ นักรัฐศาสตร์กิติ นักสังคมศาสตร์ นักภาษาศาสตร์ ก็ให้เหตุผลตามทรรศนะของตัวเองว่า ไทยดีหรือสยามดี ตามที่ได้ทราบกัน แล้วนั้น โดยสรุปข้าพเจ้ามีความคิดเห็นคำว่า “สยาม” กับ “ไทย” ความจริงเป็นชื่อที่ดีด้วยกันทั้งนั้น ฝ่ายที่เห็นว่าสยามดีนั้นก็โดยมากมักจะอ้างว่าเป็นการรักษาประวัติศาสตร์บ้าง เป็นการสามารถที่จะรวมคนหลายกลุ่มเข้าเป็นหมู่เดียวกัน หรือเหมาะทางด้านการปกครอง มีความหมายดี รู้จักกันดี ซึ่งให้เหตุผลทำนองนั้น ส่วนที่เห็นว่าไทยดีกว่าสยามนั้น ก็ดังที่ได้ทราบมาแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่กล่าวซ้ำอีกในที่นี้ แต่ท่านประธาน เนื้อเท่านั้นเราจะใช้ประเทศไทย หรือประเทศสยามดี อะไรเหล่านั้น ความเห็นข้าพเจ้าตามข้อเท็จจริงไม่ได้อยู่ที่ชื่อของประเทศ อยู่ที่บุคคลหรือการบริหารประเทศ หรือตัวบุคคลหรือนักปกครอง หรือว่าประชาชนในประเทศนั้นมากกว่า ในการที่ประเทศนั้นจะดีหรือไม่ดี ข้าพเจ้ามีความคิดเช่นนั้น โดยธรรมดาในเรื่องการตั้งชื่อจะเป็นชื่อคน ชื่อเมือง ชื่อประเทศ ชื่อบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ สำหรับของไทยเรา ก็

มักนิยมชื่อซึ่งเป็นมงคลนาม ตามที่เราานิยมกันทางโหราศาสตร์ก็ตาม ถือว่าชื่อเป็นมงคลนาม สำหรับชื่อประเทศสยามหรือไทยทั้งสองชื่อนี้ เราได้เลือกกันมาได้ใช้กันมาแล้ว สยามก็ใช้มาถึงร้อยกว่าปี ไทยก็ใช้มาถึงยี่สิบกว่าปี ซึ่งเป็นชื่อมงคลนาม ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ก็มีความหมาย และก็มีทุกสิ่งทุกอย่างดีเช่นเดียวกัน

อีกอันหนึ่งข้อเท็จจริงที่ว่าเราจะใช้ชื่ออะไรนั้น ข้อสำคัญอันหนึ่งคือหมายความว่าชื่อนั้น ถ้าเป็นชื่อบุคคล บุคคลนั้นก็มีความพอใจ หรือชื่อของบริษัทห้างร้าน ผู้ที่ร่วมงานกับบริษัทห้างร้านก็ต้องมีความพอใจ ชื่อของประเทศ คนของประเทศก็ต้องมีความพอใจ ที่ข้าพเจ้าหมายถึงคนของประเทศส่วนมากมีความพอใจ นี่เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ที่นี้เมื่อเราพิจารณาดูรายละเอียดอื่น ๆ หรือทบทวนดูหรือฟังความคิดเห็นของประชาชนดู ซึ่งในขณะนี้ก็เห็นว่าเท่าที่ได้ส่งมาในสภาที่ดี ในหนังสือพิมพ์ก็ดี ส่วนมากก็เห็นว่าคงไว้ซึ่งประเทศไทยมากกว่า จะเห็นมีผู้ซึ่งเห็นว่าควรใช้สยามมีจำนวนน้อย นี่เป็นข้อเท็จจริง เรื่องนี้ก็เห็นว่าประชาชนส่วนมาก อาจจะยังไม่เห็นความจำเป็นในการเปลี่ยนก็ได้ หรือจะยังไม่มีความสนใจอะไรก็ได้ในขณะนี้ เพราะว่าเท่าที่แลแล้วมาเราใช้สยามก็ดี ใช้ไทยก็ดี ปรากฏว่าทุกสิ่งทุกอย่าง ประเทศบ้านเมืองเราก็มีความเจริญมาเป็นลำดับ ไม่มีเรื่องอะไรที่จะเดือดร้อน หรือมีความเสียหายในเรื่องการตั้งชื่อว่าไม่ดีไม่ปรากฏขึ้นเลย

ที่นี้ดูความจำเป็นในการเปลี่ยนชื่อคราวนี้นั้น สาเหตุที่สำคัญไม่ใช่ว่าชื่อไม่ดี เนื่องจากว่าเราต้องร่างรัฐธรรมนูญใหม่ ในการร่างรัฐธรรมนูญใหม่นี้ต้องบัญญัติชื่อประเทศลงในรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นจะต้องมาพิจารณากันในสภานี้ว่า เราควรจะใช้ชื่ออย่างไร จะยื่นอย่างเดิมเป็นไทยหรือว่าควรจะเปลี่ยนใหม่ นี่ก็นับว่าสภานี้ได้มีใจกว้างขวาง เพื่อให้สมาชิกได้อภิปรายกันได้พิจารณาทุกแง่ทุกมุม ที่นี้เมื่อเรา

พิจารณาถึงแง่ที่ว่า เรามีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนหรือไม่ ในแง่ที่จำเป็นก็หมายความว่าเฉพาะในเรื่องที่เราต้องระบุชื่อของประเทศในรัฐธรรมนูญเท่านั้น สาเหตุอื่นยังไม่มีเลย ว่าการใช้ชื่อประเทศไทยมีการเสียหายในทางด้านการปกครองหรือว่าเสียหายในทางอื่นใด ไม่มีเลย หรือว่าคนรู้จักน้อย ความจริงก็ไม่ถูกอีกละ ตรงข้ามในระยะหลังนี้ประเทศไทยรู้จักมาก เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จไปต่างประเทศ เราเป็นสมาชิกในซีอาโต กองบัญชาการของซีอาโตอยู่ในประเทศไทย หรือว่าเรามีนักมวยแชมป์โลกเป็นคนไทย อย่างนี้เป็นต้น ก็รู้สึกว่าการที่คนรู้จักน้อย ขำพเจ้าเห็นว่าไม่สำคัญอะไรนัก ทีนี้เรามาคิดในแง่ที่ว่า เราเปลี่ยนแล้วจะได้อะไรที่ดีขึ้นหรือเลวลง ขำพเจ้ายังจำสมาชิกคนหนึ่งที่ได้อภิปรายในวันก่อน บอกว่าในการเปลี่ยนของเราเราจะได้อะไรขึ้น

นี่เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด จะดีขึ้นหรือจะเลวลง หรือจะได้มีอะไรดีขึ้นหรือมีความจำเป็นอะไรแท้จริงไหม ที่จะต้องเปลี่ยน นี่ก็เป็นข้อคิดซึ่งขำพเจ้าขอฝากต่อสมานี้ว่า ถ้าหากว่าเรายังไม่มีความจำเป็นอะไรแท้จริงแล้ว เราก็ไม่ควรจะเปลี่ยน เพราะประเทศไทยก็ได้อยู่แล้ว โดยสรุปข้อคิดเห็นของขำพเจ้าขอเสนอว่าชื่อประเทศไทยนั้นเป็นชื่อที่เหมาะสม และความจำเป็นในการเปลี่ยนในขณะนี้ก็ยังมี จึงเห็นว่าควรใช้ชื่อประเทศไทยไปอย่างเดิม

จอมพล ผิน ชุณหะวัณ : ขำพเจ้าไปป่วยอยู่โรงพยาบาลก็ได้ฟังทางหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับคำอภิปรายในเรื่องชื่อประเทศไทยดีหรือประเทศสยามดี แล้วก็ได้ฟังส่วนมากที่พวกอภิปรายอ้างประวัติศาสตร์บ้าง อ้างทางการเมืองบ้าง และอ้างทางนักนิติศาสตร์บ้าง ก็ทำให้คล้อยไปว่า ขำพเจ้าเองควรจะสนับสนุนว่าชื่อนั้นควรจะชื่อประเทศไทย

ตามเหตุผลซึ่งข้าพเจ้าได้ท่องเที่ยวไปตามประชาชนเรา เอาเฉพาะคนไทยเราก่อน ซึ่งก็ปรากฏว่าประชาชนส่วนมากเห็นว่าชื่อประเทศไทยนั้นดีแล้ว เพราะเหตุว่าตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมานี้ ทำให้พลโลกรู้จักประเทศไทยดีขึ้น ดังที่ผู้กล่าวเมื่อกี้ว่า เราเข้าไปในสมาชิกสหประชาชาติครั้งที่หนึ่ง ครั้งที่สองเราได้ทำสงครามอินโดจีน ครั้งที่สามได้ทำสงครามมหาบูรพาเอเซีย และครั้งที่สี่เราได้ส่งทหารไปช่วยรบในประเทศเกาหลี ซึ่งทั่วโลกได้กล่าวว่กองพันทหารเสือ นี่ก็ทำให้รู้สึกว่ประเทศไทยเรามีพลโลกรู้จักมากขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้น ซึ่งข้าพเจ้าในขณะนั้นได้รับคำสั่งจากรัฐบาลให้เข้าไปตีเชียงตุงแล้วก็ได้ เลยเป็นข้าหลวงใหญ่สหรัฐไทยเดิม ซึ่งขณะนั้นได้เปลี่ยนเป็นสหรัฐไทยเดิม เดียวนี้เปลี่ยนเป็นเชียงตุงแล้ว ก็มีพี่น้องเผ่าไทยของเราในซานสเดท เช่น เชียงตุง แสนหวี สีเป่า เมืองบันอะไรเหล่านี้ พวกเหล่านั้นก็นิยมชมชื่นว่ครั้งก่อนเขาไม่เข้าใจว่คนไทยเราอยู่ทางใต้นี้ เข้าใจว่ประเทศสยามนั้นคงเป็นชาติหนึ่งชาติใด เขาจึงไม่กล้าที่จะรุกร้าลงมา หรืออพยพลงมา ครั้นกองทัพไทยไปยึดเชียงตุงได้แล้ว และเปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทย ก็ทำให้เขาตื่นตาตื่นใจยิ่งขึ้น ทำให้เขาภูมิใจว่พี่น้องไทยเราเนี่ย ยังอยู่ทางใต้นี้เองไม่ใช่อื่นไกล ยิ่งไปกว่านั้นในขณะที่ข้าพเจ้าเป็นข้าหลวงใหญ่อยู่เชียงตุงนั้น ได้มีเผ่าไทยในญูนานประมาณ ๕๐๐ ครอบครัวเรือนได้อพยพมาที่เชียงตุง โดยมีพระยาเสนาภิมุข และพระยาชัยยศเป็นหัวหน้าของเผ่าไทยเราในญูนาน ได้มาเจรจากับข้าพเจ้าและข้าพเจ้าได้สอบถามด้วยตนเอง ก็ปรากฏว่เช่นเดียวกันกับที่พี่น้องซานสเดทเข้าใจผิด ว่ประเทศสยามนั้นคงจะเป็นชาติหนึ่งชาติใด และบัดนี้เขาทราบว่ประเทศสยามนี้คือไทยเราเนี่ยเอง และเขายังได้กล่าวต่อไปว่นอกจากคนไทยในซานสเดทประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คนแล้ว ยังมีอยู่ในญูนานอีกประมาณ ๑๐ ล้านคนเศษ แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ค่อยเชื่อ

ก็ได้อ่านหนังสือของหมอด็อต ซึ่งไปสำรวจคนไทยในยุonan ก็ปรากฏว่าจำนวนใกล้เคียงกันกับที่พระยาเสนาภิมุขและพระยาชัยยศได้กล่าวนั้นเป็นความจริง ข้าพเจ้าจึงคิดว่าการที่ชื่อประเทศไทยซึ่งพลโลกได้ทราบเป็นจำนวนมากดังกล่าวแล้วนั้น ก็ไม่ควรที่จะเปลี่ยนชื่อเป็นอย่างอื่นอีก คือจะทำให้เขาเวียนศีรษะ เพราะว่าประเทศไทยอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่งได้กล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้เสด็จเกือบทั่วโลกทั้งอเมริกาและยุโรป ก็รู้จักชื่อประเทศไทยอยู่ดีแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเสนอว่าควรจะลงมติกันได้ว่าเป็นชื่อประเทศไทยต่อไป

นายพลตำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล : ปัญหาที่ว่าควรจะใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือชื่ออื่นนั้นในที่ประชุมสภานี้ได้พิจารณากันไปโดย ๒ ชื่อ คือว่าควรใช้ประเทศไทยหรือสยาม โดยเฉพาะชื่ออื่นเข้าใจว่าคงจะไม่มีปัญหาอะไร เพราะว่าอย่างไรก็ตามสภานี้คงจะพิจารณาเพียง ๒ ชื่อเท่านั้น คือว่าประเทศไทยและสยาม ที่กล่าวกันมาแล้วนั้น ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็ได้อภิปรายในแง่ชื่อทั้งสองชื่อ เป็นมาในทางประวัติศาสตร์และในทางภูมิศาสตร์อย่างไรก็ตาม โดยเฉพาะกระผมจะได้ชี้แจงหรืออภิปรายกันในวันนี้ ก็อยากจะใคร่ชี้แจงในเรื่องนิติศาสตร์มากกว่าในเรื่องประวัติศาสตร์ อักษรศาสตร์ ก่อนอื่นที่กระผมจะเรียนต่อสภานี้ กระผมก็ใคร่จะขอให้คำจำกัดความคำว่าสยามหรือคำว่าไทยไว้ก่อน คำว่า “สยาม” นั้นในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓ หมายความว่าประเทศไทย แต่น่าเสียดายที่ไม่ปรากฏที่มาของคำ ๆ นี้ ในพจนานุกรมฉบับนั้น คำว่าสยามนี้มาอย่างไร ความจริงถ้ามีการค้นคว้าอีกเล็กน้อยก็อาจจะทราบได้ว่าคำว่าสยามนี้มาอย่างไร เพราะเหตุว่าเมื่อจะเอาคำว่าสยามมาแปลว่าประเทศไทยแล้ว ที่มาของคำก็เกิดความสำคัญขึ้น ซึ่งมีผู้

แสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการจัดการระเบียบวาระ แล้วก็คณะกรรมการก็ส่งมายังสภานี้ ซึ่งกระผมได้อ่านดูก็พบมีผู้ให้ความเห็นว่าคำว่าสยามนี้มาจากคำว่า “ชะยาม” ในนั้นเขาก็บอกว่าเป็นภาษาฮินดู แต่ว่าจะเท็จจริงประการใดกระผมไม่กล้ายืนยัน เพราะกระผมได้กราบเรียนต่อสภานี้แล้วว่า กระผมไม่ใช่นักอักษรศาสตร์ และเสียใจที่ว่าพจนานุกรมของเราไม่ได้แสดงที่มาของคำว่าสยามไว้ ซึ่งควรจะแสดงไว้ด้วย

ที่นี้คำว่า **ไทย** พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพุทธศักราช ๒๔๙๓ ก็ให้ความเห็นไว้อย่างยืดยาวด้วย กระผมใคร่จะตัดตอนเอามา แต่เพียงว่า ในนั้นมีความหมายไว้ว่าหมายถึงความถึงไทย แห่งประเทศไทย ที่นี้ต่อไปคำว่า *คนไทย* กระผมได้พบพระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช ๒๔๙๕ ได้ให้ความหมายไว้ว่า *ผู้ที่มีสัญชาติไทย* แต่อย่างไรก็ตาม ในพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับนั้น ก็ยังได้กล่าวถึงบุคคลที่เข้ามาประกอบการอาชีพในประเทศไทย เช่น คนต่างด้าว เป็นต้น ถ้าได้ประกอบการอุณงามความดีให้กับประเทศไทยในกรณีพิเศษแล้ว ก็อาจจะได้รับการแปลงชาติมาเป็นไทยได้ด้วยเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งมีคำกล่าวถึงคนไทยและประเทศไทยไว้ในพระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช ๒๔๙๕ นั้นด้วย

ต่อไปนี้กระผมจะได้ชี้แจงถึงคำว่าไทยและสยามนี้ พระราชกำหนดกฎหมายแห่งประเทศของเรานี้ ได้เคยนำไปบัญญัติไว้ในที่ใดบ้าง ซึ่งหวังว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็คงจะได้พบหรือเคยได้อ่านกันมาแล้วเท่าที่กระผมได้ตรวจค้น กฎหมายที่มีอยู่ในมือของกระผมเองนี้ ก็คือกฎหมายตรา ๓ ดวง ซึ่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ได้ทรงตรวจสอบและได้นำมารวบรวมไว้ เรียกว่ากฎหมายตรา ๓ ดวง มีประมาณ ๑๘-๑๙ ลักษณะด้วยกัน และต่อมาหมอบรัดเลย์ ได้นำกฎหมายตรา ๓ ดวง นั้นมาพิมพ์เป็นกฎหมาย ๒ เล่ม เราก็ได้ใช้กฎหมายเหล่านั้นมาเป็น

หลักในทางปฏิบัติ แต่ว่าสูงไปกว่านั้น เกินไปกว่านั้น จะมีพระราชกำหนดกฎหมายของเราบัญญัติหรือไปรวมไว้ในที่ใดนั้นก็ไม่ว่าก็ได้ โดยเฉพาะการประกาศกฎหมาย ซึ่งตรงกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ได้กล่าวเมื่อกี้นี้ก็ได้ใช้เมืองหลวงนี้เป็นประเทศ

กระผมก็อยากจะขออนุมัติท่านประธานได้กล่าวเล็กน้อยอันเกี่ยวกับตัวบทกฎหมาย ในการประกาศกฎหมายลักษณะฉ้อโกงนั้น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ใช้คำว่า ให้ตราพระราชกฤษฎีกาบัญญัติให้พระราชอาชฎารทั้งหลายในแคว้นพระนครศรีอยุธยาใช้ คำดังนี้เห็นจะสมกันกับคำ ถ้ากล่าวถึงนามประเทศก็ใช้เมืองหลวงเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำว่าไทยนี้ผมได้พบเป็นมาตราแรก อยู่ในกฎหมายลักษณะฉ้อโกงสมัยนั้น ในมาตรา ๔๔ นี้มีบัญญัติว่า ชายไทยพึงใจเข้าสาวท่านมิได้กล่าวขอทำชู้ด้วยกัน และชายไทยมิได้เอาขันหมากไปให้นายเงินและพ่อแม่หญิงไซ้ ท่านว่าชายหาคำนับนายเงิน และพ่อแม่หญิง ถ้าชายร้างหญิงให้เอาเบี้ยเงินทำเป็นค่าตัวทำเป็น ๓ ส่วน ให้หญิง ๒ ส่วน ให้ชายส่วนหนึ่ง ดังนี้เราจะเห็นได้ว่าในกฎหมายลักษณะฉ้อโกงสมัยกรุงศรีอยุธยานั้น ได้นำเอาคำว่า ไทย ไปบัญญัติไว้ในเรื่องของกฎหมาย แต่ว่าตามความหมายก็หมายถึงคนมากกว่า ที่นี้ต่อไปกระผมได้พบพระราชบัญญัติซึ่งใช้ในรัชกาลที่ ๓ เรื่องเอาโทษแก่ราษฎรไทย จีน ลาว เขมร แขก ญวนและฝรั่ง ในนี้เราจะเห็นใช้คำว่าไทยอีกเหมือนกัน ในการทำเงินปลอมหรือซื้อขายเงินปลอม ให้ลงโทษเข็ญ ริบราชบาตร ตัดนิ้ว ลักหน้า ตระเวนบก ๓ วัน ตระเวนเรือ ๓ วัน ส่งตัวไปจำคุกจนกว่าจะตาย

ที่นี้ต่อมาก็พบประกาศรัชกาลที่ ๓ ก็ใช้คำว่าไทย เรื่องราษฎรไทย จีน พุฒไม่จริงใจให้ลงพระอาญา ต่อมาก็รัชกาลที่ ๔ เรื่องการทำหนังสือสัญญาแก่ฝรั่งที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวถึงเมื่อกี้นี้มีว่า

ได้มีการทำสัญญาในสมัยนั้น ได้ใช้คำว่าสยาม ซึ่งกระผมจะได้นำหลักฐานมาชี้แจง เพื่อประกอบกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ได้กล่าวถึงเมื่อกัน ในประกาศรัชกาลที่ ๔ เรื่องการทำสัญญากับฝรั่ง ร.ศ. ๗๕ ใช้คำว่า ฝรั่งเศส อังกฤษ อเมริกัน เข้ามาทำการค้าขายในแผ่นดินซึ่งเป็นราชอาณาจักรกรุงสยาม และคนในบังคับไทยจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทย ดังนั้นท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะเห็นได้ว่า โดยเฉพาะประกาศรัชกาลที่ ๔ ฉบับนี้ ได้มีคำกล่าวคำว่า ไทย ๆ เอาไว้ในตัวบทกฎหมาย อันนี้ทั้งสยามก็มี ทั้งไทยก็มีปน ๆ กันอยู่ ถ้าจะกล่าวถึงประเทศก็ใช้คำว่า กรุงสยาม ถ้าจะกล่าวถึงคนในบังคับก็บอกว่าไทย ถ้าจะกล่าวถึงกฎหมายก็บอกว่ากฎหมายไทย อย่างนี้เป็นต้น ทีนี้ในประกาศรัชกาลที่ ๔ เรื่องการค้าขายกับคนนอกประเทศ ร.ศ. ๗๕ ก็ใช้คำว่ามีพระบรมราชโองการประกาศแก่ราษฎรไทย จีน ญวน ลาว พม่า มลายู แหก ฝรั่ง ให้รู้ทั่วกันว่าพระเจ้ากรุงอังกฤษ พระเจ้ากรุงฝรั่งเศส และอเมริกา ได้ขอทำหนังสือสัญญาการค้าขายกับประเทศสยาม ก็มีคำว่าประเทศสยามอยู่ด้วย ทีนี้ต่อมาก็มีพระราชบัญญัติปีน ร.ศ. ๘๙ ใช้คำประกาศว่า อย่างนี้ ประกาศใช้ในกรุงเทพพระมหานครและหัวเมืองเขตประเทศสยาม ในสมัยกรุงศรีอยุธยาที่ดี หรือในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ของเรานี้ก็ดี ก็ดังที่กระผมได้นำเอาพระราชกำหนดกฎหมายมากราบเรียนต่อสภานี้ จะเห็นได้ว่าได้มีการใช้คำว่าไทยและคำว่าสยามนี้ปะปนกันอยู่ในประชุมกำหนดกฎหมายนั้น ๆ ซึ่งในส่วนสำคัญแล้วถ้าเราจะพิจารณาดูก็จะรู้สึกละกวดในการที่พระมหากษัตริย์ในสมัยนั้น พระองค์ได้ทรงนำเอาคำว่าสยามและคำว่าไทยไปใช้ในพระราชกำหนดกฎหมายนั้น ก็ดูรู้สึกละกวดว่าพระราชประสงค์จะแยกคำสองคำนี้ออก ถ้าใช้กับประเทศก็มักจะใช้คำว่ากรุงสยามหรือประเทศสยามเป็นต้น แต่ถ้าจะใช้กับพลเมืองก็ใช้คำว่าไทย ถ้าเป็นภาษาก็บอกว่าภาษาไทยหรือกฎหมายไทยอย่างนี้เป็นต้น ซึ่งอันนี้

ก็จะไปตรงกับในนานาประเทศที่ใช้กันอยู่เช่นสหรัฐอเมริกา ก็ใช้ชื่อประเทศว่าอเมริกา แต่ถ้าใช้ชื่อพลเมืองก็ว่าอเมริกัน เหล่านี้เป็นต้น รู้สึกว่าถ้าแปลเจตนาของพระมหากษัตริย์ในสมัยโบราณกาลนั้นก็อาจจะมีเจตนาที่จะให้คล้ายคลึงกับนานาประเทศที่ได้มีสัญญาติดต่อกันอยู่ และได้ทราบความเป็นมาของในบางประเทศในสมัยนั้น อย่างไรก็ตามคำว่าสยาม และคำว่า ไทย ก็ยังไม่หมด ในตอนที่กระผมได้ชี้แจงมานี้ยังมีเรื่องของกฎหมายที่จะได้กราบเรียนต่อสภานี้ต่อไป ว่าทั้งสองคำนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงมาประการใด

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นปีที่ประเทศของเราได้เปลี่ยนระบอบการปกครองอย่างใหญ่ คือจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นในการเขียนร่างรัฐธรรมนูญหรือว่านำรัฐธรรมนูญออกใช้ ก็คงจะได้มีการถกเถียงกันอยู่มากในเรื่องการนำชื่อมาใช้ว่า ควรจะใช้ชื่อกันอย่างไร ซึ่งกระผมก็ไม่ทราบถึงว่าได้มีการถกเถียงกันแค่ไหน แต่อย่างไรก็ตามในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ก็ใช้ชื่อว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม แล้วก็โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๑ แห่งรัฐธรรมนูญนั้น ก็ได้มีบัญญัติไว้มีความสำคัญดังนี้ว่า **“ประเทศสยามเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้”** แล้วก็ใช้คำว่าประชาชนชาวสยาม ก็หมายความว่าแสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญฉบับแรกนี้ เราได้นำเอาคำว่าสยามไปปะปนกัน คือไปใช้ในคำสองคำ คำว่า ประเทศ และคำว่า พลเมือง ไม่ได้แยกไปจากกัน

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ กับ พ.ศ. ๒๔๘๑ ประเทศของเราได้เข้าสู่ในเรื่องที่เกี่ยวกับอำนาจศาลต่าง ๆ ที่จะให้เป็นไปโดยอำนาจของศาลโดยอิสระ เพราะเหตุว่าสัญญาทางพระราชไมตรีในสมัยก่อน พ.ศ. ๒๔๘๐ กับ พ.ศ. ๒๔๘๑ นั้น ท่านสมาชิกผู้ที่มีเกียรติทั้งหลายคงจะทราบว่า

หลักการศาลในเวลานั้นเป็นประการใด กระผมจะไม่กล่าวถึง กระผมจะกราบเรียนแต่เพียงว่าในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ กับปี พ.ศ. ๒๔๘๑ นั้น ในการทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีก็ดี การพาณิชย์ก็ดี หรือการเดินทางเรือก็ดี กับนานาประเทศ ปรากฏว่าในสนธิสัญญาทุกฉบับ เราใช้คำว่า “ประเทศสยาม” หรือ “ราชอาณาจักรสยาม” และอย่างไรก็ดี ในทางหนังสือสัญญานั้น ๆ ถ้าได้กล่าวถึงรัฐบาลก็ใช้คำว่า “รัฐบาลสยาม” ถ้ากล่าวถึงพระมหากษัตริย์ก็ใช้คำว่า “พระมหากษัตริย์สยาม” แต่ถ้ากล่าวถึงภาษาเราก็ใช้คำว่า “ภาษาไทย” ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะเห็นได้ว่า คำว่า “ไทย” กับ “สยาม” นี้ จะเอาไปใช้รวม ๆ กันเหมือนกัน แต่ก็แยก ๆ กันอยู่ โดยเฉพาะแม้แต่สัญญาทางพระราชไมตรี ซึ่งได้ทำไว้กับนานาประเทศในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ กับปี พ.ศ. ๒๔๘๑ นั้น ก็ยังมีคำว่า “ไทย” และคำว่า “สยาม” ไปปน ๆ กัน ซึ่งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวไว้ว่า ในวงการต่างประเทศรู้จักประเทศสยามดีกว่าประเทศไทย เห็นจะไม่ผิด เพราะว่าสัญญาทางพระราชไมตรีที่ทำกันไว้ก็ใช้คำว่า “สยาม” ทั้งนั้น ไม่ใช่คำว่า “ประเทศไทย” เพราะฉะนั้นเหตุที่เขารู้จักนั้น ผมเข้าใจว่า เขารู้จักจากสัญญาทางพระราชไมตรีที่เราได้ทำกันไว้กับเขานั้นเอง

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ รัฐบาลในสมัยนั้นได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับหนึ่ง โดยที่มีคำปรารภอยู่ในรัฐธรรมนูญของรัฐบาลในสมัยนั้นว่า ชื่อประเทศไทยเราก็คือ หรือประเทศสยามเรา นี้ ในเวลานี้ประชาชนได้ใช้ปะปนกันอยู่ บางพวกก็เรียกประเทศว่า “ประเทศไทย” บางพวกก็เรียกประเทศว่า “ประเทศสยาม” แต่ว่าในส่วนใหญ่ประชาชนนิยมเรียกว่า “ประเทศไทย” และอย่างไรก็ตามเพื่อจะให้คำเหล่านี้ตรงไป ยังเชื้อชาติและความนิยมของประชาชน เพราะฉะนั้นรัฐบาลในสมัยนั้นจึงได้ประกาศรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑ ให้ใช้ชื่อประเทศ ประชาชน และสัญชาติว่า

“ไทย” ทั้งนี้มีข้อกำหนดไว้ตอนท้ายว่า ไม่กระทบถึงพระราชกำหนดกฎหมายที่ได้บังคับใช้ไปแล้ว

ต่อมาใน ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ตอนหลังจากที่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนั้นไปแล้ว ได้มีรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๓ ว่าให้เรียกชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” และบทแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นซึ่งใช้คำว่า “สยาม” ให้ใช้คำว่า “ไทย” แทน ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะเห็นได้ว่าเนื่องด้วยรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ชื่อประเทศนี้เป็นเหตุให้ชื่อประเทศของเราที่เรียกว่า “สยาม” นั้น ระวังปลงโดยสิ้นเชิง เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรฉบับนี้ ถ้าจะกล่าวกันง่าย ๆ เป็นคนก็เหมือนกับว่าตายไปแล้วนั่นเอง คำว่า “สยาม” ตายไปโดยนิรันดร์ เพราะรัฐธรรมนูญได้บังคับไปตั้งนี้แล้ว ต่อมาใน ปี พ.ศ. ๒๔๘๙ พ.ศ. ๒๔๙๐ พ.ศ. ๒๔๙๒ และ พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีรัฐธรรมนูญประกาศออกใช้เรื่อย ๆ มาในระยะ ๔-๕ ปีนี้ จะได้ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญนั้น ๆ ใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” แล้วใช้ชื่อพลเมืองว่า “ชาวไทย” มีคำว่า “ไทย” ไปปนกันอยู่ทั้งประเทศไทยและพลเมือง แต่ว่าใน ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓ ได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ เพราะฉะนั้นคำว่า “ประเทศไทย” หรือ “ประเทศสยาม” บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นก็อันระงับลงชั่วคราว ในระหว่างที่ได้มีการประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓ บังคับใช้

ต่อมาใน ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้มีธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรออกใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๒ บัญญัติว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย” ก็เมื่อหลักกฎหมายที่

มืออยู่ ได้เปลี่ยนแปลงมา ที่สุดได้มามีหลักการกันขึ้น โดยธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักร ๒๕๐๒ ดังนั้นในการที่จะใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” หรือ “ประเทศสยาม” นั้น กระผมเห็นว่ากล่าวโดยนิตินัยแล้ว มีอยู่ทางเดียวคือใช้คำว่า “ประเทศไทย” เท่านั้นเอง

นายบุญชนะ อัตถากร : กระผมรู้สึกว่าการที่จะเรียกชื่อประเทศของเราว่า “ไทย” หรือ “สยาม” ความจริงก็เป็นปัญหาใหญ่ แต่ก็ขอขอบคุณที่ท่านประธานให้โอกาสได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางอีกครั้งหนึ่ง กระผมคิดว่าการที่จะพิจารณาเรียกชื่อประเทศเราว่าอย่างไรนั้น ก็อาจจะพิจารณาได้ในหลายแง่ด้วยกัน หรือถ้าจะว่าในทางวิชาการก็พิจารณาในทางนิติศาสตร์ก็ได้ อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายไปแล้ว หรือจะพิจารณาในทางประวัติศาสตร์ อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเป็นนักประวัติศาสตร์ใหญ่ก็ได้อภิปรายไปแล้ว เช่นเดียวกัน นอกจากนั้นก็ยังสามารถอภิปรายในทางอักษรศาสตร์ ทางจิตวิทยา ทางชีววิทยา หรือทางรัฐศาสตร์ หรืออื่น ๆ ได้อีกมากมาย กระผมคิดว่าจะใช้หลักวิชาหรือหลักการอย่างไรในการอภิปรายหรือในการที่จะมาใช้ชื่อประเทศไทยนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาอยู่มาก ในการอภิปรายในวันนี้ ขึ้นต้นกระผมคิดว่าพิจารณาในแง่นิติศาสตร์เสียก่อน ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคนแรกในวันก่อนก็ได้อภิปรายไปในทำนองว่าถ้าว่าในแง่ทางนิติศาสตร์แล้วก็น่าจะชื่อว่าประเทศไทย เพราะว่าในสมัยเมื่อยังไม่มีการกำหนดรัฐธรรมนูญและพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงตราพระราชบัญญัติกฎหมายรัฐธรรมนูญเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้น ได้ทรงกำหนดหลักในเรื่องรัฐธรรมนูญไว้ว่า ถ้าคนเกิดในประเทศสยามนี้ ถือหลักดินแดนไทยก็ให้เรียกว่า “ไทย” ให้มีสัญชาติไทย หรือถ้ามีเชื้อชาติไทย เช่น บิดาเป็นคนไทยถึงจะเกิดที่

ได้ก็ตามก็ให้มีสัญชาติไทย ถ้าเกิดจากมารดาเป็นคนสัญชาติไทย บิดาไม่ปรากฏก็ให้ถือว่าสัญชาติไทยด้วย ท่านก็ได้อธิบายต่อไปถึงเหตุผลต่าง ๆ ว่า เมื่อกำหนดไว้อย่างนั้นแล้ว อะไรก็เป็นไทยไปหมด ประเทศของเราก็น่าจะชื่อ **“ประเทศไทย”** ไปด้วย

กระผมเห็นว่า เหตุผลที่จะอ้างเพียงเท่านั้นคงไม่มีน้ำหนักพอที่เราจะถือได้ว่าประเทศเรานี้ควรจะใช้นามว่า **“ประเทศไทย”** เพราะพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เอง ก็ได้ทรงพระราชนิพนธ์โคลงอันมีชื่อเสียง ซึ่งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่านได้อภิปรายแล้ว ในพระราชนิพนธ์โคลงบทนั้น ถ้าอ่านดูให้พิถีพิถันคราะห์ก็จะทราบได้แน่นอนว่า คำว่า **“สยาม”** นั้น หมายถึงดินแดน ดินแดนซึ่งพวกเราท่านทั้งหลายอาศัยอยู่ในปัจจุบันนี้ ส่วน **“ไทย”** นั้นหมายถึงบุคคลซึ่งอยู่ในประเทศและอาจจะเป็นคนเพียงเชื้อชาติกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งซึ่งอยู่ในประเทศสยามเท่านั้นเอง ไม่มีความหมายเป็นอย่างอื่น กระผมจะอภิปรายในเรื่องการพิจารณาในแง่นิติศาสตร์ต่อไปอีกเล็กน้อย ท่านสมาชิกผู้มียศเกียรติ เมื่อตะกี้ก็ได้อภิปรายคือรีวิหรือตรวจดูกฎหมายตั้งแต่ครั้งโบราณ ตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยามาจนถึงปัจจุบัน เราก็จะเห็นว่าในสมัยที่เราใช้คำว่า **“สยาม”** นั้น มีความมุ่งหมายไปในทางที่จะให้เป็นชื่อดินแดนซึ่งพวกเราท่านหรือบรรพบุรุษอาศัยอยู่ ส่วนคำว่า **“ไทย”** ก็ให้มุ่งหมายถึงคน เชื้อชาติ ซึ่งอยู่ในประเทศนี้ รวมตลอดถึงใช้เป็นคุณศัพท์ประกอบ เช่นว่า คนไทย หนังสือไทย ภาษาไทย อะไรอื่น ๆ ส่วน **“สยาม”** ก็มีมาใช้ในครั้งกรุงรัตนโกสินทร์นี้ในสมัยหลัง ๆ เพราะฉะนั้นในการที่จะพิจารณาโดยถือหลักวิชาในทางนิติศาสตร์มากำหนดชื่อประเทศไทยนั้น กระผมเห็นว่าเห็นจะใช้ไม่ได้ เพราะว่ากฎหมายเป็นเรื่องซึ่งรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจในการปกครองหรือสภานิติบัญญัติเป็นผู้กำหนดขึ้นในสมัยหนึ่ง ๆ ให้สอดคล้องกับเหตุผล นโยบายและความ

เป็นจริง เราจะถือหลักอันนั้นอันนี้มาอ้างไม่ได้ ถ้าจะอ้างประวัติศาสตร์ กฎหมายหรือนิติศาสตร์ก็ตามก็อ้างได้ในแง่ของประวัติศาสตร์ ไม่ใช่ในแง่ของวิชานิติศาสตร์ที่จะมากำหนดชื่อประเทศ ที่นี้กระผมจะขออภิปรายเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาในแง่ของประวัติศาสตร์ต่อไป ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ใหญ่ซึ่งกระผมได้กราบเรียนเมื่อตะกัณฑ์ได้ชี้แจงและได้อธิบายให้สภานี้ทราบ ว่า ความจริงชื่อ “สยาม” นี้มีมานานแล้ว และสมัยก่อนที่ชาวไทยจะอพยพจากจีนตอนใต้ลงมาสู่ดินแดนนี้ ได้มีดินแดนอยู่สองแคว้นด้วยกันเรียกว่า “สยาม” และ “ละโว้” ชาวจีนในสมัยนั้นหรือสมัยต่อ ๆ มา แม้กระทั่งเดี๋ยวนี้ก็เรียกสยามละโว้หรือเซียมล้อ และยิ่งกว่านั้น มาโคโปโล เดินทางมาสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเวลาตั้งร้อยกว่าปีมาแล้ว ก็ใช้ชื่อดินแดนแคว้นนี้ว่า สยาม หรือคำพูดทำนองเดียวกันนี้ เพราะฉะนั้นสยามก็เป็นคำที่มีมานาน การที่พ่อขุนรามคำแหงมาเปลี่ยนชื่อสยามเมื่อปลดแอกจากขอมแล้วมาเป็นสุโขทัยนั้น คำสยามนี้ก็ไม่ได้หายไปจากประวัติศาสตร์ ก็ยังมีมาเรียกชื่ออยู่เสมอ ๆ จนกระทั่งมาถึงรัชกาลที่ ๓-๔ ก็ยังใช้ชื่อสยามอยู่ และในประวัติศาสตร์หลายเล่มซึ่งชาวฝรั่งเศสเป็นผู้เขียนก็ใช้คำว่า **ไซแอม** หรือคำว่า **สยาม** นี้เป็นชื่อของประเทศไทยในขณะนั้น การที่เขาเรียกชื่ออย่างนั้น ก็เพราะว่าเขาถือว่าดินแดนเป็นหลัก ถือว่าดินแดนแคว้นนี้เรียกว่า **สยาม** เขาจึงเรียกว่า **สยาม** โดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีคนเชื้อชาติจีน ไทย พม่า ญวน ลาว เขก อะไรอาศัยอยู่ ก็เรียกว่า **สยาม** โดยถือหลักดินแดนเป็นชื่อของประเทศนี้

เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าถ้าจะเอาชื่อในทางประวัติศาสตร์เป็นเหตุผลที่เราจะวินิจฉัยว่าควรจะเรียกชื่อประเทศของเราว่าอย่างนั้นอย่างนี้ ก็ดูจะยังไม่สมเหตุสมผล เพราะว่า ไม่ได้อาศัยหลักเกณฑ์อะไร นอกจากจะคิดว่าเมื่อเขาเรียกมาอย่างนั้นก็ควรจะเปลี่ยนไปเสีย เมื่อ

เขาเรียกมาอย่างนี้ ก็ควรจะเปลี่ยนไปเสีย และถ้าถือว่าประเทศสยามชื่อสยามเคยเป็นเมืองออกของขอมมาแต่ก่อน เราจึงไม่ควรจะกลับไปใช้ชื่ออีก อันนี้กระผมก็คิดว่าไม่ใช่เหตุผลอีก สยามนั้นโดยปกติเราถือว่าเป็นชื่อดินแดน ไม่ใช่ชื่อของคน เราจะเรียกเป็นอะไรก็ได้

ต่อไปก็น่าจะพิจารณาในแง่อักษรศาสตร์อีก เพราะว่ามีหลายท่านบอกว่า สยามมีความหมายไปไม่ดีก็มี ทางดีก็มี หรือบางท่านก็บอกว่า ไทย มีความหมายไปแต่ในทางดี คือหมายความว่า เป็นอิสระเสรีและเป็นใหญ่ เราก็คควรจะใช้นี้ สำหรับท่านผู้ที่ชอบชื่อสยามคิดว่า สยาม แปลว่า มีความหมายในทางดี เหมือนกับผู้บอกกับกระผมว่า ความจริงไทยนั้นนอกจากจะมีความหมายเป็นขโมยอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายมาแล้ว ก็ยังแปลได้อีกหนึ่งอย่าง แปลว่า ทหารก็ได้ หรือแปลอย่างอื่นอีกก็ได้ แล้วแต่ผู้ที่จะแปล เราไปค้นหลักฐานได้มาแสดงกัน เพราะฉะนั้น การที่จะใช้วิชาอักษรศาสตร์เป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินว่าเราจะใช้ชื่อประเทศของเราว่าอย่างไรนั้น กระผมคิดว่าก็ไม่ควรจะใช้หลักในทางอักษรศาสตร์เช่นเดียวกัน เพราะว่า จะแปลได้หลายทาง คำหนึ่งอาจจะแปลได้หลายอย่าง

กระผมสำรวจต่อไปและได้ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีความรู้ในทางอื่น เช่น ในทางชีววิทยาเฉพาะพวกที่เป็นหมอ หรือเป็นนายแพทย์ในสมัยปัจจุบันนี้ เขาบอกว่าเลือดคนไทยนั้นก็คล้ายกับเลือดของลาว พม่า และมลายู บางส่วนและเขมร แต่ไม่เหมือนกับพวกญวนเวียดนามหรือจีน นี่แสดงให้เห็นว่าในทางชีววิทยานั้นบุคคลหลายประเทศหลายสัญชาติก็อาจจะมีเลือดอย่างเดียวกันได้ เราจะเอาเหตุผลในการที่บอกว่า เลือดของเรานั้นเหมือนชาตินั้นชาตินี้มาเป็นชื่อประเทศก็ดูจะไม่เหมาะ และถ้าว่ากันโดยทั่วไปในเรื่องผสมพันธุ์นั้น ชาวไทยในสมัยก่อนอพยพซึ่งอยู่ตอนใต้ของประเทศจีน เมื่อได้อพยพ

มาอยู่ในแถบนี้แล้ว ก็ได้ผสมพันธุ์กับชนพื้นเมืองอื่น ๆ ซึ่งอยู่ดั้งเดิม คือ พวกขอมและละว้า และอาจจะมีเชื้อชาติอื่น ๆ อีกที่ผสมพันธุ์กันขึ้น ชาวไทยที่เรียกตัวเองอยู่เวลานี้ก็เป็นแต่ผู้สืบสันดานหรือผู้สืบมรดกในทางวัฒนธรรมในทางสายโลหิตมาจากบุคคลที่เป็นบรรพบุรุษของเรา อาจจะไม่เป็นชนชาติไทยอย่างเดียว เราจะไปยืนยันว่ามีเลือดไทยบริสุทธิ์ นั้นเห็นจะเป็นการยาก เช่นเดียวกับในสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ว่าเขาจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาของเขา คนส่วนมากก็เป็นพวกแองโกลแซกซัน เขาก็ไม่ได้ตั้งชื่อของเขาว่าเป็นพวกแองโกลแซกซัน ในทางชีววิทยากระผมคิดว่า ปัญหาที่ไม่มี เราจะไปใช้ชื่อไทย เพราะว่าโดยการสืบเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ แล้วเราก็เป็นไทย จะไปใช้ชื่อประเทศด้วย ะผมคิดว่าก็ไม่มีเหตุผลอันสมควรเช่นเดียวกัน ที่นี้ในทางมนุษยวิทยาหรือแอนโทรโพลยี ซึ่งอาจจะพิจารณาไปในทางไปโอโลยีหรือชีววิทยาหรือทางวัฒนธรรมของบุคคล ก็อาจจะทำได้ในทางมนุษยวิทยา ผู้ที่สนใจศึกษาในทางนี้จะคิดถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทยมาแต่โบราณ นักศึกษาบางคนซึ่งเป็นชาวอเมริกัน ได้ท่องเที่ยวไปในดินแดนซึ่งเป็นราชอาณาจักรลาวเวลานี้ และเหนือ ๆ ขึ้นไป เขาได้อธิบายชี้แจงให้กระผมฟังว่า ในทางมนุษยวิทยา หรือที่เรียกว่าแอนโทรโพลยีนั้น ความเป็นอยู่ของพวกลาวหรือที่เรียกว่าเป็นไทย ทางตอนเหนือ ๆ ขึ้นไปคล้ายคลึงกันมาก มีความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน ส่วนชาวไทยซึ่งอยู่ในประเทศไทยขณะนั้นนั้น ความรู้สึกนึกคิด วัฒนธรรม หรืออะไรต่าง ๆ ได้ถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมของชาวต่างประเทศทางยุโรปและอเมริกา ก็เปลี่ยนแปลงไปมาก

เพราะฉะนั้น เราจะเอาสาเหตุที่ว่าตามมนุษยวิทยา เรามีเชื้อชาติไทย มีวัฒนธรรมไทย เข้ามาอ้างเห็นจะไม่ได้ เพราะว่าวัฒนธรรมของไทยในขณะนี้ก็เปลี่ยนไปเยอะ ส่วนพวกลาวหรือพวกไทยทางเหนือซึ่งอยู่ในมณฑลอัลสั่ม พวกขานสเดทหรือตอนใต้ของประเทศจีนแถบยูนนานนั้น

เขายังรักษาวัฒนธรรมของเขาในทางมนุษยวิทยาไว้ได้เป็นอันมาก

มีอีกทางหนึ่งซึ่งควรจะพิจารณาก็คือในทางจิตวิทยานั้น กระผมคิดว่า มองดูได้ในสองแง่ด้วยกันคือ มองดูในแง่ที่ว่า คนไทยในขณะนี้ ต้องการมีชื่อว่าประเทศสยามหรือไม่ หรือต้องการมีชื่อว่าประเทศไทย อันนี้เป็นการยากที่จะตอบได้ กระผมได้สนทนาแล้วก็แลกเปลี่ยนความคิดกับผู้ที่เป็นักเรียนจิตวิทยาบางคน ก็ให้ความเห็นว่า การที่เราจะสำรวจความคิดเห็นของคนที่เรียกว่า มีสัญชาติไทยในปัจจุบันว่า ควรจะใช้ชื่อประเทศไทยหรือชื่อประเทศสยามนั้นเห็นจะทำได้ยาก เว้นแต่เราจะมี การสำรวจให้ถูกต้องตามวิชาการทางวิจัยเสียก่อน ก็มีกรรมวิธีการที่คอยรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในเรื่องนี้ด้วยเหมือนกัน แต่โดยที่ถูกจำกัดสิทธิโดยระเบียบข้อบังคับ ไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ในการที่จะสำรวจความคิดเห็นของประชาชนได้โดยทั่วถึง เพราะฉะนั้น ปัญหาที่จะวินิจฉัยว่า คนไทยชอบชื่อสยามหรือชื่อไทยนั้น กระผมคิดว่า เป็นการยาก

แต่อย่างไรก็ตาม ในเมื่อเราได้พบปะสนทนากับบุคคลต่าง ๆ ในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งในดินแดนที่จังหวัดภาคใต้และประชาชนที่อยู่ทางภาคอีสาน และภาคเหนือแล้ว กระผมก็กล้ากราบเรียนถ้าเราจะต่อสู้กับความจริงได้ว่า บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ เหล่านั้นถ้าได้รับการศึกษาแบบปัจจุบันและอยู่ในเมือง มีเพื่อนฝูงซึ่งทำมาหากินอยู่ในเมืองในโรงงานหรือในสถานที่ราชการ ความรู้สึกที่จะใช้ชื่อไทยนั้น มีอยู่เป็นอันมาก แต่ว่าถ้าไปถามพวกเขาเองซึ่งอยู่ตามบ้านนอกในหมู่บ้านเล็ก ๆ ซึ่งมีจำนวนเพียงยี่สิบสามสิบหลังคาเรือน คำตอบอาจจะตรงกันข้าม นี่เป็นเรื่องที่น่าคิดมาก แล้วอีกประการหนึ่ง ถ้าจะขยายความต่อไปอีก ในจำนวนพลเมืองของประเทศซึ่งมีอยู่ในจำนวน ๒๕.๒ ล้านคน ตาม การสำรวจครั้งสุดท้ายนี้ ภาคอีสานก็ ๘ ล้าน ภาคเหนืออาจจะเป็น

๔-๕ ล้าน เพราะฉะนั้นคนที่อยู่ภาคกลางและภาคอื่น ๆ ที่คิดว่ามีเชื้อชาติไทยเท่านั้น ก็คงมีอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่านั้น แต่ถ้าเราจะคิดรวม ๆ กันทั้งหมด ประชาชนในประเทศไทยนี้ก็ไม่ได้มีเชื้อชาติไทยโดยบริสุทธิ์ถึงครึ่งหนึ่งหรือแม้แต่เพียงหนึ่งในสิบ กระผมก็ยังสงสัยอยู่เป็นอันมาก ในแง่จิตวิทยา呢 กระผมจึงคิดว่าเป็นการยากที่เราจะเอาความรู้สึกของประชาชนมาแบ่งแยก

แต่ว่าควรจะใช้ชื่อว่าประเทศสยามหรือประเทศไทย กระผมมีอีกข้อหนึ่งซึ่งเป็นข้อสุดท้าย กระผมมีความคิดอยู่ว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นคือกฎหมายที่สำคัญที่สุดของประเทศ เป็นหลักในการปกครองบ้านเมือง ซึ่งเราต้องการให้คงอยู่ ไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขนานที่สุดที่จะนานได้ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับวิชาทางการเมืองหรือวิชารัฐศาสตร์ การตั้งชื่อประเทศก็ดี การที่จะตั้งชื่อเชื้อชาติก็ดี เราควรจะอิงหลักวิชารัฐศาสตร์เป็นหลักเช่นเดียวกัน ถ้าเราจะออกกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการค้า การค้าระหว่างประเทศ การศุลกากร หรืออื่น ๆ เราก็ควรจะถือหลักในทางเศรษฐศาสตร์เป็นหลัก ถ้าจะออกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา การสาธารณสุข เราก็ต้องคิดถึงหลักวิชาในทางสังคมศาสตร์เป็นหลัก มีแนวอยู่อย่างนี้

กระผมจึงคิดว่า คงไม่มีใครที่จะกล้าปฏิเสธได้ว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญไม่ว่าของประเทศไทยหรือประเทศใดก็ตาม เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการเมือง เกี่ยวกับการปกครองและเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ เพราะฉะนั้น กระผมจะขอกราบเรียนหลัก ขอบพระทานโทษที่จำเป็นจะต้องเอาหลักวิชามากราบเรียนให้ทราบเพื่อประโยชน์ในการที่จะวินิจฉัย

เมื่อกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์หรือทางการเมือง เราก็ควรจะถือหลักในทางรัฐศาสตร์เป็นสำคัญกว่าอย่างอื่น ๆ ในเบื้องต้นระเบียบวาระได้กำหนดว่าจะใช้คำว่า “ประเทศไทย”

หรือ “สยาม” หรือชื่ออื่น กระผมขอกราบเรียนเสียก่อนว่า ความหมายของประเทศนั้นถ้าเราให้ตรงกับคำว่า *คันทรี* ความหมายเป็นอีกอย่างหนึ่ง ถ้าประเทศตรงกับคำว่า *สเตท* หรือ *รัฐ* ก็มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง จะขอกราบเรียนเพื่อทราบ

เช่น ในประเทศยูไนเต็ดคิงดอม หรือสหราชอาณาจักรนั้น ย่อมประกอบด้วยประเทศ เช่น อิงแลนด์ สก็อตแลนด์ เวลส์ และ ไอร์แลนด์เหนือ ประเทศอิงแลนด์หรือที่เรียกว่าอังกฤษก็ดี สก็อตแลนด์ก็ดี หรือเวลส์ก็ดี ไอร์แลนด์เหนือก็ดี ความจริงเป็นประเทศ เป็นคันทรี แต่รวมกันแล้วเป็นสเตทเรียกว่า **ยูไนเต็ด คิงดอม (UNITED KINGDOM)** สำหรับเมืองไทยเรามักจะเอาคำว่า “ประเทศ” ไปปนกับคำว่า “รัฐ” เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าในที่นี้ที่เราตั้งชื่อประเทศไทยหรือสยามนี้ เป็นการตั้งชื่อรัฐ ไม่ใช่ตั้งชื่อประเทศอย่างที่เข้าใจกันทั่ว ๆ ไป เพราะประเทศนั้นหมายความถึงเฉพาะดินแดนกับคนที่อาศัยอยู่เท่านั้น อย่างบอเนียวเราก็เรียกว่าประเทศบอเนียว ทั้ง ๆ ที่บอเนียวไม่ได้เป็นเอกราช ไม่มีอธิปไตยของตนเองโดยเด็ดขาด ประเทศประกอบด้วยเพียงดินแดนกับบุคคลที่อาศัยอยู่ ส่วนรัฐประกอบด้วยดินแดน บุคคลที่อยู่ เอกราช และอธิปไตยด้วยส้อย่างประกอบกัน แต่เพราะว่าการอภิปรายในวันก่อน และวันนี้และตามความเข้าใจของคนทั่ว ๆ ไป แม้แต่ในวงการศึกษาก็เข้าใจว่า ประเทศคือรัฐ เพราะฉะนั้นในการอภิปรายของกระผมก็จะพยายามอภิปรายไปในความหมายที่ว่าประเทศคือรัฐ ในรัฐที่เราเรียกว่าสเตทนั้น ตามปกติก็มีเนชั่นหรือประชาชาติตามมา และคนที่เนชั่น บุคคลในเนชั่นหรือในประชาชาตินั้น ๆ เราใช้คำว่า “สัญชาติ” อย่างประเทศไทยเราก็เรียกว่า สัญชาติไทย ประเทศสยามเราก็เรียกว่า สัญชาติสยาม แต่คนที่เนชั่นสัญชาติสยามนั้นความจริงมีอยู่หลายเชื้อชาติด้วยกัน ในประเทศไทยนี้เป็นลูกจีนก็มี แต่เราบังคับบอกว่ให้เรียกว่าไทย เรียก

ว่าลูกจีนไม่ได้ อย่างนี้เป็นต้น หรืออาจจะเป็นเชื้อชาติอื่น ๆ กฎหมายก็บังคับบอกว่าต้องเรียกว่าเชื้อชาติไทย เรียกว่าเชื้อชาติอื่น ๆ ไม่ได้

แต่ความจริงคำว่า “เชื้อชาติ” หรือคำว่า “เรซ” (RACE) นั้น ในทางวิชาการเขาก็แบ่งเป็นใหญ่ ๆ เพียง ๓ ประเภทเท่านั้นเอง คือว่า คอเคซอยด์ คือว่า เป็นพวกฝรั่งผิวขาวจมูกโด่งหัวเรียวอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ แล้วก็มีมองโกลอยด์ ก็หมายความว่าพวกผิวเหลือง พวกที่อยู่ทางตะวันออก รวมทั้งไทยจีนต่าง ๆ ด้วย แล้วก็นิกรอยด์ พวกผิวดำ หัวหยิกต่าง ๆ เหล่านี้ เชื้อชาติต่าง ๆ เหล่านี้ยังแยกเป็นแขนงเชื้อชาติอื่น ๆ ต่อไปอีกเรียกว่า ซับเรซ (SUB RACE) คือว่า แขนงเชื้อชาติอย่างเชื้อชาติมองโกลอยด์ของทางตะวันออก นี้ประเทศไทยก็ถือว่าเป็นซับเรซ คือว่าเป็นแขนงเชื้อชาติหนึ่งแขนงเชื้อชาติไทย แขนงเชื้อชาติลาว แขนงเชื้อชาติเขมร พม่า หรืออื่น ๆ อีก อย่างที่ได้กราบเรียนมาแล้วในตอนต้น

ที่กระผมกราบเรียนเรื่องเชื้อชาตินี้ ก็เพราะเหตุว่ามันเป็นเหตุผลซึ่งในสมัยที่เปลี่ยนแปลงชื่อประเทศเป็นประเทศไทยนั้น ได้เอาไปใช้ในการที่เปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นไทย โดยถือหลักเชื้อชาติเป็นเกณฑ์ ในทางหลักวิชาประวัติศาสตร์เราถือว่าการที่จะเรียกชื่อรัฐว่าอย่างไรนั้น โดยปกติก็ถือหลักดินแดน ชื่อของดินแดนเป็นสำคัญ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ๒-๓ ท่าน ได้อภิปรายมาแล้วว่าดินแดนนี้เขาเรียกว่า สยาม มาแต่ไหนแต่ไร ทำไมเราถึงจะกลับไปเรียกว่าไทย ไปบังคับเรียกเสียใหม่อย่างนั้นเป็นการฝืนความจริงที่คนเรียกหรือการวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ กระผมคิดว่าถ้าเราอาศัยข้อเท็จจริงเป็นหลักใหญ่ เราก็อาจจะทำได้ง่าย ไม่ต้องมาโต้เถียงกันมาก แต่ถ้าเราจะถือเอาเหตุผลส่วนตัวหรือความมักใหญ่ใฝ่สูงไปประกอบด้วยแล้วการวินิจฉัยก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นประเทศสยามก็จึงได้เปลี่ยนเป็นไทยในสมัยนั้น โดยถือหลักเรเชียลลิสต์

(RACIALISM) หรือถือหลักเชื้อชาตินิยมเป็นสำคัญกว่าอย่างอื่น การที่เขาไม่มีเชื้อชาติเป็นไทย ก็บังคับให้เขาเป็นไทย การที่เขาคิดว่าเขาเป็นลูกจีน แต่เขามีสัญชาติสยามก็ไปบังคับเขาว่ามีเชื้อชาติไทย และเป็นสัญชาติไทยไปด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้กระผมคิดว่าไม่น่าจะถูกต้องอะไรนัก

อย่างที่ทราบเรียนมาแล้วก็ขอทราบเรียนย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า การที่จะตั้งชื่อรัฐหรือประเทศของเราอย่างไหนั้น ควรจะถือหลักทั่ว ๆ ไปที่เป็นที่เข้าใจและรับรองกันอยู่ว่าถือหลักดินแดน เราตั้งคำว่าเชื้อชาติไว้ต่างหาก ส่วนสัญชาตินั้นจะติดอยู่กับคำว่ารัฐ คือถ้าเป็นประเทศสยามก็เรียกว่าสยาม ส่วนคนไทยหรือคนลาวหรือลูกจีนหรืออื่น ๆ ในประเทศไทย ก็มีเชื้อชาติตามที่เขามี ซึ่งไม่สามารถจะเลือกได้ สัญชาตินั้นอาจจะออกกฎหมายบังคับเขาว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่เชื้อชาตินั้นจะออกกฎหมายบังคับเขา เขาก็ยังมีความรู้สึกว่าเขามีเชื้อชาตินั้น เชื้อชาตินี้ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคนหนึ่งได้กล่าวไว้ด้วยว่า การตั้งชื่อประเทศไทยนั้นทำให้เกิดการแบ่งแยก นี้กระผมรู้สึกว่าเป็นความจริงอย่างยิ่ง แม้แต่ผู้ที่คิดการกบฏเมื่อเร็ว ๆ นี้ซึ่งถูกประหารชีวิตไป ก็ได้ถือเอาจุดนี้เป็นหลักไปอ้างอิงกับประชาชนผู้โง่เขลาไร้การศึกษาให้เข้าใจผิด ถ้าเราใช้ชื่อเสียว่าสยาม ปัญหาที่จะโต้แย้งก็คงจะไม่มี เพราะทุกคนในประเทศสยามก็เป็นสยาม มีสัญชาติสยามแล้วจะมีเชื้อชาติอะไรนั้นก็ เป็นอีกปัญหาหนึ่ง

ในบางประเทศเท่าที่กระผมสังเกตเห็น ประเทศในที่นี้กระผมหมายความว่ารัฐ รัฐที่ใช้ชื่อเชื้อชาติ เป็นชื่อประเทศนั้น ย่อมมีปัญหาเกิดขึ้นหลายอย่าง เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการแบ่งแยกหรือในเรื่องการแตกแยกอย่างพม่า ในพม่าก็มีมอญ มีรัฐฉาน และคนเชื้อชาติอื่น ๆ อยู่รวมกันแล้วก็เรียกว่า ยูเนียน ออฟ เบอร์มา (UNION OF BURMA)

โดยเขาถือว่า เบอร์มาหรือพม่า นั้นเป็นเชื้อชาติใหญ่กว่าชาติอื่น ซึ่งครอบงำเชื้อชาติอื่นทั้งหมด เพราะฉะนั้น ความแตกแยกในประเทศพม่าจึงมีอยู่
 ที่นี้เรามาคิดถึงอย่างประเทศมลายา ก็อีกนะแหละ ในประเทศมลายามีพลเมือง กระผมจำจำนวนไม่ได้แน่นอน แต่ว่าก้ำกึ่งกันระหว่างคนที่มีเชื้อชาติมาเลย์กับคนเชื้อชาติจีน สองพวกจะมีความรู้สึกแบ่งแยกและความคิดเห็นอาจจะขัดกันอยู่เสมอ ก็เพราะว่าใช้คำว่า มลายา ซึ่งเป็นชื่อของชนชาติหนึ่ง

ที่นี้เหตุผลอย่างอื่นอีกที่จะขอกราบเรียนได้ในที่นี้ แต่กระผมใคร่ขอสรุปว่า ถึงอย่างไรก็ตามเราจะใช้ชื่อคำว่าสยามหรือใช้ว่าประเทศไทยก็ตามแต่กระผมก็ยังเป็นไทยอยู่ เป็นคนเชื้อชาติไทยและสัญชาติไทย การที่จะวินิจฉัยว่าอะไรผิดอะไรถูกในการปกครองหรือในวิชาการปกครอง ก็ถือว่าไม่ควรจะถือ ไม่มีอะไรจะผิดไม่มีอะไรจะถูก แต่ว่าเราจะต้องพยายามแก้ไขเรื่อย ๆ ไปให้ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้ ถึงเราจะใช้ชื่อคำว่าประเทศสยามกลับไปใหม่ อย่างที่เคยทำ กระผมคิดว่าก็ไม่ผิด หรือเราจะลงมติว่าใช้ชื่อประเทศไทยต่อไป กระผมก็คิดว่าไม่ผิดเช่นเดียวกัน อันนี้ก็เหตุผลซึ่งเราจะวิเคราะห์วิจารณ์ไปตามยุคตามกาล การที่เราเคยเปลี่ยนจากประเทศสยามเป็นไทยมาแล้ว ก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะกลับไปเปลี่ยนชื่อเป็นสยามอีกไม่ได้ เราควรจะมีเหตุผลในทางวิชาการและอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไปอีกก็ได้ ถ้าเรามีเหตุผลสมควรดังที่ได้กราบเรียนแล้ว การที่จะเรียกชื่อประเทศหรือรัฐของเราว่าอย่างไรนั้น ในฐานะที่กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการเมือง การปกครอง เราจึงใช้วิชารัฐศาสตร์เป็นหลัก กระผมจึงขอสนับสนุนว่า เราควรจะใช้ชื่อประเทศของเรานี้คือประเทศสยาม

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเห็นพ้องกับสมาชิกผู้มีเกียรติ

ซึ่งอภิปรายคนแรกวันนี้ในข้อที่ว่า ในการที่เราจะพิจารณาปัญหาว่าในรัฐธรรมนูญซึ่งเรากำลังร่างอยู่นี้ ประเทศจะชื่อสยาม ชื่อไทย นี่เป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นปัญหาที่สมาชิกแห่งสมานี้ทุกคนมีหน้าที่ต้องใช้วิจารณ์อย่างดี เพราะว่าชื่อประเทศนี้ได้มีการพิจารณากันมาแล้วและการพิจารณาครั้งนี้อาจเป็นครั้งสุดท้ายก็ได้ อย่างที่ท่านว่า ในข้อนี้ ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วย สิ่งที่ข้าพเจ้าวิตกเป็นนักหนา ไม่ใช่ว่าจะวิตกว่าจะใช้สยามเป็นการผิดหรือไทยเป็นการผิด แต่ข้าพเจ้าวิตกว่าหากสมานี้ได้ลงมติจะใช้สยามก็ดี จะใช้ไทยก็ดี ด้วยเหตุผลซึ่งใช้ไม่ได้ เหตุผลผิด ๆ แล้วละก็จะขึ้นชื่อว่าสมาชิกรวมของเราจะใช้ชื่ออย่างนั้นอย่างนี้ ด้วยเหตุผลผิด

ข้าพเจ้าก็ไม่ใช่นักประวัติศาสตร์ นักภาษาศาสตร์ หรือแม้แต่นิติศาสตร์ ข้าพเจ้าก็ไม่น่าจะอ้างว่ามีความชำนาญอะไร เป็นแต่ผู้หนึ่งที่เรียนกฎหมายเท่านั้น แต่ว่าจุดสำคัญที่ข้าพเจ้าอยากจะกราบเรียนท่านประธานนี้มีว่า การอภิปรายของข้าพเจ้าส่วนใหญ่ที่จะกล่าวต่อไป ซึ่งอาจจะยาวสักหน่อย ต้องขอประทานโทษ แต่ว่าเพื่อจะขอโอกาสกราบเรียนกับสมาชิกว่า คำอภิปรายของสมาชิกท่านใด หรือแม้แต่คนที่เคยพูดกันนอกสมานี้ว่า เหตุผลควรเป็นสยามหรือเป็นไทยนั้นมီးอะไรกันบ้าง และในทรรศนะข้าพเจ้าเห็นว่าผิดถูกประการใด เพราะยิ่งฟัง ๆ แล้วทั้งนอกสภาและในสภา ดูประหนึ่งว่า ถ้าใครเห็นว่าสยามเป็นสิ่งที่ควรใช้ คำว่า ไทย ดูเป็นเรื่องเสียหายใช้ไม่ได้ไปเสียเลยทีเดียว และโดยกลับกัน ฝ่ายที่เห็นว่าควรใช้ไทยก็ว่าคำว่า สยาม นี่ใช้ไม่ได้ เป็นต้นว่า มาสาธยายว่าสยามนี้เป็นชื่อซึ่งชาวต่างชาติ คนต่างด้าว ท้าวต่างแดนมาเรียกประเทศของเรา หรือคนของเราว่าสยามในความหมายที่ไม่ดีต่าง ๆ ถึงกับอ้างศิลาจารึก อ้างพงศาวดารต่างประเทศ พงศาวดารจาม เขมรหรือพม่ารามัญอะไรก็ไม่ทราบ เป็นทำนองว่า

ชาวสยามเป็นคนป่า สำหรับขอมเลี้ยงไว้เป็นทาส หรือใช้เป็นทาสอะไรนี้
 ข้อนี้ข้าพเจ้าฟังแล้วสลดใจ ก็จริงอย่างที่ท่านสมาชิกท่านหนึ่ง
 ว่าก็คนต่างด้าวต่างแดนอะไรเหล่านั้นนั้น ที่ไม่มีความหวังดีต่อ
 ประเทศไทยและเอาคำสยามไปว่าสาตเสียดเสียด ทำไมเราไปรับเอา เรา
 ต้องถือคำกล่าวเช่นนั้นเป็นคำกล่าวแก้ง เขาบางทีก็มีเหตุผลที่ควรจะ
 เกลียดซึ่งเรา เราไปทำอะไรเขาบ้างในครั้งโบราณ เราทุกคนก็ทราบอยู่
 ทั้ง ๆ ที่เรามีเหตุผลควรกระทำหรือไม่ก็ตาม เขาก็ไม่ชอบ เมื่อไม่ชอบ
 เขาก็อาจจะเขียนสาตอะไรสกปรกมาให้เราก็ได้ ไม่ใช่เรื่องที่เราจะไปรับเอา
 ถ้าเราไปถือว่าชาวต่างชาติมาเขียนเรื่องของเมืองไทย ประวัติศาสตร์
 เมืองไทย เป็นถูกต้องไปหมดแล้ว นั้นแหละไทยเราจะกลายเป็นคนป่า
 จริง ๆ เพราะว่าเราไม่มีอะไรของเราเอง เราไปเชื่อเขา ถ้ากระนั้นแล้ว
 พระราชประวัติของพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเรามีต้องไปเชื่อมากาเร็ด
 แลนตัน หรือ ข้าพเจ้าคิดว่าคนไทยทุกคนทราบดีว่าพระราชจริยาวัตร
 พระเกียรติคุณพระเกียรติยศแห่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 มีเพียงไร เป็นวีรบุรุษ เป็นมหาบุรุษเพียงไร เราไม่เชื่ออย่างที่นคร
 อิงแลนด์ ไอร์แลนด์ ฉันทไคก็ดี ทำไมเราจะไปเชื่อพงศาวดารต่าง
 ประเทศที่ว่าสยามเป็นคนป่าเป็นทาสอะไรเช่นนั้น

ในด้านกลับกันก็มีคนว่าไทย คำว่า “ไทย” เป็นชาติซี้ชไมย
 อะไรเหล่านี้ นี่ก็เป็นอีกเรื่องของคนต่างด้าวว่าเราก็ไม่ควรเอาใจใส่ เช่น
 เดียวกันเราก็ทราบว่ายไทยเรามาจากไหน เรามีความภูมิใจในเชื้อชาติ
 ของเราเพียงใดเราก็ทราบอยู่ดี เพราะฉะนั้น ในการที่เราจะพิจารณา
 คำว่า “สยาม” กับ “ไทย” นี้ ไม่ควรเอาความคิดเห็นของคนชาติอื่น
 มากล่าว เขาจะนิยมหรือไม่นิยม เขาจะเรียกได้ไม่ได้เขาจะอ่านถูกไม่
 อ่านถูก ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ใช่เรื่องของเรา เรื่องของเราควรพิจารณา
 ว่าอะไรถูกต้องอย่างไรและสมควรอย่างไรเท่านั้น

ข้าพเจ้ากราบเรียนท่านประธานเสียทีเดียวได้ว่า สมัยหนึ่งข้าพเจ้าเองก็เคยมีความคิดอย่างที่ท่านสมาชิกที่อภิปรายในทางด้านสยามมีความคิดอย่างนั้น ข้าพเจ้ามีความคิดไปในแง่คล้อยตามไปในแง่รัฐศาสตร์ อย่างที่ว่าถ้าเรียกประเทศสยามแล้วก็เป็นชื่อของดินแดนก็ไม่ใช่เรื่องแสดงใจของชนเชื้อชาติต่างด้าวที่มีในแผ่นดินที่เราเรียกประเทศไทยเวลานี้หรือเรียกว่าประเทศสยาม เมื่อสมัยหนึ่งข้าพเจ้าเคยคิดอย่างนั้นจริง แต่คราวนี้มาบัดนี้กาลล่วงเลยมาเป็นเวลาถึง ๒๒ ปีแล้วที่เราใช้ชื่อประเทศไทย ข้าพเจ้าเฝ้าดูเหตุการณ์ใน ๒๒ ปี ข้าพเจ้าก็ยังมองไม่เห็นวาทฤษฎีในรัฐศาสตร์ดังกล่าวนั้นเป็นความจริง เราใช้ชื่อประเทศไทยมา ๒๒ ปี มีอะไรร้ายแรงเกิดขึ้น เพราะเหตุเราใช้ประเทศไทยบ้าง ข้าพเจ้าเห็นไม่มี การที่มีคนคิดแบ่งแยกดินแดน คิดจะขโมยจะปล้นดินแดนของเราไปให้เพื่อนบ้านหรืออะไรเหล่านี้ ไม่ใช่เพราะเหตุเราใช้ประเทศไทยแน่ พวกนั้นที่คิดแยกดินแดนไม่ใช่เพราะว่าอยากจะเป็นสยามแน่ ถ้าเขาอยากจะเป็นสยาม เขาต้องปฏิวัติ รูปรัฐอยู่อย่างนี้แล้วก็เปลี่ยนชื่อประเทศสยาม คนที่คิดแบ่งแยกนั้น ถ้าเราวิจัยไปให้ดีแล้วเป็นพวกที่มักใหญ่ใฝ่สูง เป็นพวกที่รับสินบาทคาดสินบนจากต่างชาติ เป็นพวกที่เขาเรียกว่า แฟนนาติก (FANATIC) บ้าคลั่งในการเมือง อะไรเหล่านั้น ไม่ใช่ผู้ที่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์เลย ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีหลักฐานอะไรไปว่าเขาคิดแบ่งแยกดินแดนเพราะเหตุเราเปลี่ยนชื่อประเทศ เพราะฉะนั้นในเรื่องที่ว่า ถ้าเราเปลี่ยนกลับเป็นสยามแล้ว ความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติจะดีขึ้นนี้ ข้าพเจ้าขอกราบเรียนท่านประธานว่า ข้าพเจ้ายังปลงใจเชื่อไม่ลงเสียแล้วที่นี้ ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าก็เคยคิดไปอย่างนั้นสมัยหนึ่ง

ตามที่มีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายในหลักนิติศาสตร์ และได้กรุณาให้ข้อเท็จจริงเราว่า การเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นลำดับมา

อย่างไรนั้น ข้าพเจ้าขอโอกาสเติมต่อเสริมอีกเล็กน้อย เพื่อประกอบความวินิจฉัยของท่านสมาชิก ซึ่งโปรดอย่าหาว่าข้าพเจ้าหมิ่นสติปัญญา แต่อาจจะไม่ได้ติดตามเหตุการณ์หรือติดตามแล้วลืมไป ข้าพเจ้าขอโอกาสที่จะทวนความจำอีกครั้งหนึ่งว่าเป็นมาอย่างไร และในการทวนความจำนี้ จะได้เห็นว่่า ที่ประชาชนชาวไทยบางส่วนรู้สึกรังเกียจคำว่า **“ประเทศไทย”** ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าในสภานี้ เพราะว่่า สภานี้ยังไม่ได้รังเกียจทีเดียว ขนบางหมู่บางเหล่าถึงกับรังเกียจคำว่า **“ประเทศไทย”** ที่เดียว เพราะเหตุอะไร เรื่องเป็นมาคือว่่าเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้มีประกาศรัฏฐนินยมาว่่าด้วยชื่อประเทศให้เรียกประเทศของเรานี้ว่่า **“ประเทศไทย”** โดยอ้างเหตุว่่า ชื่อประเทศนี้เรียกเป็นสองอย่าง เรียกสยามก็เรียก เรียกประเทศไทยก็เรียก แต่ประชาชนนิยมเรียกไทยมากกว่า จึงเป็นการสมควรใช้ตามความนิยมของคน คือให้เรียก **“ประเทศไทย”** รัฏฐนินยฉบับนั้นได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่มีผลเป็นกฎหมาย เพราะไม่ใช้ประกาศในแผนกกฎษฎีกา ไม่ได้มีถ้อยคำในทางบังคับเป็นแต่เพียงรัฏฐนินย ที่นี้ประกาศอันนั้นก็ไม่มีผลลบล้างรัฏฐธรรมนูญ ซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้นซึ่งเรียกว่่า **“ประเทศสยาม”**

เพราะเหตุนั้นใน ๒ เดือนต่อมา วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ณ สถานที่อันศักดิ์สิทธิ์นี้ รัฏฐบาลสมัยนั้นได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

ที่นี้เหตุการณ์ที่ตามมา ท่านทั้งหลายก็ทราบอยู่แล้วว่่า ใน พ.ศ. ๒๔๘๓ เรามีการกระทบกระทั่งกับอินโดจีนทัฬภาคบูรพาไปยึดดินแดนมาได้ อะไรเหล่านี้ สิ่งเหล่านี้ประมวลงันเข้าแล้วทำให้คนเป็นอันมากคิดว่่า การเปลี่ยนชื่อประเทศไทยนี้เป็นเพียงการสนองนโยบายขยายดินแดนเพื่อจะรวบรวมคนที่มีเชื้อชาติไทยทุกเหล่าในทุกดินแดนเข้ามาเป็นดินแดนอันเดียวกัน นี้เขาเชื่อกันว่่าอย่างนั้น เมื่อเกิดเชื้ออย่างนั้นแล้วก็เกิด

ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อการตั้งชื่อประเทศนี้ออกมาเป็นประเทศไทย ในเรื่องนี้ในความคิดข้าพเจ้าเอง ข้าพเจ้าคิดว่าบรรดาผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือได้รับเลือกตั้ง ได้รับการแต่งตั้งให้ได้รับพระบรมราชโองการ บริหารแผ่นดินนี้ ที่แล้ว ๆ มาทุกคนทุกท่านและทุกคณะก็มีความรัก ประเทศไทยอย่างที่เราท่านทั้งหลายรักอยู่ในเวลานี้ การทำอะไรไปก็ ทำไปด้วยความหวังดีต่อประเทศไทยของเรานี้ คงไม่มีท่านผู้ใดที่จะ ทำการเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นประเทศไทยโดยมีความแอบแฝง ให้เป็น อันตรายแก่ประเทศไทยเป็นแน่ เพราะฉะนั้น ในเรื่องเจตนาดีของ แต่ละท่านนี้เราต้องยอมรับนับถือ ส่วนนโยบายจะเป็นประการใดนั้น ข้าพเจ้าคิดว่า ทุกคนก็ต้องยอมรับว่า ในเมื่อผู้ใดมีความรับผิดชอบ บริหารประเทศแล้ว ก็ต้องพยายามทำดีที่สุดที่จะให้ประเทศชาติบ้านเมือง ของตน นอกจากปลอดภัยแล้วต้องให้ก้าวหน้าให้เจริญให้อะไรขึ้น

เพราะฉะนั้น นโยบายของแต่ละคณะ แต่ละสมัยเราจะไป ถือว่าผิดอย่างนั้นเลวทรามอย่างนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าเราพูดไม่ได้ แม้ใน ความเห็นเราว่าผิด เราก็ต้องยอมรับนับถือว่าเขาทำเพื่อหวังดีต่อบ้านเมือง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการสมควรที่เราจะเชื่อว่าความคิดเปลี่ยน ชื่อจากสยามเป็นไทยนี้เป็นความคิดโดยบริสุทธิ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการศึกษาครั้งนั้นไม่ได้มีประกาศหรือแถลงการณ์หรืออะไรไปใน ทางว่าคำว่า “สยาม” เป็นการเลวทรามเลย ไม่ได้ประกาศหรือแถลงว่า การที่ตั้งชื่อมาแต่ดึกดำบรรพ์ว่าประเทศสยาม สยามรัฐอะไรเหล่านั้น หรือสยามสมัย สยามวงศ์อะไรเหล่านั้น ไม่มีประกาศบอกว่าเป็นคำที่คน ต่างชาติมาตั้งให้หรือว่าเป็นคนป่าเป็นทาสของขอมของอะไร ไม่มีเลย

เพราะฉะนั้นในการที่เราพิจารณากันในวันนี้และต่อไปนี้ ข้าพเจ้า อยากจะวิงวอนท่านนักประวัติศาสตร์ นักอะไรศาสตร์ก็ตามขอได้เลิกเสียที่ ที่จะว่าเราจะเอาไทยแล้วไปว่าสยามเลว สยามแล้วจะเอาไทยเลวอะไร

อย่างนี้ ทว่าผลที่ว่าลงมติไป ถ้าว่าไปในทางเหตุผลว่าอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว มันไปกระทบกระทั่งจิตใจของคนเป็นอันมากซึ่งยังเชื่อว่าอีกอย่างหนึ่งดี สมมติว่าเราลงมติว่าไทย แล้วไปให้เหตุผลว่าสยามแล้วอย่างนั้นอย่างนี้ ถ้าอย่างนั้นเราจะต้องเปลี่ยนพระสยามเทวาธิราช ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือสูงสุดของเรา หรือเราจะต้องเปลี่ยนคำว่า “สยามินทร์” ซึ่งเป็นพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของหลายรัชกาล หรือสยามไม่ใช่คำแล้ว สยามเป็นคำดี และโดยกลับกันไทยก็เป็นคำดี เพราะฉะนั้นเราจะเลือกอะไรไม่ใช่อะไรอีกอย่างหนึ่งแล้ว

ที่นี่เพื่อประกอบเหตุผลว่าคำว่า “สยาม” ซึ่งมักมีผู้กล่าวกันในสภานี้ว่าเพิ่งเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เพราะจะไปทำสัญญากับฝรั่งแล้วก็ไปเรียกตามฝรั่งอะไรนี้ สมาชิกหลายท่านก็ได้อภิปรายแล้วว่าสยามนี้ได้มีมาก่อนและสมาชิกท่านหนึ่งซึ่งในวันนี้ไม่ได้มาประชุมบอกว่าในพงศาวดารทางฝ่ายภาคเหนือมีคำว่า “สยามรัฐ” มาตั้งแต่ครั้งดึกดำบรรพ์อะไรเหล่านี้ ข้าพเจ้าก็อยากจะขอความกรุณากราบเรียนท่านประธานขอเวลาเล็กน้อยไม่มากนัก จะชี้ให้เห็นไปที่เดียวว่า “สยาม” ที่ใช้กันมามีที่ไหนบ้าง

ข้าพเจ้าไม่ใช่ นักประวัติศาสตร์ แต่ข้าพเจ้าเป็นนักอ่านอย่างที่ท่านสมาชิกท่านหนึ่งว่า และนักถามด้วย คือไปถามศาสตราจารย์นักประวัติศาสตร์ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบ้าง นอกมหาวิทยาลัยบ้าง และอ่านในหนังสือบ้าง ก็ปรากฏว่า คำว่า “สยาม” นี้มีมานานเหลือเกินในพงศาวดารลำพูนสมัยจุลศักราช ๓๐๐ ถึง ๔๐๐ ซึ่งประมาณพุทธศักราช ๑๔๐๐ เศษ เป็นเวลาร่วม ๆ พันปี เขาเรียกแคว้นแคว้นลำพูนซึ่งสมัยนั้นเรียกว่าทริภุญชัยนี้ว่า “สามทหะสะ” ซึ่งในบาลี “สยาม” ตรงกับสันสกฤตว่า “ศยามะ” แล้วไทยเอามาเขียนแปลงเป็น ส. ภาษาสันสกฤตเขียนเป็น ศ. สมัยลำพูนซึ่งเป็นสมัยที่เจริญมากจนถึงกับเจ้านาย

ฝ่ายเหนือสืบเชื้อสายมาจากลำพูนก็เรียกว่า “สยามเทศะ” ซึ่งแปลศัพท์เป็นไทยว่า “สยามประเทศ” นั่นเอง

ในพงศาวดารโยนกสมัยจุลศักราชเกือบ ๆ ๗๐๐ หรือพุทธศักราช ๑๘๐๐ เศษ ซึ่งก็ ๗๐๐ กว่าปี ก็มีนักประวัติศาสตร์ค้นคว้าและถอดจากคำเดิมภาษาสมัยโน้นมาก็มีพระภิกษุลังกาวงศ์นำพุทธศาสนาเข้ามาสู่สยามประเทศ อันนี้ถ้าเราไล่ตามพงศาวดารลงมาถึงแผ่นดินพระนารายณ์ ๔๐๐ ปี พุทธศาสนาในลังกาวงศ์ชักเสื่อมอีกก็นิมนต์พระไทยไปตั้งเป็น **สยามวงศ์**นี้ก็เรื่อยมาอย่างนี้

ที่นี้พูดถึงศิลาจารึกที่บางท่านบอกว่าไม่เคยเห็นคำว่า “สยาม” นี้ในศิลาจารึก ข้าพเจ้าก็ไปขออ่านจากเขา ข้าพเจ้าอ่านเองไม่เป็น ก็ดูแต่คำแปล หลักศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ ๙ แผ่นที่ ๓ ซึ่งจารึกว่า จุลศักราช ๗๕๐ ก็ตรงกับพุทธศักราช... เออต้องบวกเอาเป็นเวลา ๕๖๓ ปีมาแล้ว พูดกันง่าย ๆ ก็ประมาณพุทธศักราช ๒๐๐๐ อะไรเหล่านี้ คำจารึกเหล่านี้เป็นเรื่องของพระสังฆราชที่ได้รับแต่งตั้ง และมีพระมากล่าวอธิกรณ์ว่าเป็นสังฆราชไม่ถูกต้องก็อธิกรณ์กันเป็นการใหญ่ และในนั้นก็มีการกล่าวถึงพระมหาเถระที่แต่งตั้งไป หรือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ก็มีอยู่ชื่อหนึ่งก็คือ “**มหาเถระสุพรรณสยาม**” อันนี้อาจจะไม่ใช่ชื่อประเทศ เพราะว่าเป็นชื่อพระสุพรรณก็ทราบกันอยู่แล้วว่า แปลว่า ทอง สยาม บางท่านก็แปลว่าสีคล้ำ บางท่านก็บอกว่าทองสีคล้ำ แต่อย่างไรก็ตาม คำสยามมีอยู่ในศิลาจารึกบรรทัดที่ ๒๐ ของแผ่นที่ ๓ ดังที่เคยเรียนมานี้ เพราะฉะนั้นขอเรียนว่า คำว่า “**สยาม**” นี้ไม่ใช่คำใหม่

ถัดมาในสมัยอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๒๐๐๐ เศษ ในรัชกาลพระ-
รามาธิบดีที่ ๒ ซึ่งเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าช้างเผือกหรือพระบรม-
ไตรโลกนาถ ได้มีการประพันธ์โคลงเรียกว่า โคลงยวนพ่าย หรือที่เรา
เรียกว่า ลิลิตยวนพ่าย เป็นโคลงยอพระเกียรติพระเจ้าช้างเผือกในการ

ที่ยกไปตีกรุงเชียงใหม่ ซึ่งในสมัยนั้นเราเรียกว่า “ยวน” ไม่ใช่ “ญวน” ญ. เป็น “ยวน” ย. ในโคลงยวนพ่ายนี้มีหลายร้อยบท บทที่ ๕ เขียนว่า “สารสยามพากย์พร้อมกลกานท์ นี้ฤฯ” บทที่ ๒๓๗ “สารเร็ว รวจเพียงพ่าง และสยาม” นี้บอกว่าช่างเร็วเท่าม้าไทย บทที่ ๒๔๗ “สยามภรณ์สุพรรณหงส์ เขียนแข่ง งามแฮ” บทสุดท้ายบทที่ ๒๔๘ “สยามกวนยวนพ่ายแพ้ ศักตยา ธิราขอติสรร เพ็ชเจ้า กรุงศรีอยุธยาสามารถยิ่ง เมืองแฮ จบบทหมดต้นเค้าเท่านี้ เฮย” นี้เห็นได้ว่าสยามนี้มีทั้งสยามและมีทั้งกรุงศรีอยุธยา แต่สยามทั้งสี่บทนี้ไม่ได้เป็นชื่อประเทศ แต่ใช้ในความหมายว่าไทย

ในสมัยรัตนโกสินทร์มีรำพันพิลาปของสุนทรภู่ แต่งระหว่างอุปสมบทอยู่ที่วัดเทพธิดา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๕ ซึ่งเป็นเวลาก่อนพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ เสด็จราช ๘ ปี นี้ปรากฏในหนังสือที่กรมศิลปากร แจกเมื่อสองสามวันนี้เอง แจกในงานกวีวรรณนาเมื่อวันที่ ๒๖ นี้ในหน้า ๒๙ มีว่า “แม่นไม่ยิ้มหึงมเหงาจะเล่าनियाย เรื่องกระต่าย ตีนตุ้มเหลือมูมมาม ไม่รู้เหาะก็มีได้ขึ้นไปเห็น แม้นเหมือนเช่นชาวสุทธาภาษาสยาม” ในหน้า ๕๗ ก็มีอีก “ไม่เพริศพริ้งหญิงชาย คล้ายคล้ายเงาะ ไม่มีเหมาะหมดจดไม่ดงาม ไม่แงงอ่อนอ่อน แอนแขนไม่อ่อน ไม่เหมือนสมรเสมอภาษาสยาม” สุนทรภู่ใช้ภาษาสยามให้อ่านเป็นภาษาไทย เพราะฉะนั้นคำว่า “สยาม” มีมาแน่ และมีมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ แยก พม่า รามัญ อะไร มาตั้งให้ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สำคัญในเมื่อคนไทยเรารับแล้ว และคนไทยเราก็ก่อภาษาบาลีภาษาสันสกฤตมาใช้เยอะเยอะ ชื่อจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี ศรีอยุธยาอะไรเหล่านี้ มีชื่อเมืองในอินเดีย เช่นเดียวกัน เราก็มารตั้ง เพราะฉะนั้นถ้าไทยรับแล้ว ใครตั้งไม่สำคัญ ไม่ใช่เรื่องเสียหายอะไรเลย

ในความคิดข้าพเจ้าคำว่า “สยาม” นี้อาศัยหลักฐานที่ได้กราบเรียนมาเมื่อครั้ง ขึ้นต้นเป็นชื่อประเทศและคงใช้เป็นชื่อประเทศเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์สมัยอยุธยาแล้ว ในขณะที่เวลานั้นคำว่า “สยาม” ก็มีวิวัฒนาการในความหมายว่า ไทย ดังที่ได้อ่านบทประพันธ์ กวีนิพนธ์ อะไรมาเมื่อครั้งแล้ว เป็นเวลานาน จนกระทั่งถึงขนาดว่าไทยกับสยามนี้กลายเป็นคำที่ตามภาษาไวยากรณ์ฝรั่งเรียกว่า ซินโนนิม มีความหมายอย่างเดียวกันได้ ก็เมื่อเหตุนี้แล้วเราจะถือว่า การเปลี่ยนใน พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นการผิดทีเดียว ข้าพเจ้าก็คิดว่าถือไม่ได้ จะถือว่าเปลี่ยนมาเป็นประเทศไทยแล้ว ทำให้แตกสามัคคี ทำให้คนที่มีเชื้อชาติต่างกันคิดเป็นอื่น ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เป็นจริง เพราะพฤติการณ์ที่แสดงมาในเวลา ๒๒ ปีนี้ไม่ได้เป็นเช่นนั้น

เป็นความจริงอยู่ข้อหนึ่งที่ว่า จะเปลี่ยนสยามเป็นไทย หรือไทยเป็นสยาม ถ้าคนบางหมู่บางเหล่าที่มีวัฒนธรรมชอบเรียกตนเองในเชื้อชาติแล้ว เขาก็เรียกของเขาอย่างนั้น เราไปแค่ว่าปากกัด ขาวปากกัด ซึ่งเป็นไทยสมบูรณ์ทุกกระเปียดนี้ตั้งหลายร้อยปีมาแล้วนี้ เวลาเขาพูดเขาก็คิดถึงพวกเขา เขาก็บอกว่า มอญ ไปสามเสนเราก็ไปเจอญวนข้ามไปคลองแสนแสบเราก็ไปเจอแขก ขึ้นไปทางอีสานเราเจอ ลาว อย่างนี้ ไปถึงภาคใต้ตามที่ท่านสมาชิกบางท่านว่าชาวสี่จังหวัดภาคใต้เขาถือตัวเป็นไทย นั่นจริง ในกฎหมายและในความอยากเป็นไทยอยากอยู่ในแผ่นดินนี้จริง แต่ถึงเวลาวัฒนธรรมแล้ว เขาเรียกตัวเขาว่า โอริง มลายู โอริง แปลว่า คนมลายู เขาเรียกพวกเราว่า โอริงเซียม ท่านจะเรียกสยามเรียกไทยเขาไม่สำคัญ เขาเรียกโอริงเซียมตลอดเวลา และจะเรียกต่อไปอีก เพราะฉะนั้นเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่คนเราเรียกตัวเราเอง ไม่ได้หมายความว่า พวกที่เรียกตัวเป็นมอญ เป็นพม่า เป็นรามัญ เป็นแขก เป็นอะไรเหล่านี้ เขาจะต้องเอาใจออกห่างจากประเทศไทย

เพราะเราไปเรียกประเทศไทย ข้าพเจ้าไม่เชื่อเช่นนั้น

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอร้องว่าเราจะเลือกอะไรก็เลือกเถอะ แต่อย่าว่าอีกอย่างหนึ่งเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องศิลาจารึกของนครวัด ที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติอภิปรายมา ข้าพเจ้าก็เคารพความคิดเห็นของท่านเป็นอย่างยิ่ง แต่ว่าข้าพเจ้าก็ติดตามเรื่องศิลาจารึกนี้ หลังจากประชุมกันแล้วข้าพเจ้าก็ติดตาม ก็ไปได้รับคำอธิบายจากอาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องศิลาจารึก ผู้เชี่ยวชาญในภาษาเขมรและเขาเป็นคนเขมรด้วย เขาบอกว่านครวัดที่มีรูปทหารไทยอยู่ แล้วข้างบนเขียนไว้ว่า “สยามกุก” ซึ่งบางท่านอ่านเป็นสยามกุกนั่น ภาษาเขมรเขียนตามตัวอักษร ถ้าอ่านอย่างเราไม่รู้ เราก็อ่านว่า “สยามกุก” ถ้าเขมรเขาอ่านเขาอ่านว่า “สยามกุก” คือมาจากเสียมกุกนั่นเอง และรูปที่ปรากฏที่นครวัดนั้นเป็นรูปทหารไทย กำลังเดินขบวนแต่งตัวอย่างทหาร ไม่ใช่รูปทาส ไม่ใช่รูปคนป่า และตามที่นักประวัติศาสตร์ชี้แจงก็บอกว่า ที่เขาจารึกไว้เช่นนั้นแสดงว่า กองทัพไทยนี้เข้าไปสวนสนามหรือเดินขบวนเข้าไปฉลองอะไรอันหนึ่งในเขมร ในสมัยขอมไม่ใช่สมัยเขมรนี้

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าอยากจะสรุปว่า ในการที่เราจะเลือกอะไร ขอกราบไหว้ขอร้องอย่างหนึ่งว่า ให้เลือกนี้ไม่ใช่เลือกในทางที่จะเอาแพ้ชนะกันอย่างได้วาที่ ไม่ใช่ว่าเอาชนะทุกประตู ไม่ได้ด้วยเล่ห์เอาด้วยกล ไม่ได้ด้วยเวทมนต์เอาด้วยคาถา ต้องให้เป็นว่า เหตุผลที่เราจะเลือกนั้นเป็นเหตุผลของเราเอง และได้ไตร่ตรองดีแล้ว และเป็นเหตุผลที่สมควร ถ้าเช่นนั้นแล้วข้าพเจ้าจะยกมือให้ “ประเทศไทย” ได้อย่างสบายใจทีเดียว หรือถ้ามีสมาชิกสามารถที่จะให้เหตุผลดีกว่าที่แล้วมาให้ข้าพเจ้าไปยกมือให้ “สยาม” ข้าพเจ้าจะได้ยกได้อย่างนอนตาหลับเช่นเดียวกัน

พันเอก หลวงวิจิตรวาทการ : กระผมไม่ได้ตั้งใจที่จะพูดในวันนี้ แต่เผอิญได้ฟังคำอภิปรายของท่านสมาชิกหลายท่านซึ่งอ้างถึงข้ออภิปรายของกระผมเมื่อวันก่อน กระผมก็มีความจำเป็นที่ต้องขอประทานอนุญาตชี้แจงพอสมควร เริ่มต้นจากท่านสมาชิกคนแรกที่กล่าวถึงคำอภิปรายของกระผม เริ่มต้นจากที่ว่าคำว่า “สยาม” นั้น ไม่ใช่มาโคโปโลเป็นผู้ที่นำไป นี่ก็เป็นปัญหาข้อเท็จจริง คือว่าผมเข้าใจว่าทั้งท่านผู้อ่านและทั้งผมเองเราไม่ได้เคยอ่านต้นฉบับกันทั้งสองคน เราก็อ่านจากคำแปล คำแปลนั้นก็มีย่อบ้าง แปลเต็มบ้าง อะไรบ้าง แต่ผมก็จำได้มันเหมาะว่าผมอ่านคำแปลมีคำอยู่ในนั้นว่า “สยาม” ซึ่งผมบอกว่าเขียน เอส วาย เอ เอ็ม (SYAM) แต่ผมก็เสียใจที่ไม่สามารถจะนำหลักฐานมายืนยันกับท่านได้ เป็นหนังสือที่อ่านมาช้านานแล้ว แต่ว่าเรื่องนี้ไม่สำคัญ ถ้าหากว่าเป็นคดีในศาล ศาลก็คงจะบอกว่าอย่าไปเสียเวลานำสืบเลย เพราะเหตุว่าข้อเท็จจริงเรารับรองต้องกันในระหว่างท่านสมาชิกผู้นั้นกับผม นอกจากข้อขัดแย้งเพียงอันเดียวว่ามีอยู่ในหนังสือมาโคโปโลหรือไม่มี แล้วข้อความอื่น ๆ เราเห็นพ้องกันหมด ท่านบอกว่าอย่าไปนึกว่าคำว่า “สยาม” เพิ่งมีขึ้นในสมัยสุโขทัย แต่มีมาก่อนนั้นช้านาน ผมรับรองผมไม่ได้พูดคำว่า “สยาม” มีในสมัยสุโขทัย ผมบอกว่าในสมัยสุโขทัยเขาเลิกกัน คำว่า “สยาม” ท่านสมาชิกผู้นั้นบอกว่า คำ “สยาม” นั้นได้มีใช้ในแถวถิ่นนี้มาแล้วตั้งแต่เราอยู่นานเจ้า ผมยกมือให้ ผมรับรองว่าเป็นความจริง คำว่า “สยาม” ได้ใช้ในแถวถิ่นนี้มาตั้งแต่เรายังอยู่นานเจ้า ได้ใช้มาตั้งแต่คนไทยยังไม่ได้ลงมาทางแถวนี้สักคนเดียว จึงไม่ใช่ชื่อของชนชาติไทย

ผมตั้งปัญหาแต่เพียงว่า ก็เหตุไฉนเล่าเราจึงจะไปเอาชื่อของใครก็ไม่รู้ซึ่งไม่ใช่ชื่อของชนชาติไทยเอามาเป็นชื่อประเทศเรา หลายท่านอภิปรายว่าชื่อประเทศกับชื่อคนนั้นไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกัน อันนี้ก็

เป็นความจริง แต่ถ้าเราสอบสวนดูว่าความเป็นไปทั้งหลายในโลกนี้ว่า ชื่อประเทศมาจากไหนแล้ว ๙๙ เปอร์เซนต์ ชื่อประเทศมาจากคน คำว่า สยามนี้เองก็มาจากคนพวกหนึ่งซึ่งมีชื่อว่า ชาวสยาม พุดถึงศิลาจารึก นครวัด อันนี้กระผมก็ขอสารภาพว่ากระผมไม่ได้เคยเห็นศิลาจารึก แต่ว่า กระผมก็เอามาจากตำรับตำราที่คนเชื่อถือได้ นอกจากศาสตราจารย์ฝรั่ง ๒ คนแล้วยังมีคนไทยอีกคนหนึ่งซึ่งยืนยันกับกระผม คือขอประทาน อนุญาตออกนาม คือ หม่อมหลวงมานิจ ชุมสาย ซึ่งเป็นนักภาษาศาสตร์ คนหนึ่ง ว่าได้เห็นคำที่อธิบายไว้ชัดเจนมีอยู่ที่ในจารึกของจำปาและที่ เมืองนครวัด กล่าวถึงชาวสยามว่าเป็นคนป่าพวกหนึ่งซึ่งขอมเอามาใช้เป็นทาส ถ้ามีอยู่ในศิลาจารึกนครวัดจริง ถ้ามีคำว่าสยามจารึกอยู่ที่ นครวัดจริงกระผมยืนยันว่าไม่ใช่คนไทย เพราะเหตุว่านครวัดได้สร้างขึ้นมาก่อพันปีมาแล้ว คนไทยเรายังไม่ได้ลงมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในแถบนี้ เพราะฉะนั้นกระผมไม่โกรธศิลาจารึกนครวัด หรือว่าจะมีหรือไม่มี ถ้าแม้จะมีจริงกระผมก็ไม่โกรธ เพราะเหตุว่าเราไม่ได้หมายถึงคนไทย

ที่นี้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่อภิปรายเมื่อกี้นี้บอกว่าเห็นด้วยกับ ท่านสมาชิกผู้อภิปรายในวันก่อนว่ามีคำว่า “สามเทสะ” ทั้งสองท่านนี้ มาจากตำราเดียวกันนั้น คือชินกาลมาลินี ซึ่งท่านสมาชิกคนก่อน ได้อ้าง ใช้คำว่าสามเทสะ แต่อันนี้ไม่ได้ขัดแย้งกับข้ออภิปรายของ กระผมในวันก่อน กระผมบอกว่าในกฎหมายในหนังสือราชการหรือใน หนังสือไตรภูมิพระร่วงเอง ในจารึกไม่ได้เคยเรียกประเทศเราว่า ประเทศ สยาม กระผมว่าอย่างนั้น หนังสือที่แต่งคือพวกนักปราชญ์ เขาก็อาจจะ มีสติปัญญาฉลาดนักปราชญ์รู้พลัง ท่านสมาชิกคนก่อนว่ามีคำ สามเทสะ แต่อันที่จริงไม่ใช่คำว่า สามเทสะ ผู้แต่งเป็นปราชญ์ของลานนา ซึ่งใน เวลานั้นยังไม่ได้รวมเข้าเป็นราชอาณาจักรไทย เป็นอาณาจักรอีกส่วน หนึ่งต่างหาก ท่านก็เรียกชื่อตามเดิมท่านมีสิทธิที่จะเรียกชื่อตามเดิมได้

กระผมรับรองว่าแถวถิ่นนี้ได้เคยเรียกชื่อว่า **สยาม** อันนี้กระผมจึงชี้แจงแล้วซึ่งคู่กับละโว้ กระผมไม่ได้บอกเลยว่าสยามเพิ่งจะมีในรัชกาลที่ ๔ กระผมว่าเป็นชื่อที่มีมาช้านาน ส่วนคำในกวีนิพนธ์นั้นมีเป็นอันมาก นอกจากที่ท่านได้อ่านมาแล้ว ที่ท่านอ้างถึงกวีนิพนธ์ที่ใช้คำว่าสยาม คำว่าสยามกระผมรับรองว่ามีจริงในเรื่องนี้

กระผมก็ได้กราบทูลปรึกษาสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดโชฯ มาแล้วเหมือนกัน ท่านบอกว่าในกวีนิพนธ์มี แต่ทว่าคิดว่า กวีนิพนธ์ที่มีนั้นพวกกวีนั้นเป็นธรรมดา คืออยากจะเรียกชื่ออะไรก็ได้ ชื่อที่พวกนี้เคยเรียกว่าสยามมาท่านก็เรียกในกวีนิพนธ์ ของฝรั่งมีคนไปเรียกประเทศฝรั่งเศสว่าไกล คือเป็นชื่อเก่าแก่ของฝรั่งเศส หนังสือพิมพ์ที่ออกในกรุงปารีส ชื่อว่า ไกลลัว ก็ยังมี เครื่องหมายของประเทศฝรั่งเศสซึ่งเป็นรูปไก่เขาเรียกว่า ค็อกไกลลัว คือหมายความว่าเป็นของชาติไกล ซึ่งเป็นชื่อดั้งเดิมเก่าแก่ของฝรั่งเศส ในเรื่องกวีนั้นเขาก็อาจจะทำได้ ผมไม่ได้บอกว่าเพิ่งมีขึ้นในรัชกาลที่ ๔ มีมาช้านาน แต่ทว่าทางราชการเราไม่ได้ใช้ ในศิลาจารึกหลักที่ ๙ ที่มีคำว่าพระมหาเถระ ชื่อนั้นกระผมรู้ แต่ว่าเรื่องชื่อนี้โดยเฉพาะท่านผู้เป็นชาวเหนือ คือทางเหนือยังใช้สามเทศหรือคำว่าสยาม อาจจะใช้ได้ เพราะเหตุว่าที่แถวนี้ได้มีจริง ๆ นี้ก็รวมความว่าในหนังสือที่ท่านสมาชิกรู้ถึงวันก่อนและท่านสมาชิกรู้ได้อีกนั้นได้แต่งในระหว่าง พ.ศ. ๒๐๖๐ - ๒๐๖๑ ๔๕๐ ปีเศษมาแล้ว ซึ่งในทางลานนา ยังไม่ได้รวมเข้าเป็นราชอาณาจักรไทย กระผมกราบเรียนคำชื่อนี้ก็เพราะว่าที่กระผมได้กราบเรียนต่อท่านเมื่อวันก่อนว่า ในทางกฎหมายในทางราชการเราไม่เคยเรียกประเทศเราว่าประเทศสยามมานั้น จึงไม่เป็นการผิดพลาด ผมไม่ได้เคยบอกว่าชื่อสยามนั้นจะเป็นชื่อที่ไม่ดีอย่างไร แต่ก็มีควมวิตกว่าเมื่อมีตำรับตำราอ้างอิงเช่นนั้น ผู้อ้างจะอ้างมาผิดหรือถูกก็ตามที แต่ผู้เขียนตำราเป็นผู้

ที่มีคนนับถือมาก ผมก็บอกว่าอาจจะเป็นช่องทางให้เราถูกตำว่าโจมตีอะไรได้

ที่นี่คำว่าประเทศไทย ผมก็ขอเรียน คำว่าประเทศไทยก็เหมือนกัน ไม่ใช่คำที่ใหม่ ไม่ใช่มาคิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ แต่เป็นคำที่ได้ใช้มาช้านานเช่นเดียวกัน โดยมากใช้ว่า เมืองไทย อย่างที่ผมเรียนในวันก่อนว่ามีศิลาจารึกใช้ว่า เมืองไทย คำว่าประเทศไทยมีครั้น ในพระบรมราชโองการเกี่ยวกับการเก็บภาษีอากรค่าน้ำซึ่งออกในรัชกาลที่ ๔ พ.ศ. ๒๓๙๕ เมื่อ ๑๐๙ ปีมาแล้วมีความว่าอย่างนี้ อากรค่าน้ำ ก็เป็นทางให้เกิดพระราชทรัพย์อย่างหนึ่งตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งองค์ใดจะเพิกเฉยเสียมิได้ เพราะว่าคนชาวประเทศไทย นี้มีเขียนประเทศไทยจริง ๆ มีเนื้อและปลาเป็นกับข้าวเป็นนิตยไปทั่วทุกคนหมด ความในกฎหมายรัชกาลที่ ๔ ในฉบับเดียวกันนั่นเองมีต่อไปว่า คือลงท้ายเป็นกฎหมายบอกว่า จึงให้เก็บอากรแก่คนหากุ้งปลาเหมือนเก็บค่านาสมพัตรแก่ผู้ทำนา ทำไร่ ทำสวน เสมอกันไปทั่วทั้งพระราชอาณาเขต รวบรวมพระราชทรัพย์มาจ่ายทำนุบำรุงแผ่นดินปกครองราษฎรทั้งปวงให้อยู่เย็นเป็นสุข และประเพณีรักษาแผ่นดินอย่างในประเทศไทยนี้ ประเทศไทย พระจอมเกล้าทรงใช้ว่าประเทศไทย ก็เห็นว่าสมควรแก่กาลในบัดนี้อยู่แล้ว

เพราะฉะนั้นประเทศไทย ผมจึงยืนยันว่าไม่ใช่คำใหม่ แม้ในเวลา ที่รัฐบาลสมัยนั้นจะพยายามเปลี่ยนชื่อสยามจะมีความคิดเปลี่ยน สยามลงมาไทยนั้น เราก็ได้หากันมามากเหมือนกัน แต่ก็ได้หาได้คำว่า ประเทศไทย แม้องค์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งเป็นผู้ที่ทรงบัญญัติให้เอาคำว่าสยามกลับมาใช้ใหม่นั้น หรือใช้หนังสือสัญญา หรือทางราชการนั้นก็ยังทรงใช้คำว่าประเทศไทย กระผมได้พบอีกอย่างหนึ่ง ขอประทานกราบเรียนเพื่อประกอบการพิจารณา ใน พ.ศ. ๒๔๗๘

ภายหลังที่เปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ๓ ปี ก่อนที่รัฐบาลจะคิดเปลี่ยนชื่อประเทศสยามมาเป็นประเทศไทยนั้น สมเด็จพระบรมวงศพระองค์นี้พวกเราทราบอยู่แล้วว่า เคยทรงเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์มาหลายครั้ง ได้มีลายพระหัตถ์ถึงสมเด็จพระยาดำรงเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๔๗๘ ข้อความในตอนหนึ่งมีว่า ทางภาคพายัพนั้นต่างพวกต่างช่วงชิงกันว่าตนเป็นไทยเพราะถือว่าไทยนั้นมีศักดิ์สูง ถ้าถูกเรียกว่าลาวก็เป็นแค่นัก ส่วนชื่อสยามนั้นเห็นจะเป็นพวกเมืองใกล้เคียงทางภาคใต้เขาตั้งสมญาให้แก่เรา หรือจะเป็นที่อยู่มาก่อนเราก็อาจจะเป็นได้ เขมรจึงเรียกว่าเซียมและจีนจึงเรียกว่าเซียมล้อฝรั่งก็เลยเอาไปเรียกว่า ไชแอม แต่เราถนัดปากชื่อไทยมากกว่าชื่อสยาม ผมอ้างลายพระหัตถ์อันนี้มาพิสูจน์ว่าไม่ใช่รัฐบาลสมัยนั้นเป็นผู้ที่เริ่มแรกที่จะเห็นคำว่าประเทศไทยนั้นเหมาะสมกว่าสยาม เจ้านายผู้ที่เรายกย่องว่าเป็นนักปราชญ์ ซึ่งยูเนิสโคกำลังจะทำพิธีฉลองวันครบ ๑๐๐ ปี ของวันประสูติ ดูเหมือนจะในปีนี้หรือปีหน้าซึ่งได้รับรองของนานาชาติก็ยิ่งทรงเห็นว่าคำว่าไทยเหมาะ

จากลายพระหัตถ์ฉบับนี้ สมเด็จพระยาดำรงได้ทรงตอบไปเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๔๗๘ ว่าคำว่าไทยกับสยามที่จริงมีความหมายต่างกัน ไทยเป็นชื่อมนุษย์พวกหนึ่ง สยามเป็นชื่อแผ่นดินประเทศหนึ่ง หม่อมฉันแต่งหนังสือก็ชอบเรียกว่าไทยและเมืองไทยมาช้านาน นักปราชญ์ทั้งสองพระองค์ก็ทรงรับรองว่าชอบคำว่าไทย เพราะฉะนั้นกระผมนำข้อความข้อนี้มากราบเรียนต่อสภานี้ว่า ถ้าเราจะคงใช้ชื่อประเทศของเราต่อไปแล้วก็ไม่ใช่เรื่องนอกคอกนอกครุ ครูบาอาจารย์ขนาดปรมาจารย์ขนาดพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ก็ได้เคยใช้มา ผมได้เคยเข้าไปสำรวจภาวะของคนไทยในเขตไทยใหญ่ ไม่ได้ไปมากนักแต่ได้เห็นมากในภาคเหนือของดงเกี้ยวและเข้าไปในมณฑลกวางสีของจีน ถ้าท่านสมาชิกทั้งหลาย

ได้เข้าไปเห็นอย่างที่ผมเห็น ผมเชื่อว่าท่านจะรักคำว่าไทยอย่างจับใจ คนไทยเรานั้นเราเห็นลักษณะที่ผิดแผกแตกต่างกับชาวญวนและชาวจีน อยู่เป็นอันมาก รูปร่างสง่างามและเชื้อชาติของตนเป็นสิ่งสำคัญมาก แต่งกายสีน้ำเงิน ทั้ง ๆ ที่ญวนในดั่งเกี่ยแต่งสีน้ำตาลและในประเทศจีน ก็ใช้สีดำ พูดภาษาไทยกันเข้าใจกว่า ผมเข้าใจมากกว่าที่จะพูดกับพวกเราทางภาคเหนือและภาคอีสาน โดยอาศัยการติดต่อและอยู่กับพวกนี้ ทำให้ผมรู้เข้าใจภาษาไทยขึ้นอีกเป็นอันมาก ทำให้รู้ว่าภาษาไทยนั้นมี อาร์ติเกิลเหมือนภาษาฝรั่ง เขาเรียกว่าอันจุมก อันหุ อันดา อันปาก แล้วใช้อาร์ติเกิล เหมือนฝรั่งเหมือนกัน ได้ความรู้้อีกหลายอย่าง สิ่งที่จับใจมากที่สุดคือว่าคนจีนซึ่งเป็นผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปกครอง ได้บอกกับผมเอง บอกพวกนี้รายนักให้เรียนหนังสือจีนไม่ยอมเรียน เรียนหนังสือไทยแบบเดียวกับที่เชียงรุ่งที่ใช้อยู่ในเชียงรุ่ง โรงเรียนทั้งโรงเรียน ต้องสอนหนังสือไทยแบบเชียงรุ่งให้ เพราะพวกนี้ถือตนว่าเป็นคนไทย ไปถามละกันไต่ ๆ หมด ทีนี้ไปถามว่ารู้ไหมว่าประเทศสยามมีอยู่ทางนี้ ไม่รู้แน่ พอพูดใช้คำว่าเมืองไทยก็เลยตาลุกโพลง เรื่องเป็นอย่างนี้ แสดงให้เห็นว่าที่เราเรียกประเทศเราว่าเมืองไทยนั้น ยังเป็นที่เข้าใจซิมซาบ ไปถึงชนเชื้อชาติเดียวของเราด้วย

รวมความตามที่กระผมได้กราบเรียนชี้แจงมานี้ก็ไม่ใช่มีอะไรที่จะเพิ่มเติมมากกว่าครั้งก่อน นอกจากจะขอประทานเรียนว่าข้อความที่ผมกราบเรียนมาแต่ครั้งก่อนนั้นผมไม่ได้พูดผิดไป แต่ว่าเป็นเรื่องที่จำกัดความหมายของเอกสารที่ผมได้แลเห็นและเหตุไรจึงเขียนอย่างนั้น และอีกประการหนึ่งเพื่อให้เห็นว่าถ้าเรายังคงใช้ประเทศไทยต่อไปอย่างเดิม ก็ไม่ใช่เรื่องนอกคอก นอกครู หรือไม่ใช่ว่าจะผิดกับที่บรรพบุรุษของเราได้เคยใช้มา เพราะคำว่าเมืองไทยใช้เรื่อยตลอดมา ประเทศไทยมีใช้จริง ๆ อยู่ในกฎหมายรัชกาลที่ ๔ และในพระบรมราชโองการ นี้เรื่อง

ที่จะเป็นชื่อใดและประเทศใดนั้นก็แล้วแต่ดุลพินิจของท่านสมาชิกทั้งหลาย
ในสภานี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เนื่องจากวันนี้ก็ได้ประชุมกัน
เป็นเวลานานพอสมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเลื่อนการประชุมต่อไปในวันหน้า
สำหรับวันนี้ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๕๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

เลิก จุณณานนท์	โฉมเฉลา	ลีพลากร	ผู้ตรวจรายงาน
ก. อุทยานิน	ฉันทนา	ชานป้อม	”
พล.ต.ช. หิรัญย์ชฎิตี	อุดม	พลอยสังวาลย์	”
วุฒิศักดิ์ เนตินาท	สุพงศ์	ศิริพูนเกียรติ	”
ป. จันทราภา	ธนู	บุญยรงค์	”
เจริญ ปัทมโร	จำรงค์	ใจอ่อนน้อม	”
	แผ้ว	หม่องพยัคฆ์	”
	สินธุ์ชัย	ชื่อสัตย์ดี	”

ตรวจแล้ว วันที่ ๑๓/ก.ค./๒๕๐๔

สุพันธ์ จิตรกถิก

หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

ประหยัด แดงอินทวัฒน์

หัวหน้ากองการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
รองเลขาธิการฯ
ประเสริฐ ปัทมะสุนธ์
เลขาธิการสภาฯ

พล.อ.ส. สุทธิสารธรรณกร
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

๕

รายงาน การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ) ครั้งที่ ๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๔
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๙.๔๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : วันนี้มีสมาชิกมาร่วมการประชุม ๑๖๓ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุมในฐานะทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม สำหรับวันนี้ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ) ครั้งที่ ๒ มีท่านผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดบ้าง

(ไม่มีสมาชิกขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใด)

ประธานสภาร่างธรรมนูญ : ไม้ม ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้
รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)
ครั้งที่ ๒

ระเบียบวาระที่ ๓ หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่งคณะกรรมการการ
ระเบียบวาระเสนอ หัวข้อที่ค้างพิจารณา

๔. ชื่อประเทศ จะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม”
หรือชื่ออื่น

พันเอกพงศ์ เกษะนันท์ : เรื่องการเปลี่ยนชื่อประเทศเป็น
สิ่งที่ฟังกระทำได้ แต่ว่าการกระทำนั้นควรกระทำเมื่อมีเหตุผลเพียงพอ
และเมื่อกระทำลงไปแล้วควรจะได้ผลคุ้มค่า และอยู่ในกาลอันสมควร
ที่ฟังจะกระทำด้วย กระผมเชื่อว่าเราได้อภิปรายกันมาหลายครั้งแล้ว
และเมื่อได้พิจารณาเหตุผลที่สมาชิกได้อภิปรายกันหลายท่านก็เห็นว่า
เหตุผลที่หยิบยกขึ้นมาเพื่อจะได้เปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนชื่อประเทศนั้น
สรุปแล้วในสาระสำคัญก็เห็นว่า เป็นเหตุผลในด้านสังคมบ้าง เป็นเหตุผล
ในด้านชื่อของประเทศแพร่หลายหรือไม่แพร่หลายบ้าง เป็นเหตุผล
เห็นว่าประเทศไทยมีความหมายในทางที่ไม่ดีบ้าง และเป็นเหตุผลใน
ด้านประวัติศาสตร์บ้าง

ที่นี้กระผมจึงใคร่ขอกราบเรียนชี้แจงเพื่อการอภิปรายในวันนี้ว่า
เกี่ยวกับด้านประวัติศาสตร์นั้นไม่ควรจะหยิบยกมาพิจารณาได้แล้ว
เพราะเหตุว่าท่านผู้มีชื่อเสียงในด้านประวัติศาสตร์ทั้งสองฝ่าย ซึ่งได้
อภิปรายกันมาก็คัดค้านกันเองตลอดเวลา จึงเห็นว่าประวัติศาสตร์ของ
ไทยนั้นหาหลักฐานที่แน่นอนไม่ได้ อนึ่ง หลักฐานต่าง ๆ ก็ได้ถูก
เผาเสียเมื่อคราวเสียกรุงศรีอยุธยาไปเป็นจำนวนมาก เรารุ่นหลังที่อยู่นี้

ก็สันนิษฐานกันบ้าง อ้างจากหนังสือที่มีผู้เขียนกันบ้าง จึงเห็นว่าเหตุผลในด้านประวัติศาสตร์นั้นไม่ควรจะหยิบยกขึ้นมา ที่นี้ครั้นมาดูเหตุผลในด้านที่ว่าชื่อของประเทศไทยนั้นมีความหมายที่ไม่ดี ยกตัวอย่างเช่น สมาชิกบางท่านได้อภิปรายว่า **ไทย** แปลว่าคนขี้โมยอย่างนี้เป็นต้น กระผมเห็นว่าเป็นสาระที่ไม่สำคัญเลย ไม่ควรจะหยิบยกขึ้นมาอีก เพราะว่าคำพูดของชาติหนึ่งหรือภาษาหนึ่งนั้น อาจจะมีความหมายไปในทางที่ดีบ้างไม่ดีบ้าง ของอีกภาษาหนึ่ง เราจะยกเป็นสาระไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น คำว่า **“ขี้เหร่”** ภาษาไทยเราว่า แหมไม่สวย แต่ญี่ปุ่นเขาบอกว่า ขี้เหร่ สวยเหลือเกิน อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งจะเอาเป็นนิยามไม่ได้ เรื่องความหมายของภาษาของคำซึ่งพูดออกมาเป็นเสียงคล้าย ๆ กันแล้วมีความหมายไปอีกอย่างหนึ่ง

หรือในภาษาอังกฤษ ซึ่งทุกท่านในที่นี้เรียนภาษาอังกฤษจะเห็นว่ามีคำบางคำคือหมายความ ว่า ถ้าหากฟังแล้วรู้สึกว่าจะไม่เพราะหู ในภาษาอังกฤษ ซึ่งผมไม่อยากจะยกตัวอย่างในที่นี้ แต่ว่าคนอังกฤษเขาฟังแล้วเขาเฉย ๆ อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าในด้านความหมายของคำว่า **“ไทย”** ดีหรือไม่ดีเป็นอีกภาษาหนึ่งนั้น ก็ไม่เป็นสาระสำคัญที่จะหยิบยกขึ้นมา ที่นี้มาอีกเหตุผลหนึ่งที่สมาชิกอภิปรายกันว่าคำว่า **“ไทย”** นั้นไม่แพร่หลายในต่างประเทศ อันนี้กระผมคิดว่าคงจะไม่เป็นความจริงสำหรับในขณะนี้ เพราะว่าบางท่านว่าคุยกับเพื่อนแล้วเพื่อนไม่รู้จักว่าไทย แต่รู้จักว่าไซแอม กระผมคิดว่าชาวต่างชาติผู้ที่ไม่รู้จักว่าไทย คือผู้นั้นเป็นผู้ที่ไม่สนใจในประเทศไทย ไม่ได้ศึกษาอันแท้จริง ผู้ที่ศึกษาอันแท้จริงจะรู้จักชื่อประเทศไทย ในชาวต่างประเทศก็เหมือนกัน ไม่ใช่ว่าเขาดีไปทุกคน ผมเคยไปอยู่ที่รัฐนิวเจอร์ซีในอเมริกาแล้ว นิวเจอร์ซีกับนิวยอร์กใกล้กันรกรุงราว ๒ ชั่วโมงเศษ ถ้ามคนที่นิวเจอร์ซีว่ารู้จักนิวยอร์กไหม ไม่รู้จักครับ มีครับ มี

บางคนไม่รู้จัก อย่างนี้เป็นต้น แสดงว่าเขาไม่ได้สนใจ เขาก็ไม่รู้ ครั้นในสาระที่ว่า ชาวต่างประเทศบางคนไม่รู้จักประเทศไทยนั้นถือเป็นสาระไม่ได้ แต่รวมความว่าส่วนใหญ่ก็รู้จัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสทั่วโลกในยุโรปและอเมริกา แล้วต่อไปจะเสด็จไปทางภาคอื่นของโลกก็เข้าใจว่าคงจะแพร่หลายดีขึ้น เพราะฉะนั้นในเหตุผลอันนี้ก็ควรจะยกทิ้งได้ไม่ควรจะนำมาพิจารณา

ทีนี้มีเหตุผลอันสำคัญที่จะหยิบยกมาพิจารณา คือเหตุผลในด้านสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกคนแรกที่ท่านขึ้นมากอภิปราย ท่านให้เหตุผลในทำนองว่า ประชาชนในประเทศนี้คือว่าถ้าหากว่าไม่ได้เปลี่ยนชื่อของประเทศให้เหมาะสมแล้วจะมีการแตกแยกกันในระหว่างกลุ่มชนเชื้อชาติต่าง ๆ ที่มีสัญชาติเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่นได้อ้างว่าอังกฤษได้เปลี่ยนเป็นบริเทนใหญ่ครั้งหนึ่ง แล้วต่อมาก็เปลี่ยนเป็นสหราชอาณาจักรตัวอย่างอันนี้ก็รู้สึกว่าจะเหมาะสมสำหรับเขา แต่ไม่แน่ว่าจะเหมาะสมสำหรับประเทศอื่น ๆ เพราะเหตุว่า ถ้าเราพิจารณาดูประเทศอังกฤษจะเห็นว่าเขามีหลายเชื้อชาติ แล้วเป็นคนกลุ่มใหญ่เสียด้วย เช่น ไอร์แลนด์ สกอตแลนด์ อิงแลนด์ อะไรพวกนี้ เป็นคนกลุ่มใหญ่ เพราะฉะนั้นเขาจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนชื่อของประเทศให้เหมาะสม หรือไปอ้างว่าอเมริกาก็ได้ใช้ชื่อเป็นกลาง ๆ อันนี้ก็เป็นความจริงก็เหมาะสมสำหรับเขามาก เพราะในอเมริกานั้นมีหลายเชื้อชาติเหลือเกิน มีทั้งนิโกร มีทั้งฝรั่งเศส อังกฤษ สเปน ปอร์ตุเกต เยอรมัน เข้าไปผสมกันอยู่หลายเชื้อชาติอยู่ในนั้นก็เป็นการเหมาะสมสำหรับเขา และไม่แน่ว่าจะเหมาะสมสำหรับบ้านเราหรือประเทศอื่น มีหลายประเทศในโลกนี้ที่ยังคงใช้ชื่อประเทศตามเชื้อชาติของตนอยู่ ครั้นเมื่อเรามาพิจารณาใกล้บ้านเราในกลุ่มเอเชียอาคเนย์ เช่น พม่า ไทย จีน ลาว เขมร ญวน อะไรพวกนี้ก็อยู่ในสภาพใกล้เคียงกัน ที่สมควรจะหยิบยกเอามาพิจารณา จึงเห็นว่าเขาก็ยังใช้ชื่อ

ประเทศตามเชื้อชาติเขา เช่นพม่าก็ยังคงเป็นพม่าอยู่นั่นแหละ คือว่าไม่ได้เปลี่ยนชื่อเป็นอย่างอื่น อย่างนี้เป็นต้น จึงเห็นได้ว่ากลุ่มชนส่วนใหญ่ของพม่าก็เป็นชาติพม่า แต่มีกลุ่มชนส่วนน้อยซึ่งเขาไม่หยาบยกขึ้นมาเป็นสาระ หรือเป็นเหตุผลที่จะมาพิจารณาในการเปลี่ยนชื่อประเทศเขา คนไทยเราก็มเหมือนกัน กลุ่มชนส่วนใหญ่ของคนไทยก็ยังเป็นไทยอยู่ อาจจะมีกลุ่มชนส่วนน้อย เผ่าต่าง ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ พวกอยู่ตามเขาบ้าง พวกอยู่ในแถบที่ต่าง ๆ บ้าง เป็นกลุ่มชนส่วนน้อย เพราะฉะนั้นกลุ่มชนส่วนน้อยยังไม่ได้ก่อปัญหาอันมีเหตุผลเพียงพอที่จะให้เปลี่ยนชื่อประเทศของเราได้

เราจะเห็นได้ว่าพวกเราซึ่งอยู่ทางภาคเหนือก็ดี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ดี ภาคกลาง ภาคใต้ก็ดี ยังนิยมใช้ชื่อว่าไทยอยู่ เรียกตัวเองว่าไทยอยู่ ยกตัวอย่างเช่น กระผมคิดว่าท่านสมาชิกที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ บางท่านอาจจะเกิดทางภาคเหนือ มีภูมิลำเนามาจากภาคเหนือ หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ท่านคงไม่พอใจเป็นแน่ถ้าผมเรียกท่านว่าเป็นลาวอย่างนี้ เป็นต้น ท่านพอใจที่เรียกว่าตัวท่าน เป็นไทย อย่างนี้เป็นต้น ยกตัวอย่างให้เห็นว่าการที่เอาภาคเป็นที่เกิดนั้น ๆ มาแบ่งแยกเชื้อชาติ นี้จะทำให้เกิดการแตกแยกกันไปเปล่า ๆ

ส่วนทางภาคใต้ซึ่งอาจจะมีปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้น เช่นใน ๔ จังหวัด เราอาจจะถือว่าเขาเป็นแขกหรือเป็นมลายู แต่เราเรียกเขาว่าไทยอิสลาม ซึ่งเขาก็เป็นที่พึงพอใจว่าเขาเป็นไทยอิสลาม เป็นไทยกลุ่มหนึ่งซึ่งนับถือศาสนาอิสลามนั้น จึงเห็นได้ว่าไทยรวมตัวกันอยู่ดี ๆ แล้วไม่ควรจะไปแคะไปฟันฝอยหรือฟันให้แตกแยกกัน เราเป็นไทยด้วยกันทุกคนก็ยินดีพอใจที่ได้เป็นไทยอยู่แล้ว ส่วนการที่เกิดกรณีกบฏขึ้นที่ทางภาคอีสานหรือกรณีกบฏทาง ๔ จังหวัดภาคใต้นั้นไม่ใช่เป็นเรื่องเหตุผลที่มาจากชื่อไทยหรือชื่อสยาม แต่จะเป็นเหตุผลทางการเมือง

ของกลุ่มบุคคลที่คิดจะล้มล้างรัฐบาลไปยุแห่ค้ายเขี่ยขึ้นมา และก็ทำให้เกิดการแตกแยกต่างหาก ไม่ใช่เหตุผลทางด้านใช้ชื่อของประเทศเลย อีกอย่างหนึ่งเป็นเทคนิคของการปกครอง ซึ่งกระผมคิดว่ารัฐบาลท่านมีเทคนิคอย่างสูงในการจะแก้ไขปัญหานี้ จะไม่ให้มีการแบ่งแยกกัน เพราะฉะนั้นด้วยเหตุผล อันนี้จึงเห็นได้ว่าไม่ควรจะเปลี่ยน หากคนก็พอใจในชื่อนี้อยู่แล้ว

ที่นี้มาดูว่าถ้าเปลี่ยนแล้วจะคุ้มค่าไหม ด้วยเหตุผลจะไม่เพียงพอแล้ว เปลี่ยนก็ยอมไม่คุ้มค่าอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่าน ซึ่งมีคุณวุฒิได้อภิปรายกันมาแล้วว่าจะก่อให้เกิดโกลาหลไปในด้านต่างประเทศในด้านเอกสารในด้านการศึกษาของนักเรียนรุ่นหลัง เด็กของเราที่กำลังจะลี้มชื่อสยาม กำลังจะลี้มแล้ว กำลังจะรู้จักประเทศไทยเป็นอย่างดี ถ้าเราเปลี่ยนหลักสูตรเปลี่ยนบทเรียนกันใหม่ก็จะปั่นป่วนอีก ในทางเศรษฐกิจก็สิ้นเปลืองโดยใช้เหตุ ในทางต่างประเทศก็จะปวดหัวไม่น้อย เพราะเอกสารที่เกี่ยวกับสัมพันธไมตรีบ้าง กฎหมายนานาประเทศบ้าง จะทำให้เกิดโกลาหล เห็นว่าผลที่ได้ยอมไม่คุ้มค่าเลย

ที่นี้มาพิจารณาว่าเดี๋ยวนี้สมควรไหมที่จะเปลี่ยน ก็ตอบได้ทันทีเลยว่าไม่สมควร เพราะว่าไม่มีปัญหาใด ๆ ที่เกิดขึ้นที่จะให้เกิดการเปลี่ยนชื่อของประเทศ กระผมก็จึงมีเรื่องที่จะอภิปรายเพื่อเรียนต่อท่านประธานเพียงเท่านี้

พลตรีแสวง เสนาณรงค์ : เนื่องจากมีการอภิปรายเรื่องชื่อประเทศของเราได้ดำเนินมาอย่างยืดยาว จนบัดนี้เข้าครั้งที่ ๓ แล้ว กระผมในฐานะที่เป็นผู้เริ่มแรกได้เสนอคำว่า “สยาม” เข้ามาในที่นี้ จึงรู้สึกว่าเป็นการสมควรที่ใครจะขอประธานรบกวนเวลาอันมีค่าของที่ประชุมกล่าวเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งเกี่ยวกับชื่อประเทศ

ตามที่ได้ฟังท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่านได้อภิปรายกันมาในครั้งต่าง ๆ ที่แล้วนั้น ส่วนใหญ่ก็พอจะสรุปได้ว่าได้อภิปรายกันมากในด้านประวัติศาสตร์ ด้านภาษาศาสตร์และด้านความหมายของคำ ส่วนใหญ่ในรูปนี้ทั้งสิ้น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วก็นับว่าเป็นประโยชน์ในการพิจารณาเรื่องนี้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะท่านสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่งเมื่อการประชุมครั้งที่แล้วก็ได้กรุณาแยกแยะทั้งในด้านหลักวิชาแขนงต่าง ๆ และในข้อเท็จจริงไว้อย่างกว้างขวางน่าฟัง แม้แต่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่อภิปรายเมื่อครั้งนี้ได้ให้เหตุผลไว้ดีเหมือนกัน กระผมได้เรียนตั้งแต่ต้นแล้วว่าสำหรับการอภิปรายเรื่องชื่อประเทศนี้ การแพ้ชนะไม่สำคัญสำคัญอยู่ที่เหตุผลไม่ใช่อยู่ที่อารมณ์ คือว่าเท่าที่ได้ฟังมาแล้วบางท่านก็คัดค้านคำว่าสยามสนับสนุนคำว่าไทย บางท่านก็สนับสนุนสยามโดยตรง บางท่านแม้ไม่สนับสนุนโดยตรงแต่ก็ไม่ค้านคำว่าสยาม ซึ่งกระผมในฐานะที่เป็นผู้สนับสนุนคำว่าสยามก็ขอขอบคุณไว้ในที่นี้ด้วย

แต่ดังที่กระผมได้กราบเรียนต่อที่ประชุมแล้วว่า ครั้งแรกที่ผมเสนอเรื่องชื่อประเทศเข้ามานี้ กระผมได้เรียนว่าในการพิจารณาเรื่องชื่อประเทศนี้กระผมไม่สู้จะตั้งใจในการพิจารณาในทัศนะประวัติศาสตร์หรือภาษาศาสตร์ เพราะว่าถ้าพิจารณากันในทัศนะนั้นคงจะได้เถียงอภิปรายกันไม่รู้จักจบ ปีหนึ่งก็คงจะไม่จบ อย่างที่ท่านสมาชิกพูดเมื่อครั้ง สมมติว่ากระผมจะเอาในแง่ประวัติศาสตร์มากแล้วสนับสนุนบ้าง กระผมก็พอจะหามาได้บ้าง เป็นต้นว่าสยามเป็นคำที่มีความหมายดีเป็นชื่อของดินแดนซึ่งชาวอินเดียโบราณได้ให้ชื่อแก่อาณานิคมนี้ก่อนที่ชนชาติไทยจะอพยพมาจากประเทศจีนจากเหนือมาสู่ใต้ ซึ่งเป็นความหมายที่หมายถึงพระกฤษณะ เทพเจ้าของอินเดีย

ตามคำแถลงของด็อกเตอร์เอมกันจูซึ่งให้ความหมายของคำว่า “สยาม” ไว้ว่าฟังเหมือนกัน คือท่านผู้นี้เป็นผู้อำนวยการสำนักแถลง

ชาวอินเดียประจำประเทศไทย ได้กล่าวไว้เมื่อปี ๒๔๙๘ ณ สำนัก
 อบรมครูวัดสามพระยา มีข้อความย่อ ๆ ว่า คำว่า **สยาม** หมายถึง
 สีสรรในท้องฟ้าในยามพลบ ชาวอินเดียมักจะมีความรู้สึกที่เต็มไปด้วย
 ความปีติระลึกถึงพระกฤษณะ ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งอารมณห์หรือพระเจ้า
 แห่งดนตรี พระเจ้าแห่งการร่ายรำความงาม ความกล้าหาญ ความ
 ยุติธรรม ความเมตตากรุณา ความมีสติปัญญา และความสว่างไสว
 ล้วนเป็นความดีพร้อม

ถ้าผมจะเอาในทางประวัติศาสตร์มาก็พอจะนำมาได้เหมือนกัน
 แล้วคำนี้ถ้าตามเหตุผลแล้วที่ด็อกเตอร์เอมกันจุมกล่าวเมื่อปี ๒๔๙๘
 หรือประมาณ ๗ - ๘ ปีมาแล้ว ท่านผู้นี้คงไม่มีอคติในเรื่องจะทำ
 การรณรงค์หาเสียงในชื่อประเทศ เพราะท่านกล่าวในหลักวิชามากกว่า
 และถ้าจะพูดถึงในแง่เหตุผลว่าคำว่าสยามเป็นคำที่หมายถึงดินแดนเหล่านี้
 เป็นชื่อคำอินเดียโบราณ หมายถึง พระกฤษณะ ก็พอน่าฟังเหมือนกัน
 เพราะในบริเวณแหลมทองหรือสุวรรณภูมิของเรานี้ก็มีหลายชื่อ ซึ่งเป็น
 ชื่อซึ่งชาวอินเดียโบราณได้มาตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าเช่นกัมพูชานี้ก็เป็นชื่อ
 แคว้นกัมพูช แคว้นโบราณในอินเดีย ซึ่งในเวลานี้อยู่ในดินแดนที่เรียกว่า
 เบงกอลสถาน หรือในปากีสถานตะวันตก กัมพูชานี้ไม่ใช่ชื่อเผ่าอย่าง
 ที่ท่านสมาชิกอภิปราย เมื่อกึ่งนี้ ผมขอกรุณาแย้งเล็กน้อย นอกจากนั้น
 ก็มีหลายคำ อย่างสิงคโปร์ก็หมายถึงสิงห์บุรี เซลังอร์ (SELANGOR)
 ก็ศิลานคร แม้แต่มลายูก็เป็นคำอินเดียโบราณ หมายถึงคนเผ่าอินเดีย
 โบราณเผ่ามัลละ อย่างมัลลกะษัตริย์ นี้ก็เป็นคำในแง่ประวัติศาสตร์
 ก็มีความหมายเหมือนกัน

เพราะฉะนั้นคำว่าสยามก็อาจจะเป็นคำโบราณที่มีมาก่อนที่ชน
 เผ่าไทยจะอพยพมา ในเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องเล็กน้อยที่ผมกล่าวมาแล้ว
 ผมไม่ติดใจในทัศนะประวัติศาสตร์หรือภาษาศาสตร์ เพราะว่าท่านหนึ่ง

ฝ่ายหนึ่ง ท่านอาจจะค้นคว้ามาได้ว่าสยามหมายถึงทาส แต่ฝ่ายค้าน ค้นคว้ามาว่าสยามหมายถึงทอง เช่น ในการประชุมครั้งที่แล้ว ฝ่ายหนึ่งอาจจะค้นคว้ามาสันนิษฐานว่าไทยหมายถึงอิสระเสรี หรือฝ่ายค้าน ก็ค้นคว้าว่า ไทย หมายถึงชี้ขโมยอย่างคราวที่แล้ว หรือเมื่อคราวประชุม ร่างรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๔๙๒ ก็ได้มีผู้นำมาอภิปราย เพราะฉะนั้นผม เห็นว่าถ้าจะนำมาในทัศนะนั้นแล้วก็ไม่มีสิ้นสุด และได้เถียงกันไป ยิ่งถ้า เป็นเหตุผลประวัติศาสตร์ที่ได้มาจากนักประวัติศาสตร์ประเภท ที่สามารถเป็นพิเศษในในการค้นคว้าหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มาเป็นประโยชน์ในทางการเมืองของยุคด้วยแล้วก็ยิ่งไปกันใหญ่ หากันมาได้หมด หยิบก้อนหินมาอันเดียวกันก็พิสูจน์ได้ว่าอะไรเป็นอะไร ถ้าจะต้องการให้สอดคล้องความหมายในทางการเมือง นี้กระผมเห็นว่า ในทางประวัติศาสตร์ หรือภาษาศาสตร์ ไม่น่าจะนำมาพิจารณา

นี้ผมเห็นด้วยกับที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเมื่อครูนี้อีกกล่าว กระผม เห็นว่าเหตุผลที่สำคัญที่เราจะนำมาพิจารณาในเรื่องชื่อของประเทศนี้ น่าจะเป็นเหตุผลในทางรัฐศาสตร์อย่างที่ท่านสมาชิกผู้เกียรติผู้หนึ่งเมื่อ ครั้งที่แล้วก็ได้ยืนยันสนับสนุนหลักข้อนี้ เพราะขณะนี้เราอยู่ในปัจจุบัน ไม่ใช่อยู่ในอดีต เหตุผลที่สมควรคือในทัศนะรัฐศาสตร์เป็นเหตุผลที่ แสดงเจตจำนงของคนก่อนอื่นซึ่งเป็นสำคัญ การขีดเขียนหรือกระทำ ต่าง ๆ มาทีหลัง เจตจำนงสำคัญที่สุด และเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัจจุบัน และอนาคต ไม่ใช่เรื่องของอดีต ในทัศนะรัฐศาสตร์โดยเฉพาะใน ด้านที่เป็นเรื่องของปัจจุบัน และอนาคต เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาใน ทางการเมืองการปกครอง ซึ่งเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียของ เราขณะนี้และในกาลข้างหน้า มากกว่าที่เราจะมาค้ำเขียนในเรื่องโบราณ เป็นเรื่องของอดีตอันไกล เรื่องอดีตอันไกลที่ต่างก็ค้นคว้ากันมาได้ ใน ทัศนะต่าง ๆ กันทั้งสิ้น ประเด็นที่ผมสนใจในทัศนะรัฐศาสตร์ ซึ่งกระผม

ก็ได้กล่าวไว้แล้วเหมือนกันเมื่อครั้งที่ได้นำชื่อสยามเข้ามาเสนอในที่ประชุมนี้ คือเกี่ยวกับชื่อประเทศนี้ คืออยู่ที่เจตนาารมณ์ของการใช้ชื่อประเทศ

ผมมีความเห็นว่าถ้าได้ใช้เพื่อมุ่งถึงเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่าเรส (RACE) ชื่อนั้นก็เป็นชื่อไม่เหมาะ เพราะเป็นชื่อที่แคบ เป็นชื่อที่แยกคนมากกว่าเป็นการรวมคน ถ้าชื่อใดเป็นชื่อซึ่งใช้เพื่อมุ่งถึงสัญชาติหรือมุ่งถึงชาติ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า เนชั่น (NATION) ตามความหมายเนชั่น ท่านทั้งหลายคงทราบแล้วว่าคำว่าเนชั่น หมายความว่าอย่างไร ประเทศที่มีดินแดนแน่นอน อธิปไตยแน่นอน ประชาชนเป็นกลุ่มเป็นก้อนแน่นอน ตามหลักแนวความคิดของการปกครองสมัยใหม่และหลักสากลหรือกฎหมายระหว่างประเทศ ปัจจุบันเป็นต้น ก็รับหลักข้อนี้ ถ้าชื่อนั้นมุ่งถึงในทางสัญชาติหรือทางเนชั่นแล้วชื่อนั้นเหมาะกว่า เพราะเป็นชื่อซึ่งรวมคนไม่ใช่แยกคน ซึ่งเป็นชื่อกกลาง ๆ แล้ว เข้าหลักสากลเข้าหลักที่ในกฎหมายระหว่างประเทศ ในสมัยปัจจุบันนิยมใช้กันเกือบทั้งสิ้น ซึ่งข้อนี้เมื่อเราพิจารณาแล้วจะเห็นว่ากระผมได้เรียนแล้วเมื่อครั้งที่แล้วว่า กระผมไม่มีความรังเกียจระหว่างคำว่า “ไทย” หรือ “สยาม” แต่อย่างไร ผมรักทั้งสองคำ เพราะว่าแม้ประเทศไทยเราจะกลับไปใช้ชื่อสยามอีก ผมก็ยังเรียกผมว่าเป็นไทยเพราะผมมาจากเผ่าไทย

แต่ประเด็นที่ว่าเจตนาารมณ์ของการใช้ชื่อ ถ้าชื่อใดมุ่งถึงเชื้อชาติชื่อใดมุ่งถึงสัญชาติ ที่นี้เราพิจารณาเมื่อการเปลี่ยนที่แล้วเมื่อปี ๒๔๘๒ การเปลี่ยนครั้งนั้นมุ่งถึงในทางเชื้อชาติ เหตุผลก็มีอย่างชัดเจนในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเปลี่ยนชื่อประเทศ เหตุผลสำคัญเพื่อให้เป็นไปตามเชื้อชาตินี้แสดงว่าการใช้ชื่อหรือเจตนาารมณ์นั้นเป็นเจตนาารมณ์ที่ผิดหลักไม่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ดีก่อนที่จะได้กล่าวต่อไป โดยสรุปแล้วชื่อซึ่งตั้งขึ้นโดยอาศัย

เชื้อชาตินิยม ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า RACISM ก็เป็นชื่อที่ไม่เหมาะสม ชื่อใดที่ตั้งขึ้นโดยอาศัยสัญชาตินิยมหรือที่เราเรียกสั้น ๆ ว่า ชาตินิยม NATIONALISM ย่อมเป็นชื่อที่เหมาะสมกว่า

แต่ก่อนที่กระผมจะได้กราบเรียนต่อนั้น กระผมใคร่ขอรบกวน เวลาสักเล็กน้อย ที่ใคร่จะทำความเข้าใจระหว่างคำว่าเชื้อชาตินิยม RACISM กับสัญชาตินิยม หรือที่เราเรียกทั่ว ๆ ไปว่าชาตินิยม NATIONALISM สักเล็กน้อย เพราะคำสองคำนี้ความจริงมีความหมายแตกต่างกันมาก แต่มักจะมีผู้นำมาใช้ปนกัน โดยเฉพาะท่านที่ยังหลงใหลยังติดใจอยู่ในเรื่องเชื้อชาติ หรือเลือดเผ่าพันธุ์เป็นสำคัญ มักจะติดใจมักจะปนกันเสมอ คำว่าชาตินิยม เนชั่นแนลลิสม์ ไม่ใช่เป็นของเสียหาย トラบใดที่ชาติต่าง ๆ ในโลกนี้ยังรักความเป็นเอกราช ยังต้องการอธิปไตย ยังมีการแบ่งเป็นมีอาณาเขต เขตแดนอะไรต่าง ๆ อย่างขณะนี้ หรือตราบใดที่โลกเรายังไม่รวมเป็นโลกเดียวกัน สหประชาชาติ ยังไม่ทำให้โลกเป็นโลกเดียวกันไม่มีอาณาเขตต่อไปแล้ว ชาตินิยมหรือเนชั่นแนลลิสม์ยังเป็นสิ่งจำเป็นอยู่ทุกชาติ คงไม่มีท่านผู้ใดปฏิเสธว่าชาติเสรีประชาธิปไตย เช่น ชาติอังกฤษ ชาติอเมริกาจะไม่มีชาตินิยม เขามีอยู่มาก แต่การแสดงชาตินิยมของชาติเสรีประชาธิปไตยเขาแสดงไปโดยแบบประชาธิปไตย ไม่ได้แสดงอย่างเอิกเกริก โวยวายหรือแสดงอย่างที่เรียกว่าบ้าคลั่ง หลงใหล ลืมหูลืมตาไม่ขึ้น หรือจนกลายเป็นอย่างที่เรียกว่าหลงชาติ อย่างเช่น ประเทศเผด็จการบางชาติได้เคยทำมาแล้ว และประสบความสำเร็จแล้ว อย่างที่เราทราบในประวัติศาสตร์มาแทบทุกครั้ง

เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าชาติดังกล่าวแล้ว ชาติเสรีประชาธิปไตย อย่างผมชักตัวอย่างแล้วเขาก็มีชาตินิยมของเขา เขาอาจไม่แสดงความรักชาติหรือชาตินิยมอย่างเอิกเกริกอย่างผมได้เรียน หรือครีกโครมเพื่อเป็นการโฆษณาชวนเชื่อแต่อย่างใด แต่เมื่อถึงคราวจำเป็นจึงดูประวัติศาสตร์

ชาติเหล่านี้ เมื่อถึงคราวจำเป็นแล้วจะสู้อย่างยิบตาและสู้ไม่ยอมถอยง่าย ๆ ชาติที่เอิกเกริกในทางชาตินิยมมาก ๆ บางทีถอยก่อน ในประวัติศาสตร์ มีหลายครั้งจะเห็นว่าคำว่าชาตินิยม เนชั่นแนลลิสม์ไม่ใช่ของเสียหาย แต่อย่าไปปนกับเชื้อชาตินิยม คำว่าเชื้อชาตินิยม RACISM เป็นสิ่งเสียหาย โดยเฉพาะในสมัยปัจจุบันดังที่ผมได้เรียนแล้ว เพราะว่าเป็นการแยกคนในชาติมากกว่าเป็นการรวมคน และมักจะนำไปสู่ ความรุนแรง หลงใหลอย่างเกินขอบเขต

อย่างเยอรมันนี่นาซีเมื่อครั้งสงครามโลกครั้งที่ ๒ ผมต้องขอประทานโทษที่ต้องนำเอาประวัติศาสตร์ตอนนี้มากล่าว แต่ไม่ใช่ประวัติศาสตร์อดีตอันไกล อดีตอันไกลนี้เพียง ๒๐ ปีนี้เท่านั้น ไม่ใช่ไปชุดเอาเมื่อ ๗๐๐ ปีมา ความจริงเนื้อแท้แล้ว ถ้าพิจารณาแล้วเนื้อแท้ของระบอบนาซีเป็นเชื้อชาตินิยม เป็นเรซิสม์ (RACISM) ไม่ใช่ชาตินิยม แต่เยอรมันนาซี ได้ใช้ชาตินิยมเนชั่นแนลลิสม์ (NATIONALISM) บังหน้าจึงเรียกว่า เนชั่นแนล โซเชียลลิสม์ (NATIONAL SOCIALISM) ซึ่งความจริง ถ้าจะเรียกตามเนื้อแท้แล้ว ควรจะเรียกเรลเชียล โซเชียลลิสม์ (RACIAL SOCIALISM) ควรจะเรียกราสี มากกว่านาซี เพราะใช้เชื้อชาติใช้เชื้อชาติเป็นใหญ่ เอาเชื้อชาติอารยันเป็นหลักในการที่จะสร้างอำนาจของชาติ เชื้อชาติอื่นเป็นชาติที่ด้อยกว่า ไม่เจริญกว่า เลวกว่าทั้งสิ้น ชาติอารยันได้รับพรจากพระเจ้าให้มาปกครองชาติต่าง ๆ

เราก็ทราบแล้วว่า เยอรมันนี้ก็ไม่สามารถจะดำเนินระบอบลัทธินั้นไปได้ ประสบความพินาศมาดังที่เราได้ทราบแล้ว เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าชาตินิยมต่างกับสัญชาตินิยมและมีความเสียหายอย่างไร เพราะฉะนั้นจะเห็นคำว่าเชื้อชาตินิยม เรซิสม์ (RACISM) มีรากฐานมาจากทางอารมณ์อีโมชัน (EMOTION) ส่วนสัญชาตินิยมหรือชาติหรือเนชั่นแนลลิสม์ มีรากฐานมาจากเหตุผลจากเนชั่น

เพราะฉะนั้นเมื่อสรุปแล้ว เราจะเห็นได้ว่าชื่อประเทศ ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานเหตุผล รากฐานเนชั่นแนลลิสม์เป็นชื่อที่ถูกต้อง รากฐานลัทธิชาติที่ถูกต้องย่อมเหมาะกว่าชื่อที่ตั้งขึ้นโดยรากฐานในทางอารมณ์ เพราะอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ วันหนึ่งชอบอย่างนี้ วันหนึ่งอาจจะเปลี่ยนเป็นอย่างนั้น นี่เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นเรื่องของอารมณ์ ไม่ใช่เรื่องเหตุผล ชื่อใดที่ตั้งขึ้นโดยรากฐานเหตุผล ชื่อนั้นน่าจะเหมาะกว่า นี่เป็นเจตนาอารมณ์ที่ผมนำมากล่าว เจตนาอารมณ์ของการใช้ชื่อนี้เมื่อการเปลี่ยนครั้งที่แล้วครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๘๒ เราได้เปลี่ยนโดยหลักเชื้อชาติหลักอารมณ์ เพราะฉะนั้นตามหลักนี้ก็ไม่น่าจะเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม เมื่อการประชุมครั้งที่แล้ว ได้มีสมาชิกท่านหนึ่งได้อภิปรายไว้อย่างน่าฟังเหมือนกัน ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่งได้อภิปรายไว้ ท่านบอกว่าครั้งหนึ่งท่านเคยสนับสนุนคำว่าสยามเมื่อก่อนปี ๒๔๘๒ แต่เห็นว่าเมื่อเปลี่ยนมาเป็นไทยแล้วก็ไม่เห็นมีอะไรเสียหายนี้

ผมต้องขอประทานอภัยอย่างมาก เพราะท่านเป็นสมาชิกอาวุโสผู้ใหญ่ ผมจะต้องขอแย้งในเรื่องนี้ นี่แหละครับเป็นจุดสำคัญ ประเด็นที่เรามาถกเถียง จุดสำคัญที่สุดอยู่ตรงนี้ ช่องโหว่อยู่ตรงนี้ ท่านบอกว่าเมื่อเปลี่ยนมาจากปี ๒๔๘๒ มาเป็นไทยก็ไม่เห็นเสียหายอะไร เพราะฉะนั้นเวลานี้ท่านก็ไม่ติดใจคำว่า “สยาม” นี้และครับจุดสำคัญอยู่ตรงนี้ จะเห็นได้ว่าตั้งแต่เราเปลี่ยนชื่อมานั้นนโยบายต่าง ๆ นโยบายทางการเมืองการปกครอง นโยบายหลักสำคัญเราได้ผิดไปหมด นโยบายการกำหนดลัทธิชาติที่ดี นโยบายสิทธิทางการเมืองของพลเมืองที่ดี นโยบายหน้าที่ของพลเมืองเราได้กำหนดผิดพลาดหมด เพราะได้อาศัยแต่หลักเชื้อชาติ คือหลักอย่างที่ผมกล่าวไว้อย่างคติของนาซี หลักเชื้อชาติอันนี้มาเป็นบรรทัดฐาน เราจะเห็นแล้วว่าเมื่อสมัยก่อนที่เราไม่มีการเปลี่ยนชื่อประเทศ เราใช้คำว่า “สยาม” ประชาชนก็เรียกว่าคนไทย ความ

รู้สึกแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติหรือผิวเผพันธุ์ไม่มีรุนแรง อย่งใด พลเมืองของเราซึ่งสืบเชื้อสายมาจากต่างด้าวหรือไม่ใช่เผ่าพันธุ์ไทย ได้กลายเป็นคนไทยอย่างสนิทสนม เพราะจากระบบการศึกษาในโรงเรียน เราได้สร้างสภาพจิตใจหรือที่เรียกว่า เมนตัลลิตี้ (MENTALITY) อันเดียวกัน กลายเป็นคนไทย กลายเป็นคนที่รักถิ่นฐานนี้อย่างสนิทสนม ความรู้สึกในเรื่องเชื้อชาติผิวเผพันธุ์ไม่มีรุนแรง เราจะเห็นว่าข้าราชการผู้ใหญ่ แม่ทัพอันผู้มีเกียรติทั้งหลายที่นั่งอยู่ในขณะนี้ เราก็ไม่ปฏิเสธ ถ้าพูดกันอย่างตรงไปตรงมา ขอประทานเกี้ยวในด้านมารยาท เราจะเห็นว่า มีจำนวนไม่น้อยที่ได้สืบเชื้อสายต่างด้าวในสมัยก่อน เราจะเห็นแม่แต่ข้าราชการผู้ใหญ่ ตั้งแต่เสนาบดี รัฐมนตรี องคมนตรี ก็ต้องยอมรับว่า สืบเชื้อสายมา แต่เขาได้กลายเป็นคนสยามหรือคนในแผ่นดินนี้อย่างสมบูรณ์ ไม่ได้เอาใจออกห่าง ไม่ได้มีจิตใจที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างไร ยอมเป็นยอมตาย ร่วมเป็นร่วมตายกับแผ่นดินนี้ ป้องกันผืนแผ่นดินนี้

แต่ครั้งตั้งแต่เปลี่ยนชื่อมาเมื่อ ๒๔๘๒ จากสยามมาเป็นไทย เราจะเห็นว่าความรู้สึกแตกแยกกันมีขึ้น เพราะเราได้นำเอาลัทธิเชื้อชาตินิยมเรซิสม์ขึ้นมา แทนที่จะใช้สัญชาตินิยมที่ถูกต้อง ซึ่งความจริงนโยบายนี้ บรรพบุรุษโบราณของเราได้ใช้มาดำเนินมาสุขุมคัมภีรภาพอย่างที่สุดแล้วในสมัยโบราณ ตั้งแต่สมัยที่เราใช้สยาม ทำให้คนที่มีเชื้อสายเป็นต่างด้าวหรือมีเชื้อสายมาจากเผ่าพันธุ์อื่น กลายมาเป็นคนสยามอย่างสมบูรณ์ อย่างสมเด็จกรมพระยาดำรงฯ ก็ได้ยืนยันข้อนี้ในประวัติศาสตร์สุโขทัยภาค ๒ ถ้าท่านมีเวลากรุณาไปอ่าน ได้ยืนยันว่าคนไทยนี้มีนิสัยสำคัญอยู่อย่างหนึ่งคือประสานผลประโยชน์ ทำให้คนที่มาอยู่นี้กลายเป็นคนในแผ่นดินได้อย่างสมบูรณ์ร่วมเป็นร่วมตายกันได้

แต่ตั้งแต่เราเปลี่ยนชื่อมานี้เมื่อปี ๒๔๘๒ ความรู้สึกในการแตกแยกระหว่างเชื้อชาติได้มีขึ้น ๆ อย่างรุนแรง มีการเริ่มแบ่งแยกก็ตักัน ตั้ง

ข้อเท็จจริง มีความรู้สึกเกี่ยวกับว่าไทยแท้ไทยไม่แท้เกิดขึ้นตั้งแต่บัดนั้น หรือไม่ก็พยายามบีบบังคับนโยบาย บางครั้งก็พยายามบีบบังคับให้เป็นไทยแท้ โดยเอาคำไทยไปผนวกหน้าไว้ เรียกว่าไทยอิสลามบ้าง ไทยอิสานบ้าง เมื่อเขายอมรับก็ไม่ใช่ไร เขายอมรับสมัครใจรับก็ไม่มีปัญหาเพราะเผ่าไทย ก็เป็นส่วนมาก MAJORITY อยู่แล้ว เรามีจำนวนยิ่งมากก็ยิ่งดี นี้ก็ไม่เสียหายอะไร

แต่ชื่อประเทศอีกอย่างหนึ่ง อย่างชาวอังกฤษเขาก็เรียกอังกฤษ ๆ เป็นส่วนใหญ่ แต่ชื่อประเทศเรียกสหราชอาณาจักร ถ้าเขาสมัครใจรับชื่อนี้ก็ไม่ใช่ไร ถ้าเขาไม่สมัครใจเขาต้องฝืนใจรับ เขาต้องการผลประโยชน์ตอบแทนในทางการเมืองบางอย่าง เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าในสมัยนั้นมีการพิมพ์นามบัตร ๒ ชื่ออะไรต่าง ๆ เกิดขึ้น เขาก็ต้องการผลประโยชน์ตอบแทนในทางการเมือง หรือในทางอะไรอย่างอื่น ซึ่งเห็นว่าการเกิดเลือกเกิดไม่ได้ เราจะเกิดในเผ่าพันธุ์ บิดาเป็นต่างด้าว มารดาเป็นไทยเลือกเกิดไม่ได้ แต่เราเลือกที่จะสมัครใจเป็นชาติหนึ่งชาติใดในเมื่อชาตินั้นไม่ตั้งข้อรังเกียจหรือกีดกันในทางเผ่าพันธุ์ ข้อนี้เป็นหลักธรรมดา การเลือกการเกิดเลือกเกิดไม่ได้ เราลืมไปว่ากฎหมายสัญชาติของเราที่ได้เกิดตามขึ้นมาในสมัยนั้น เราได้แบ่งแยกไทยโดยกำเนิดไว้เป็น ๒ ประเภท คือ ไทยประเภท ๑ ไทยประเภท ๒ ไทยประเภท ๑ คือบิดาไทย มารดาไทย ลูกเกิดมาเป็นไทย ไทยประเภท ๒ บิดาต่างด้าว มารดาไทย เกิดในไทยเป็นไทย แต่พวกนี้ไปถูกจำกัดสิทธิในทางการเมือง เช่น ในกฎหมายเลือกตั้งจะสมัครผู้แทนได้จะต้องมีคุณสมบัติอย่างอื่นอีก จะต้องรับราชการทหาร จะต้องสำเร็จการศึกษาอย่างนั้น อย่างนี้ กลายเป็นไทยประเภท ๒ คือ เขาอุปถัมภ์ขึ้นในแผ่นดินไทย เขาถือสัญชาติไทยโดยกฎหมายแล้ว แต่กลายเป็นไทยประเภท ๒ เพราะฉะนั้นเรื่องเหล่านี้ก็กลายเป็นทำให้เกิดมีเรื่องซ้ำ ๆ เกิด

ขึ้นมาในจุดนี้หลายเรื่อง เป็นต้นว่าในครั้งหนึ่งท่านทั้งหลายคงจำได้ว่า เราได้กลับไปเยือนหน้าที่ที่สำคัญของพลเมือง คือหน้าที่ในการเป็นทหาร ให้แก่ไทยประเภท ๒ ไม่ต้องเป็นทหาร ซึ่งความจริงเขาก็ดีใจ คงทราบแล้วว่าไม่มีใครอยากมารับราชการทหาร ซึ่งหลักนี้ในประเทศต่าง ๆ ในรอบบ้านเราอย่างเวียดนามได้โดยเฉพาะต้องการให้ผู้ที่มิเชื่อสายต่างด้าวกลายมาเป็นเวียดนาม ก็เพราะต้องการให้มาเป็นทหาร พอพวกนี้ไม่ยอมเป็นทหารก็ให้กลับไปประเทศของตัวเอง เพราะฉะนั้นหน้าที่นี้เป็นหน้าที่สำคัญเรากลับไปเว้นให้เขา เพราะห่วงกลัวเขาจะเอาใจออกห่างจะเป็นอันตรายในความปลอดภัยของประเทศชาติ ณ ชื่อนี้ แต่ในขณะเดียวกันเราก็ไปตัดสิทธิในทางการเมือง ซึ่งผมได้เรียนแล้ว คือว่า เช่น ในเรื่องกฎหมายเลือกตั้ง ทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นไทยไม่สมบูรณ์ ไทยประเภท ๒ หรือไทยดี ๒ ไป ทำให้พวกนี้เกิดความรู้สึก ซึ่งในสมัยก่อนไม่มีความรู้สึก เมื่อมีเช่นนี้พวกนี้เกิดมีความรู้สึกที่เราเป็นไทยประเภทที่ร่วมสุขเท่านั้น ไม่รวมทุกข์ด้วยสบายไป ร่วมสุขด้วยแต่ไม่ร่วมทุกข์ ไทยประเภท ๒ อยู่ในที่ ๆ ได้รับความคุ้มครองในทางกฎหมายดี อยู่ในเขตเทศบาลมีบริการความสุชาติ มีน้ำมีไฟดี แต่ไทยประเภท ๑ อยู่ท้องไรท้องนา พวกเราเกณฑ์มาเป็นทหาร เลือดไทยแท้

นี้ครับเป็นข้อหนึ่ง เพราะว่ากฎหมาย เราแบ่งแล้วกฎหมายสัญชาติ เราไปให้เขาเป็นไทยโดยกำเนิดแล้ว แต่กลายเป็นไทยประเภท ๒ เช่นนี้ ซึ่งหลักอันนี้ก็ผิดกับหลักปฏิบัติของประเทศซึ่งเผชิญกับปัญหาพลเมือง ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากชนชาติต่างด้าวในประเทศเพื่อนบ้านของเราทั้งสิ้น อย่างประเทศเวียดนาม พม่า อินโดนีเซีย เรามีแต่ตั้งรังเกียจเพื่อแยกไม่ได้คิดแก้ไขเพื่อรวม มีแต่ตั้งข้อรังเกียจ

นอกจากนั้นยังมีเรื่องซ้ำ เมื่อครั้งหนึ่ง ไม่ทราบว่าเป็นกฎหมายนี้ยังใช้อยู่หรือไม่ ในทางทหารผู้ที่ป็นนายทหารไม่ได้ ถ้าบิดาหรือมารดายังเป็น

คนต่างด้าว หรือพิสุจน์ไม่ได้ว่าถือสัญชาติไทยแล้ว ไม่สามารถจะเป็น นายทหารได้ เป็นได้อย่างมากพลทหารหรือนายสิบ เรื่องนี้เป็นเรื่องจริง แล้วนายทหารผู้นี้บิดาเป็นคนชั้นเจ้าพระยามีชื่อเสียง แต่มารดา ยังพิสุจน์ไม่ได้ว่ามีสัญชาติไทย เกือบจะเป็นนายทหารไม่ได้ แต่ในขณะที่ เดียวกันผู้ใหญ่ในราชการของเราขณะนั้น รัฐมนตรีก็ดีหรือองคมนตรี ขอประทานโทษที่ผมยกเอาเหตุผลชัด ๆ มา เอาตัวอย่างดังกล่าวนี้มา หรือคณะผู้สำเร็จราชการในยุคนั้นในยุคเดียวกันนั้น สืบเชื้อสายมาจาก คนต่างด้าว บางท่านก็เพียง GENERATION เดียวกัน คือในช่วงคน เดียวเท่านั้น นี่เป็นเรื่องซ้ำที่เกิดขึ้น เพราะว่าเราเปลี่ยนเมื่อครั้งปี ๒๔๙๒ มา ทำให้เกิดผลสะท้อนมาในขณะนั้น และปัจจุบันก็ได้มีผู้ตัดช่องนี้มา เป็นเครื่องมือทางการเมืองอย่างที่กระผมได้เรียน แต่ไม่ขอเรียนซ้ำใน ที่นี้เป็นดาบสองคม พยายามแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเมืองจาก จุดนี้ ความรู้สึกในเรื่องแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติเผ่าพันธุ์นี้ เป็นเครื่องมือ ในทางการเมืองตลอดมา และอาจจะใช้ต่อไปอาจจะเป็นเรื่องรุนแรง หนักขึ้น

กระผมขอเรียนที่ท่านบอกว่าพวกนี้เป็นพวกที่มีความมั่งคั่งใหญ่ ใฝ่สูงนั้น กระผมขอแย้ง คือพวกนี้เมื่อมีจุดอ่อนจุดไหวที่เราได้ทำไว้ เขา จึงแสวงผลในจุดอ่อนนั้นทั้งหมดเหล่านี้ หรือเป็นต้นเหตุมาหรือติดตาม มา เนื่องจากการเปลี่ยนชื่อประเทศจากสยามมาเป็นไทยในครั้งนั้นทั้งสิ้น กระผมว่าประเด็นสำคัญอย่างที่ว่ามีอะไรเกิดขึ้นก็ได้เกิดขึ้นแะ และก็เป็นเรื่องของปัจจุบันหรือเรื่องจะมีไปในวันข้างหน้า ฉะนั้นเท่าที่ กระผมได้ทราบเรียนมายี่ดียวนั้นจะเห็นว่า เจตนารมณ์ของการใช้ชื่อไทย ในครั้งแรก ที่เปลี่ยนมาจากสยามนั้นไม่เหมาะสม เพื่อจะให้ชัดว่าเปลี่ยน จากสยามมาใช้ไทยในครั้งนั้นไม่เหมาะสมด้วยหลักการดังกล่าวแล้ว ให้ ผลสะท้อนเสียหายในทางการเมืองการปกครองปัจจุบันและอนาคต

อย่างไรนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวกระผมเห็นว่าเมื่อเราผิดพลาดไปแล้ว ก็ควรจัดแก้ไขให้ถูก และคำว่าสยามอาจจะใช้แก้ปัญหาข้างต้นได้ เพราะสยามเป็นคำกลาง ๆ รวมถึงจิตใจของพลเมืองของเราที่มีเชื้อชาติไทยเป็นส่วนใหญ่ และสืบเชื้อสายมาจากคนชาติอื่นอีกด้วย เป็นการแสดงความใจกว้างของคนไทย เป็นการรวมคนให้เป็นเอกภาพปึกแผ่น ยุติการกระทบกระทั่งอันเนื่องมาจากการแตกต่างเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ซึ่งมีผู้นำมาหาประโยชน์ในทางการเมืองเสียได้

กระผมยังมั่นใจอยู่เสมอว่าเรื่องเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ไม่สำคัญนัก สำคัญอยู่ที่การกระทำ ไทยแท้ ไทยไม่แท้ ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่การทำความดีหรือทำความชั่วเท่านั้น พระพุทธศาสนาก็ยืนยันหลักข้อนี้อยู่เสมอ เราก็คือเป็นชาวพุทธ การคำนึงถึงเชื้อชาติเผ่าพันธุ์เป็นใหญ่เป็นสิ่งที่พินสมัย กระผมเชื่อว่าคนไทยทั่วไปโดยนัยแล้ว เรามีใจกว้าง แล้วไม่รังเกียจในเรื่องผิวในเรื่องเชื้อชาตินัก ถ้าหาไม่แล้วเราคงไม่ผสมกับชาวต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ไม่เหมือนคนอเมริกันขาวและอเมริกันนิโกรดำที่เราตั้งรังเกียจไทยไม่เท่านั้น ถ้าหากพิจารณาให้ซึ่ง ๆ แล้ว ไม่ใช่ปัญหาเชื้อชาติเป็นปัญหาอย่างอื่น เป็นปัญหาในทางเศรษฐกิจ ปัญหาในทางการเมือง เรารังเกียจเห็นเขาหากินเก่งกว่าเรา เรารังเกียจเขา เพราะเกรงว่าเขาจะเอาใจออกห่างจากเรา ถ้าเป็นปัญหาเชื้อชาติแล้ว เราจะไม่ผสมกับคนต่างด้าวที่เขาเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ไม่เหมือนกับคนอเมริกันขาวและอเมริกันดำ แต่คนอเมริกันขาวและอเมริกันดำก็เหมือนกัน ถ้าพิจารณาให้ชัดแล้วไม่ได้อยู่ที่เชื้อชาติ โดยเฉพาะในปัญหาทั่ว ๆ ไปอยู่ที่ปัญหาทางเศรษฐกิจ ตราบดีที่ฝรั่งขาวเห็นนิโกรดำยังเป็นบอยอยู่ในโฮเต็ล หรือเป็นคนยากจนอยู่ ฝรั่งขาวไม่รู้สึกเดือดร้อน ถ้าตราบดีฝรั่งขาวเห็นนิโกรดำเริ่มมีบทบาทในเรื่องสังคมเศรษฐกิจฐานะเท่าเทียม ฝรั่งขาวทนไม่ได้ นี่เป็นเรื่องเศรษฐกิจ ไม่ใช่เชื้อชาติ

ถ้าเราพิจารณาให้ซึ้ง ๆ แล้วจับประเด็นใหญ่ให้ถูกไม่ใช่แก้ที่ผล เราจะเห็นว่าวิธีแก้ปัญหารื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ การที่จะแก้คำว่าชื่อสยามนี้ จะมีส่วนในการที่จะแก้ปัญหานี้มีอยู่หาน้อยไม่ นี่ก็เป็นเหตุผลที่กระผม ได้นำมาเฉพาะประเด็นที่เป็นจุดสำคัญ สาเหตุการใช้เจตนารมณ์ของการใช้ชื่อไม่เหมาะสมอย่างไร กระผมขอประทานรบกวนเวลามาเพียงเท่านี้

ต่อไปนี่ก็เป็นส่วนที่ผมจะได้นำมากล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่ท่านสมาชิกบางท่านได้เสนอที่ประชุมไว้เมื่อครั้งที่แล้วตามสมควร คือ ที่มีบางท่านอ้างว่า คำว่า “ไทย” กระทั่งรัดดีกว่า “สยาม” นั้น นี้ กระผมขอเรียนตามหลักวิชาทางความไพเราะของสำเนียง ที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า ยูฟอนี (EUPHONY) จะเป็นการตรงกันข้าม สำเนียงไทยเขาว่าผิดหลักความไพเราะ เพราะพยางค์เดี่ยวและห้วนไม่เหมือน คำว่า “สยาม” ซึ่งไพเราะกว่า ดังจะเห็นได้เวลาเราบอกฝรั่งว่า ฉันเป็นคนไทย ไอแอมไทย ครั้งแรกส่วนมากไม่ค่อยเข้าใจ เพราะอาจจะเข้าใจเป็นอย่างอื่น แต่ถ้าบอกว่าไอแอมไซมิส จะเข้าใจทันที หรือไม่ก็ต้องใช้บอกว่า ไอแอมฟรอมไทยแลนด์ นี่ถึงจะเข้าใจ ชื่อประเทศอื่น ๆ ที่สั้น ๆ ก็มี แต่ของเขาเป็นกล้ำสองพยางค์ เช่น ประเทศกรีซ เป็นเสียงยาวและไพเราะ แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องเล็กไม่สำคัญอะไร ซึ่งนำมาพูดเพื่อแก้กับที่มีบางท่านได้อ้างถึงในข้อนั้น เพราะว่าที่อ้างคำว่า “ไทย” กระทั่งรัดและเพราะดี โดยหลักความไพเราะของสำเนียงแล้วก็ไม่สู้จะถูกนัก แต่ความจริงไม่ใช่เรื่องสำคัญอะไร ที่ผมนำมานี้ก็เพื่อมากล่าวถึงที่มีบางท่านได้กล่าวมาแล้วเท่านั้น

นอกจากนั้น เมื่อครั้งที่แล้วได้มีสมาชิกผู้มิเกียรติด้านหนึ่งได้กรุณาอ้างว่า เสียงประชาชนส่วนใหญ่ที่ส่งมาให้คณะกรรมการพิจารณาฟังความคิดเห็น ประชาชนให้คงใช้คำว่า “ไทย” นั้นมีจำนวนมาก ควร

จะเป็นเครื่องวัดได้แล้วสำหรับข้อนี้ กระผมกลับเห็นด้วยกับสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่งเมื่อคราวที่แล้ว ซึ่งได้ค้านไว้ว่าจะวัดได้อย่างไร ถ้าการวัดเสียงนั้นไม่วัดด้วยวิธีการสำรวจที่ถูกต้อง จะเอาเพียงจำนวนความคิดเห็นที่มีผู้เขียนส่งมามีจำนวนมากกว่ากัน กระนั้นหรือ ความเห็นที่ส่งมาก็เป็นเพียงความเห็นส่วนหนึ่งของประชาชนบางคนเท่านั้น เราไม่ควรจะเอาจำนวนความคิดเห็นที่มากเป็นใหญ่ เราควรพิจารณาเหตุผลเป็นสำคัญด้วย เรื่องนี้ก็เป็นตัวอย่าง สมมติว่ามีการเดินขบวนประชาชนสัก ๑ หมื่นเดินขบวนขึ้น เสียงแสดงมติดังอย่างหนึ่ง เราจะเหมาเอาหรือจะอนุโลมเอาได้หรือไม่ว่า นั่นเป็นเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ หากไม่มีการสำรวจด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ประชาชนส่วนใหญ่อีกหลายล้านคน ซึ่งอาจจะไม่มีความเห็นตรงกับกลุ่มเดินขบวนสองหมื่นคนนั้นเลย แต่เขาไม่ยากที่จะมาแสดงออกซึ่งความเห็นในการเดินขบวนอย่างนั้นก็ได้นี้ กระผมเห็นว่า หลักการถือเสียงข้างมากพึงระวังเหมือนกันในเรื่องนี้ เพราะเสียงข้างมากไม่ใช่หมายความว่า จะเป็นเสียงสวรรค์เสมอไป

อีกข้อก็เป็นประเด็นที่กริ่งเกรงกันมาก ในเรื่องการจะเปลี่ยนชื่อกลับมาใช้ชื่อสยามนี้ บอกว่าถ้าเปลี่ยนมาแล้วเกรงจะเกิดการสับสนแก่ชาวต่างประเทศ เพราะรู้จักคำว่า “ไทย” แล้ว เปลี่ยนมาเป็น “สยาม” เด็กเล็กจะพลอยลำบาก อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ กระผมเห็นว่าเรื่องนี้ไม่สำคัญ เป็นประเด็นเล็กน้อยไม่ใช่ประเด็นใหญ่ ประเด็นใหญ่อยู่ที่ว่า หากเรายอมรับว่าการเปลี่ยนมาใช้ไทยในครั้งแรกนั้น ผิดหลักและไม่เหมาะสมอยู่แล้ว ก็ควรแก้ไขใหม่ให้ถูก ดีกว่าปล่อยเลยตามเลยดังที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคนแรก ได้กล่าวเน้นหลักข้อนี้ไว้ เมื่อคราวประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญครั้งที่แล้ว

สำหรับในเรื่องนี้กระผมขอขำอีกครึ่งหนึ่งว่า ในยุคซึ่งโลกแคบเข้า

ด้วยเครื่องมือในการติดต่อ การคมนาคมสื่อสาร ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ที่ได้อภิปรายเมื่อครั้ง ท่านก็เป็นนักสื่อสารคมนาคม ท่านคงทราบดี ในสมัยปัจจุบันเครื่องมือสื่อสารคมนาคม วิธีการประชาสัมพันธ์ทันสมัยเหลือเกิน เราก็อาจจะแก้ปัญหาเรื่องที่สับสนนี้ได้ภายในเวลาอันจำกัดที่สุด สมัยก่อนกว่าจะติดต่อจากกรุงเทพฯ ไปเชียงใหม่ใช้เวลาเป็นแรมเดือนแรมปี แต่สมัยนี้ใช้เวลากันเพียงนาที วินาทีเท่านั้น เรื่องนี้อาจจะไม่ถึง ๓ เดือนเท่านั้นรู้จัก แม้ในขณะนี้เด็ก ๆ ที่กระผมเลี้ยงไว้ เป็นลูกบุญธรรม กลับจากโรงเรียนยังถามเรื่อง ชื่อสยามกับไทย เพราะพูดกันในโรงเรียนครูปูตกัน ยิ่งการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ในยุคที่โลกแคบเข้า คือเช่นเรื่องนี้เป็นเรื่องเล็กเหลือเกินแล้ว ประการสำคัญ เราไม่ได้กลับไปใช้ชื่อใหม่อะไร ไม่ใช่ไปอินเวนท์หรือไปนิมิตชื่อใหม่ขึ้น เราใช้ชื่อเก่า ซึ่งยังรู้จักกันอยู่กลับมาใช้ใหม่เท่านั้น ไม่ใช่ไปตั้งชื่อเอาใหม่ซึ่งคนโมเมขึ้นมาก็ไม่รู้เรื่องว่าชื่อนี้คืออะไร เป็นชื่อซึ่งยังรู้จักกันอยู่แล้วนำมาใช้ใหม่เท่านั้น ส่วนผลที่จะได้ในทางการเมืองการปกครอง ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตมีมาก ดังที่ผมได้กราบเรียนมาตั้งแต่ต้นแล้ว กระผมก็ไม่อยากจะทำซ้ำอีกว่าชาติต่าง ๆ ที่แม้เป็นชาติใหญ่เขาก็เคยเปลี่ยนชื่อมาหลายครั้ง อย่าลืมนะชื่อประเทศกับชื่อชาติไม่เหมือนกัน อย่างที่เมื่อครั้งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็ได้กล่าว อย่างชาติอังกฤษเขาเปลี่ยนเขามุ่งในทางประโยชน์เพื่อให้สอดคล้อง ชื่อประเทศให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ในทางการเมืองและการปกครองในปัจจุบันเป็นใหญ่ เปลี่ยนจากอังกฤษมาเป็นบริเทนใหญ่ มาเป็นสหราชอาณาจักร แต่คนก็ยังเรียกชื่อชาติก็ยังเรียกตามของตัวเป็นอิงลิช เป็นสก็อตเป็นไอร์แลนด์ เป็นเวลไปตามนั้น แม้ในประเทศเพื่อนบ้านของเราอย่างอินโดนีเซียนี้ ถ้าตามชื่อชาติควรจะเรียกประเทศชวออย่างที่เรารู้จักมากกว่า ทำไมเขาเรียกอินโดนีเซียซึ่งไม่มีความหมายในทางชื่อชาติเลย ก็เพราะเขาต้องการรวมคน

นี่กระผมก็ได้กล่าวมายืดยาว เพราะฉะนั้น ท่านประธานที่เคารพ ในที่สุดก่อนจบใคร่ขอเรียนฝากที่ประชุมอันมีเกียรติไว้ด้วยความเคารพ อย่างยิ่งว่า ก่อนที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติแห่งที่ประชุมนี้ จะได้ตกลงใจ ให้ชื่อประเทศว่าอย่างไร สยาม หรือ ไทย นั้น ขอได้โปรดกรุณาตั้งใจ ด้วยเหตุผลให้จงหนัก ขอให้เอาเรื่องอารมณ์ออกไปเสียด้วย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีผู้พูดกันว่าสภาาร่างรัฐธรรมนูญของเราขณะนี้ประกอบด้วยสมาชิกส่วนมากเป็นคนไทยภาคกลาง หรือไม่ก็มีภูมิลำเนาส่วนใหญ่ อยู่ภาคกลางด้วยแล้ว ก็ควรจะพิจารณาให้มากสักหน่อย

กระผมเห็นด้วยกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่ง เมื่อคราวประชุมครั้งที่แล้ว ซึ่งได้กล่าวไว้อย่างน่าฟังว่า ในการอภิปรายเรื่องชื่อประเทศนี้การแพ้ชนะไม่สำคัญ เราไม่ใช่มาโต้วาทีกัน สำคัญอยู่ที่ เหตุผลที่จะจารึกไว้เป็นประวัติศาสตร์ในการใช้ชื่อประเทศของเราว่า เหมาะสมคู่ควรหรือไม่ อย่าให้คนรุ่นหลังมาหัวเราะเยาะได้ว่าเป็น เหตุผลที่ไม่สมควรก็แล้วกัน นี่ที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านเคยบอกว่า ท่านชอบคำว่า “สยาม” ด้วยเหมือนกัน ท่านก็ได้สนับสนุนหลักข้อนี้ ขอได้โปรดอย่านึกว่าการให้ชื่อประเทศนี้เป็นเรื่องซึ่งไม่สำคัญ ตรงกันข้ามชื่อประเทศจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลได้ผลเสียและโชคชะตาและอนาคตของประเทศเราอย่างมาก ขอบพระคุณ

พลเรือตรี หม่อมเจ้ากาฬวรรณดิศ ดิศกุล : ก่อนอื่นผม ต้องขออภัยด้วยในฐานะที่ผมเป็นสมาชิกหน้าใหม่ก็อาจจะไม่ชัดเจนใน เทคนิคของการอภิปรายนัก แต่ผมก็ได้นั่งฟังการอภิปรายเรื่องชื่อของ ประเทศเรานี้มาเป็นเวลา ๓ ครั้งแล้ว แล้วก็มีบุคคลบางคนหลายคนที่ ได้อ้างพระนามของเสด็จพ่อของผม ผมเองก็ไม่ใช่นักประวัติศาสตร์อะไร แต่ผมก็เคยได้ยินท่านเล่าให้ผมฟังเหมือนกัน นี่ผมก็อยากจะมาเรียน

ให้ที่ประชุมทราบถึงเหตุผลบางอย่าง ซึ่งบางท่านก็ได้อ้างถูกบ้างผิดบ้าง ก่อนอื่นกระผมเสียใจที่จะเรียนว่า กระผมไม่เห็นด้วยกับท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ๒ ท่าน ที่ได้ขึ้นมาอภิปรายในวันนี้ในเรื่องที่ว่า การที่จะเรียกชื่อประเทศเรานั้นไม่ควรจะยึดถือหลักในทางประวัติศาสตร์ กระผมมีความเห็นว่าตรงกันข้าม เพราะว่าไม่มีประเทศใดที่จะหนีประวัติศาสตร์พ้น ไม่ว่าจะประวัติศาสตร์นั้นจะเลวหรือดีก็ย่อมจะต้องคงอยู่ จะหนีไปไม่พ้น ดังนั้นท่านจะเห็นได้ว่าเมื่อมีชาวต่างประเทศเข้ามาทำงาน มาเที่ยว หรือมารับราชการในประเทศเรา สิ่งแรกที่เขาจะต้องทำ เขาจะต้องอ่านประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเราก่อน เพราะฉะนั้นการที่ประเทศมีชื่อเสียงดีหรือมีกิตติคุณดีในต่างประเทศเวลานี้ ก็เพราะว่าเรามีประวัติศาสตร์ดี เช่น พระเจ้าแผ่นดินพระมหากษัตริย์ส่วนมาก เกือบจะทุกพระองค์ ทรงมีทศพิธราชธรรม คนไทยมีนิสัยใจคอกว้างขวางไม่เคยเบียดเบียนชนหมู่น้อยที่เข้ามาหากิน หรือเข้ามาอาศัยในประเทศเรา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อครั้งปอร์ตุเกตุเข้ามาครั้งแรก พระเจ้าแผ่นดินเราก็พระราชทานที่ที่จะสร้างโบสถ์ให้เขากระทำพิธีการทางศาสนา ในขณะที่เดียวกันในยุโรปเอง จะฆ่าฟันกัน ก็เพราะว่าบางคนถือลัทธิแคธอลิก บางคนถือโปรเตสแตนต์ เหล่านี้เป็นต้น

นี้แสดงว่าประวัติศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะทำให้ชื่อเสียงของประเทศหนึ่งประเทศใดนั้นดีหรือเลว เพราะฉะนั้นกระผมยังมีความเห็นว่าการที่จะตั้งชื่อประเทศเรานั้นควรจะยึดถือหลักทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทยเรานี้ เป็นประวัติศาสตร์ที่ดีเลิศ จะเห็นได้ว่าเมื่อ ๔,๐๐๐ ปีมานี้ ในประเทศจีนนั้นมีคนไทยมากกว่าจีน และประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่จีนเคยยกย่องว่า เป็นเดอะเกรต (THE GREAT) คือเรียกว่า ไต้โหม่ง โหม่งนี่แปลว่า ใหญ่ ตามธรรมดาแล้ว จีนจะเรียกทุกชาติว่าปาเถื่อนทั้งนั้น คือว่าไทยเป็นชาติเดียวที่จีน

ยกย่องเรียกว่า ประเทศไทยใหญ่ นี้กระผมก็ถือว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจมากเหมือนกัน

อนึ่ง ขนเฒ่าไทยตั้งแต่ ๔,๐๐๐ ปีมาแล้วนั้น เราเคยเรียกเราว่าไทยตลอดมา เราไม่เคยเรียกเราว่าชาวสยามหรือประเทศสยามเลย สยามนั้นมีท่านนักประวัติศาสตร์เคยกล่าวว่ามาจากชื่อเก่าของกรุงสุโขทัยคือเสียม ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเมื่อคืนนี้ก็บอกว่าเป็นชื่อที่อินเดียตั้งให้เรียกเรา เท่าที่กระผมจำได้เสด็จพ่อของกระผมได้เคยเล่าให้กระผมฟังว่า คำว่าสยามหรือไซแอมนั้น มาจากชื่อของเมืองที่ขนเฒ่าไทย อยู่ในเมืองจีนชื่อเซียนเมื่อครั้งจะเป็น ๔,๐๐๐ ปี หรือ ๒,๐๐๐ ปี กระผมก็จำไม่ได้ แต่มาจากเมืองเซียนก็เรียกว่าชาวเซียน ต่อไปคำว่า เซียน คือถ้าจะสะกดเป็นภาษาอังกฤษตัวเซียน กับเซียมนี้ต่อไปก็กลายเป็นไซแอมไปนั่นเอง นี่ท่านเคยเล่าให้กระผมฟังอย่างนี้จะผิดหรือถูกอย่างไร เพราะว่าทุกคนก็มีเหตุผลที่จะอ้าง

แต่อย่างไรก็ดีกระผมขอยืนยันว่าเมื่อก่อนรัชกาลที่ ๔ นั้นเราไม่เคยเรียกประเทศเราเองว่าสยามเลย และแม้หลังจากรัชกาลที่ ๔ คนส่วนมากก็ยังไม่นิยมเรียกชื่อประเทศเราว่าประเทศสยาม ก็ยังเรียกว่าเมืองไทยอยู่นั่นเอง แม้ว่าเสด็จพ่อของกระผมเองซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ก็รับสั่งเรียกว่าเมืองไทยเราอยู่เรื่อย ๆ ไม่ค่อยรับสั่งเรียกว่าประเทศสยามเลย

เพราะฉะนั้นคำว่าสยามนั้นเป็นชื่อที่ชาวต่างชาติให้เรา เราไม่ได้เรียกเราเอง เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่าไม่มีเหตุอะไรที่เราจะนำมาเอาชื่อสยามมาใช้เรียกชื่อประเทศเราว่าเช่นนั้น นอกจากนั้นเมื่อในภาษาไทย เราเรียกประเทศที่คนอังกฤษอยู่ว่าประเทศอังกฤษ ที่พวกคนลาวอยู่เรียกว่าประเทศลาว ประเทศเขมร ทำไมเราจึงจะเรียกประเทศที่คนไทยอยู่ประเทศสยามไม่ใช่ประเทศไทย

พันเอก สุข เปรนาวีน : ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปอ่านหนังสือเล่มหนึ่งในหอสมุดของสมาคมภูมิศาสตร์ในประเทศไทยฉบับนั้น เป็นหนังสือที่เก่าที่สุดเล่มหนึ่งเรียกประเทศไทยเราว่า เอส.ไอ.เอ.เอ็น. (SIAN) ไม่ใช่ เอส.ไอ.เอ.เอ็ม. (SIAM) ซึ่งจะอ่านว่าซีอาน หรือไซแอนอะไรก็แล้วแต่ และเล่มหลัง ๆ ต่อมาจึงได้เขียนว่า เอส.ไอ.เอ.เอ็ม. (SIAM) ไป และต่อมาเมื่อข้าพเจ้าได้ไปประเทศปอร์ตูกัลก็ปรากฏเขาเรียกเราว่า เอส.ไอ.เอ.โอ. (SIAO) ซึ่งนานาประเทศก็เรียกชื่อเราต่าง ๆ กันไป มลายู ปรากฏว่าเขาเรียกเราว่าโอรังเซียมอย่างนี้ คำชื่อประเทศที่ต่างประเทศเรียกนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าเราซึ่งเป็นเจ้าของประเทศเราควรมีสิทธิที่จะตั้งชื่อของเราเองดีกว่า

หลักฐานอันนี้พอที่จะอ้างอิงได้ก็คือหลักกฎหมายอยู่ในกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในสมัยตั้งแต่สมัยอยุธยาแล้ว ก็ปรากฏชัดว่าเรียกชื่อประเทศไทยเรานี้ว่า แว่นแคว้นทวาราวดีศรีอยุธยา เรียกว่าแว่นแคว้นทวาราวดีศรีอยุธยา นี่ปรากฏในกฎหมายที่ใช้ในสมัยอยุธยา แล้วต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ทรงสั่งชำระสะสางกฎหมายที่ใช้ในสมัยอยุธยานั้นเมื่อพุทธศักราช ๒๓๑๐ ซึ่งเรายังถอดนำมาใช้เป็นบางส่วนในกฎหมายปัจจุบันนี้ เราเรียกกันว่ากฎหมายตรา ๓ ดวงนั้น ขึ้นต้นในคำปรารภของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ท่านก็ทรงเรียกว่า ใช้คำว่าพิภพกรุงเทพทวาราวดี อันนี้ก็หมายถึงชื่อประเทศนั่นเอง

ต่อมาก็ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงที่ไปชำระสะสางแล้วชัดเจนว่าได้ใช้คำว่าไทย ไท มี ย การันต์ด้วย ในกฎหมายนี้เขียนไว้ชัดเจนทีเดียวว่าให้หมายถึงอิสราฟ คำว่า อิสราฟนี้ได้ใช้มานานแล้ว คำว่า ไทย หมายถึงอิสราฟ เมื่อปรากฏเช่นนี้แล้วข้าพเจ้าก็ได้ดูพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน ก็ปรากฏคำว่า ไทย มี ย สะกดนี้หมายถึง ความเป็นอิสระแก่ตัว คำว่าประเทศไทยหรือไทยนี้ก็เป็น

มงคลนาม เป็นนิมิตอันดีที่หมายถึงอิสรภาพที่เราได้รับการเอกราชของชาติมาในอดีตและในปัจจุบัน และเป็นนิมิตมงคลที่เราจะได้พยายามรักษาเอกราชของชาติไทยนี้ให้ยืนยงคงอยู่ชั่วกาลปาวสานต่อไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้ามีความเห็นว่าชื่อประเทศไทยนี้เหมาะสมแล้ว ท่านประธานที่เคารพ เราไม่ควรที่จะเปลี่ยนเป็นอื่นต่อไป ควรคงคำว่าประเทศไทยไว้ตามเดิม

นายมาลัย ชูพินิจ : นี่ก็เป็นครั้งที่ ๓ ในการที่เราจะได้พิจารณา คำว่าเราควรจะได้ชื่อคำว่า ประเทศไทย ต่อไปตามเดิม หรือว่าควรจะไปเปลี่ยนเป็นประเทศสยาม ที่นี้ก่อนอื่นผมขออภัยที่จะอภิปรายเพิ่มเติมเพียงเล็กน้อย ภายหลังที่ได้สดับตรับฟังมาเป็นเวลาช้านานแล้ว คือ กระผมเห็นอย่างที่ท่านสมาชิกได้กล่าวเมื่อกี้ว่า เรื่องการพิจารณาชาติก็ดี ประเทศก็ดี เราหนีประวัติศาสตร์ไม่พ้น แม้แต่โลกกำเนิดของโลก การแบ่งแยกชาติมนุษย์ตามยุคตามสมัยเราต้องอาศัยประวัติศาสตร์ เพราะว่าประวัติศาสตร์เป็นข้อเท็จจริง ความผิดพลาดในการที่เราต้องมาเสนอระเบียบวาระอันนี้ขึ้นมาว่าไทยหรือสยามนี้ ก็มาจากความผิดพลาดที่ไม่ได้ดูประวัติศาสตร์กัน หรือว่าเราละทิ้งประวัติศาสตร์เสีย เพราะว่าในการที่คำปรารภของรัฐบาล ในสมัยที่จะเปลี่ยนชื่อจากสยามเป็นไทยครั้งกระนั้นก็เห็นได้ชัด ๆ ที่เดียวว่าไม่ได้อ้างเหตุอื่นเลยนอกจากว่าเป็นคำที่เลื่อนลอย จดจำกันต่อ ๆ มา ไม่มีกฎหมายบังคับและเป็นคนชาติอื่นเขาตั้งขึ้น ไม่ใช่คำของไทย มีอยู่เท่านี้เองที่ได้อ้าง แต่ว่าท่านหาได้คิดไม่ว่าที่ว่กันไม่พบทางประวัติศาสตร์นั้นประวัติศาสตร์มีปรากฏอยู่แล้ว ดังที่กระผมได้เคยกราบเรียนมาย่อ ๆ เมื่อคราวก่อนนี้

แต่ว่าภายหลังที่เราได้อภิปรายกันมา ๒ ครั้งที่แล้ว ก็ดูเหมือนจะยุติกันได้ว่าคำว่า **สยาม** มีมาตั้งแต่ดั้งเดิมในท้องที่นี้ที่เราอยู่เป็น

เมืองไทยในขณะนี้ อาจจะมีตั้งแต่พวกอินเดียหรือพวกเขมร เขมรเดิม ครับ ไม่ใช่เขมรในปัจจุบันนี้ ย้ายมาจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอินเดีย หรือทางเหนือของปากีสถานเดี๋ยวนี้ อาจจะมีตั้งแต่สมัยพวกนั้นมาตั้งชื่อไว้ก็ได้ หรืออาจจะในระยะต่อ ๆ มาภายหลังที่ไทยเราถูกกุบไลข่านขับไล่ตั้งแต่ ๑๘๙๖ ลงมาอยู่ในภาคพื้นนี้แล้วก็ได้ นี่ก็ไม่สำคัญ แต่ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่าดินแดนแห่งนี้ชื่อเดิมก็คือสยาม และดังที่กระผมเคยกราบเรียนเมื่อคราวก่อนแล้วว่า สมัย ๑๘๙๓ เมื่อกุบไลข่านส่งโจวตากวนหรือโจวตากวน ซึ่งได้เข้ามาอยู่ที่นครวัดเป็นเวลาถึง ๑๑ เดือน ก็ได้เขียนเล่าความเกี่ยวกับนครวัดเกี่ยวกับกัมพูชาและประเทศสยามไว้มาก อันนี้ปรากฏชัดอยู่ เพราะว่าจดหมายเหตุจีนฉบับนี้มีสเตอริโอภาพลัมบูซ่า ได้พิมพ์ขึ้นเป็นภาษาฝรั่งเศสที่กรุงปารีส เมื่อ ๑๘๙๙ อันนี้พอที่เราจะหาอ่านกันได้ นี่เขาได้ระบุชัดทีเดียวว่าดินแดนนี้มีชื่อสยามอยู่ก่อนแล้ว นี่แหละครับคือประวัติศาสตร์เป็นข้อเท็จจริงซึ่งเราจะหนีไม่ได้

ทีนี้สำหรับคำว่า ไทย หรือ สยาม นี้กระผมมีความเห็นว่า เราควรจะแยกออกเป็น ๒ ประการ คือ สยามคือถิ่นที่อยู่เป็นภูมิภาคก็เหมือนกับบ้าน แต่ส่วนไทยเป็นบุคคลเป็นเชื้อชาติไทยที่เราได้อพยพลงมาตั้งแต่เหนือ หรืออย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวมาเมื่อตะกี้ เรามีประวัติศาสตร์มาไม่ใช่สองพันปีอย่างที่นักประวัติศาสตร์รุ่นก่อน ๆ ได้เคยเขียนไว้ การค้นคว้าต่อมาภายหลังได้ปรากฏแน่ชัด ประวัติศาสตร์ของไทยเราสีพันกว่าปี และแทนที่จะอยู่เฉพาะใต้แม่น้ำแยงซีเกียงลงมาทางนี้ กลับปรากฏว่าอยู่ไปถึงภาคใต้ของทะเลสาบแคสเปียน อันนี้กระผมก็ได้ไปพลิกดูเสร็จแล้วก็ปรากฏว่าค้นคว้ากันได้ใหม่ ๆ เป็นอันมาก

ปัญหาก็มีอยู่ว่าโดยคำว่าไทยแล้วเรามีประวัติศาสตร์ดั้งเดิมมาตั้งแต่สี่พันปี แต่ส่วนคำว่าสยามนั้นเป็นที่อยู่หรือเป็นภาคพื้น ซึ่งเราได้อพยพภายหลังที่ได้ถูกเขาขับไล่ลงมา เพราะความรักสันโดษ ความรัก

สงบสบายของเรามากเกินไปก็ได้ร่นลงมาอยู่ที่นี้ ก็เป็นคนคล้าย ๆ เราได้ MIGRATE หรือ ได้อพยพลงมาหรือ EXODUS ลงมาสู่ภูมิภาคนี้ แล้วเราก็คงเป็นคนไทย แต่พื้นภูมิประเทศนี้ก็คือสยาม อันนี้กระผมจะไม่ขออ้างหลักฐานอะไรมาอีก เพราะว่าเท่าที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายได้อภิปรายกันมากก็รู้สึกว่าจะยุติได้แล้ว แต่ถ้าหากว่าจะอ้างกันตามประวัติศาสตร์แล้ว ข้อโต้แย้งไม่มี แล้วถ้าโต้แย้งก็ไปลงชื่ออยู่ว่าสยามนั่นเอง เพราะว่าหลักฐานนี้ก็ปรากฏอยู่จากประเทศโน้นบ้าง ประเทศนี้บ้าง ที่เขาเคยมาเกี่ยวข้องกับเรา เพราะฉะนั้นเราจะไปบอกว่าของเรานี้หลักฐานไม่มีเพราะว่าไฟเผาเสียบ้าง พม่าทำลายอะไรบ้าง นั่นตอนหลังไม่ใช่ตอนนั้น สยามนี้เข้าใจว่ามีมากกว่าพันปีแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าหากว่านามอันนี้ไม่เป็นมงคลนามหรือมิใช่ว่าสยามแล้วจะทำให้เกิดกสิยุค เกิดอะไรต่าง ๆ บรรพบุรุษของเราเห็นจะไม่ใช้กันมาเป็นเวลาดั้งพันกว่าปีแน่ ปัญหาที่มีอยู่ว่าโดยที่เราต้องการพิจารณากันว่าควรจะเปลี่ยนชื่อจากสยามเป็นไทยหรือไม่

กระผมจึงได้ขอให้แยกออกในระหว่างชาติหรือในระหว่างเชื้อชาติกับประเทศ ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ ก็เหมือนกับบ้านซึ่งเราย้ายไปอยู่ใหม่ บ้านเดิมมีชื่อว่าสุชาติ เพราะอยู่แล้ว ที่นี้เราจะไปเปลี่ยนกลับไปอีก บอกเป็นขั้นดูสติจดจามาพิจารณาหรืออะไรก็สุดแล้วแต่ นั่นก็เปลี่ยนได้ แต่เสร็จแล้วเราหันกลับไปสู่สุชาติอีกก็วกไปเวียนมาอย่างนี้ นี่ประการแรก คือว่า ตามความรู้สึกของกระผม การเปลี่ยนอะไรบ่อยนักก็ไม่สู้ดี นอกจากเหตุผลของความหมดเปลือง ความยุ่งยากในทางการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องเสียไปหลายอย่าง โดยจิตใจหรือความรักของผมเป็นคนที่มี MENTAL นิดหน่อยคือว่า รักคำว่าสยามเป็นของจริง ๆ และสนับสนุนด้วย เพราะฉะนั้นในการที่เปลี่ยนครั้งแรกนั้น ผมจึงเห็นว่าเป็นการเปลี่ยนซึ่งมีวัตถุประสงค์ไปในการการเมือง มีวัตถุประสงค์ไปในการที่ไม่ได้เกี่ยวกับ

ประวัติศาสตร์เลย เพราะฉะนั้นจึงได้อ้างแต่เพียงว่าไม่มีหลักฐานในทางประวัติศาสตร์ กำหนดจดจำเล่ากันต่อ ๆ มา

อันนี้ กระทบของประธานอภัยที่จะต้องทำความเข้าใจเรื่องเก่า ๆ ซึ่งบุคคลที่ไม่อยู่ในที่นี้ก็ไม่อยากกล่าวถึง เพราะว่าไม่มีโอกาสจะมาแก้ไขกันได้ แต่ว่าโดยจิตใจของกระทบแล้วขอรับรองเต็มที่ว่าควรจะเป็นสยาม เพราะเป็นชื่อบ้าน ไม่ใช่ชื่อคน เชื้อชาติเราเป็นไทย แต่บ้านที่เราอยู่เป็นสยาม อันนี้กระทบจึงอยากจะขอร้องและขอกราบเรียนต่อที่ประชุมว่า โดยความสมัครใจนั้นกระทบเองสนับสนุนเต็ม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์เลย เรื่องคำว่าสยามนี้ เพราะนี่เป็นข้อเท็จจริงตามประวัติศาสตร์ แต่คราวนี้เมื่อเราได้เปลี่ยนมาเป็นไทยแล้ว ผลของการเปลี่ยนนี้อาจจะมีข้อเสียหายข้อบกพร่องตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวมาแล้ว แต่ว่าเป็นความเสียหายซึ่งเป็นโบราณของเรอดีเหมือนกัน ในการที่เรียกว่าจะมาเปลี่ยนกันก็ทำไม่ความยุ่งยากจะเกิดขึ้น ทั้งที่เกิดขึ้นมาก่อนแล้วเหมือนกัน จริงอยู่ท่านบอกว่าเดี๋ยวนี้โลกแคบ เครื่องมือสื่อสารการสัญจรนั้นเราอาจจะกระทำให้โลกรู้จักได้ภายใน ๓ ชั่วโมงหรือ ๓ เดือน แต่ว่าทางปฏิบัติจริง ๆ อย่างนั้นจะรับไปได้หรือแก้ไขใหม่อย่างนั้นอย่างนี้ หรือที่ผมไปเห็นมาได้เดินทางมาหลายประเทศก็ไปเจอ โดยมากแผนที่ก็ไทยแลนด์ และ (สยาม) ถ้าเราเปลี่ยนอีกทีก็เป็นสยาม (ไทยแลนด์) ซึ่ง (สยาม) ก็คงจะเป็นไปอย่างนั้นหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ นี่แหละครับคือประวัติศาสตร์ เพราะฉะนั้น กระทบก็ขอร้องว่าที่เราได้รับมานี้ ถึงเราจะผิดพลาด เราไม่เห็นชอบด้วยหรือด้วยประการใด ๆ ก็ตาม

ผมอยากจะขอให้เป็นที่ไปในทางที่เรียกว่า อย่าให้เกิดความเสียหาย ประโยชน์ หรือเกิดความยุ่งยากวุ่นวายขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ก็จะได้มากสิ่งที่ผิดพลาดไปแล้ว เป็นของแน่นอนว่าเราควรจะแก้ไขอย่างที่ผมกราบเรียนการอภิปรายครั้งแรกแล้วว่า ถ้าเราเปลี่ยนจากไทยกลับไป

เป็นสยามนี้ จะได้อะไรเพิ่มขึ้น และอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเราไม่เปลี่ยนจะเสียหายอะไรไหม นี่เป็นประเด็นสำคัญที่ผมนึกอยู่ในใจเสมอ และก็ขอประทานกราบเรียนในวันนี้อีกด้วย ถ้าหากว่าเหตุผลพอ ถ้าเราจะเปลี่ยนไปเป็นสยามอย่างเก่าเป็นมงคล ที่จะมีความศักดิ์สิทธิ์ ทำให้เป็นปัญหาเรื่องการแบ่งแยกจิตใจ แบ่งแยกดินแดนกลับมาได้ละก็ ผมยกมือให้เต็มที่เลยอันนี้และผมคิดว่าไม่ใช่อย่างนั้น ปัญหาเรื่องนั้นเรื่องคน และเรื่องผลของการปกครอง ถ้าหากว่าเราจะคงใช้นามว่า “ไทย” ต่อไปตามเดิมละก็ทุกคนได้มีความเข้มแข็งขยันขันแข็ง กล้าหาญ ช่วยกันบำรุงบ้านเมืองต่อไป ก็คงจะเจริญรุ่งเรือง ไม่ว่าเราจะใช้คำว่า “ไทย” หรือ “สยาม”

พลโท ฉลอง อุซุโกมล : ตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่านได้อภิปรายในเรื่อง “ไทย” กับ “สยาม” นี้ ก็เป็นเวลานาน ถ้านับเป็นชั่วโมงก็ประมาณ ๗ ชั่วโมงแล้ว นับว่าได้ฟังเรื่องสาระซึ่งบางท่านก็ได้อ้างถึงเรื่องประวัติศาสตร์ อ้างเรื่องภาษาศาสตร์ อ้างเรื่องรัฐศาสตร์ ล้วนแต่เป็นสาระความรู้ทั้งนั้น จนกระทั่งทำให้เกิดสิ่งเลวร้ายดีทั้งสองฝ่าย ว่าไทยหรือสยามนี้ เรื่องนี้จะเป็นสารคดีเล่มหนึ่ง ซึ่งทราบว่ายุทธการแห่งหนึ่งจะพิมพ์แจกงานกลุณปีนี้เสียแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นสารคดีดีมากทีเดียว จะเป็นคู่มือของนักศึกษาหรืออย่างน้อยที่สุดก็เป็นนักได้อาติ จะได้ไปเรียนเป็นบทความความรู้ สมมติว่าถ้าหากสภาพนี้ลงมติว่าใช้สยาม ซึ่งคำว่าไทยเราใช้ถึง ๒๒ ปีแล้ว เอกสารต่าง ๆ ที่เราได้พิมพ์เอาไว้ที่ใช้คำว่า “ประเทศไทย” นั้น มีปริมาณมากหลายทุกกระทรวงทบวงกรมเชื่อว่าคงจะมีแบบพิมพ์ต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งแม้แต่ในโฉนดที่ดินยังเขียนไว้ว่าอย่างนี้ครับ “โฉนดที่ดินฉบับนี้ได้ทำโดยพระบรมราชานุญาตในพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย” ถ้าอย่างนี้แล้วก็แบบพิมพ์ของโฉนดที่ดินที่จะออกมารุ่นใหม่ต้องพิมพ์

ใหม่หมด ของเก่าอาจจะต้องทิ้งหมดก็ได้ เฉพาะอย่างยิ่งแผนที่ประเทศไทยหรือแผนที่ที่มีอยู่ในกรมแผนที่มีประมาณหลายล้านฉบับ แต่ว่ามีหลายแบบ หลายชนิดหลายประเภท ซึ่งถ้าหากว่าเราจะคัดเลือกเอาแต่เพียงว่าในแผ่นแผนที่นั้นพิมพ์ว่า ประเทศไทยอยู่นั้น เวลานี้มีอยู่ถึง ๒,๘๙๔,๓๔๕ แผ่น ถ้าหากว่าทางรัฐบาลหรือทางราชการสั่งบอกว่าต่อไปนี้ใช้สยามละ ให้แก่เอกสารแบบพิมพ์เหล่านี้ กรมแผนที่ได้ไปคำนวณดูแล้ว จะต้องใช้ค่าใช้จ่ายในครั้งนี้อย่างน้อยกว่า ๒๘๙,๐๐๐ บาท คือหมายถึงว่าต้องเสียแรงงาน เสียค่าคณงาน เงิน ๒๘๙,๐๐๐ บาท ถ้ามาพูดในที่นี้ก็นับว่าเป็นเงินเพียงเล็กน้อย แต่ถ้าหากว่าไปสร้างโรงเรียนประชาบาลก็เห็นจะได้สัก ๒-๓ หลัง ก็นับว่ามีประโยชน์อยู่ในการที่ต้องเสียเงิน

เพราะฉะนั้น ตามที่ท่านสมาชิกคนที่หนึ่งได้อภิปรายมาว่า การเปลี่ยนแปลงอะไรต่าง ๆ นั้นกระทบกระเทือนถึงเอกสารต่าง ๆ กระทบก็เลยสนับสนุนด้วยตัวเลขจำนวนนี้ นอกจากนั้นยังมีแบบพิมพ์ของสถานเอกอัครราชทูตต่าง ๆ ซึ่งเขาจะเขียนไว้ว่า “ไทยแลนด์” ทั้งหลายก็จะต้องแก้หมดเหมือนกัน รวมความว่าเขาก็เลยเรียกว่าเกาหัวละ เพราะเดี๋ยวเปลี่ยนเป็นไซแอม เดี่ยวเปลี่ยนเป็นไทยแลนด์ ไทยแลนด์ เปลี่ยนเป็นไซแอมอีกแล้ว เลยกลายเป็นว่าจะโลเลอะไรไปเสียบ้าง เลยกลายเป็นไซแอม ไซแอมก็เป็นไซมิส ไซมิสเดี๋ยวก็บอกว่านี่ไซมิสที่ออกมาอีกแล้ว กระทบก็ขังรักว่าอย่าเปลี่ยนเลย

พลตรี แสวง เสนาณรงค์ : ตามที่ท่านสมาชิกผู้ไม่มีเกียรติเมื่อกันนี้ได้เป็นห่วงใยในเรื่องปัญหาทางเศรษฐกิจ ถ้าเกิดมีการเปลี่ยนชื่อประเทศกลัวจะต้องใช้จ่ายในการพิมพ์เอกสารใหม่นั้น กระทบเห็นว่าเรื่องนั้นเป็นประเด็นเล็กน้อยเหลือเกิน เพราะว่าถ้าจะเพียงแก้บอกว่าให้ใช้ของ

เก่าไปจนกว่าจะหมดก็ทำได้ เราทำมาหลายครั้งแล้วแบบนี้ จนกว่าของเก่าจะหมดไป ก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร

พลตำรวจตรี ฉัตร หนุณภักดี : โดยที่กระผมได้ประสบข้อเท็จจริงมาดั่งที่จะกราบเรียนสนับสนุนว่า ควรจะเป็น “ไทย” ไม่ต้องเปลี่ยน ทั้งนี้ก็เพราะว่า กระผมได้ไปเป็นตำรวจซึ่งอยู่ตามชายแดนและได้เป็นผู้กำกับการตำรวจถึง ๒ จังหวัด คือจังหวัดจำปาศักดิ์ และจังหวัดลานช้าง ในพื้นที่ภูมิประเทศเทือกแถวริมแนวแม่น้ำโขงนั้น เขาได้เรียกตัวเขาเองว่า ไทยปากลาย ไทยน้ำหุ้ง ไทยเชียงแมน นี่ก็แสดงให้เห็นยืนยันในข้อประวัติศาสตร์ว่าพื้นเผ่าพันธุ์ของเราเป็นแถวมานี้เป็นคนไทย ไม่ใช่คนลาว ดั่งนั้นแล้วด้วยเหตุผลคำว่า “สยาม” กิติ หรือ “ไทย” กิติ ได้ฟังมาตั้ง ๘ ชั่วโมงนั้นก็รู้สึกว่ามีเหตุผลที่ควรเคารพด้วยกันทั้งสองฝ่ายว่าถูกต้อง แต่ว่าถ้าสวยสดงดงามและเป็นการที่เรียบร้อยแล้ว กระผมคิดว่าเราควรจะมียึดคำว่าคนไทยไว้ เพราะเรามีบ้านเรา ควรจะเป็นของเรา เราไม่ควรจะให้ใครเข้ามาเกี่ยวข้อง ถ้าดีด้วยกันทั้งสองฝ่ายแล้วกระผมขอยืนยันว่ากระผมเห็นด้วยกับคำว่าเป็นไทย ไม่ควรเปลี่ยนแปลง

นายเดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์ : กระผมเองยังไม่ได้เตรียมตัวมาอภิปรายเรื่องว่าจะใช้ไทยหรือสยาม แต่กระผมได้เคยเดินทางไปต่างประเทศ ได้ประสบปัญหาที่สำคัญอยู่บางประการเกี่ยวกับชื่อประเทศคือโดยเฉพาะชื่อประเทศเรา นี้ ถ้าจะใช้ว่า “ไทย” หรือว่า “สยาม” กระผมก็คิดว่าจะไม่เสียหายอะไรมากมานัก ที่นี้ผมเห็นว่าปัญหาสำคัญที่สุดคือประเทศไทยเรา นี้ ชื่อประเทศเขียนแปลกกว่าเพื่อน คือว่าเขียนอย่างหนึ่ง แต่ว่าอ่านอย่างหนึ่ง เราว่าประเทศไทยแต่เขียนด้วยที เอช เอ ไอ เวลาอ่านแล้ว ไม่ใช่ไทยเป็นโต กระผมว่าเวลาไปต่าง

ประเทศลำบากใจเหลือเกิน อธิบายว่าที่เขียน ที เอช นี่ต้องอ่านเป็น ตัวที่เฉย ๆ คืออ่านว่าไทย

ที่นี้กระผมมาสังเกตอย่างหนึ่ง ก็คือว่าหนังสือพิมพ์ประเทศ อังกฤษเกือบทุกฉบับไม่เคยใช้คำว่า “ไทยแลนด์” ผมได้เคยไปพูดจา และพบปะสนทนากับบรรณาธิการหลายฉบับ บอกว่าทำไมไม่ใช้คำว่า ไทยแลนด์ เขาบอกว่าประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่รักของเก่า และ อยากจะสงวนของเก่าไว้ แม้ประเทศไทยจะเปลี่ยนชื่อเป็น THAILAND ก็ยังรักคำว่า SIAM อยู่ เขาบอกว่าเขาเริ่มต้นสัมพันธ์กับประเทศไทย ในฐานะเป็น SIAM และเมื่อเปลี่ยนประเทศ SIAM มาเป็น THAILAND นี้ผมต้องขอภัยใช้ภาษาอังกฤษมากหน่อย เหตุผลทางการเมืองของ ประเทศไทยซึ่งประเทศอังกฤษไม่ยอมรับในสมัยนั้น

นี่เป็นคำแถลง ซึ่งคนอังกฤษที่ผมเคยไปพบเขากล่าวไว้และ รู้สึกว่าเป็นคำที่ไม่มีอิทธิพลอะไรมากมายนักในเมืองไทย แต่ผมมีความรู้สึกก็คือว่าใคร่ประทานเสนอให้เขียนประเทศไทย ชื่อประเทศ เป็นภาษาอังกฤษให้ตรงกับเสียงอ่านสักหน่อยก็จะดีครับ เพราะจะง่ายขึ้นสำหรับการที่จะพูดหรืออ่านต่อไปในภายภาคหน้า

นายประสงค์ บุญเจิม : กระผมลุกขึ้นมาอภิปรายอีกครั้งหนึ่ง ไม่ใช่เพราะความดีใจที่จะได้มีคำอภิปรายปรากฏในหนังสือที่จะไปแจก งานกฐิน แต่รู้สึกว่า การอภิปรายของสมาชิกผู้มีเกียรติบางท่านก็เกี่ยวข้อง ถึงคำอภิปรายของกระผม มีบางข้อความ แต่ความจริงก็มีอยู่ ๒-๓ ข้อ แต่ว่าท่านสมาชิกซึ่งผู้นำอภิปรายคำว่าสยาม ก็ได้ตอบไปบ้างแล้ว ก็มี อีกข้อเดียวที่กระผมจะคิด ถ้าหากว่าจะได้มีการปรับความเข้าใจกันนิด หน่อย อาจจะเป็นการดี คือข้อที่ท่านบอกว่านักเรียนขณะนี้กำลังจะลืม ชื่อประเทศสยาม กระผมรู้สึก ถ้าเป็นความจริงอย่างนั้นแล้วก็เป็น

เรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง เพราะว่าการอภิปรายที่ผ่านมาเมื่อสักครู่นี้ ก็มีการรับรองอย่างแน่ชัดแล้วว่า เราจะลืมนะไรก็ลืมได้ แต่เราจะลืมประวัติศาสตร์ของเราเองลืมไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าความจริงมีอยู่ว่า ถ้านักเรียนกำลังจะลืมนะคำว่าประเทศสยามก็เป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง แต่เขาจะลืมได้อย่างไรในเมื่อทุก ๆ วันนี้ ทั้ง ๆ ที่ในทางราชการเราเรียกชื่อประเทศว่า ประเทศไทย แต่คำว่าประเทศสยามยังมีอยู่ตั้งหลายแห่ง และยังมีอยู่ในที่สำคัญที่คนชอบยกมาอ้างบ่อย ๆ คือโคลงพระราชนิพนธ์ของล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ นั้นเอง ซึ่งเราได้อภิปรายกันมาแล้ว เพราะฉะนั้นความเห็นของกรรมนั้น นักเรียนหรือใคร ๆ ก็ตามจะลืมนะคำว่าประเทศสยามมิได้ แต่การอภิปรายของเราได้ผ่านมาก็เป็นเวลานานพอสมควร แต่ว่าความจริงถ้าหากว่าจะมีผู้สนใจอภิปรายไปอีก ก็น่าจะกลับไปอภิปรายกันอีก เพราะเหตุว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่ง

แต่สำหรับกรรมเองอยากจะขอทบทวนคำอภิปรายของกรรมเมื่อคราวที่แล้วสักหน่อยว่า การอภิปรายของเรานี้ควรจะแบ่งอย่างที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งได้กล่าวเมื่อกี้ว่าเป็นเรื่องสองประเด็น ๆ หนึ่งก็คือเรื่องคนซึ่งเป็นคนไทย ไม่มีปัญหา แต่ประเด็นที่เรากำลังพิจารณาอยู่นี้คือเรื่องชื่อประเทศ เพราะฉะนั้นเหตุผลต่าง ๆ ที่เราจะหาประกอบการพิจารณา ก็จะต้องเป็นเหตุผลที่จะประกอบการพิจารณาชื่อประเทศเท่านั้น ไม่ใช่ตัวคน แต่การอภิปรายของเราจะลงเอยด้วยประการใดก็ตาม กรรมเชื่อว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหมดนี้คงจะได้ไตร่ตรองโดยถ่องแท้และออกเสียงลงมติด้วยความแน่ใจและด้วยความบริสุทธิ์ใจ ว่าสิ่งที่ท่านกระทำไปนั้นเป็นสิ่งที่ท่านเห็นว่าถูกต้องและดีที่สุดแล้ว เพราะเหตุว่าที่อย่างกรรมได้กล่าวมาเมื่อคราวที่แล้ว สิ่งทีุ่สภานี้จะกระทำในวันนี้เป็นความรับผิดชอบของสภานี้โดยเฉพาะ และคงจะเป็นครั้งสุดท้ายที่เราจะนำเรื่องนี้มาพูดอีก ไม่ว่าที่นี้หรือที่ไหนก็ตาม เพราะฉะนั้น ที่ท่าน

สมาชิกบางท่านเป็นห่วงว่าเดี๋ยวเราจะกลับไปเปลี่ยนกันอีกนั้น กระผม เชื่อว่าคงจะไม่มีโอกาสจะกระทำเช่นนั้นได้

ส่วนประเด็นเล็ก ๆ น้อย อีกข้อหนึ่งซึ่งกระผมอยากจะกราบเรียน ก็คือว่าที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเมื่อกี้นี้บอกว่าในเอกสารแผนที่ต่าง ๆ คง จะต้องมีการวงเล็บ เพราะว่าเดี๋ยวนี้ก็มีมีการวงเล็บอยู่แล้ว ว่าถ้ามีไทยแลนด์ ก็ต้องมีวงเล็บ ไชแอม ถ้าเราเปลี่ยนกลับไปเป็นไชแอมก็คงจะมีวงเล็บ ไทยแลนด์ กระผมคิดว่ากรณีเช่นนั้นคงจะไม่เกิดขึ้น เพราะว่าไชแอม เป็นชื่อที่มีคนรู้จักอยู่แล้ว และการที่จะเถียงกันว่าผู้รู้จักมากหรือรู้จัก น้อยนั้น เป็นเรื่องที่ต้องสอบสวนและสำรวจอย่างถูกต้องด้วยหลักวิชาการ จริง ๆ เพราะฉะนั้นการที่เราจะบอกว่า ไม่มีคนรู้จักหรือมีคนรู้จักน้อย อย่างใดอย่างหนึ่งนั้น เป็นเรื่องที่จะพูดกันเด็ดขาดไม่ได้ กระผมมีข้อที่ อยากจะกล่าวอีกนิดเดียวว่า ถ้าหากสถานะนี้จะลงมติไปในทางใดก็ตาม กระผมเชื่อใจว่าเราคงจะไม่มีการบังคับหรือว่าชี้แจงแสดงผลให้ต่าง ประเทศเขาเรียกชื่อเราว่าเราเป็นอย่างไรอย่างที่แล้วมา เพราะเหตุว่า เรื่องนี้ต้องเป็นเรื่องของเขาไม่ใช่เรื่องของเรา เขาเรียกเราว่าประเทศสยาม หรือไทยแลนด์นั้นก็อยู่ที่เขา เช่นเดียวกับชื่อประเทศเยอรมัน ชาว เยอรมันเองเขาเรียกว่า ดอยทซ์ลันด์ แต่ชาวฝรั่งเศสเรียกว่า อัลมาน ชาวอังกฤษเรียกว่าเยอรมันนี่ ไม่มีเหมือนกันเลย แต่ก็ไม่มีใครไป บังคับว่าให้อังกฤษเรียกว่าอัลมาน หรือให้ฝรั่งเศสเรียกว่า ดอยทซ์ เพราะฉะนั้นกระผมเชื่อว่า ถ้าหากเราจะใช้ชื่ออะไรก็ตาม เราคงจะ ไม่มีการกระทำเช่นนั้น

นายทวี แรงขำ : ความจริงชั้นเดิมกระผมไม่ได้ตั้งใจจะอภิปราย แต่เมื่อได้ฟังท่านสมาชิกหลายท่านอภิปรายเรื่องนี้ในแง่ต่าง ๆ และหลาย ท่านได้อ้างถึงหลักรัฐศาสตร์ กระผมจึงใคร่ถือโอกาสกราบเรียนว่า ใน

วิชารัฐศาสตร์นั้น ไม่มีตำราการตั้งชื่อประเทศว่าจะต้องตั้งชื่ออย่างนั้น
 อย่างนี้ เหมือนอย่างเรื่องการตั้งชื่อบุคคล ตั้งที่คุ้นกันอยู่ เช่น เกิดวัน
 นั้น ให้ตั้งชื่ออย่างนั้นเป็นศรี อย่างนั้นมงคล อะไรต่าง ๆ เหล่านี้
 ทางรัฐศาสตร์การตั้งชื่อประเทศไม่มีตำราการตั้งชื่อประเทศ คงเป็น
 เรื่องของเหตุผลในทางรัฐศาสตร์หรือว่าเหตุผลในทางการเมืองนั่นเอง
 จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าประเทศตั้งชื่ออย่างนั้นละก็ผิด ตั้งชื่ออย่างนี้ละก็ถูก
 ควรจะเป็นไปในทางว่า มีชื่ออย่างนั้นหรือตั้งชื่ออย่างนี้มีเหตุผลในทาง
 การเมืองดีหรือไม่ สมควรหรือไม่มากกว่า ไม่ใช่ผิดไม่ใช่ถูก

ในปัญหาเรื่องชื่อประเทศนั้นโดยมากนักศึกษารัฐศาสตร์ได้
 พิจารณาจากผลไปหาเหตุ คือว่าผลเป็นอย่างนั้นแล้ว ก็พิจารณาในแง่
 ที่ว่าเป็นอย่างนั้นเพราะเหตุอย่างนั้น ๆ เมื่อเรื่องการตั้งชื่อเป็นเรื่องของ
 เหตุผล ในทางการเมืองแล้ว ก็ย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามยุค
 ตามสมัยที่ประเทศนั้นหรือรัฐนั้น ๆ เผชิญอยู่ เพราะฉะนั้น ปัญหา
 เรื่องนี้กระผมว่าเป็นเรื่องเหตุผลในทางการเมืองมากกว่า ไม่ใช่หลักกว่า
 จะต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้จึงจะถูก นอกจากนี้กระผมมีความเห็นว่า
 ในการดำเนินการของรัฐนั้น เราไม่ใช่มุ่งแต่ความผาสุกของประชากร
 แต่อย่างเดียว ต้องมุ่งถึงความมั่นคงของรัฐนั้นด้วย ถ้าเรามุ่งแต่ความ
 ผาสุกแต่อย่างเดียว แม้บ้านเมืองเราจะรุ่งเรืองผาสุกอย่างไรก็ตาม
 แต่ถ้าไม่มีความมั่นคงแข็งแรงแล้ว เราจะมีความผาสุกยึดเยื้อไปได้หรือ
 เพราะฉะนั้น ในการบริหารประเทศนั้น จะคิดแต่ในแง่ของความผาสุก
 แต่อย่างเดียวไม่เพียงพอ จะต้องคิดถึงความมั่นคงด้วย อย่างที่ท่าน
 สมาชิกผู้เสนอได้กล่าวถึงว่า คนที่อยู่ในประเทศ ซึ่งไม่ใช่เชื้อชาติไทยนั้น
 เขารู้สึกเพียงว่าได้มาร่วมสุขแต่ไม่ได้มาร่วมทุกข์ ทำให้เขารู้สึกคล้าย ๆ
 กับว่าขาดความรับผิดชอบไปในเรื่องความรับผิดชอบของคนที่ไม่ใช่เชื้อชาติ
 เดิมนั้นก็จริงตามที่ว่า แต่เมื่อเปรียบเสมือนอย่างว่าในบ้านของเรานั้นก็

ย่อมจะต้องมีตัวเจ้าบ้านแท้ ครอบครัว และก็มีคนอาศัยอยู่ ความ
รับผิดชอบในครอบครัวหรือความรับผิดชอบในความมั่นคงในบ้านนั้น
หลักธรรมชาติก็มีอยู่ว่าก็อยู่ที่เจ้าของบ้านนั่นเอง ถึงแม้นโยบายการ
ดำเนินการปกครองประเทศมาตั้งแต่สมัยเดิม ๆ มา กระผมก็เข้าใจว่า
ยึดหลักนี้ แม้ในสมัยที่ยังใช้ชื่อประเทศว่าสยาม กระผมว่าประเทศนั้น
ถ้าจะอนุมาณก็เหมือนอย่างวัตถุทั้งหลาย ก็ย่อมจะต้องมีแก่นมีแกน
ความสำคัญในแง่ของความมั่นคงแข็งแรงอยู่ที่แก่นอยู่ที่แก่นนี้ ถ้าแก่นนั้น
มั่นคงแก่นนั้นแข็งแรง วัตถุนั้นก็อยู่ได้ หากท่านได้กล่าวถึงพระราชนิพนธ์
รัชกาลที่ ๖ ในพระราชนิพนธ์ถ้าพิจารณาให้ดีก็จะเห็นว่ามีความนัย
เกี่ยวด้วยเรื่องนี้ซ่อนอยู่ ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของแก่นนั่นเอง ในบท
ที่ว่า **“ใครรานใครรุกตัว แดนไทย ไทยรบจนสุดใจ ชาตดิน”**
ซึ่งแสดงว่าก็เมื่อมีภัยสงครามมา หรือบ้านเมืองอยู่ในภาวะอย่างนั้น
ความรับผิดชอบอยู่ที่คนไทยผู้เป็นเจ้าของประเทศนั่นเอง ในปัญหาที่
ท่านสมาชิกกล่าวอ้างว่าการเลือกตั้งก็ดี หรือการเป็นทหารก็ดี ว่าเป็น
การกีดกันไม่ให้คนที่ไม่ใช่เชื้อชาติไทยมีส่วนในความรับผิดชอบของประเทศ
กระผมว่าถูกแล้ว กระผมว่าไม่ใช่กีดกัน เป็นเรื่องสำคัญมากกว่า แทบ
ทุกรัฐหรือโดยมากก็เป็นดังนี้ ในต่างประเทศ การเข้าศึกษาในโรงเรียน
นายร้อยย่อมมีข้อกำหนดกฎเกณฑ์หลายอย่างเกี่ยวกับบิดาและบางที่
ก็ถึงปู่ ในการเลือกตั้งก็เช่นเดียวกัน เป็นปัญหาที่ทุก ๆ ประเทศเล็ง
เห็นถึงความรับผิดชอบอยู่ที่คนที่เป็นแก่นของประเทศนั้น เพื่อที่จะให้
เกิดความมั่นคงอยู่ เพราะฉะนั้นปัญหานี้จึงเป็นปัญหาสำคัญ เราลอง
นั่งนึกดูซิว่าในการดำเนินการปกครองประเทศที่ดี ในการดำเนินการ
บริหารประเทศที่ดี หากปล่อยเสรีให้แก่คนทุกคนในประเทศมาว่ากันไป
นโยบายการปกครองประเทศก็ย่อมจะผันผวนไปได้ หากเล็งแต่ในแง่ที่
จะให้ความมีความสุขแต่อย่างเดียวแล้ว ประเทศนั้นอาจจะสลายตัวก็ได้

ที่กระผมยกมาแสดงนี้ไม่ได้หมายความว่าชื่อ “สยาม” แล้วจะเป็นเหตุหนึ่งจะทำให้ประเทศของเราอ่อนแอหรือสลายไป แต่เพื่อที่จะชี้ให้เห็นความสำคัญในการดำเนินการปกครองประเทศนั้น ว่าจะต้องยึดถือเอาความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญอีกข้อหนึ่งด้วย และความสำคัญในเรื่องนี้ก็เกี่ยวกับประชากรที่เป็นแกนของประเทศนั่นเอง

ปัญหาในเรื่องที่ว่าถ้าเราเปลี่ยนจาก “ไทย” กลับไปเป็น “สยาม” จะได้อะไรขึ้นมา ซึ่งท่านสมาชิกหลายท่านก็ได้อภิปรายมาแล้ว ถึงแม้ว่าจะชื่อ “สยาม” ก็ไม่ผิดอย่างที่กระผมว่า จะชื่อ “ไทย” กระผมว่าก็ไม่ผิด แต่ว่าถ้าเปลี่ยนแล้วจะได้อะไรขึ้นมา กระผมว่าอย่างน้อยย่อมกระทบกระเทือนความรู้สึกของผู้เป็นแกนของประเทศ เกิดความเสียหายแน่ สิ่งใดที่ผู้ปกครองประเทศได้ให้แก่ประชาชน จะเป็นโดยทางกฎหมายก็ดี โดยทางประกาศรัฐนิยมก็ดี หรือโดยทางประกาศพระบรมราชโองการทั้งหลายเหล่านั้นก็ดี ถ้าสิ่งใดที่ออกไปเกี่ยวแก่ประชาชนส่วนใหญ่ และประชาชนส่วนใหญ่พอใจก็รับไว้และคงอยู่ตลอดเวลา แต่บางสิ่งบางอย่างที่ให้ไปจะเป็นในรูปกฎหมายก็ดี ประกาศหรืออะไรก็ดี ถ้าประชาชนไม่พอใจสิ่งนั้นย่อมสลายไปเอง เรื่องชื่อประเทศนี้ก็เช่นเดียวกัน ชื่อประเทศนี้เมื่อประกาศเปลี่ยนแปลงจากสยามมาเป็นไทยนั้น สังเกตดูว่าส่วนใหญ่ก็พอใจและเป็นที่ถูกใจของคนส่วนใหญ่ที่เวลานั้น ถ้าจะเปลี่ยนกลับไปก็ย่อมมีความเสียหายเป็นธรรมดา

กระผมรู้สึกว่าคุณชื่อประเทศนั้นเราจะเอาเป็นหลักเรื่องดินแดนหรือเป็นหลักเรื่องเชื้อชาติก็ตาม อย่างที่กระผมกราบเรียนมาตอนต้นว่าจะชื่ออะไรก็ได้ ไม่ควรถือว่าเป็นผิดเป็นถูก ปัญหาว่าการเปลี่ยนกลับไปจะกระทบกระเทือนใครบ้าง กระทบกระเทือนดินแดนหรือ ดินแดนย่อมไม่มีความรู้สึก จะกระทบกระเทือนก็แต่จิตใจของคนส่วนใหญ่ที่เป็นแกนของประเทศมากกว่า นอกจากนี้กระผมใคร่เสนอเป็นข้อสังเกต

ว่าชื่อประเทศนี้ บางทีถึงแม้ว่าจะเป็นชื่อดินแดน แต่ชื่อดินแดนนั้น บางทีก็อนุสนธิมาจากชื่อของบุคคลก็มี เช่น ชื่อที่คุ้นกันอยู่คืออเมริกา เดิมดินแดนนั้นจะมีชื่อมาก่อนอย่างไรก็ไม่ทราบ แต่หลังจากที่อเมริกา เวสปิกก็ ไปพบแล้วในปี ๑๕๐๗ ชาวตะวันตกก็ให้ชื่อว่าอเมริกา เป็นการตั้งชื่อตามบุคคลที่ได้ไปพบทวีปนั้น ถึงแม้ว่าจะได้เถียงกันว่ามีคนอื่น พบก่อนพบหลังก็ตาม จะเห็นได้ว่าการตั้งชื่อนั้นเป็นชื่อตามบุคคลก็มี

ที่นี่สำหรับประเทศไทยในดินแดนแห่งนี้ชื่อเดิมจะเป็นประการใด ก็ตาม อาจจะเป็นสยามหรือจะเป็นอะไรก็ตามที่ได้อภิปรายกันมา แต่ ถ้าระลึกว่าคนหมู่หนึ่งซึ่งเป็นบรรพบุรุษของเราอพยพมา และได้ยึดครอง ดินแดนนี้ การที่เราจะตั้งชื่อประเทศว่าไทย ให้เป็นอนุสรณ์แก่บรรพบุรุษ ของเรา กระผมก็ว่ามีเหตุผลมากและเป็นมงคลนามด้วย เพราะฉะนั้น ตามทัศนะและความเห็นของกระผมแล้วชื่อใดไม่มีผิดมีถูกตามตำรา ปัญหาอยู่ที่ชื่อใดนั้นจะชื่อหรือจะอย่างไรนั้นควรจะมีเหตุผลในทาง การเมือง ว่าชื่อไปนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศแก่รัฐประการใด ใน เรื่องชื่อประเทศนี้ตามความเห็นของกระผมแล้วกระผมรักที่จะให้ชื่อว่า ประเทศไทยตามเดิม

พลเรือโท อนันต์ เนตรโรจน์ : กระผมได้ฟังท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายมา มีบางประการที่ใครจะขอเรียนคัดค้านในแง่ที่ว่า ในอังกฤษไม่ได้พูดถึงคำว่า “ไทย” เลย ทั้งนี้ก็เนื่องจากกระผมได้อ่าน หนังสือฉบับหนึ่งเป็นหนังสือที่เขียนก่อนการเปลี่ยนชื่อสยามมาเป็นไทย เขียนโดยคนในตระกูลชอว์กับตระกูลบริดลเอร์ กระผมได้อ่านหนังสือ ฉบับนี้ที่หอสมุดกรุงนิวยอร์ก หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือเขียนเรื่องเมือง ไทยและหนังสือนี้ได้ชี้ชัดไว้ว่า ทำไมคนไทยจึงเรียกชื่อประเทศของตัวเอง ตามที่คนอื่นเขาเรียก คนไทยทั้งประเทศได้เรียกตัวเองว่าเมืองไทย ๆ

อยู่แล้ว บางท่านนั้นได้อ้างว่าในอังกฤษนั้นไม่รู้จักคำว่าไทยหรือไม่นิยมเรียกว่าไทย แต่มีคนอังกฤษเขียนโดยตระกูลซอร์วและตระกูลบริดเล ๒ ท่าน หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ได้ตีพิมพ์มาประมาณ ๕๐ ปีแล้ว และยังจะหาอ่านดูได้ และอีกประการหนึ่งตามที่ได้มีบางท่านกล่าวว่า สำหรับผู้ที่เป็นชาติหรือเชื้อชาติอื่นมาอยู่ในเมืองไทยและทำงานให้แก่ไทยนั้น มีความรู้สึกในแง่ไม่ค่อยพอใจในคำว่าไทยนั้น ในเรื่องนี้ตัวกระผมเอง ได้พบคนชั้นปานกลางนี้เป็นจำนวนมาก เขาชอบแสดงถึงว่าเขาเป็นคนไทย เต็มใจทำงานกับคนไทยต่าง ๆ เหล่านี้มาชอบแสดงออกอย่างนี้มาก อันนี้ก็เป็นเรื่องหนึ่งที่น่าจะให้เห็นว่าการที่จะใช้คำว่าไทยนั้นไม่ใช่เป็นของที่ทำให้สะเทือนใจแก่ใครอย่างไรแล้วในสมัยนี้ และอีกประการหนึ่ง ในการที่จะเปลี่ยนแปลงเวลานี้ตามที่ได้มีบางท่านได้กล่าวไว้แล้วว่าจะได้อะไรขึ้นมา นั้น อันนี้กระผมได้เห็นชัดเจนว่าเราคนไทยทั่ว ๆ ไปนั้นได้นิยมใช้หรือเรียกคำว่าไทยและใช้กันมาแล้วเป็นระยะเวลาานพอสมควรเวลานี้ก็ไม่มีใครรู้สึกว่คำว่าไทยนี้เป็นเครื่องแสดงใจ ถ้าหากว่าจะเปลี่ยนคำไทยเป็นสยามคราวนี้ขึ้น กระผมเชื่อแน่ว่าจะต้องมีคนเกิดการแสดงใจขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเจ้าของประเทศหรือเจ้าของกลุ่มคนไทยใหญ่ ๆ กลุ่มนี้ เพราะคนไทยส่วนมากนั้น ก็มีความรู้สึกเป็นใหญ่อยู่เสมอ และก็ใครที่จะได้เห็นว่ประเทศของตนนั้นใช้ประเทศไทย ไม่ใช่ประเทศอื่น อันนี้จะเป็นสิ่งที่เราจะได้ในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ถ้าหากว่าจะเปลี่ยนแปลงคำไทยเป็นสยาม ทั้งนี้เพราะเหตุว่ามีคนจำนวนมากที่ไม่มี ความรู้สึกในเรื่องคำว่าสยามนั้น จะเป็นของที่จำเป็นสำหรับเราแล้ว และได้นิยมใช้คำว่าไทยอยู่แล้ว ก็จะเป็นเรื่องการแสดงใจเกิดขึ้น

พลตรี ทวนชัย โกศินานนท์ : กระผมได้ฟังการอภิปรายในเรื่องนี้มาหลายครั้งแล้ว ต่างคนต่างก็มีเหตุผลด้วยกัน ทั้งในเรื่องตั้งชื่อ

ประเทศว่าสยามหรือไทย ทั้งในแง่ประวัติศาสตร์ ในแง่เชื้อชาติ แต่ผมใคร่จะขออภิปรายในแง่ของสามัญสำนึก ในการที่ได้กล่าวกันมานานแล้วว่า ในการที่จะเปลี่ยนชื่อจากไทยเป็นสยามนั้น มีผลอย่างไรบ้าง หรือจะใช้คำว่าประเทศไทยอย่างเดิมนั้นจะมีผลอย่างไรบ้าง

ในความสำนึกของกระผม ใคร่จะอภิปรายในแง่ของจิตวิทยา ในแง่ของสังคม ในแง่ของภูมิศาสตร์และประชากรของประเทศ ในแง่ของจิตวิทยาเราก็อทราบแล้วว่า คำว่าไทยนั้นหมายความว่าอิสระ ความหมายของคำว่า สยาม ซึ่งหมายถึงความสวยสดงดงามอะไรนั้น เป็นเรื่องของเทพนิยายซึ่งต่างประเทศเขาตั้งให้แก่เรา คำว่า ไทย เป็นคำซึ่งมีมาแต่โบราณ บรรพบุรุษของเราตั้งให้มา แปลว่า อิสระ ไม่ขึ้นแก่ใคร และในปัจจุบันนี้กระผมคิดว่าคนที่อาศัยอยู่ในประเทศท้องถิ่นนี้ในภูมิภาคนี้ ก็ย่อมรักที่จะใช้คำว่าไทย ซึ่งหมายถึงไม่ขึ้นแก่ใคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้รอบประเทศเราเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็บีบบังคับให้เราต้องต่อสู้เพื่อความเป็นอิสระเพื่อไม่ขึ้นแก่ใคร เฉพาะอย่างยิ่งลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งแพร่หลายอยู่ และพยายามที่จะควบคุมท้องถิ่นบริเวณนี้เป็นเรื่องที่เราจะต้องป้องกัน การใช้คำว่าไทยนั้น มีความหมายเป็นอิสระไม่ขึ้นแก่ใคร เพราะฉะนั้นในการที่จะป้องกันเหตุร้ายต่าง ๆ คือ ลัทธิคอมมิวนิสต์ที่จะเข้ามาควบคุมเพื่อมาบีบบังคับทำให้ประชาชนทั้งหมดไม่เป็นอิสระ ซึ่งเป็นที่ไม่พอใจย่อมต้องอาศัยจิตใจร่วมกัน ว่าเราทุกคนไม่ต้องการที่จะอยู่ใต้บังคับใคร ต้องการเป็นอิสระ เพราะฉะนั้นใช้คำว่า ไทย ต่อไปนี้จะเป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยวอย่างหนึ่งในการที่จะไม่ยอมให้ลัทธิอื่นเข้ามาครอบคลุมในดินแดนส่วนนี้ นี้ในด้านของจิตวิทยา

ในด้านสังคม คือ ด้วยความรู้สึกนึกคิดของกระผมแล้ว เราต้องการที่จะให้มีความเป็นปึกแผ่นของคนไทยในภูมิภาคส่วนนี้ การที่จะทำให้เป็นปึกแผ่นได้นั้นเราก็ต้องมีความเป็นอยู่ มีเชื้อชาติอันเดียว

มีความสามัคคีปรองดองกัน ความสามัคคีปรองดองกันนั้น ก็อาศัยว่า เราจะต้องมีขนบธรรมเนียมประเพณีใกล้เคียง และเป็นเชื้อชาติอันหนึ่งอันเดียวกันยิ่งดีใหญ่ ในด้านนี้ ถ้าหากเราปล่อยให้ใจกว้างจนเกินไป อย่างที่สมาชิกได้อภิปรายมาแล้วนั้นว่าการใช้คำว่าสยามนั้นแสดงถึงความใจกว้าง ก็หมายความว่าใคร ๆ จะเข้ามาอยู่ในภูมิภาคส่วนนี้ของเราก็ได้ การที่จะใช้คำว่าประเทศไทยเป็นสาเหตุอันหนึ่งทำให้เกิดการแตกแยกนั้น แม้ว่าจะใช้คำว่าประเทศสยามก็มีการแตกแยกเช่นเดียวกัน แต่ว่าปัญหาว่าทำอย่างไรเราถึงจะไม่พยายามให้ประชากรที่อยู่ในภูมิภาคส่วนนี้ไม่แตกแยก นั้นเป็นปัญหาเรื่องทางการปกครอง การสังคม การเศรษฐกิจ ซึ่งเราจะต้องแก้ไขกันต่อไป

ปัญหาในเรื่องภูมิศาสตร์และประชากรเราเป็นที่ยอมรับกันว่า ในภูมิภาคส่วนนี้ซึ่งคนไทยอาศัยอยู่มีพื้นที่ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตรเศษนั้น ในปัจจุบันนี้มีประชากร ๒๕ ล้าน และในอนาคตข้างหน้าอีกประมาณ ๒๐-๓๐ ปี ประชากรของเราในภูมิภาคส่วนนี้อาจจะเพิ่มขึ้นถึงประมาณ ๔๐ ล้านเศษ ปัญหาอยู่ว่าดินแดนส่วนนี้เราจะเพิ่มออกไปได้หรือไม่ เราไม่สามารถจะขยับขยายดินแดนออกไปได้ เพราะฉะนั้นประชากรที่เพิ่มเป็นจำนวน ๔๐ ล้านในดินแดนภูมิภาคส่วนนี้ นั้น เราควรจะต้องคำนึงถึงความเป็นปึกแผ่นของประชากรที่อยู่ในดินแดนส่วนนี้จำนวน ๔๐ ล้านที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตนั้น ทำอย่างไรจึงจะรวบรวมประชากรที่อยู่ในภูมิภาคส่วนนี้ให้เป็นปึกแผ่นได้ นั่นก็โดยอาศัยความเป็นปึกแผ่นในเรื่องเชื้อชาติ เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่าเราใจกว้างเกินไปที่จะให้คนอื่นเข้ามา แม้จะมีสัญชาติอื่นเข้ามาร่วมอยู่ในดินแดนของเรานี้มากมาย ลูกหลานที่จะเกิดต่อไปอีก ๒๐-๓๐ ปี ข้างหน้า จะเอาที่ดินที่ไหนอยู่ จะเอาทรัพยากรธรรมชาติที่ไหนที่จะขุดค้นขึ้นมากิน ถ้าหากว่าใจกว้างเกินไป เพราะฉะนั้นในเรื่องภูมิศาสตร์และประชากรที่จะ

เพิ่มขึ้นนี้ เป็นเรื่องที่น่าคำนึงว่า เราควรจะรักษาคำว่า “ไทย” เอาไว้ เพื่อความเป็นปึกแผ่นของชาติไทย ของเชื้อชาติไทย

พลโท อัมพร จินตกานต์ : ความจริงเราก็ได้อภิปรายกันมาในเรื่องคำว่า “ไทย” หรือ “สยาม” นี้เป็นเวลาต่อเนื่องกันมาถึง ๓ วาระแล้ว คราวนี้ก็เป็นวาระที่ ๔ ในเรื่องนี้ กระผมก็ไม่มีข้ออภิปรายอะไรมาก เพราะเหตุที่ว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย สมาชิกก็ได้ค้นคว้าประวัติศาสตร์ วรรณคดี เรื่องราวต่าง ๆ มาชี้แจงกันในสภาเป็นที่ ยืดยาวอยู่มากแล้ว กระผมขอเสนอข้อคิดแต่เพียงว่าการที่เราจะมาเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเป็นประเทศสยาม เพราะเหตุที่ว่ามีชาวต่างประเทศ เขารู้จักในนามของสยามนั้น ก็เป็นเรื่องที่ประหลาดอยู่เหมือนกันว่าทำไมเราจะต้องไปเอาตามคำที่ฝรั่งเขาเรียก ถ้าฝรั่งเรียกอะไรเราต้องเปลี่ยนชื่อตามไป ก็ทำให้เหตุผลการที่เราต้องเปลี่ยนชื่อนี้หายไปหน่อย ผมขอชักตัวอย่างว่า กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นนครหลวงของเรานี้ ฝรั่งเขาเรียกว่าบางกอกหรือเบงค็อก แต่ทำไมเราไม่เปลี่ยนเสียด้วย ถ้าหากว่าเราจะเปลี่ยนชื่อประเทศเราก็ต้องเปลี่ยนตามเขา เพราะฝรั่งเขารู้จัก คนชาวต่างประเทศเขารู้จักบางกอกมาก เราก็ต้องเปลี่ยนกรุงเทพฯ เป็นบางกอกไปด้วย แม่น้ำเจ้าพระยาเราเรียกของเราชานนามแม่น้ำเจ้าพระยา ของเรามาเป็นเวลานานปีแล้วนับศตวรรษก็ได้ ทีนี้ฝรั่งมาถามว่าแม่น้ำนี้ชื่ออะไร คนไทยบอกว่าแม่น้ำ เขาฟังไม่ถนัดเขาก็เรียกว่ารีฟเวอร์แม่น้ำ ทำไมเราไม่เปลี่ยนแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำ ๆ เสียบ้าง เพราะฝรั่งเขาเรียกอย่างนั้น นี่กระผมเห็นว่าเราไม่ควรจะคำนึงถึงว่าถ้าชาวต่างประเทศเขาเรียกชื่อเราอย่างไร เขารู้จักอย่างไรเราจะต้องหันไปตามทีนี้ไม่เอาประเทศไทยละ เอาในต่างประเทศบ้าง เช่นอย่างประเทศเยอรมัน ในภาษาอังกฤษเขียนในแผนที่ว่าเยอรมันนี่ แต่ว่าประชากรเขาเรียก

ตนเองหรือเรียกประเทศของเขาว่าด้อยทซ์หรือด้อยทซ์ลันด์ แล้วเขาไม่เห็นจะต้องเดือดร้อนไปเปลี่ยนเป็นเยอรมันนี่ตามไปด้วย ในภาษาของเขาหรือชนชาวเยอรมันเขาเรียกประเทศของเขาอย่างนั้น เขาก็ไม่เห็นเดือดร้อน เพราะเหตุที่ว่าใครจะเรียกเขาอย่างไรก็ตาม แต่ว่าประเทศของเขา ประชาชนพลเมืองของเขา เขามาคภูมิใจเขารู้สึกมีเกียรติในชื่อนี้เราก็ควรจะภาคภูมิใจเช่นเดียวกันในการที่เรามีชื่อว่าเป็นคนไทยและประเทศของเราก็ตรงต่อจำนวนประชาชนพลเมืองคือประเทศไทย นี่เป็นเหตุผลที่กระผมอยากจะเสนอเพื่อประกอบเป็นข้อคิดเท่านั้น

แต่ที่นี้มาพูดถึงหลัก ขณะนี้เราใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร มาตรา ๒ ของธรรมนูญการปกครองนี้ ที่เราใช้อยู่และที่เรามานั่งประชุมกันอยู่ในขณะนี้ มาตรา ๒ ว่า **“ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขและดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย”** เพราะฉะนั้นในขณะนี้เราจึงต้องมาคิดคำนึงถึงว่าร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพราะประเทศเรายังชื่อเป็นไทย แต่ถ้าหากว่าเราจะเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นสยามแล้ว เราจะร่างรัฐธรรมนูญแห่งประเทศสยามได้อย่างไร เพราะเหตุที่ว่า ขณะนี้ในธรรมนูญการปกครองว่าเรามีชื่อเป็นประเทศไทย ถ้าหากว่าเราตกลงจะเปลี่ยนชื่อประเทศ ก็จะต้องแก้ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้เสียก่อน ร่างมาเป็นกฎหมายเข้ามาสู่สภานี้ เห็นว่าควรที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศก็ต้องออกกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง แล้วการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเราประสงค์ที่จะให้ดำเนินไปด้วยความสะดวกเรียบร้อยก็คล้าย ๆ กับว่าจะต้องมีเครื่องมาถ่วงให้เนิ่นช้าออกไปอีก เข้าใจว่าคงจะไม่ตรงกับความประสงค์ของสมาชิกในสภานี้ด้วย ปัญหาจึงเกิดขึ้นหลายประการ ถ้าหากว่าเราจะตกลงเปลี่ยนชื่อจากประเทศไทยมาเป็นประเทศสยาม ส่วนเรื่องอื่น ๆ เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องความเหมาะสม

หรืออะไรนั้น ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็ได้อภิปรายมามากแล้ว กระผม จึงไม่ขออภิปรายซ้ำ ขอเพียงเสนอข้อคิดเห็นดังที่กราบเรียนมาแล้ว

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีท่านผู้ใดจะอภิปรายต่อไป อีกหรือไม่

พลเรือตรี นัย นพคุณ : ในการอภิปรายการเปลี่ยนชื่อ ประเทศไทยเป็นชื่ออื่นนี้ ผมก็ได้ฟังมาหลายหนหลายครั้งแล้ว และ บางท่านก็อ้างเหตุผลต่าง ๆ นานา ซึ่งเป็นเหตุผลที่สมควรด้วยกันทั้งนั้น แต่ตามความคิดเห็นของผมนี้ ผมก็อยากจะใคร่ยืนยันว่าความจริงมี ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่งได้อ้างแล้วว่าเราจะตั้งชื่อประเทศหรือจะตั้ง ชื่ออะไรก็ตาม เราควรจะใช้ประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นความจริง ซึ่งปรากฏอยู่ ซึ่งใครจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ดังนี้ผมก็อยากขอเรียนว่าท่านทั้งหลายรับ ว่าประวัติศาสตร์เป็นความจริงแล้ว เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นเวลา ๔ พันปี หรือ ๒ พันปีล่วงมาแล้วนี้ก็ตาม ดินแดนที่เราเข้ามาอยู่เดี๋ยวนี้ เมื่อก่อนนี้จะมีชื่อว่าอย่างไรก็ตาม แต่ว่าเมื่อเราอพยพเข้ามาอยู่ เราได้ สร้างสรรค์เราได้บำรุง เราได้สละ ลำบากยากเข็ญ ได้สละเลือดเนื้อและ ชีวิตจรรโลงมาจนเจริญรุ่งเรืองมา จนถึงแค่นี้ด้วยน้ำมือของคนไทยแล้ว ทำไมเราจึงจะเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศอื่น ซึ่งไม่ใช่เป็นประเทศของคนไทย และเป็นเมืองไทย ผมขอกราบเรียนแค่นี้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปราย ต่อไปแล้ว ต่อไป ข้าพเจ้าจะขอมติต่อที่ประชุม แต่ก่อนที่จะขอมตินี้ ข้าพเจ้าขอเรียนว่าในระเบียบวาระนี้ ชื่อประเทศนี้ ในนี้บอกว่าจะใช้คำว่าประเทศไทยหรือสยามหรือชื่ออื่น ในการอภิปรายมา ๓ ครั้งมาแล้ว

๓ ยกมานี้ ไม่มีชื่ออื่นเลย นอกจากว่าอภิปรายเฉพาะประเทศไทยหรือว่าสยามเท่านั้น เพราะฉะนั้นการลงมตินี้ ข้าพเจ้าจะขอตัดชื่ออื่นเอาออกเสียเลย ไม่ต้องขอลงมติ จะขอมติเฉพาะว่าชื่อ “ประเทศไทย” หรือ “ประเทศสยาม” เท่านั้น มีท่านผู้ใดขัดข้องประการใดบ้าง (ไม่มีสมาชิกขัดข้องประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่มีผู้ใดขัดข้องต่อไปนี้ ข้าพเจ้าจะขอมติต่อที่ประชุมว่า ชื่อประเทศสมควรจะใช้ชื่อว่า “ประเทศไทย” หรือ “ประเทศสยาม” ท่านผู้ใดเห็นว่าควรใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิก ยกมือ ๑๓๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศสยาม” โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้ที่เห็นว่าควรใช้ว่า “ประเทศไทย” ๑๓๔ เสียง เห็นว่าควรใช้คำว่า “สยาม” ๕ เสียง เป็นอันว่าชื่อประเทศใช้คำว่า “ประเทศไทย”

หนังสือซึ่งจัดพิมพ์โดย

“สถาบันวิทยาศาสตร์สังคม”

